** * * **
********** **********
***************************
********** نورالهدی لمن اهتدی **********
***************************

( بسم الله الرحمن الرحيم )

درر زواهر حمد وثنا وغرر جواهر سپاس خدا كه زيور اطنى عبادته
ابساس وسعادته اساس اولوب عبادالله آنكله واصل مقام هدايت
وفتوت ونائل مرام ولايت و نبوت اولمغله خاطر عاطرلرى محل الهام
وزبان معجز بيانلرى ناطق كلام حقايق انجام اولمغين الى يوم القيام
زلال مقاللرى لسان علماده جارى وسرحاللرى الواح ارواح عرفايه
سارىدر ( رباعى ) اينور تو در جملهٔ اشيا ظاهر * وز منظر
چشم اهل عرفان ناظر * عالم همه از نور تو روشن كشته هم اول اين
سلسله هم آخر * هوالاول والاخر والباطن والظاهر * زيرا افضاى
قيل وقال پرواز عنقاى عشقه نك وكنه ذات حق انديشهٔ مركب
عقل لنكدر وفى الحديث « تفكروا فى آلاء الله ولا تفكروا فى ذات الله »
وعن امير المؤمنين اسدالله الغالب على ابن ابى طالب كرم الله وجهه
« العقل لادراك العبودية لالادراك الربوبية » وفى الاثر « ان الله احتجب
عن العقول كما احتجب عن الابصار وان الملاء الاعلى يطلبونه كما تطلبون
انتم له » فيه شعر * قد تحيرت فيك حذ يدى * يا دليلا لمن تحير فيك ( بيت )
در ره عشق نشد كس بيقين محرم راز * هر كسى برحسب فهم كمانى دارد *
« والعجز عن درك الادراك ادرك » وصلوات وتحيات اول منبع
صنوف عنايات و واصل مدارج المعارج و اقصى الغايات حضرتنه
اولسونكه جناب همايونلرى متوج تاج كرامت وشفيع مشفع روز قيامت
ومشرف تشريف لولاك ومكرم تكريم ( وما ارسلناك ) اولمغله پادشاه
افاق و قائل بعثت لاتمم مكارم الاخلاق اولوب عارف رموز حقايق
( لاهوت )



لاهوت وواقف كنوز دقايق جبروت ومكمل شعائر حرم وبيت ومتمكن
مقام ( وما رميت اذ رميت ) اولمغين صاحب صنوف جود وكرم ومظهر
خطاب ( وعلمك ما لم تكن تعلم ) اعنى سيد الاولين والاخرين ( محمد
الذى كان نبيا وآدم بين الماء والطين ) زيرا حضرت آدم صفى عليه
السلام نيجه ابوالاشباح ايسه كذلك رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
دخى ابوالارواحدر نته كيم بو نظمله اول معنايه اشارت اولنمشدر
( نظم ) وانى ان كنت ابن آدم صورة * فلى فيه معنى شاهد بابوتى * كفتا
بصورت ازچه زاولاد آدمم * ارزوى مرتبه بهمه حال برترم ( رباعى ) بدا مجده
من قبل نشاء آدم * واسماؤه من قبل فى العرش يكتب * بعثته كل النبيين
بشروا * فلا مرسل الا احمد يخطب ( بيت ) نبود عالم وادمكه بود سيد ما *
نبود هر دوسرا بود سيد دوسرا * و قصيدهٔ برده صاحبى بيورر
( نظم ) منزه عن شريك فى محاسنه * فجوهر الحسن فيه غير منقسم *
فاق النبيين فى خلق وفى خلق * ولم يدانوه فى علم ولا كرم ( بيت ) بحسن
وخلق زما كس بباد ما نرسد * ترا درين سخن انكار كار ما نرسد *
هزار نقش برايد زكلك صنع ويكى * بدلپذيرىٔ نقش ونكار ما نرسد *
هزار نقد ببازار كائنات ارند * يكى بسكهٔ صاحب عيار ما نرسد * زيرا
رسول الله صلى الله عليه وسلم مظهر اسم ذات اولمغله اكمل صور ايله
ظاهر ونبوت تشريعى انلرده ختم اولمسى باهردر ( رباعى ) اى
مصحف آيات الهى رويت * اى سلسلهٔ اهل ولايت مويت * سرچشمهٔ
زندهكى لب دلجويت * محراب نماز عارفان ابرويت * وفضولىٔ بغدادى
مدح رسولده بيورر ( نظم ) اى قصهٔ بهشت ز كويت حكايتى * شرح
جمال حور ز رويت روايتى * كوتوردى ير يوزندن معجز لعلك مسيحايى *
براقدى خاكه حسنك آفتاب عالم ارايى * ورحيق رضاى احد بيچونكه
ما صدق ( ختامه مسك وفى ذلك فليتنافس المتنافسون ) در رياض
ارواح آل واصحابنه ريزان وامطار سحاب رحمت ومغفرتكه مطهر
كدورات درون و بيروندر مرقد مطهرلرينه فراوان اولسون چون
مطلع كتاب سعادت نصاب حمد خداى بيچون ايله غرا ونعوت رسول

اكرم ايله معطرا اولدى پس لايقهٔ اخرى اولدركه بر فحواى صداقت
احتواى سلطان ظل الله فى الارض برله بونوادهٔ غيب مكنون هدايت
نمون بناى پادشاه عالمپناه سعادت مقرون ايله مشحون اولوب زيور دور
عبرت نماسى جهان آرا ومنظور عرفا اوله زيراكه دين ايله دولت
شهنشاهى توامان و بر برينه حارس ونكهبان ايديكى محل كمان وجاى
امتحان دكلدر (نظم) بدان اى خرد مندجان آفرين * برادر بود
پادشاهى ودين * نه بى بخت شاهى بود دين بپاى * نه بى دين بود پادشاهى
بجاى * زيرا حماى شرع متين شمشير سلاطين دين ايله آراسته وتير
صف شكن ملوك ايله پيراسته اولوب خشيت شمشيرلرندن اعداى
دين مقهور وكريان وخوف تيغلرندن جملهٔ كفرهٔ كفار قبول جزيه
ايله مهان اولديلر لا جرم پادشاه ارجمند و مالك ملوك سعادتمندكه
ظفر لواى كشوركشاسيله ملك جهان اولان ممالك و بلدان مقر اهل
ايمان اولوب اجداد عظاملرى زمانندن الى هذا الان ديرلر مساجد
موحدين وصومعه‌لر معابد مسلمين ومؤمنين اولمشلردر حتى اول عارف
كامل نامى مولانا عبدالرحمن جامى خراساندن مرحوم ابو الفتح محمد
خان عليه الرحمة والغفران حضرتلرينه عبوديت نامهٔ منظومه ارسال
ايلدكده بو معنايه ايما ايلمشلر (بيت) معدن كفر ومعبد اصنام * شد زجهدش
چو قبة الاسلام * حقا كه بودركه بساط ارض يد حكمتله بسط و احيا
وقبهٔ كردون دست قدرتله رسم و بنا اولنوب خلاصهٔ عالميان اولان
نوع انسان عالم شهادتده چهره كشا ومالك ممالك آدميان اولان
شاهان جهان تخت نشينان سرير سعادتده جلوه نما اوله‌لى زمرهٔ
سلاطين آل عثمان ايدهم الله الى نهاية الزمان مانند رافع رايات اسلام
ودين تابع شرع متين ومجاهد فى سبيل الله ومنقاد امر اله پادشاه
دين پناه وسليمان جاه كلدى (قطعه) آفتاب سايه كستر سايهٔ لطف خدا *
زبدهٔ اركان وانجم حاصل كون ومكان * مشترى رأى وعطارد فطنت
ومريخ درم * آفتاب وزهره طرب ماه كيوان سايبان * اى نوشته در ازل
منشئ حكم لم يزل * از براى دولتت منشور ملك جاودان *

(اعنى)



اعنى حضرت خداوندكار دوران سلطان سلاطين فرمانده
زمين وزمان رافع رايات شرع نبوى فروزندهٔ شمع دين مصطفوى
سلطان الغزات والمسلمين قاتل الكفرة والمشركين خادم الحرمين الشريفين
خلاصهٔ پادشاهان زبدهٔ سلاطين آل عثمان مطيع نص آية
(ان الله يأمر بالعدل والاحسان) الا وهو السلطان ابن السلطان
السلطان محمد خان ابن السلطان مراد خان ابن السلطان سليم خان
زين الله سرير العز بوجوده وافاض على العالمين افضال بره وجوده
اللهم خلد سلطنته الزهراء وايد بنصرك قدرته الغراء وسخر له رقاب
الاعداء واجعل عمره اطول الاعمار ودهره ايمن الدهور والاعصار بحرمة
نبى المختار صلى الله تعالى عليه وسلم وعلى آله الاخيار (سبب
تأليف كتاب مستطاب) برشب خورشيد سپهر آشيان چرخ
فلكده نهان ومخفى اولمغله اولدم حواس ناس معطل وبى تاب وروزنهٔ
ديده‌لرى بستهٔ خواب اولمغله مرغ باللرى عالم بالايه مثال هما پر وبال
كشاده ايدوب پرواز وملكت خيالى سيران قيلوب ديدهٔ جانلرينه نيجه
شيئ نمايان اولور ايكن بو غمزدهٔ چرخ ستمكار والم كشيدهٔ روزكار غدار
(عمر ابن محمد الشهير بقره قاش زاده) جعل الله التقى زاده واوفر كل
يوم عمله وزاده غم سپهر بيوفا ايله بيدار اولوب بو حالت ايله محروسهٔ
بروسه عن شوايب النحوسه‌ده حال عالمه و احوال آدمه فكر دقيق
ونظر عميق ايله نظر ايدوب بو عصرده «من تمسك بسنة سيد العالمين
عند فساد الخلق واختلاف المذاهب والملل كان له اجر مائة شهيد
فانه كالقابض على الجمرة» مفهومى اوزره فى زماننا فرق ضالة بيشمار
وامم مضله بسياردر ولكن جمله‌دن اشهر و اظهر اولان طوائف
عشره كه «ابدالان روم و قلندران هر مرز وبوم وطائفهٔ حيدريان
وكروه جاميان وجماعت بكتاشيان ومريدان شمسيان ودرويش
مولويان وادهميان وعالمان عاملان وصوفيان زمره سيدر» اما بو ذكر
اولنان طوايف هر برى بر كونه جامه‌لرله پوشش و بر كونه حاللرله
جنبش ايدرلر اما انلرك بعضيسى تابع سنت نبوى وسالك شاهراه

مصطفوی اولوب علم وعمل ایله کامیاب (ومقام طوبی لهم وحسن مآب)
برله مشرف ومستطاب اولمشلر و بعضیلر سنت احمدیدن دور
وشریعت محمدیدن مهجور اولوب نفس شومه سرکردان بلکه محض
شیطان اولمشلر (بیت) نعوذ بالله کیدر دیمه شیطانی زاهدا *
مغلوب نفس اولان کشی شیطان محض اولور * اما بو طوائف مزبورهنك
مقدماپیرلری بیشهٔ حقیقتده شیرلر ومیدان محبتده دلیرلر اولوب بر عارف
رهنمون وماصدق (الا ان اولیاء الله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون)
مضمونی اوزره اولملری شبههدن عاری وقبول وقالدن بری ایدیکی
خاطر فاترده مرسوم وطباع عرفایه معلوم ایکن طوائف مرقومهنك
ضلالتنه سبب ندر دیو بو اندیشه ایله دریای حیرتده غریق ونار
تشویش ایله حریق اولوب انلرك غور حاللرینه اطلاع فکریله دیده
اضطراب ودرونمده بونار اندیشه التهاب اوزره ایکن روزنهٔ دیدهلرم
بستهٔ خواب وعالم معنیدن فتح باب اولوب اولدم آسمان ولایتده
مهر منیر وصدر کرامتده صاحب سریر اولان بر پیر روشن ضمیر منیر
ظهور ایتدیکه مه رخساری شمس عالمتابدن انور ایدیکی وسیمای شریفی
وصفی خامهٔ معجز بیان ایله بیان اولنمغله قابل امکان اولمدیغی نمایاندر
اولدم اول پیر سعادت قرین وواقف سر یقین زبان ملیح وادای فصیح
ایله دیدیکه ای طالب سر احوال ناس طوائف اناس ایله استیناس ایدن
اهل احساس بیلورکه بو اهل لباس قسمنك اکثری ناس دکل بلکه
نسناس ایدیکی محل التباس اولمغین شریعت وطریقته مخالف اولان
کروه مکروهك مشکللرینی خامهٔ انشا ایله حل وعقدهٔ شبههلرینی
دست کرهکشا ایله منحل قیل دیو بیوردیکه « خذ هذا الکتاب وافتح
الباب واکتب مایخطر ببالك من الاسرار والتبع الشریعة والطریقة
من الاخبار » دیو نطق ایلدکلرندن هیبت ادالرندن وجود وضعیفم
ماننده برك خزان منفعل ولرزان اولوب خواب غفلتدن بیدار وعالم
ناسوته کلمکله عالم لاهوتدن بیدار اولوب بو رؤیای صادقه وواقعهٔ
فائقهدن درون محزونم وضمیر مکنونم پرسرور کورر اولدم شکر خدای
(واهب)



واهب الامال وسپاس بادیٔ متعال اوزره مواظب اولوب مضمون
منیف « الشاکر یستحق المزید » ومعنای لطیف * شکر سوی شهر
سعادت برد * هر که کند شکر زیارت برد (نثر) مفهومی اوزره شکره
مداوم اولوب رؤیای مذکورهنك اشارت وتأویلاتنه ناظر وآثار نکاتنه
منتظر ایکن (مثنوی) قائد اقبال کلوب بر سحر * مژده قیلوب شوقله
ویردی خبر * مقدم پاکن دیدی بر حضرتك * سویلدی یوزطوتدوغنی
دولتك (نثر) اولدم بر مرد سخن پرور صاحب کمال وسر دفتر اهل
مقال ومالك در دریای وفور هنر ومرکز پرکار ظهور عبر وصیرفیٔ
نقد کلام ومردم عارف صاحب احتشام وطوطیٔ کویای شکرخای
و برج سعادتده شرف افزای ویار صدیق ومونس رفیق غمخانهمز
منور قیلوب ماننده ماه منزلمز ارامکاه ایدوب دیدیکه ای بلبل کلزار
بیان وای طوطیٔ شکرستان سامی مکان بو بندهده بر کتاب مستطاب
واردرکه مضمون مکنوننده اول طوائف عجیبه ولطائف غریبه بیان
وعیان اولنمشدر لکن بو دیار جلیل المقدارك اهالیسی مقتضاسنجه
لسان ترکیده عربی وفارسی ادالرله ملمع وعبارات انیقهٔ فائقه ایله
مرصع اولمغین مقبول طبع ظرفای جهان و پسندیدهٔ انبای زمان
اولیوب نظر عرفاندن دور ومجالس اهل دلدن مهجور اولوب نسیا
منسیا اولمشدر چونکه اول یار صادقدن بو احوال عیان وسر
واقعهمزدن بو صورتده نمایان اولدی اولدم معنای واقعهٔ خذ هذا
الکتاب وافتح الباب جلوهکر و بو الهام سابق غیبیدن بهرهور
اولوب دیدمکه ای یار صدیق مونس موافق وای خیر الاصحاب رفیع
الجناب اکرچه بو بابده عون الهیده توکل وهمت یارانه توسل ایدوب
بو کتاب پریشان الفاظن درر ناسفتهسن الماس طبع ایله سفته ایدوب
علی وجه الاهتمام رشتهٔ حقایق ایله انتظام ویرمك قابلدر لکن
مضمون « من الف فقد استهدف » فحواسی اوزره تیر طعن اعدایه
نشان وتیغ تشنیع اهل سمعه سپر امتحان اولمق لازم کلور نتکم فصحا بیوردلر
(شعر) خلیلی کم صاحبت فی الناس صاحبا * فما بان لی منهم سوی الصد

والغنا ٭ فصاحبت ابناء الزمان فلم اجد ٭ خليلا بلا نقص صديقا بلا اذا
(نثر) زيرا ابناء زمان اگر شعر حسان وفصاحت سحبانده اولسه ديدهٔ انصاف
ايله نگران وامعان نظرله اذعان ايتميوب مجرد دخل وتعرضى ظرافت
بلكه باعث فصاحت وبلاغت عد ايدرلر ديجك اول يار عالى همت
واول مالك ملك فتوت جوابه آغاز ايدوب ديديكه زيرا قديم الايامدن
دل آهن دل تير طعن اعدايه نشان ومحن قضا وقدرله امتحان اولوب
ومضمون منيف (ولنبلونكم) بوحاله شاهد عادلدر امدى بوقيل
وقالدن برى وصحارئ اعتذارده سرسرى گزميوب تختكه نظم ونثره
مثال خاقانى وطبع سليمكله مانند سليمانى سعى بليغ وهمتكى اخوان
ويارانه دريغ ايتميوب بو قصص پرحصص عبادات لايقه والفاظ
رايقه برله زيور تاج فصاحت وبلاغت شعار ايله ديو اقدام ايتدكده
اولدم كمر همتى درميان وقوت بازوى عيان ايدوب حضرت خداى
بيچونه دعا وعرض نياز ايله رجا ايلدمكه بوكتاب مستطاب ترتيب
وانتخاب صددنده روى سخندن رفع نقاب وجمال معانيدن كشف
حجاب ميسر ومقدر اولمغله منظور احباب ومقبول اولى الالباب اوله
اما كتابمز اولزمان مقبول جهان وپسنديدهٔ فصحاى زمان اولوركه اول
جناب رفيع الشان ومنبع الجود والاحسان مقرب الحضرة السلطانية
مدبر مصالح المملكة مشير امور السلطنة سمى جناب شير خدا معز
اهالى الى مسامع القبول ومباهج فرائده مقبولة فى مجامع الفحول زيرا
جناب شريفلرى بين الناس مكارم اخلاق ايله مذكور ومحاسن
اعماللرى صحائف جهانده مسطور اولمغله دعاى دولتلرى اهل دله
لازم بلكه امر مهمدر وباب سعادت مآبلرينه دعاى خيرله استنادسبب
حصول مراد اولمغله هر برى رفعت ايله انگشت نما اولوب دولت
ايله مرجع جهان ومفخر اقران اولديلر چون جناب شريفلرى
معارف وكماله واهل دله طالب اولمغله اكثريا دولتلرينه بنده اولان
زيور معرفتله آراسته وفضل ودانش ايله پيراسته اولوب بوداعى
حزين وحقير كمترين دخى ديدهٔ غمديده مى اول توتياى مرتمه مكحل

(قبلنده)



قبلنده وسيله تام اولمغيچون (اشبو نور الهدى لمن اهتدا) نام كتابى نام
شريفلرينه تأليف وتحرير ايلدم اولذات ستوده صفات برله بوتحفهٔ
حقيرى مأمولدركه حسن قبول ايله مقبول بيورهلر حقا كه سلطنت
زاهرهٔ آل عثمان ايدها الله تعالى الى نهاية الزمان آسمان جهانبانيده
نمايان ووجود پرجودلرى كبى نظام الملك وبلند اختر روشن ضمير واهالى
پرور پرجناب نعم المآب ورفيع الجناب صدور وظهور ايتمش دكلدر
زيرا اوصاف حميدهلرى تعريف وتوصيف اولنمق مركز دائرهٔ امكاندن
بيرون ايدوكى معلوم ذوى الفنوندر ايمدى صحايف كلام سعادت انجام
جواهر مدح وثنالرله اختتام اولنمق سزا گورلدى پس شمدنصكره
فكر لايق ورأى موافق اولدركه ركن همتى واثق وصبح اميدى
صادق ايدوب حضرت بارى يه توكل والطاف الهيه يه توسل قيلوب
هر لفظده لطف حقه استناد ايله شرح ما فى الفؤاد ايدرز وهو
الموفق الى طريق الرشاد ٭ در آغاز كتاب شيرين خطاب ٭ راويان اخبار
بلاغت آثار وناقلان فصاحت شعار صحيفهٔ عالمه بواسلوب اوزره
تحرير قيلمشلركه ولايت خراسانده بر مخزن جواهر اسرار قدم وبر شيخ
اكرم وهادئ طريق الفقرا والغنا ومرشد مناهج الصدق والوفاء
مطلع انوار كمالات منبع اسرار الهامات سلطان سرير شوق
وعرفان خورشيد سپهر ذوق ووجدان بصورت هادئ راه ولايت
يعنى قطب گردون هدايت برشيخ كامل وار ايديكه نام شريفنده
خواجهٔ جهان ديرلر ايدى هر وجهله سعادت دنيويه يه نائل وجمله
مراداتنه واصل بركسنه ايدى اما صلبندن بر ولد صالح ايتمامش
ايديكه اكا كنديسنك قوه علوم ظاهريه وباطنيه سنى تعليم ومقصود
واديسنى تفهيم ايدوب بو جهان فانيدن سراى باقى يه رحلت ايلدكده
كنديلرينه خير خلف اولايدى (رباعى) اولمز آبايه بوندن اوزگه
شرف ٭ كه قاله يرلرنده خير خلف ٭ فحواسى آخر الامر خواجهٔ
جهان بومرادك حصولنه «ادعونى استجب لكم» فحواسى
اوزره دعايه مواظب اولدقده تير مرادى هدف اجابته مصادف

اولوب مهب الطاف الهیدن بر نسیم عنبر شمیم اول بوستان
سعادت وسیم صوبنه تنسیم ایدوب نهاد وجودنده بر كل تازه شكفته
اولدیكه مشام عالمیان فایحهٔ طیبه سیله معطر ودماغ آدمیان رایحهٔ
مسكیه سیله معنبر اولدی چون خواجهٔ جهان بو مرادنه واصل
وذكر اولنان اوصاف ایله متصف بر فرزند ارجمندی كتم عدمدن عالم
وجوده داخل اولدی اولدم اول ثمرهٔ شجرهٔ غرمك نامنی نتیجهٔ جان
قویوب جملهٔ خراسان اهلنه شكرانه ایچون مثال فرش بوقلمون نعم
كونا كون بذل ایدوب فقرایه مال فراوان واحسان بی پایان ایتدكده جمله
اهل خراسان پیروجوان نتیجهٔ جانه دعا ایدوب بو بیتی ورد زبان ایتدیلر
(بیت) دو مراد نشاط وراحت روح ✱ باد عمرش هزار سال چو نوح ✱
(نثر) چون اول خلاصهٔ روح روان یعنی نتیجهٔ جان مرور ایامله
درت یاشنه واصل ودرجهٔ تعلیمه قابل اولدقده پدری خواجهٔ جهان
تعلیمه مباشرت ایدوب علم وعمل ایله واصل مراد وداخل طریق رشاده
مباشرت قیلدی چارده ساله اولنجه بعنایة حی وقیوم مهمات دینه
متعلق اولان احكام وعلومی اكا تعلیم ایتدی اما نتیجهٔ جان بارادة الله
ولایت حسنه شاه اولوب كوندن كونه خورشید جمالی تابان ونور رخساری
درخشان اولوب بو حسن ایله موصوف وجمال باكمالی ایله معروف اولدی
اولدم صدای صباحتی وصیت ندای ملاحتی عالمه شایع اولوب مهر
رخساری آسمان وجمال باكمالنه عالم حیران ونار محبتی ایله قلوب بنی آدمی
سوزان اولوب خون سرشكارین روان وملكت صبر وقرارلرین ویران
ایدوب هر بری بو ابیاتی ورد زبان ایتدیلر (شعر) وطوفان نوح عند
نوحی كادمعی ✱ وایقاد نیران الخلیل كلوعتی ✱ چون خواجهٔ جهان
پیر وجواندن بو حالات عشقی وبو مقالات شوقی مشاهده ایتدی
خلقك بو شدت اضطرابنی تلیین ونار عشقلرینی تسكین ایچون اوغلی
نتیجهٔ جانك آفتاب جمالنه نقاب احتجاب پیدا ایدوب بو كره عشاق
واشتیاق دخی زیاده آشوب واضطراب ونار درونلری شرارهٔ فراق ایله
التهاب اوزره اولوب دریای محبتلری جوش وخروش وفرزند اهل عیاللرینی
(بالكلیه)



بالكلیه فراموش ایدوب جبهٔ ناموس وعاری چاك وباشلرینی غم فراق ایله
آلودهٔ خاك ایدوب خواجهٔ جهانك سراینی كعبه مثال طواف ونیجه سی
اطرافنی اعتكاف ایتمكله خواجهٔ جهان اوغلی نتیجهٔ جانه دیدیكه
ای نور دیدهٔ پدر وای سرور سینهٔ مادر بو شهرك خلقنه سنك جمال باكمالك
عشقندن فتنه وآشوب ومحنت غیر محسوب حاصل اولوب كار بارلرندن
فراغت وفرزند وزنلرینی كرفتار مذلت قیلدیلر رأی صواب بودركه
بو دیاردن سفر قیلوب بو خلقك شدت واضطرابنی تلیین وشرارهٔ
محبتلرینی تسكین قیله وز اكر خدای عزوجل موتدن امان ویررسه خراسان
اقلیمنه كلوب دوستلر ایله هم پوستلر اولوب بر بریمزدن لذات معنویه
وحركات اخرویه قیله وز واهل خراسان دخی جمال باكمالك سیرندن دور
وامید وصلكدن مهجور اولیجق ینه اولكی حاللرینه مشغول وكار وبارلرینه
مواظب اولملری مأمولدر ای روح روان اكر بز بو دیاردن رحلت وشهر
آخره عزیمت ایلمز ایسك ناسك امیدلری جمالك سیرندن منقطع اولمیوب
آرزوی دیدارك ایله مست وشیدا بلكه بو خلق ایچره كیدرك نیجه آشوب
وغوغا پیدا اوله جق نتیجهٔ جان پدری خواجهٔ جهاندن بو كلمات
مصلحت آمیز وحركات صداقت انكیزنی استماع ایتدی اول دم پدر
عزیزینك پندی مقبولی دل وجان ایله قبول ایدوب دیدیكه ای پدر
صاحب فتوت وای مرشد راه حقیقت همان جزم سفر ایتمكله عزیمت
وروی زمینی كشت وسیاحت ایتمكه اقدام واهتمام ایده لم زیرا هجرت
سنت ایدوكی ظاهر وسفرده نیجه اهل دل صحبتی ایله فنون شتی ده ماهر
اولمسی قابلدر ایمدی ای سپهر هدایت وای جمشید سریر كرامت
رأی صواب اولدركه بو جست وجو وبونك وبوده بو تقریب ایله
هر طائفه نك مشربن ودین وآیین ومذهبن دست معرفتله محك عیاره
چكوب همتمزی بو بابده صارف واسرار قلوب طوائف مختلفه یه عارف
اوله وز پس خواجهٔ جهان اوغلی نتیجهٔ جاندن بو كونه خبر پر عبری
وكلام مسرت اثری استماع ایدوب دیدیكه ای روح روان چونكه مرادك
هر طائفه ایله اختلاط ایدوب سیاحت ایتمكدر بو بهانه ایله اول

عزم وجزمز كعبهٔ شريفه شرفها الله تعالى جانبنه اولسونكه زمرهٔ
حجاج بيت الله حرامه داخل و روضهٔ رسول اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم زيارتيله مشرف اولمغه نائل اولوب واصل كعبهٔ مقصود
وعبادت ( حى ودود ) برله متمسك ( عروة الوثقى ) ودخول حرم
« ومن دخله كان آمنا » ايله مغتنم اولوب زين حجاج الحرمين
وزائر الصفا والمروتين الساعى بين الميلين الاخضرين زمرهسندن
اولمغله سعادتدارين نصيب اولور وهم اول اماكن مطهره ومواضع
منوره مرجع مخلوقات جهان ومجمع كزيدهٔ نوع انساندر اول شهر
جليل القدرده برخانقاه عالى بنياد ايدهلمكه ايچنده دل خانهسن متصل
واول خانهٔ چار اركانده اعتكاف قيلمغله آينده ورونده ايله مشرف
اولوب اوكلرينه حضرت على كرم الله وجهه آسا مثال فرش بوقلمون
نعم كونا كون چكوب هر برينك آيين ودينلرندن خبردار وهر برينك
حالندن آكاه وحصهدار اولهوز بن خود جميع مذاهب واديانى بيلوردم
وقو اسرار ملله واقف وعارفم اما سنك مرادكجه اولوب بو حال
اوزره سلوك ايدهلم تاكه سندخى بنم بيلدوكمه واقف ودرجهٔ كمال
عرفانه عارف اولوب مذاهب باطلهدن حذر اوزره اولوب عملكله عامل
ومذاهب اهل حق اوزره كامل اولهسن ديدى چون نتيجهٔ جان پدرى
خواجهٔ جهاندن بوكونه نصيح ودرربارى كوش ايتدى اولدم اسباب
سفرى آماده واصحاب واحبابنى خير دعاده اوقيوب موجود اولان
عبدلرينى برقاج باره لرينه عقد نكاح ايدوب سرايلرينه قوديلر وكنديلر
عزم راه كعبه قيلديلر فرداسى على السحر عادت معهود اوزره اهل
خراسان پير وجوان نالان وكريان وزار وسركردان خواجهٔ جهانك
سرابنى كعبه مثال طواف واستاننده اعتكاف ايتمكه بشلديلر
اولكون خواجهٔ جهان ونتيجهٔ جاندن اثر بولمديلر اوچكون بو حال
اوزره مرور وسراى خواجهدن عبور ايتيوب نار فراق ايله خواجهٔ
جهان ونتيجهٔ جان عزم سفر قيلدقلرندن خبردار اولوب جملهسى
فرياد وفغان ويقهلرين چاك وباشلرين آلودهٔ خاك ايتديلر انلركه عاشق





وصادقلر ايدى وقيل وقاللرى مافى البالرينه مطابق ايدى قطع علايق
وعوايق ايدوب اول معشوق دلارايى آرايى ليل ونهار كشت
وكذار ترك ديار قيلديلر وآنلركه عاشق كاذبلر وتلبيس ابليس ونفسه
راغبلر ايدى ذكر ذلال وصال انفصالى قويوب مكان خراسانده قالديلر
وعشقدن فراغت ايله انسان سلكندن چيقوب بى عشق حيوان
ناطق بلكه حمار ناهق اولديلر زيرا اول قطب الاحرار خواجه محمد
عطار قدس سره بيورديلر ( بيت ) هركه عاشق نيست اورا خرشمر ❋
خر بسى باشد زخر كمتر بدار ( نثر ) واول عشقدن بى خبر اولان
خرلر معشوقلرينك برايكى كون هجرانى چكمكله عشقدن فراغت
ايلديلركه حبيبك وصلى صفاسى كبى هجرى جفاسنى طاقتيان كيمسه
عاشق داعى دكل بلكه مقلد مدعيدر على الخصوص كه قرب جانان
جوف هجر ايله عاشقه آتش سوزان وبعد جانان اميد وصال ايله شمع
تابان ايديكى اهل عرفانه عيان ونمايان در محصل خواجهٔ جهان اوغلى
نتيجهٔ جان ايله سفر ايدوب منزل بمنزل عزم ايدرك كعبهٔ مكرمه يه
واصل وحرم بيت الله الحرامه داخل اولديلر تقرير سابق اوزره شهرك
كنارنده برخانقاه عالى بنياد وطبخ نعم ايجاد ايتديلر وايچنده داخل
اولوب عبادات وطاعت قيلديلر خواجهٔ جهان اوغلى نتيجهٔ جان
ايله عادت مألوفهسى بو اولديكه صومعهلرنده صلوة صبحى ادا وشكر
خدا قيلوب خانقاهك قپوسين كشاده ونعم كونا كونلرين مسافره
آماده ايدوب بر كوشهده قرار و خانقاهه كلن طوائف مختلفهنك آيين
ومذهبلرندن خبردار اولورلر ايدى وهر برينك خلاف شرع شريف
اولان مذاهب باطلهسندن واكاذيب بيمعنىسندن قيل وقال و بحث
وسؤال ايدوب حق ايله رسواى عالم قيلورلر ايدى كونلرده بركون
صلوة صبحى ادا وشكر خدا قيلوب عادت معهوده اوزره خانقاهه
كلديلر بركروه عجيب ظاهر اولوب كلور ❋ آمدن طائفهٔ ابدالان
بخانقاه خواجهٔ جهان ❋ روم ابداللرى قانى وحيران وسينهٔ صد چاكارى
عريان اللرنده شده چراغ ولاله صفت جسملرى پرداغ دائرهٔ قدوملرين

دوكه دوكه وهر نوبت بو يوزلرين چاله چاله رقص زنان ونعره كشان
باشلری قبق وياليڭ ايق تنلری چپلاق برر تنوره لری وار انجق ميانلرنده
بالهنك بر زنار قوشاق و اوموزلرنده بر ابو مسلمی نجاق و اللرنده
سردسته نامنه برر چوماق ويانلرنده ايكيشر جرعه دان بونده قاو چقمق
وبونده اسرار ايدوكی محقق وبللرنده دخی ابدالانه بر صاری قاشق
و بر كوشكول صارقق وبدنلری پول پول يانق آتشيلر ايدوكنه
داغلری دانق وسينه لرنده شكل ذوالفقار علی وكيسنك پهلوسنده
نام حيدر كرار ولی وكيمسنك بازوسنده هيئت مار وجمله سنك شقاقلرنده
داغی وار كورنلر ديركه هذه علامة النار بو جهور مقهور وطائفۀ
پرشرور وسنت احمديدن دور ومهجور سرور وحبور ايله خواجۀ
جهانك خانقاهنه متوجه اولديلر خواجۀ جهان دخی انلری بو صورت
نامشروع وسيرت نامطبوع ايله كوريجك طبعنه خوش كلمدی لكن
صاحب خانقاه اولمغله «اكرموا الضيف ولو كان نصرانيا» فحواسيله
عمل ايدوب بو طائفۀ پرشروره حلم يوزندن معامله كوستردی ومضمون
منيف «والكاظمين الغيظ والعافين عن الناس» ايله حركت ايدوب
خواجۀ جهان بونلری استقبال ايدوب خانقاهنه كتوردی ومكان
كوستروب يوروك دده لر ديدی وانلرده اسلوبلری اوزره مكان
مز بوره كچوب اوتورديلر بعده خواجۀ جهان خدمتكارلرينه امر
ايدوب مثال فرش بوقلمون نعم كونا كون چكديلر چون نعمتی تناول
وخدای بيچونه ثنا و صاحب خانقاهه دعا ايدوب ارواح پير وپيش
قدملرين دخی دعای خير ايله ياد قيلديلر بعده پيرلرينه قارشو سجود
ايتديلر صكره قالقوب اللرينه دائرۀ قدوم الوب رسوم قديمه لرنجه
وآيين باطله لرنجه جوش وخروش ايدوب بعده خاموش اولديلر خواجۀ
جهان دخی كريبان تفكردن باش قالديروب خوش كلديكز درويشلر
و قدم كتورديكز درويشلر نه دياردن كلورسز و نه طائفه دنسز
وسزه كيم ديرلر وپيركزی نه نام ايله ذكر ايدرلر ديو يوردی چون
طائفۀ ابدالان خواجه دن بو طرز اوزره سؤال قيل وقال كوش
(ايتديلر)



ايتديلر فی الحال اول جهور مقهورك پيشوای پيش قدمی حيران
دده نام بر ملحد قدمی بسط بساط مقال ايدوب ديديكه ای خواجۀ
جهان بز ديار رومدن كلورز وحضرت سيد غازی ونفس اماره يه
مغازينك درويشلرندن و شد چراغ ايله روم ابداللريوز وجسم
برداغ ايله عثمان بابا كوچكلريوز ومحمد علی حضرتلرينه دوست
صاحب پوست بركوه عريانلر وحسن و حسين قربانلريوز بو
پيرمزه اسلام بابا و بو پيرمزك پيرينه عريان بابا ديرلر وطريقت سالكنك
رهبرلری وحقيقت مالكنك دمبرلری وبيشۀ ولايتك شيرلری و بو پيرمزك
باش خليفه سنه قربان وايكنجی خليفه سنه منصور بابا واوچنجی
خليفه سنه دريا بابا و دردنجی خليفه سنه جهنم بابا وبشنجی
خليفه سنه سردسته بابا ديمكله معروفدر وحالا دركاه (احمد
مختار صلی الله عليه وسلم) يوزلر سورمكه جانلر نقدين خاك پاكنه
نثاره كلدك بحمد الله تعالی كه بو دياره ديدار شريفكز ايله مشرف
اولدق ديجك اول ساعت اسلام بابا كريبان تفكردن باش قالديروب
جوابه اغاز ايلدی ❋ جواب دادن پير ابدالان ❋ ديديكه ای خواجۀ
عالی همم وای سخی سفره كستر كوش هوشك طوتكه سنی اسراره
واقف و علم لدنی يه عارف قيله لم اولا معلوم اولسونكه ابدالان
زمره سنك ايكی حالی واردر بريسی ظاهر حاللريدركه مشاهده اولنور
و بريسی دخی اسرار مافی البالريدركه انجق اهل باطنه كشف اولنور
اولا ظاهر حالمز بو منوال اوزره اولمغه سبب بودركه وقتاكه حضرت
صفی عليه السلام جناندن مهجور وجنتدن حلل بهشت دور اولوب
ارضه هبوط ايتدی اولدم جسمی عريان اولمغله مغموم اولوب تستر
ايچون ميانه تنور بغليوب كوه سرنديبده سدرمق ايچون حشيش
اكل ايدردی بزدخی اكا تبعيت ايدوب ميانمزه تنوره بغليوب عريان واكل
حشيش ايتمكله متصل حيران اولورز (مثنوی) انك اولادی قيلدی
بيزی خلاق ❋ بيزه دوشمزكه اكه اوله يز عاق ❋ ولد كيم والده
اويسه خلفدر ❋ اكر او عازايسه كه ناخلفدر (نثر) اكا بناء بو

خانقاه عالمده عریان ویران کزەرز و بوحال ایله سیر وسفر وعالم بالایی
مقر قیلورز وحضرت آدم آسا جسممز عریان وسرسری ودوام صوام
اولان خرقه و تسبیح قیدندن بری کزرز ودخی عالم ایچره سیاحت
ایله هرکوشهٔ سیران ومتصل اسرار خوارقله اسراره واقف
اولوب حیران اولورز ایمدی ای خواجه روادرکه سندخی اسرارمزدن
نوش وغم دنیایی بزم کبی فراموش ایدوب اسرار عالمه واقف وحقایق
اشیایه عارف اولەسن و بز ای خواجه غم دنیا ایله منفعل وروزمرهٔ
ایچون آزرده دل اولمازز زیرا بزه خانقاه ومنزل بوطاق کردون ورزقمز
دکان دهرده مخزوندر محصل بزدانش ابدالان و پیش ملحدان اوزره
حقایق اشیایی بلدیك وخالق معبودی آکاه دیق اول اجلدن اسرار خدا
ایله حیران وادیٔ حیرتده سرکردان اولوب سودای زلف سیاه لیلیٔ
حقیق ایله مجنون وجام عشق خدا ایله مرکز دائرهٔ عقلدن بیرون
ربلوك افتادەلر و بساط قطع زمینده شهمات ایدیجی فرزانەلر و مضمون
(لیس علی المجنون حرج) ماصدقی و(دیوانه را قلم نیست) مصدوقی ایز
وروزه و تسبیح مکلف اولانه لازم ومهمدر و بزصورت پرستلك احوالنی
فراموش وسرچشمهٔ عرفاندن ماء معرفت نوش ایتدك وآستانهٔ
سیدغازی یی کعبه مثال طواف واول جای صفا بخشنده اعتکاف
ایدوب آلایش دنیای دنی یه هوس وشهد سپهر بی وقایه مکس
تنزل ایتیوب قاف قناعتده مانند هما وملکت فقرا ایچره پادشاه اولوب
مضمون (الفقر فخری) درجەسنك باب حقیقتنه داخل وصفای درون
ایله (القناعة کنز لایفنی) خزینەسنه واصلز زیرا وجود بشریتی
سلب ایدیجك غیرت حق ظهور وسرای دلدن ماسوایی طرح قلیجق
سلطان عبور ایدوب واصل مراد وداخل طریق رشاد اولورز ودخی
ای خواجهٔ اهل حال تراش ولحیەمزدن دخی قیل وقال ایدوب بیان
ایدەلم بیلکه جنانده غبار خط عذاره عارض اولوب روی انسانی
سیاه وقبدموی ایله حالن تباه ایتیوب آیینهٔ روین تابناك وتمام
صفا ایله یوزن مجلا و پاك قیلوب نقوش دوعالم آنده عیان وجلوهٔ

(اشیا)



اشیا اول آیینەده نمایان اولمسی نمایان ومحل کمان دکلدر و بر دخی
(من تشبه قوما فهو منهم) فحواسیله عمل ایدوب رویمز غبار
خطدن ساده وخرمن لحیه وشاربمز باده ویروب مرأت رخساریمزی
مجلا وغبار لحیەدن ابا قیلدق زیرا روی بشر معنیده مهر عالمتابدن
انوار ایکن اول مهر منوری سحاب خط ایله تیره وتاریك وظلمته
شریك ایتمك طرز نادانه و اسلوب یکانه دکلیدر ودخی ای خواجه
واصل مقام (طوبی لهم وحسن مآب) بز (موتوا قبل ان تموتوا) سرنه
خبیر وحقیقت عالمه بصیر اولوب فاعل حقیق جنبشندن خبردار
وواصل درجهٔ ابرار اولدق ودخی ای خواجه بزی سن بنده وعبادت
ظاهریه یه افکنده صانمه (مثنوی) بزم قوللوغمزدن اول غنیدر ❋
که هرتن امرینك پیراهنیدر ❋ نه جنبش کیم قوپار هرشی اوزندن ❋
صبادندر اکا معنی یوزندن ❋ مقامی بز مقام وحدتك بز ❋ ندیمی بز
قدیمی حضرتك بز (نثر) و بوجهانده محمد وعلی یه دوست واباس
زربفت یرینه برپوست بزه بسدر وحسین ایله حسن عاشقلریوز
وانلری کربلاده شهید ایدن یزیدلرك عدولریوز وعاشوراده خون
سرشکمز روان ایدوب نوحەلر واول سلطانلرك روان اولان خونلری
ایچون شرحەلر چکرز محصل کلام ای خواجهٔ محترم بزه سرور محمد
المصطفی ومرشد رهبر علی المرتضادر و بوذکر ایتدیکمز امور ظاهر
احوالمزدر لکن اسرار مافی البالمزی بنکیلره وصف وبیان ورازمزی
بیکانەلره کشف وعیان ایتمزز دیوب بعده جهنم بابا نام مریدینه
خطاب ایدوب مجبا کشف راز ایله خواجه یی صاحب معرفت
سرافراز ایلسکمی ایمانم دیدکده جهنم بابا دخی ای والله پادشاهم
سویلك کرکدر خواجەنك سیماسنه قابلیت دوشر اوله که ارنلر همتی
ایله برجدید اریبدا اوله دیوب جواب ویردی پس اسلام بابا دیدیکه
ای خواجهٔ جهان چونکه ظاهر احوالمزه واقف اولدك لایق اولدرکه
اسرار مافی البالمزه دخی عارف اولەسن بیلکه بز هرملتك زبدەسی
مذهب ایدنمکله ممتاز وسرافراز اولمشزدر اولا اشرف ادیان اولان

دين اسلام ارنلرندن قطب الولاية شاه مردان على مرتضانك
خاندانته محب اولانلرك رسم وآيينلرين طوتوب تبرا وتلقين بعده نشين
وپوست تعيين ايدرز وامامار زيارتنى مكه ومدينه زيارتنه تقديم ايدوب
رسم الحاد امر معتاديمز اولمشدر وثانياً عقلى پيشوا ايدينن فلاسفه‌نك
عقل ايله بولدقلرى اعتقاده اعتماد ايدوب فلاسفهٔ دهريون
زعمنجه وقدماى طبيعيوندن سقراط و بقراط قولنجه قدم عالمه ذاهب
اولوب افلاك دور دائم اوزره افلاكك هر دوره‌سندن اول بر دوره
واردر وعالم افلاك عناصر قديمدر ديرز واصل عالم طبايع اربعه‌در
جمله‌سى قديمدر وبالطبع مؤثردر بوطبايع متنافره مدت مديده امتزاج
ايتمكله عالم ظهور ايتمشدر امتزاجدن مراد هر عنصر صورت
وكيفيتدن چيقوب بر صورت مركبهٔ معتدله بولماسيدر و بوعالم
امتزاج طبايع ايله دور دائم اوزره‌در ديو اعتقاد پيدا ايدرز وبعضمز
قدماى حكمادن دهريهٔ معطله مسلكنى دخى اختيار ايتمشدر
وبعضمز تناسخيه مذهبنى دخى اختيار ايتمشدر هر بريسى برمسلكدر
اما اكثريمزك قولى اوزره عالم ازلده اجزاء متفرقه ايدى كورا كوار
ودور ادوار ايله اجرام عالم واجسام بنى آدم تركب ايتمشدر وبزحق
تعاليه نه موجود ونه معدوم ونه عالم ونه جاهل ونه قادر ونه عاجز
ديرز بلكه جميع افرادك ربيسيدر وجميع افراد عالم معادن ونبات وحيوان
وانسان امتزاج عناصردندر افلاك ونجوم اباء علويه وعناصر اربعه
امهات سفليه‌در قچانكه عناصر امتزاج ايدوب برى برندن فاعل
اولدقده صورت نباتيه‌سى قبوله مستعد اولسه نبات حاصل اولور
بعده اول نباتدن حيوان اكل ايلدكده دمه منقلب اولور دم دخى منى
اولوب رحمه منصب اولنجق صورت حيوانيت حاصل اولمغله حيوان
اولور واول حيواندن انسان تناول ايديجك بدن انسانده دمه
منقلب اولوب دمدن منى حاصل اولور اول منى رحمه دوشدكده
صورت انسانيه‌يه استعداد حاصل اولمغله انسان اولور اول آدم
فوت اولدقده بدنى خاك اولوب مدت مديده‌دنصكره اول خاكدن
(اصابت)



اصابت امطار ايله امتزاج عناصردن ينه نبات حاصل اولور وجه
مذكور اوزره مرور ايامله طور نباتدن طور حيوان طور حيواندن
طور انسان دور دائم اوزره سير ايدر برشخصك اطوار اربعه‌ده
سيرنك مدتى سكسان بيك ييل اقل مدتى اوچ آى تخمين اولنمشدر
شول كسه كه تحصيل كمال ايتمكله تكميل نفوس ايتمش اوله اطوار اربعه‌ده
سيرنى اوچ آيده تكميل ايدر طور عناصرده بر آى طور نباتده بر آى
طور حيوانده بر آى دردنجى آيده طور انسانيته قدم بصار اكر تحصيل
كمال ايتمديسه هر طورده نيجه بيك سنه سير ايدر وناقص صرف
ايسه سكسان بيك سنه سير ايدر دوره‌سنى تمام ايدهمز هر كس
كمال ونقصانته كوره اوچ آيله سكسان بيك سنه ماينده دور ايدر
ديو تخمين اولنمشدر زيرا كورزكه هر والددن اول بر والد وهر بيضه‌دن
اول بردجاجه وهر زرعدن اول بر زراع وهر فعلدن اول بر فاعل
محققدر بوذكر اولنان دور دائمى طائفهٔ ملاحده‌نك متأخرينى تخمين
ايلمشلردر فصوصده وارد اولان حشر معناسنى ذكر اولنان دور
اطوار دنيهٔ عناصريه‌ده عذاب تردد ايله معذب اولمغله تأويل ايدرز
وبوذكر اولنان دور اطوار حروفى ونقطويلرك وابدالان روميك
وحيدريلرك وقلندريلرك مختارلريدر فى زماننا ادهميه وكلشنيه ومولويه
وخلوتيه‌دن كاهيجه بعض درويشلرى بوسمته چكمك دوشر لكن
نادر واقع اولور اكثرى عناد سمتنده قالمشلردر وطائفهٔ حروفيان
ونقطويان اكرچه الحاد سمتنى طوتمشلردر لكن حاجى بكتاش تنوره‌سنى
قوشانمدقلرى ايچون دكلدر يد بشريه‌يه مشابه علم حروف وعلم
نقطه ديو بر اولماز بيهوده سودا پيدا ايدوب ماينلرنده كشاكش اوزره
اولدقلرى ايچون باشلرندن دائما بلا اكسك اولمامشدر طوائف مذكوره‌نك
سبب ظهورلرى اولدركه هجرتك ستمأة تاريخى حدودنده زمرهٔ
ملاحدهٔ روافضدن فضل الله نعيمى استرابادى ظهور ايدوب آخر الامر
كفرياتى ظاهر اولدقده (انجانه) ده بو بنى اورلوب رأس ضلالت
اولان سر بى دولتى نجاسته دوشمشدر وجيفهٔ مردارى خار وخاشاك

اورتاسنه براغلوب نیجه ایام طعمهٔ کلاب و لقمهٔ زاغ وزغن
اولمشدر سبب قتلی بودرکه عدول مسلمیندن جم غفیر وجمع کثیر
مجلس شرع شریفده شهادت ایدرلرکه مذکور فضل الله تألیف
ایلدوکی علم حروف نام الفاظ الحادی جاودان کبیر نام کتابنده درج
ایدوب مریدسنه انجانه‌ده افشان ایدرکن حاشا درس ویرر کاه
نبوت دعوی ایدر کاه الوهیت دعوی ایدر وکاه (ان الفضل بیدالله
یؤتیه من یشاء) آیت کریمه‌سندن وکاه (ذلك فضل الله) کلامندن
مراد بنم دیو دعوی ایدر حاشا ثم حاشا کاه حق تعالی حضرتنی
انکار ایدر وکاه حقدن مراد عناصر اربعه‌در دیو کفر سویلر وکاه
دیرکه حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه و سلم یکرمی سکز حرف
تکلم ایتمشدر اما بن درت حرف دخی زیاده ایلمشمکه اول حرفلر
(پا چا ژا گا) حرفلریدر بو درت حرفی بن زیاده ایتدیکم جهتدن
افضل اولدم بن فضل افضلم دیو کفریاتی سویلدیکنی شهادت
ایتدکلرنده کندی دخی اقرار ایتمکین قاضیٔ شرع شریف دخی
حکم ایدرکه اول کفریاته مدرسه ایدندیکی انجانه‌ده فضلی
چوکردوب بوینن اوردقلرنده کله‌سی خلا دلیکندن نجاسته دوشر
وعاقبتی بو حال ایله ختم اولوب حالا استرابادده بر مزبله وخار وخاشاك
ایچنده قالمشدر وذکر اولنان طائفهٔ ملاحده‌نك اعتقادی بویله‌درکه
هرکیمسه که الحادی تکمیل ایلیه اول کمسه سید اولور اکا بناءً کندی
ومریدلری سیادت دعوی ایتمشلردر وحاشا ثم حاشا مذکور فضلك
نیجه مریدسی واردر باش خلیفه‌سی محمود سنجانی وایکنجی سید
نسیمی واوچنجی اسحق ودردنجی ابراهیم بقالدر مذکور محمود
سنجانی برکیجه واقعه‌سنده کوررکه بر بیاض قیص منقط کیمش
ایرته‌سی بورؤیایی فضله سویلدی فضل دیرکه اول کوردیکك قیص
مذهبه اشارتدر واوزرنده اولان نقطه‌لر علم نقطه‌یه اشارتدر معلوم
ایدیکه بنم خلفامدن محمود نام برشخص بنم پیدا ایتدوکم علم حروفی
ابطال ایدوب علم حروفه مخالف علم نقطه دیو بر علم و بر مذهب پیدا
(ایتسه)



ایتسه کرکدر اما اول محمود سن اولدیغکدن غافل ایدم واقعه‌نك
تعبیری بودر اما سندن نیازایدرمکه اول علم نقطه‌یی بن حیاتده ایکن
پیدا ایتمه بن سنك پیرك سن بنم خلیفه‌مسك سوزیمه مخالفت ایتمه دیدکده
محمود دیدیکه چون بنم واقعه‌م ذکر اولنان معنایه اشارتدر اکرچه
سن بنم پیرمسك اما بن سنك سوزك رد ایدرم دیوب همان الینه
کاغدی الوب اول مجلسده علم نقطه‌یه شروع ایلدی فضل دخی انی
مجلسندن رد ایدوب اسمنی محمود مردود قودی و محمود مردود علم
نقطه‌ده بر کتاب پیدا ایدوب اسمنه جاودان صغیر وشیخ فضلی‌یی اول
کتابده رد ایدوب نیجه کونه تزییف ایلدی بعده نقطه‌ویلر حروفیلری
رد ایتمکه باشلیوب «سلط الله الکلب علی الخنزیر» فحواسنجه بربرلرینك
کفریاتنی اظهار ایتدیلر ودیدیلرکه (پا وچا وژا وکا) حرفلرینی بن پیدا
ایتدم دیمك هم کذاب وهم نامعقولدر زیرا اول حروف اربعه‌سندن
اول تا حضرت آدم علیه السلامدن بری عرب لساننده وغیریده استعمال
اولنه کلمشدر بن پیدا ایتدم دیمك کذب صریحدر علی الخصوص
(پا) فی الحقیقه با مخرجنده تلفظ اولنور نهایت عربدن غیری السنه‌ده
برمقدار پك تلفظ اولنمغله پا دینور چا وژا وکا دخی وجه مذکور اوزره‌در
حتی فرق ایچون یاء عجمی یه وسائرینه حجاج زماننده اوچر
نقطه وضع اولنمشدر ذکر اولنان حروف اربعهٔ عجمیه‌نك
حروف اربعهٔ عربیه مخرجندن تلفظ اولنور حرف پیدا ایتمك
شویله اولوردیکه اولکی مخرجندن غیری بر جدید مخرجدن تلفظ
اولنه‌ایدی مثلا ضاد حرفی عربه مخصوص اولدیغی کبیکه مخارج عجمدن
غیری بر مخرج مخصوصدن تلفظ اولنور مخرج مخصوصدن تلفظ
اولنمایجق حرف پیدا ایتدم دیمك کذب فاحش اولور دیدیلر ودخی
هر مرید انجیل اوقومالیجه مذهب الحادی تکمیل ایلمز دیدیککز قول
فاسددر مکر نقطه کتابنی اوقویان انجیل اوقومق قدر یوقیدر دیو جنك
وجدال ایدرلر حروفیلر نقطه‌ویلره دیرلرکه سزنه‌مقوله ملعون قوم سزکه
محمود مردود شیخنه قارشوقویوب شتم ایتمکله رد اولنمش ایکن پیرکزك

پيرى اولان فضلك كفرياتى ثابت اولدقده خلاده بوينوا اوروب
نجاسته دوشديكنى خلقه افشا ايدوب پيركزك شيخى ايكن طعن ولعن
ايدرسكز ظاهر پيركزك پيرى كفرايچنده خلاده قتل اولنمش اولاجق سزنه
مقوله ملعون قوم اولمق كركسكز قياس ايلك ديديلر واول پيركز اولان محمود
مردود فلسفيات وكفرياتده الحاد وزندقه‌ده بيك رساله يازدم
ديو فلاسفه‌نك تأليفاتنى سرقه ايدوب كنديسنك ديو صاتر واول سارق
مردود شويله ديمشدركه بندنصكره علم نقطه‌ده هر كيم بركتاب تأليف
ايليه همان اول ملعونى قتل ايلك اجازتدر قتلى حلال اولسون ديدى
واول محمود مردود رساله‌لرنده (هوالذى تجلى بمحموديته) ديو الوهيت
دعواسنى ايتديكه فضله الوهيت دعوا ايلدى ديو طعن ايدرسكز مكر
الحاد رسمى هر تكميل ايدن كسه يه الوهيت ونبوت دعوا ايلمك عادتلرى
دكلميدركه مجرد اسنادى اكا ايدرسكز ديو معارضه ايدرلر وحروفى
ونقطه‌وى طائفه‌سى بر برينى رد ايدوب ظفر بولدقده هر برى اخرى قتل
ايدر ديار عجمده نقطه‌ويلر غالبدر وديار رومك بعض شهر اوغلانلرينك
اراسنه سياحلر ايله اختلاط ايدن حروفى مذهبى قارشمشدر حروفيلره
فضلى اللهى ديرلر قلندريه وحيدريه وادهميه ومولويه وكلشنيه وخلوتيه
اراسنه سياحلردن بو مذهب قارشمغه باشلمشدر وچوق كيمسه ضلالته
دوشمشدر و بو كروه تنورهٔ ابدالانى قبول ايتدكلرى اجلدن كنديلر
رسواى اولمشلردر محصل كلام اى خواجهٔ صاحب احتشام
بو بر سردر ذكر اولنان دور دائم وسير اطوار ديديكمزى ملاحده‌نك
متأخرلرى پيدا ايتديلر اما قدماى ملاحدهٔ مدهنك مذهبى تناسخ
مذهبيدر و بو قدر قدما تناسخى اختيار ايدوب شمدى متأخرين سير
واطوارى اختيار ايتمكين بن هر كون اوبليه دك تناسخ مذهبين طوتوب
اويله دنصكره اخشامه دك سير اطوار ودور ادوار مذهبين طوتارم
وكيجه اولاجق هب جمله اديان ومذاهبى براغوب مذهبسزجه ياتورم
بر نيجه سنه‌دركه شويله براسلوب اختيار ايلدم اى خواجه سنده برعارف
كمسه‌سن بو ذكر ايتديكم شيلرك هر قنغيسى مناسبجه ايسه سندخى سويله

(آنكه)



انكه عمل ايده لم ديو اسلام بابا كلامن اخرايلدى وطريق ابدالانده
بو وجه ايله ماهر وصاحب هوش كچنوب خاموش اولدى ❊ جواب
دادن خواجهٔ جهان به پير ابدالان ❊ چون اول مير عارفان وزبدهٔ
زمرهٔ عاقلان وكزيدهٔ فرقهٔ نوع انسان حضرت خواجهٔ جهان
عالیشان اسلام بابادن بو مقوله هرزه وهذيان ظاهر البطلان واقاويل
واباطيل مستوجب الخسرانى مشاهده واستماع ايدوب بو قدر كلام
نامشروع وكلام نامطبوع وكلمات كفرآميز وحركات فساد انكيز
كوردى اول دهان ملاحت وزبان فصاحت ايله ديديكه اى پير نابالغ
بدصورت واى مرد نامرد كريه سيرت واى لايق نار جحيم واى
مستحق عذاب اليم واى مرد ممرد واى ملحد مفسد وجود ناپاكك
هم ضال وهم مضل وهم كفريات درونده جمله جهان منفعل اولا
ظاهر حالكزه متعلق اولان ترهات بارده وظرافت فاسده كزدن
حضرت آدم عليه السلام ارضه هبوط ايتدكده جسم شريفى عريان
اولاجق تستر ايچون ميانته تنور بغليوب وسدرمق ايله دفع غم ايچون
اكل حشيش ايلمشدر بزدخى حضرت آدم آسا عريان وتنورهٔ مذكوره
ايله هر كوشهٔ سيران ايدوب اكل حشيش ايلدكجه فكر دقيق ايله
متصف وتناول اسرار ايله عالمه واقف اولوب حيران ومستان اطراف
جهانى ديدهٔ عبرتله سيران ايده رز ديدوككز كلام فتنه انجام هر وجهله
بارد وفاسد ايديكى محل كلام دكلدر زيرا بو مقدمات فاسده محضا
پابند احمقان ودام تزوير ملحداندر وكتب تفاسير وتواريخده ذكر
اولنديغى اوزره حضرت آدم عليه السلام بو مقتضاى قضاء مبرم عريان
وكريان اولمسى انجق برآن اولمشدر تكيم « فطفقا يخصفان
عليهما من ورق الجنة » آيۀ كريمه‌سى نظر مخلوقات بدنلرينه تعلق
ايتمكسزين فى الحال تستر ايتدكلرينه حجت قاطعه‌در ايدى لحكمة
انلره عريان اولمق اضطرارى انجق برآن اولمشكن سزك مدت عمرده
اختيار كزله عريان اولوب پير ملحدانه سجده ايلركن و بعض وجه ايله
حركت ايدركن دنبان ناپاككز اچلوب كشف عورت ايتمكزه نيجه

دليل اولور بلكه كشف عورت ايتمكله ( من لا حياء له لا ايمان له )
مضمونـه ماصدق ملعون مطلق اولوب خالق ومخلوقدن شرمسار
وخواب بى ادبانه دن بيدار اولميوب عوام بيننده كوتى اچق ملحدنامیله
رسواى جهان اولوب اب روى كز خاك مذلتده ريزان ايتمكله جهان
ايچره مهان ومبغض رحمان اولور كه نتكيم مولانا بيورر ( بيت ) بى
ادب را بسموات بقا منزل نيست ✱ بسموات بقا رهبر ايمان ادبست ✱
كردم ازعقل سؤاليكه چه باشد ايمان ✱ عقل دركوش دلم كفتكه
ايمان ادبست « وعلمناه صنعة لبوس لكم لتحصنكم من بأسكم
فهل انتم شاكرون » فحواسنجـه « وجعل لكم سرابيل تقيكم الحر
وسرابيل تقيكم بأسكم كذلك يتم نعمته عليكم لعلكم تسلمون »
مقتضاسنجه بين الناس لباس ايله استيناس معقول ومشروع ايكن
بووضع نامطبوع ايله موصوف ومعروف اولمقده جهالت وضلالت
ظاهر وباهردر ودخى اى پير فاسق ومجرم وماصدق « ومن يهن
الله فماله من مكرم » حضرت صفى نك رسم متابعت سنتنه بر آن حكم
اضطرار ايله اولديغى حالنـه اتباع ايله دكلدر بلكه مدت عمرنده
خصوصده وارد اولديغى اوزره لباس شامل ايله بالاختيار متجمل
اولديغى شكل حسن وطرز مستحسنلرينه موافقت ايله در بوتقديرجه
سز آدمه متابعت دكل بلكه كمال مرتبه مخالفت ايتمش اولديغكز عيان
ونماياندر « انا جعلناك خليفة فى الارض » ومظهر اسرار انوار لطيفه
حضرتلرينك روز وشب اعتقاد پاك ايله قيلديغى عبادات وطاعتنده
متابعت كوسترميوب مجرد لباس رسمنده اتباع ملاحظه سنده اولمق
شوكه بكزركه رمضان شريفده بر ملحد اشق برزاويهٔ صلحاده
مهمان اولوب قطعا صائم اولماز ايكن صلحا ايله سحورى بيله تناول
ايتدكده اول ملحده ديمشلركه بابا سن خود عمركده صائم اولمازسك
باسحور يمكه سبب ندر ديدكده جواب ويرمشكه سحور يمك حضرت
محمد عليه السلام وعلى المرتضادن قالمش سنتدر آنلره متابعت ايدوب
سحور يرز فرضى ترك ايتديكمز يتمزآنيده مى ترك ايده لم ديو جواب ويرمش





نفس ملعوننك مقتضاسنجه موافق اولان محلده شريعت ايله عمل
ايدوب تأويلات ملاحده ايله تأويل ايلمز اما نفس ملعوننك مقتضاسنجه
مخالف اولنجق تأويل عاطل ايله تأويل ايدرسز دخى متابعت لازم اولان
اعتقاد پاك ايله عبادت امرنده تمام مخالفت ايدوب مستوجب عقاب
وعتاب اولورسز وعاريته متعلق اولان لباس امرنده اصلى يوغيكن
ياكاش طريق ايله متابعت ايتديككز زعم ومحض مخالفت ايلديكن بلز
برآلاى غافل ملحد وباطلسز واكل حشيش ده دخى ذكر ايلديكز
هرزه وهذيان دخى بين البطلاندر زيرا حضرت آدم صفى وسائر
انبياء ومرسلين قطعا عقلى ازاله ايدر نسنه يمامشلردر نتكيم
عظماء دين وكبراء اهل يقين اتفاقيله بومعنا ثابت وهويدادر حاشا
ثم حاشا بومقوله قبايح امورى انلره اسناد افترا وكذب صريح وبهتان
قبيحدر بلكه نفس شوملرى بهايمدن ارزل واقل ايدوكنه « اولئك
كالانعام بل هم اضل » دليل اعدل وشاهد اولدركه قان حيران
اولوب مثال حيوان بولدقلرى مهملاتى يمكى استحسان ايتمكله مستحق
عذاب ولايق عقاب اولدقلرى بتمزمز بل عقل وعادت اهل ضلال
اولان امر قبيحى حاشا اول سلطانلره اسناد ايتمكله بدنام انام
ورسواى خاص وعام اولورلر بلكه بنكى ترغيب واستحساندن مراد
اصليلرى بودركه بوملاعينك كلمات فاسده سنى مقدار ذره عقلى اولان
كيمسه قبول ايتمك امر محال اولمغين بنك وقاقوله ايله فقرانك عقلنى
ازاله ايدوب هرنه هرزه وكفر والحاد سويلنور ايسه دائرهٔ عقلدن
كتمكله رده استعدادى قالميوب مرادلرى اوزره اضلال وافساد
ايدرلر حتى مابينلرنده برامر مقرر ايمشكه بركسه بى مالى يا حسن وجمالى
ايچون رسم الحاد ايله افساد ايلمك مراد ايتسه لر تركيب الحاد
ايدوب عقلنى ازاله ايدرلر ايمش تركيب الحاد بودر قاقوله آق قرنفيل
چبلاق وليلاك بينبسى وكلب نجاستيله برتركيب ايدوب مفرح معجوندر
ديمكله بيچاره يه يديروب عقلنى ازاله ايتدكدنصكره كيف مايشاء
تصرف ايدرلر وتركيب الحاد ديدكارى مردارى يمكله امرلرينه رام

اولوب فساد الحادلرینی فاش ایلمك آز واقع اولور وتركیب الحاددن تناول ایدن ملاحده‌نك فی الحقیقة اظهار جنون ایتدكلرینك بومعنایه وجهی واردر لكن اظهار جنوندن صكره حقایق اشیایی وخالق مخلوقی اكلدیق دیمك قتی بیهوده هرزه‌در عاقل اولاندن بومقوله ظاهر الفساد سوز صادر اولمز انسان شرف عقل ایله ممتاز وسرافراز ایكن بزمیت غیر مكلفز دیمك نه هرزه‌در خلقه نیجه درلو اكاذیب ایله كشف وكرامت ودعوای ولایت ایدوب انواع حیله ومكر ایله قربان وصدقه‌لرینی الق محلنده كمال عقل ودانش ایله قطب عالم وكزیدهٔ بنی آدم كچنوب اول خالق ورازقكز ومحیی وممیتكز اولان رب العالمین عبادتنه كلیجك كاه مبت كچنوب وكاه مجنون دیمك نه مقوله نامطبوع ونامشروع ایدوكی بیلن عقلا یاننده رسوای جهان ومضحك شیطان اولورسز وحدیث شریفده وارد اولمشدركه «ایاكم ان تكونوا عیابین ومداحین وطعانین ومتهاونین» یعنی (ان یجعل نفسه كالمیت ولا یشتغل بالكسب) عبادات خداده بومقوله كذب وافترا ایله فاجر ایكن صانكه دیكز بوملحدینی دینه سجده ایدوب «واقیموا الصلوة» آیت كریمه‌سیله استدلالی ترك ایدوب ملائكه آدمه سجده ایتدیكیله استدلال ایدرسز زهی فكر باطل زهی فكر فاسدكه كندیكزه بالذات وارد اولان خطاب سجده وصلاتی ترك ایدركن سزه وارد اولمیوب ملائكه‌یه وارد اولان امر سجده ایله استدلال نیجه ممكندر خصوصاكه مخلوقاتدن حضرت آدمه سجده خصایص صفی اللهدندر مخلوق وغیر بلره منهی وممنوع ایكن كندیكز بالذات مأمور اولدیغكز شیء ترك ایدوب ممنوع اولدیغكز شیئه مباشرت محضا رضاء حق وشرایع انبیانك مقتضاسیله كمال مخالفت ایدیكی (اظهر من الشمس وابین من الامس) در ای پیر مردود ومجنون وای مركز دائرهٔ عقل ودیندن بیرون حاجی بكتاش ولی وسید غازی‌یه نیجه متابعت دعواسنی ایدرسزكه انلرك زماننده اتفاق علما وصلحا ایله تحریر اولنان مناقب شریفه‌لرنده مسطور ومشهوردركه انلر نیجه دفعه حج ایدوب اكثر ایامده صائم اولورلر ایمش وهر كیجه

(تا)



تا صبحه‌دك قطعا اویومیوب نماز ونیاز و طاعت وعبادت اوزره اولوب شرع شریفه كمال مرتبه موافقت ومتابعت اوزره ایمشلر سزلر اول سلطانلره نیجه مرید اولورسزكه انلرك اقوال وافعالی ایله قطعا عمل ایتمیوب نماز وروزه‌دن بعید وهر بریكز برشیطان مریددر واول ذكر ایلدیككز سلطانلر سنت اوزره محاسن ولحیه وابرولرینی تراش ایتمشلر ایكن سز بو وجه قبیح ایله اكا نیجه مرید كچنورسز بو وضعكز انلره جمیعا انبیا واولیایه خصوصا حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم وعلی المرتضی‌یه واولاد علی زمره‌سنه رضی الله عنهم مخالفت ایله نامهٔ قدرت الهی اولان ابرویی تراش ایتمك روامیدركه پادشاهك نامه‌سندن طغرا دكل خطندن برنقطه‌سنی دست درازلق ایدوب تراش ایدن قلاش اوباشك دست وسرنی شق وقطع ووجود ناپاكنی قلع وقمع ایدرلر پس شاهان جهانه مالك حقیقی اولان رب العالمین نامهٔ قدرتندن خطوط وطغراسنی حك وتراش ایدن اوباش كراهك عاقبت حالی تباه وابلیس پرتلبیس كبی مردود دركاه اولمسی محل اشتباه دكلدر (كوزك عین وصاچك لام وقفك میم) (بولر بو نامه‌ده علمه علمدر) پس بومقوله صورت نامطبوع وسیرت نامشروع ایله موصوف ومعروف ایكن انبیا واولیایه واولاد علی مرتضی‌یه نیجه تابع ومحب اولورسز بلكه سز صحرای نفس اماره‌ده متحیر وسرسری ملت انبیا وطریقت اولیایه متابعتدن فتنهٔ نفس شوم ایله حیران و سرگردان وتیه الحاد ایچره محض شیطان اولمش سكز ودین وملتدن معطل بردانه ملحد مغفلرسز (ع) كلور ایمانه كافر مرد ملحد توبه‌كار اولمز (نثر) ودخی ای پیر نادان وای رئیس كروه ملحدان سزك اسرار ما فی البال دیدیككز كفر وضلال اولان كفریات ترهاتك جمله‌سی ظاهر احوالكز كبی و بالدر اما (ع) هر كسه اسمندن اولور برنصیب) فحواسنجه سنك اسمك اسلام اولمغین سندن قبول اسلام مأمول ایدی اماسكوتكدن اكلاشیلان بودركه ذكر اولنان كلمات نصیحت امیز درونكه تأثیر ایتمش اوله دیجك اولدم اسلام بابا

هزار ادب ومسكنت ايله ديديكه اى خواجهٔ جهان واى چشمهٔ
عرفان نيچون بويله بيوررسز تأثير ايتمك دكل بنم درون و بيرونم فساد
الحادى كلامكدن اذعان ايتمكله نالان وحيران اولمشدر قضا ايله اوائل
عمرمده اختلاطم بوملاحده ايله اولوب بوطائفهنك قباحتلرينه متعلق
كلمات استماع ايلمك بوآنه دكين واقع اولمغله بوضلالنده حيران
ودمبسته قالمشلرز لكن سزك بيورديغكز كلمات واضحه ودلالت
لائحهدن اول بوكروه مكروهك تمام فساد وقباحتلريني اذعان ايلدم
اماجنابكزدن تضرع ونيازايدرمكه بن ضعيفه مرشد كامل اولوب
انلرك ظاهر حاللرينه متعلق اولان فسادلريني اعلام ايتديككز كبي اسرار
مافى البالللريني دخى على الاجمال بيان وعيان ايلمككه سبب هدايت
طريقت اولهسز ✻ تزييف كردن خواجهٔ جهان بمقدمات پيرابدالان ✻
چون اول مير اذعان وكزيدهٔ نوع بنى عرفان اولان خواجهٔ جهان
پير ملحدان اسلام بابادن جانب حقه بووجه ايله توجه مشاهده
ايدوب اول ملاعينك فساد الحادلريني تمام اذعان ايتمكله توبهكار
اولمسنى تحقيق بيلدكده ملاحدهنك اسرار مافى البالللريني بيان وتزييفه
شروع ايدوب ديديكه اى پير منصف واى طالب اذعان ومعارف
بوزمرهٔ ملاحده كتب كلاميهده مسطور اولديغى اوزره اولا سبب
ضلالتلرى بيان اولنوب بعده بوملاحدهنك مذهبلرى نه مقوله
مذاهبدن اخذ اولنمشدر واول مذاهب باطله على التفصيل نه منوال
اوزرهدر جملهسى ذكر اولنمغه محتاجدر ضلالتلرينه اولاسبب بو اولديكه
يهوديلردن (سبا) نام برشخص كه فلاسفهٔ يهوددن ايدى حضرت
عثمان رضى الله عنه زمان خلافتنده يهوديتى ترك ايلدم ديو اظهار
اسلام ايلدى فلاسفه علمنى بالتمام ضبط ايتمكله خليفهدن رجا
ايلديكه كندوبى بعض ممالكه قاضى نصب ايليه لكن يهوديتندن
تحصيل ايتديكى كلمات باطلهيى والفاظ غير مشروعهيى خلقه سويليوب
واول وجهايله اهل اسلامه متصل طعن وتشنيعدن خالى اولمامغله
بركيمسه انى قضايه لايق كورمديكى اجلدن اهل اسلامه يوما فيوما





بغض وغضبى زياده اولنديروب نيجه كلمات غير مشروعهيى اشكاره
سويلمكه باشلايجق شهردن سوزديلر بعد ذلك شخص مذكور
مصره واروب اهل مصره حضرت عثمان سزه عداوت اوزرهدر
ديو نفاقه باشلايوب نيجه كذب وافترا ايله عسكر مصرى حضرت
عثمانك قتلنه سوق ايلدى بعده حضرت على خلافتنده امام على
حضرتنه حاشا (انت الاله) ديوب حضرت على اكا عظيم جفا وتشهير
وبعد التوبه نفى بلد ايدوب مداينه سوردى مكر يهوديتنده يوشع
بن نون كه وصى موسىدر اكا دخى امام على حضرتلرينه ديديكى سوزى
سويلدى ودخى مذهب ايديندلردن ايمش مقارن اولديغى اشخاصه
بومقوله كفريات القا ايدوب نيجه كيمسهيى اضلال ايلدى و بوشخص
يهوديلرك تناسخيلرندن اولمغله اضلال ايتدوكى اشخاصه تناسخ
تعليم ايدوب خلق ينه بودنيايه رجعت ايدرلر حشردن مراد دخى
بودر ديدى غلات روافضك اولا اضلال ايدن رئيسلرى بودر انكچون
بوزمرهيه سبائيه ديرلر اول لعينه تابع اولان كلاب انك ايچون جمله
تناسخيدر وهر شخص تصفيه ايله حاشا اله اولور ديرلر بوملاحده يهوديلر
كبى جملهسى مجسمهدر ومنكر حشردر «غضب الله عليهم» قال
الله تعالى «ومن يقل منهم انى اله من دونه فذلك نجزيه جهنم
كذلك نجزى الظالمين» ايكنجى ضلالتلرينه سبب اولدركه مجوسيلردن
(عياريه) نام برفرقه كورديلركه اهل اسلام كندى تصرفلرنده اولان
عجم ولايتنى جميعا فتح ايدوب كمال دولتده ايكن نهايت ذاته دوشديلر
ايچلرندن برنيجه شياطين بو خصوصده مشاوره ايدوب ديديلركه
شمدنكرو بزم ايچون اهل اسلامى حرب وضرب ايله دفعه مجال يوقدر
كزيدهٔ ممالكمزى المزدن الديلر بزدخى حيله ايله بوطائفهٔ اضلاله قريب
اولان زمرهسنى طريق تأويل ايله اضلال ايدوب كتابلرينى مجوسيت
قاعدهسنه موافق تأويلات ايله تأويل ايدوب برنيجه كروهنى اضلال
ايتمكله برى برينه دوشروب ايچلرينه برتفرقه ومخالفت براقمغله مقابله
ايتديروب بو طريق ايله انتقام الهلم ديوب ذكر اولنان روافض

سبائیه‌یه طریق تأویلی القا ایدیب دیدیلرکه ظاهر ایله باطن لب ایله
قشر کبی جوزک قبوغی ینورمی لازم اولان ایچیدر کذلک قرآن
عظیمک وحدیث شریفک مراد اولان باطنیدر لغت ایله بیلنن ظاهری
قطعا مراد دکلدر دیدیلر ظاهر نصوصله تمسک ایدنلر مشقتله
معذبدر وباطنی اقتضا ایدرکه ظاهری متروک اوله دیوب آیهٔ کریمه
ایله استدلال ایلدیلرکه قطعا بو آیهٔ کریمه‌نک اول دیدکاری معنا ایله
ذره قدر مناسبتی یوقدر « فضرب بینهم بسور له باب باطنه فیه
الرحمة وظاهره من قبله العذاب » ایمدی اول سببدن مذهب ملاحده
یهودیتدن واهل تناسخدن واعتقادات فلاسفه‌دن وکلمات مجوسیدن
مرکب بر مذهب باطله‌در ومعلوم اوله که بو ملاحده زمرهسی
بر طائفهٔ معینه دکلدر وبونلرک قطعا بر ملت مخصوصه ودوات
معلومه‌سی یوقدر هر عصرده وهر ملتک ظهورنده بونلر ارازل انام
وسفلهٔ عوام ومبغوض خاص وعام ومردود اهل مقام اولمقدن خالی
اولمامشلردر وذلت ورذالتدن وجفا واهانتدن نجات بولمامشلردر
صورت وسیرتلری مردار واطوار معیشتلری فلاکت شعار طریقت
معطله ومعیشت مختله‌در وجمله‌سی ضلالت مآب وفلاکت نصاب
بی دین وبی ایمان برالای اهل طغیاندر بو الحاد وبو کفریات ایله
موصوف اولان طائفه بین الیهود والنصاری والمجوس والفلاسفه
مبتذل طوائف عباد ومستکره اهالی بلاد غایت امرلری عاقبت
خبیثه ایله اختتام ونهایت عمرلری نجاست ایله ملوثه اولمغله انتقام
اولنورلر هر دین وهر ملتی افکار وهر بر نبی وشریعته استحقارلرینی
اجرا ایدرلر جمیع اقواللری انکاره راجع وهر کلمه‌لری انواع کفریاتی
جامع وانکار محضدن مرادلری بودرکه هر سویلنیلان سوزه
عناد وانکار ایله عوامدن ممتاز اوله‌لر حال بوکه حق صریحی انکار
وکونشی بالچغله اورتمکدر ورئیس شیخ دانا ابو علی سینا ملاحدهٔ
مجوسیان وزنادقهٔ یهودیانی ذم وتزییفده وابطال وتضعیفده
بیورمشدرکه محضا عوامدن امتیاز ایچون هر شیئه بلا دلیل اقرار

(ایدن)



ایدن مقرک قباحت وجهالتندن اقل دکلدر وملاحدهٔ زنادقه‌نک افکارلری
محض عناد وطغیان اولوب دلیل وبرهان وحجت وبیانه مخالف اولمغین
هر کلمه‌لری ظن وتخمین وبهتاندر وعلوم عقلیه ونقلیه ایله قطعا
ممارست ومناسبتلری اولمامغین هر سوزلری ظنون وتخمینات
واوهام وتخیلات مقوله‌سیدر بو طائفهٔ زائفهٔ عوام متفلسفه بی ادراک
مقوله‌سی اولمغین جمیع معقولات وواقعاتی ویقینیاتی انکار ایدوب
شرایع الهیه ونوامیس دینیه‌یی انکار وتکالیف شرعیه‌یی اسقاط ایله
استحلال محرمات ایتمکین بهایم وحیوانات کبی ضوابط شرعیه‌دن
خارج برالای اشرار کفار اولمشلردر کندیلرینه تابع اولان عوامی قطعا
بر حرف اوقومغه اجازت ویرمزلر وسورخوان اولنه کتاب مطالعه
ایتمکه اذن ویرمیوب کتب معتبره‌یه نظردن زیاده منع ایدرلرکه
کندیلرینک فساد الحادلرینه مطلع اولوب کندیلردن اعراض ایتمسونلر
دیو باخصوص علم شرع شریفدن زیاده منع ایدرلر ودخی ذره قدر
علم وفهمی ونوعا عقلی واذعانی اولان کیمسه بو ملاعینه تابع اولمغله
دین وایماندن چیقوب کافر وملعون اولمق نادر واقع اولور لکن بو ملاعینک
سیاحلری چوق اولمغله قهوه‌خانه ومیخانه‌لرده اتراک بی ادراک قسمندن
وشهر اوغلانلرک بعض نوهوس متظرفلرندن وعلما وصلحا تربیه‌سین
کورمامش فسقه‌دن ودرویش یانه‌ده کزمکله خلق بنی ظریف
وعارف وطالب معارف صانسون دیلردن واعتقادات اهل سنتدن
غافل بعض خالی الذهن احمق وجاهل بونلره راست کلوب قونشدقده
اول بیچاره احمقک صقالینه کلوب لطایف عبادات وابیات واشعار
وغرایب حکایات وعجایب کلمات ایله تمام الدایوب بر معرفت کچمکله
درونه کیردکدنصکره کلمات ملاحده‌یی تدریج ایله القا ایدرک وترکیب
الحاد ایله عقلنه خفت کتوردکدنصکره اخر کار اول پاکی مردار ملحد ومفسد
ایتمکله کافر ابدی وملعون سرمدی ایدرلر محصل اهل سنت وجماعت اعتقادنده
عالم وماهر اولمینلر بو ملاعینلر ایله مصاحبت قطعا جائز دکلدر زیرا
بعض سوزلرینک کفر وضلالات ایدوکین بلمین جاهل وعاقل بر اهل

معرفتدن صادر اولدی دیو متابعت واعتقاد ایله دین وایماندن
چیقوب کفر وضلالته دوشر نعوذ بالله الملك المعین «وغضب الله علیهم
اجمعین الا لعنة الله علی القوم الظالمین» بو ملاحدهٔ غلات روافضدن
مواقفده ذکر اولندیغی اوزره اون سکز فرقه اولمشلردر اما فی زماننا
اوتوز فرقه‌دن زیاده اولوب بری برینه اختلاف وعداوت اوزره‌دیرلر
و بو ملاحده هر دیارده براسم ایله مشهوردر عراقده باطنیه ومزدکیه
وخراسانده تعلیمیه وعربده زنارقه وغلات روافض دیرلر و بونلردن
ماعدا دخی نیجه القابلری واردر جناحیه ومنصوریه وقرامطه ومباحیه
وبابکیه ومحمره وخائطیه ونصریه واسحاقیه وحاکمیه وتناسخیه ورجعیه
ودوریه واسماعیلیه وسبعیه ومتربصیه وحروفیه ونقطویه وملعونیه
وشیعهٔ امامیه که قزلباش طائفه‌سیدر و بو ملاحده انلردن اشددر
وشیعهٔ امامیه اول ایکی امامه معتقددر وسبعهٔ اسماعیلیه یدی امامه
معتقددر اگرچه جمله‌سی شیعه‌دندر اما مخالفتلری چوقدر و بونلرك
مابینلرنده بعض کتابلری واصطلاحاتلری وار ایمش لکن غیریلردن زیاده
اختفا ایتمکین اکثری معلوم دکلدر اما کتب کلامیه‌دن مواقفده وغیریده بعض
اصطلاحاتی مذکور وجهله‌دن بری سبعیه دیو تسمیه اولندیغنه سبب نطقا
بالشرایع یعنی مرسلین یدیدر دیدیلر آدم ونوح وابراهیم وموسی
وعیسی ومحمد المصطفی صلی الله علیه وسلم ومحمد المهدی سابع
النطقادر وهر نطقادن مراد هر ایکیسی مابینده یدی امام واردر که
تبلیغ شریعت ایدرلر وهر عصرده البته یدی امام لازمدر خلق انلره
اقتدا ایتمکله اهتدا بولەلر واول ائمهٔ سبعه مرتبه‌ده بری برندن
متفاوتلردر هر عصرده موجود اولان ائمهٔ سبعه‌نك القابی بونلردر
امام حجت ذومصه داعیٔ اکبر داعی مأذون مکلب مؤمن اما حجت
ادلهٔ الحادی بالذات خلقه بیان ایدندر ذومصه ادلهٔ حجتدن مص واخذ
ایتدیکی وجه‌اوزره بیان ایدندر داعیٔ اکبر ناسی بعد التجربه دعوت
ایدندر داعیٔ مأذون تابع اولنلردن عهد الوب امامدن تعلمه دعوت
ایدندر مکلب دعوته مأذون اولیوب بعض احتجاج ایله داعی جانبنه
(کلب)



کلب معلم صیاد کبی صید ایدوب ترغیب ایدندر اکر انواع حیله
واکاذیب ایله بیچاره‌یی الدامغه قادر اولورسه داعیٔ مأذونه بولشدرکه
اخذ عهود ایلیه بو معنایه که (وما علمتم من الجوارح مکلبین) آیتی ایله
استدلال ایدرلر زهی رأی فاسد مؤمن داعی جانبه اتباع ایله ایمان کتوروب
اخذ عهود ایتمکله ذمت امامه داخل اولنه دیدیلر بوذکر اولنان سبعیات
امر مطرددر سموات سبعه وارضین سبعه بحار سبعه وایام سبعه وکواکب
سبعه دیو استدلال ایدرلر امامیه ائمه اون ایکیدر دیو بوادقلری مناسباتی
رد ایدوب بو مناسبتی امور سبعه بولمغله اختلاف ایدرلر ایکیسی دخی
تخمینات فاسده ایتمشلردر اشبو غلات ملاحده اوتوز فرقه‌دن
زیاده‌در قطعا برفرقه‌سنك سوزی اخره اویماز هر بریسی برکونه
ضلالتده وکمال عداوتده ظفر بولیجق بربرینی قتل ایدرلر بویله ملعونلردر
واصطلاحلرندن بری دخی (ذوق) در یعنی اضلال مراد ایتدکاری
شخص مذاوق الحاد ایله ذوق ایدوب صیده قابلیدر معلوم ایدمدین
اضلاله مباشرت ایتمکدر سراج عالم وفقیه‌دن عبارتدر سراج اولدیغی
منزلده اضلال ممنوعدر که اول اهل علم فساد کفرلرینی اظهار ایتمکله
رسوای اولوب قتل اولنمەلرینه باعث اولور (تانیس) دعوت اولنسان
شخصك مشربنه موافق سمتله کوکلنی سرقه ایتمکدر اکر جانب
زهده مائل ایسه زهده متعلق رسم ایله استمالت ایدرلر اکر فسق وخراباته
مائل ایسه هوای نفسنه مناسب فسق وفجور واکل وشرب و جماعدر
دیو رخصت کوسترمکله انس باغلرلر (تدلیس) اکابر دین ودنیا وجمیع
انبیا واولیا بزم مذهبمزده‌در دیمکله قلوب اشخاصی کندی کفرلرینه
میل ایتدرمکدر (تأسیس) تمهید مقدمات کاذبه ایله کندی رسم
فاسدلرینه سوق ایتمکدر (وربط واخذو عهد ومیثاقدر) «واذ اخذ الله
من النبیین میثاقهم» آیهٔ کریمه‌سیله استدلال ایدرلر بعده شویله عهد
ایتدیررلر که انلرك کفریاتنی کمسه‌یه افشا ایتمیه اکر ایدرسه نارونوراوقینه
اوغرایه (ضبط) امور مشکله‌نك حلنی امامه حواله ایتمکدر جوابی اسان
اولان شیٔ جزؤندر دیو هر بریسی بیان ایدر جوابی مشکل اولوب

بیانـده عاجز اولدقلری اموردە بومعنا کاللدندر بونی ایامدن غیری
کمسه حل ایدەمز کالدن اولان مشکلاتی ترقی بولوب درجۀ امامیه‌یه
قدم باصمیان کیمسه بیان ایتمك جائز دکلدر دیو دفع ایدرلر (تشکیك) ارکان
شریعتده شك وشبهه القا ایتمکدر مثلا مطالع سورەده واقع اولان حروف مقطعه‌دن
مرادندر وحائض اولان عورت صومی قضا ایدوب صـلاتی قضا
ایتمکدن مرادندر وبول منیدن انجس ایکن بولك خروجندن غسل
لازم کلیوب منینك خروجندن غسل لازم کلمك عقله نیجه موافق کاور
ورکعات صلوتك کمی ایکی وکمی اوچ وکمی درت اولمق نەندر دیو امور
تعبدیه‌ده مخاطبی وادئ شك وشبهه و بووادی‌یی ریب وحیرته دوشرمکله
ملحد ومفسد ایلمکدر (خلع) جمیع ادیاندن خصوصا دین اسلامدن تبرا
ایدوب بعده مذهب ملاحدەیه تولی ایلمکدر (سلخ) نعوذبالله اعتقاد
دینیه‌دن منسلخ اولوب خروج ایلمکدر بومرتبه ضلالته نصکره جمیع
محرماتی استحلاله باشلیوب لذات بهیمیه ایله آلوده اولورلر وجمیع امور
شرعیه‌یی تأویل ایدرلر ومعجزات انبیایی انکار ایدوب آیات قرآنی
تأویلات ملاحده ایله تأویل ایدوب احیاء موتی موت جهل زائل اولوب
حیات علم حاصل اولمقدر (وعصای موسی) اشکال سحرەیی یوتمق حضرت
موسی علیه السـلام یدنده اولان حجت الهیه‌نك ظهوری ایله خصومك
کلامی محو اولمقدر دیو وجوه باطله ایله تأویل فاسد دعوا ایتـدیلر
ووضوء محبت امامدن عبارتدر تیمم امام غائب اولیجق حجتـدن اخذ
ایلمکدر (صلوة الحاد) طریقتدن غیری منکراتی نهی ایدن ناطق رسولدن
عبارتدر (احتلام) سهوا نااهله افشای سردن عبارتدر و(غسل) تجدید
عهوددن عبارتدر (زکوة) کلمات الحاد ایله تزکیۀ نفس ایتمکدر (کعبه)
وصفانبیدر (مروه) باب علیدر و(میقات) وقت استشاددر (تلبیه) مخاطبك
اجابتیدر (طواف سبعه) ائمۀ سبعه محبتنه اشارتدر و(جنت) تکالیف
شرعیه‌دن بدنك بالکلیه استراحتیدر (جهنم) استعمال تکالیف مشقتیدر
دیو هرزه سویلرلر حاشا ثم حاشا (انبیا واولیا) بر عارفلر و بزم جمیع
امور الحادیه‌مزه واقفلر ایدیلر لکن خلق حفظ وضبط ایچون بر قانون





طریقت بیان ایدوب اول طریقته شریعت دیدیلر وشرع شریفه
عادت البلد لحفظ المال والولد دیوب (حشر اجسادی) (ورب العبادی)
حاشا انکار ایلدیلر اکا بناء کافر وجهوددن بونلر اشددر «غضب الله
علیهم اجمعین» چون اول محقق دین وواقف سر یقین اولان نوردیدۀ
عرفای زمان اعنی جناب حضرت خواجۀ جهان کلمات ملاحدەیی بووجه
ایله تفصیل ایدیجك اسلام بابا دیدیکه ای خواجۀ جهان وای منبع
فضـل وعرفان چونکه بوکروه مکروهك مذهب باطللری فلاسـفۀ
یهـودیان وعیاریان مجوسـیاندن مسـروق ومرکب ایدوکین
بیان ایدوب وبعض احواللرین عیان ایلدیکز ذات ستوده صفاتکزدن
تضرع وتوقع ایدرمکه اول فلاسـفۀ یهودیان وزمرۀ مجوسـیانك
دخی عقاید باطلەلرین بیان ایدوب بعده جهت کفر وفسادلرین دخی
عیان ایتمکله اول فرقۀ ضاله وزمرۀ مضله‌نك کفر و الحاد وضلالت
وقباحتـلری ظاهر وباهر اوله دیدکده اول خواجۀ جهان بیوردیکه
ای طالب معرفت حقایق وای راغب تعلم دقایق اول طوائفك حقایق
اشـیایه متعلق اولان اعتقادات فاسدەسی وهر برینك اجوبۀ واردەسی
تفصیله محتاج احواللردر اماچونکه سمع قبول واذعان ایله استماع ایدرسك
علی الرأس والعین جمله‌سنی تحریر وتقریر ایدەلم دیوب بیوردیکه مبدأ
معاد امرندن وحقایق اشـیادن هم عقل ایله هم نقل ایله بحث ایدن
طوائف اصحاب ادیان معروفه که بین النـاس معلومدر ومجرد عقل ایله
بحث ایدن طوائف کروه فلاسفه‌درکه انلرك حقنده «من اراد ان یقبس
ملاك الله بمکیال عقله وحیدا فقد ضل فی ذلك ضلالا بعیدا» دیمشـدر
ایمدی معلوم اوله که طائفۀ فلاسفه اوچ فرقه‌درکه ذکر اولنور دهریون
وطبیعیون والهیوندر وفلاسفۀ دهریون زمرۀ فلاسفه‌نك قدماسـنه
دیرلر بونلر جمله‌سـنك اسکیسـیدر وبونلرك برقسمنه دهریۀ معطله
دیرلر و برقسمنه سوفسطائیه دیرلر دهریۀ معطله شـول طائفه‌درکه
حقایق اشـیایی فهم ایچون اقامت دلیـل و برهان سمتـنه وعقل ایله
فکر واذعان جانبنـه قطعا توجه واجتهاد ایتمیوب مجرد فهملرینی مثال

بوایم حس ومشاهده ایتدکارینه حصر ایدوب دیدیلرکه کوریرزکه
هرحیوان نطفه‌دن وهردجاجه بیضه‌دن وهر بیضه دجاجه‌دن حاصل
اولور وسمایی دوردائم اوزره وارضی دائما قرار اوزره مشاهده ایدرز
وعاقله مشاهده کبی شاهد اولمازاویله اولسه بو وجهله مشاهده
ایتدیکمز علویات وسفلیاتك هرجنسی وهرنوعی کوردیکمز اوزره ازلی
ابدیدر ومشاهده ایتدیکمزدن غیری موجود یوقدر و بواشیایی برخلق
ایدر صانع کورمدیکمز ایچون یوقدر دیرز حاشا ثم حاشا بلا صانع وجود
فنا بولور دیو مبدأ ومعاد امرنده قطعا فکر ونظر ایتدیلر بونلر کافرلر
ملعونلردیر ومنکرلردیر و سوفسطائیه که حقایق اشیایه منکرلردر اوچ
فرقه اولمشلردر (عنادیه) و (عندیه) و (لاادریه) عنادیه حقایق اشیایی انکار
ایدوب دیرکه حقایق اشیا اوهام وخیالاتدر صواوزرنده نقش کبیدر دیرلر
اما عندیه دیرلرکه حقایق اشیا اعتقاده تابعدر برشیئی جواهر اعتقاد
ایدرسك قدیم وحادث جوهردر عرض اعتقاد ایدرسك عرضدر قدیم
اعتقاد ایدرسك حادثدر دیرلر لاادریه هرشیئك ثبوتنه علم اولمازدیرلر
وهربریسی شویله‌درکه بن کندی ذاتمك وارلغنه شك ایدرم وشك
ایتدیکمه شك ایدرم الی غیرالنهایه شك ایدرم دیمکدن خالی اولماز
وصورتا حق رسمنده اولوب حقیقتده باطل اولان کلامه سفسطه دیرلر
فلاسفه‌نك دهریه‌سی وسوفسطائیه‌سنك نه فلسفه‌ده ونه دین وملتده
قطعا اعتبارلری یوقدر یعنی فلاسفه واهل ملل قطعا بونلرك کلاملرینه
حکم ویرمیوب جمله قوللری فاسد وباطل اولدیغنه اتفاق ایتمشلردر زیرا
هیچ برسوزلرنده حجت وبرهان ملاحظه ایتمامشلردر انکیچون بین الطوائف
مردودلردر ملاحده اکثری بونلره مائللردر و بونلر کفریاتله عاملردر
وفلاسفه‌نك ایکنجی فرقه‌سی فلاسفهٔ طبیعیوندر بونلر عقل وفکر ایله
طبایع اشیادن بحث ایتدکلرین طبیعیون دیو تسمیه اولنمشدر بونلر دخی
اوچ قسمدر قدماء طبیعیون وطبیعیون هندیه وطبیعیون متأخرین پس
ایمدی قدماء طبیعیونك دخی دهریه کبی فلاسفه‌ده ودین وملتده قطعا
اعتبارلری یوقدر بونلر اکرچه دلیل عقلی سمتنده فی الجمله سالك اولمشلردر

(اما)



اما ذکر ایتدکاری دلیللری غایت فساد وضعف اوزره‌در انك ایچون
سوزلرینه عمل یوقدر ملاحده‌نك بونلره دخی زیاده میلی واردرکه اکثر
کلاملری دهریه ایله قدمای طبیعیوندن اخذ وسرقه اولنمشدر بونلر
بین العقلا مذموم اولوب بونلرك جمله سوزلری هر اهل ملت یانده
باطل ومردود اولدیغیچون غایت ملعونلقلرندن کفریاتلرینی
بومقوله طائفهٔ باطله‌دن اخذ ایدوب قطعا عقلادن برفرد
بکنمز ایکن بومقوله ارازل ملاعینه تقلید ایدوب کلمات باطله‌لرینی
باشلری اوزرینه طوتارلر بویله بی ادراك و بی دین ملعونلردر وار
قیاس ایله که ملحد نیجه اولور و بوقدماء طبیعیون دهریه کبی انکار
صانع ایتمشلردر وعالمه قدیم دیمشلردر حاشا لکن بونلر هرجنسی
وهرنوعی قدیمدر دیمزلر بلکه دیرلرکه بوموجوداتك ایچنده براصل
قدیم واردر جمیع موجودات اول اصل قدیمدن وجوده کلمشلردر دیو
زعم ایدرلر لکن اول قدیم دیدکاری اصلده اختلاف ایتمشلردر
وجمیع عالم علوی وسفلینك جمله‌سنك عامهٔ فلاسفه وسائر عقلا
قتنده نهایتی واردر دیو اتفاق ایتمشلردر لکن اهل هندك اکثری
قتنده عالم متناهی دکلدر دیو زعم اولنمشدر ودخی معلوم اوله که اجسام
عالمك حدوثی بابنده بحسب الفرض درت احتمالی واردر اولکی
محدث الذات والصفات اولق ایکنجی قدیم الذات والصفات اولمق
اوچنجی قدیم الذات محدث الصفات اولمق دردنجی محدث الذات
قدیم الصفات اولمق بووجه رابعه عقلادن برفرد ذاهب اولمامشدر
وجالینوس برینه ذاهب اولمیوب توقف ایتمشدر اما وجوه ثلاثهٔ
باقیه‌نك هربرینه برطائفه ذاهب اولمشدر وجه اوله جمهور اصحاب
ملل وادیان یعنی مسلمین ونصارا و یهود ومجوس وغیرهم ذاهب اولوب
دیمشلردرکه جمیع اجسام عالم علوی وسفلینك ذاتی وصفاتی حادث
ومحدثدر وحق تعالی حضرتلرینك ذات وصفاتندن غیری قدیم
یوقدر دیو اتفاق ایتمشلردر وجه ثانیه ارسطو وابونصر فارابی وابو

علی سینا وسائر فلاسفهٔ الهیون ذاهب اولوب دیمشلردرکه افلاکك ذاتی
وصفاتی قارهسی مقداری وشکلی کبی جملهسی قدیمدر اما حرکات
واوضاعك هر بریسی حادث ومسبوق بالاخردر لکن حرکاتنك اولی
واخری یوقدر پس حرکات واوضاعی بنوعها قدیمهدر بشکلها
حادثهدر زعم ایلدیلر وعناصر اربعهنك موادی قدیمهدر وصور
نوعیهسی بجنسها قدیمهدر عناصرك هر صورتندن اقدم برصورتی
واردر اول صور مختلفهنك اولی یوقدر وجه ثالث فلاسفهٔ دهریون
وطبیعیون مذهبیدر (فیثاغورث وسقراط وبقراط) کبی وجمیع طوائف
(ثنویه ومانویه ودیصانیه ومرقونیه وماهیانه وملاحده وزنادقه)
بوملاعینه تقلید ایتمشلردر وبو جمله دیمشلردرکه جملهٔ اجسام بذواتها
قدیمهدر اما اجسامك صفاتی وصور جسمیه ونوعیهسی
حادثهدر دیرلر لکن ذواتدن قنغی ذات اصل قدیمدر دیو اختلاف
ایتمشلردر واول قدیم اولان اصل جسم مبدر دکلمیدر انده اختلاف
ایتمشلردر * اصل عالم جسمدر وجمیع اشیایه اصل قدیم ترابدر دیین
کروهك قوللریدر * واصل عالم جسمدر دینلردن برفرقه دیمشلردرکه
جمیع اشیایه اصل قدیم اولان جسم عناصر ترابدر زیرا بزکوردزکه
هر نسنه ترابدن بتر اویله اولسه جمیع عالم تلطیف طریقی ایله
اندن حاصل اولمشدر یعنی ترابك لطیف وصافیسندن کرهٔ نار حاصل
اولدی وبونلردن مرتفع اولان دخان وبخاردن سما حاصل اولدی
دخان اراسنده ناریتی غالب اولان یرلری کواکب منیره اولدی
بعده اول سماوات سببی واصلی اولان ناره شوق پیدا اولوب بوشوق
ایله اول مسبب اولان سماوات سببی اولان کرهٔ نار اوزرینه حرکت
دوریه ایله حرکت ایلدی بعد ذلك موالید بوعناصردن حاصل اولدی
دیو زعم ایتمشلر وار (فلیطس) نام فیلسوف زعمنجه اصل قدیمی ناردر
زیرا اصل عالم اولمغه جمله عناصردن نیجه وجه ایله مناسبدر
زیرا فوقی جانبنده طبقات سماوات وتحتی جانبنده طبقات عناصر
اولمغله علویات وسفلیات آنك اورتاسنده واقع اولدیغندن ماعدا نار





جمیع عناصردن لطیف وطبخ واصلاح نارك شاننددن اولمغله
اصالته مناسبدر اویله اولسه سماوات انك دخانندن حاصل
اولدی وتکثیف ایله هوا وما وارض اولدی یعنی نارك کثیفی وغایظندن
هوا وهوانك کثیفندن ماء ومانك کثیفندن ارض حاصل اولدی بعده
موالید ثلاثه بوعناصردن حاصل اولدی دیدیلر و (ایکنمایش) دیدیکه
اصل عالم هوادر زیرا هوانك فوقنده کرهٔ نار اولدی تحتنده شیء
واحد حکمنده اولان تراب وماء اولمغله مابیننده واقع اولدیغی جهتدن
اصالته مناسبدر اویله اولسه تلطیف ایله نار حاصل اولوب دخانندن
سماوات حاصل اولمشدر تکثیف وتغلیظ ایله ماء حاصل اولدی ومادن
منجمد اولان ارض فذلك موالید ثلاثه حاصل اولدی دیو زعم ایدرلر
ایدی و (تألیس ملاطیهوی) دیدیکه اصل قدیم مادر زیرا جمیع صور
موجودات ومعدودات انده مندرج ایدی پس اول عناصر اول اولان
مادن اولان صورك مثالی اوزره هر برندن برموجود حاصل اولدی
ایمدی محل صور منبع موجودات مادر پس عالم عقلیکه ملکوتدر وعالم
حسیکه دنیادر وجملهدن برموجود یوقدرکه لا اصل اولان عناصر
ماده اول موجودك صورتی ومثالی واردر ودیدیکه عناصر مایه انکچون
اصل قدیم دیدیکه هر صورته قابلدر وجمیع جواهر ارض وسماوما بینهما
انده واندن حاصل اولمشدر دیدی ایمدی مانك جمود وتکثیفندن ارض
حاصل اولدی ومانك انحلال وتلطیفندن هوا تکون ایتدی زیرا ما لطیف
اولسه هوا اولور وهوانك الطیف وصافیسندن نار تکون ایلدی وبخارك
شعلهسندن کواکب تکون ایلدی دیو زعم ایدر حال بوکه توراتده مانك
اصل قدیم اولماسنه قطعا دلالت یوقدر بلکه عالم حادث اولوب
مادن اقدم برجوهر مخلوق اولدیغنده اشارت اولوب مانك قدیم
اولماسنه دلالت صریحه واردر زیرا عبارت تورات بودرکه «ان الله
تعالی خلق جوهرا ونظر الیه نظر الهیبة فذابت اجزاؤه فصارت ماء»
وبرفرقه دخی دیمشدرکه عناصر اربعهنك دردی بیله جمعا قدیمدر
وسماوات دخی جملهسی قدیمدر وموالید ثلاثه یعنی معادن ونبات

وحيواناتك دخي هر نوعي قديمدر حادث اولان اشخاص افراددر
قطعا بريسنك نوعنك اولي يوقدر بو عالمك بعضي قديم اولوب
و بعض حادث اولماز يا جملهسي حادثدر يا جملهسي قديمدر بز ايسه
دنياده وجودي اولمدق بر حيوان جديد كورمدك هر كورديكمز ابا
واجداديمزدن ايشتديكمز اوزره ماتقدمدن كوريله كلمش اولغين
معلوم اولديكه هر نوع جميعا قديم ايمش ديديلر برفرقه دخي زعم ايتديلركه
اصل قديم بخار اوله تلطيف ايله نار وهوا تكثيف ايله ما وتراب تكون
ايتمش اوله و برفرقه ديديلركه اصل قديم هيولادر يعني ماده درت اول
( هيولي ) اعراض واوصافدن عاريه وكميت وكيفيت وصورتدن خاليه
ايدي بعدزمان اول هيولادن بلاعلة وطبيعة اعراض واوصاف حاصل
اولدي و بعضيلر ديديلركه اول اعراض قوت طبيعت ايله حاصل
اولدي و بعضيلر ديديلركه اول اعراض انفعال هيولا ايله حاصل اولدي
و بعضيلر ديديلركه هيولا منفعل اولوب طبايع متركب اولمغله اعراض
حاصل اولدي ديديلر و(انكساغورث) زعم ايلديكه اصل قديم خليط
متفرقه غيرمتناهيهدر يعني هر جنسندن اجزاي صغار مخلوطهٔ غير
متناهيهٔ قديمهدركه اول خليط متفرقك ايچنده طبيعت خبز وطبيعت لحم
وسائر موجوداتك طبيعتي اوزره اجزاي صغار كثيرهٔ قديمهسي وار ايدي
اول اجزاي متفرقه على غير الاستقامة حركت ايدر ايدي و بونك
اوزرينه دور ادوار وكور اكوار مرور ايتدكدن صكره اجرام عالم بري
برينه على وجه الخاص مصادمه ايدوب دوقنمغله اول اجزاء كثيرهٔ
متماثله تركب ايدوب افراد اجسام حاصل و ظاهر اولدي اشبو قائل
مزاج طبايع مخالدر ديوب ( كمون بروز ) مذهبنه سالك اولدي وكمون
بروزدن مراد بودركه عالم ازلده متفرد ومخلوطه اولمغله كمون استتار
اوزره ايدي بعد دور الادوار اول اجزاء متفرقهٔ متماثله بري برينه دوقنوب
جمع اولمغله اجسام عالم بعد الكمون بروز ظهور ايلدي ديرلر بوكا مذهب
كمون و بروز ديرلر و بعضيلري ديديلركه اول اجزاي كثيره كروية الشكل
ايدي قسمت وهميهيي قابل ايدي اما قسمت انفكاكيهيي قابل دكل ايدي

( حركت )



حركت ذاتيهٔ دائمه ايله حركت ايدردي بعد دور الادوار وجه
خاص اوزره مصادمه ايدوب مجتمع اولمغله بو عالم حاصل اولدي ديو
زعم ايلدي * اصل عالم جسم دكلدر ديان زمرهٔ فلاسفهنك قوللريدر *
و بوطائفه دخي ديمشلردركه اصل عالم جسم دكلدر بسيطدر
زيرا جسم اجزادن مركب اولمغله اجزاسنه احتياجي اولديغي
جهتدن وجسم كثافتدن خالي اولديغي اجلدن قديم اولمغه لايق
دكلدر پس اصل عالم اولمغه لطيف حقيقي كركدر لكن اصل عالم
جسم دكلدر لطيف حقيقيدر دينلردخي برنيجه فرقه اولديلر (فيثاغورث)
واصحابي ديديلركه اصول قديمه اولان مبادي وحداتدن متولده
اولان اعداددر يعني برلردن حاصل اولان عددلردر زيرا مركباتك
قوامي بسائط ايلهدر اول بسائطدن هر بري حد ذاتنده واحددر وقائم
بنفسهدر پس اول وحدته وضع اولورسه نقطه اولور ايكي نقطه جمع
اولسه خط حاصل اولور وايكي خط جمع اولسه سطح حاصل اولور
وايكي سطح جمع اولسه جسم حاصل اولور بو تقديرجه معلوم
اولديكه مبداء اجسام اولان اصل قديم وحدات ايمش ملاحدهنك
حروفي ونقطهويلري دخي بو مذهبدن بعض كلمات واهيه المشلردر
و(جريانيه) ديرلر برفرقه دخي قدماء خمسه ادعا ايتمشلردر حضرت
باري تعالى عز شانه نفس وهيولي ودهر وخلا ديمشلر و باري تعالى
تام العلم والحكمةدر اكا سهو وغفلت طاري اولماز عقل اندن فائض اولور
قرص شمسدن نور فائض اولديغي كبي وجميع اشيايي علم تام ايله
عالم واما نفس بشيدركه حيات اندن فائض اولور شمسدن نور فائض
اولديغي كبي اما نفس جاهلهدر ممارست ايتمنجه اشيايي بيلمز وحق
تعالى حضرتلري بيلور ايدوكي نفس هيولايه تعلق وميل ايدوب عاشق
اولمغله لذات جسميهيه طالب اولوب نفسني اونتمغله اجسامدن مفارقت
ايتمكي كريه كورسه كرك پس نفس هيولايه تعلق ايتدكدنصكره
اول هيولادن تركيب مختلفه ايلدي سماويات عناصر كبي واجسام
حيواناتي وجه اكمل اوزره تركيب ايلدي اندنصكره نفسه عقل وادراك

افاضه ایده‌جك نفس كندی عالمنی تذكر ایلدی و بیلدیكه بو عالم هیولانیده
اولدقجه آلام جسمانیه‌دن منفك اولماز ومعلوم ایدندیكه كندی
عالمنده اضطراب و آلامدن بری لذت صافیه واردر پس اول عالمه
مشتاق اولوب بعد مفارقة البدن اول عالمه عروج ایلدی وابدالاباد
عالمنده كمال بهجت وسعادت اوزره باقی قالدی دیدیلر * اصل عالم نور
وظلمتدر دیان ثنویهٔ مجوسك اقوال باطله‌سیدر * واهل هندن
اولان فلاسفهٔ طبیعیوندن ثنویهٔ مجوس زعم ایتدیلركه اصل نور
وظلمتدر نور بالطبع فاعل الخیردر وظلمت بالطبع فاعل الشردر وبعضیلر
دیرلركه نور فاعل دكلدر بلكه نور ظلمتله امتزاج ایتدكده اجزاء
عالم بغیر صانع بونلرك امتزاجندن حاصل اولدی دیدیلر ومجوسیلردن
برفرقه دخی دیرلركه قدیم اولان انجق نوردر ونور بالطبع فاعل
خیردر ونار دخی نور قبیلندندر دیو دائما نار یقوب آتشكده‌لرنده آتشه
طاپارلر و بونلر ظلمت حادثدر دیرلر زیرا نور بر تفكر فاسده ایدوب
دیدیكه مملكتمده بكا نزاع ایله بر كیمسه خروج ایدرمی خروج ایدرسه
حال نیجه اولور دیدكده اول فكر فاسددن ابلیس حاصل اولدی دیو زعم
ایدرلر ومجوسدن برفرقه دخی دیرلركه (خیر) یزداندر و(شر) اهرمندر
اهرمن ابلیس دردیرلر ومجوسدن (مرقونیه) عالمك اصلی مبادی ثلاثه‌در
نور وظلمت ومعدل دیدیلر زیرا نور وظلمت بری برینه متنافر ومخالفت
اوزره اولمغین ایكیسی ماینده معدل اولمایجه امتزاج ایتمزلر بری برینك
طبعا ضدی اولدیغیچون دیو زعم ایتدیلر وزمرهٔ ملاحده مجوسیلرك
هرفرقه‌سنده سابقا ذكر اولندیغی اوزره برنیجه اقوال فاسده
وكفریات باطله اخذ ایتمشلردر * زمرهٔ منجمین صابئین دینلده
اولان گروهك قول باطله‌سی بیانیدر * زمرهٔ منجمین كه صابئین
دینلده‌درلر رئیسلری (بطلیوسدر) بونلر دخی شویله زعم ایتمشلردركه
افلاك وكواكب احوال وحركاتیله واوضاع واتصالاتیله قدیمه‌در دیو
سبعهٔ سیاره ایچون عالمده احكام مؤثره اثبات ایلدیلر نحوست
وسعادت وكون ومكان قسمندن وفسادتندر ودیدیلركه اول كواكب





بالطبع مقارنات حالنده فاعله‌در واول كواكب حیاتده‌در دیرلر قادرلر
وعالملردر اختیارلریله فاعللردر پس افلاك وكواكب آباء علویه‌در
وعناصر اربعه وامهات سفلیه‌در وآباء افلاك امهات عناصر ایله
حین اتصالاتنده ازدواج معنوی ایتدكده عناصر امتزاج ایدوب موالید ثلاثه
ظهور ایدر وجمیع تغیرات افلاككه مستنددر دیرلر غایت تمسكلری بودركه
حوادث عالم مقارناته مترتبدر مقارنات مفهومه واقع اولدقده حوادث
عالم واقع اولور اولمادقده حوادث اولماز دیدیلر علمایه معلومدركه
بو ترتیب مقارنات علت فاعله اولمغی مستلزم دكلدر زیرا جائزدركه
اول مقارنات شروط اوله یاخود معلولات مقارنه اوله عاقل اولان
بوكه نیجه فاعل دیركه اكثریا كندی اعترافلری اوزره تخلف
واقع اولور ملاحده بونلره دخی نیجه یرده تابع اولمشلردر واهل
اسلامدن اولان منجمین دیدیلركه كواكب فاعل دكلدر بلكه
عالم كون وفسادده واقع اولان حوادثه نه سببدر ونه فاعلدر لكن
معداتدر یعنی حق تعالی حضرتلرینك خلق ایتمسنه حاضر قالیجیدر
ودخی دلالات وعلامتدركه انكیچون بعض احكامی تخلف ایدر دیدیلر
وبعض منجمین مسلمین دخی دیدیلركه كواكب اسبابدر اول واقع
اولان حوادثك وجودنه حق تعالی حضرتلری انلری سبب ایتمشدر
خلق وایجاد حضرت حقكدر حوادث اول كواكب قرانی اولدقده
اولور قران ایله اولماز دیدیلر والله اعلم * فلاسفهٔ طبیعیوندن سقراط
وبقراط قوللری بیانیده‌در * وفلاسفهٔ طبیعیوندن سقراط وبقراط
دیمشلردركه حوادث عالم امتزاج عناصره مستنده‌در بونلرك دخی غایت
تمسكلری حوادث امتزاجه مترتب اولمسیدر یعنی امتزاج عناصر
اولدقده حوادث عالم ظهور ایلر امتزاج اولمدقده حوادث كائنات
ظهور ایتمز علمایه معلومدركه بو ترتب دخی مزاج علت فاعله اولمسنی
مستلزم دكلدر زیرا امتزاج عادت اللهده شروط اولمق ومعلولات
مقارنه اولمق عقلا جائزدر نیجه فاعلدر دینوركه اكثریا تخلف بولنور
یعنی امتزاج بولنوب نیجه برشی حادث اولمامق اولور تشكیم رحمده
حیواناتك بدنی امتزاج ایتمش ایكن روح تعلق ایتموب میتا طوغمق

اولور ودخی نیجه بونک کبی احوال چوق وقوع بولور اکثر ترتب فاعل
اولماسنی موجب اولیدی قطعا تخلف اولماز ایدی زیرا علت تامه دن
معلول تخلف ایتمك امر محالدر وذکر اولنان سقراط وبقراط دیدیلرکه
اصل عالم طبایع اربعه در یعنی حرارت و برودت و رطوبت
و یبوستدر دیدیلر و بو طبایع اربعه قدیمدر وعالمده بالطبع مؤثره در
دیدیلر و بو طبایع اصلنده کمال تنافر ومخالفت اوزره ایکن امتزاج ایدوب
امتزاجلری عالمی بانواعها اقتضا ایلدی دیدیلر وطبیعت شول قوتدرکه
شیء آنکله حاصل اولور وامتزاج طبایعدن مراد اول طبایع اولدن اولان
صور و کیفیاتندن چیقوب برصورت مرکبهٔ واحده یه کیروب جوهر بسیط
حکمنده اولمقدر و بو طبایع اربعه یه آنکیچون قدیمه دیدیلرکه
اجزای عالمدن برجزؤه بو طبایعدن خالی ومنفك دکلدر و بو طبایع
اجسامده تغالب اوزره حرارت برودته و رطوبت یبوسته کاه غالب
اولور طبیب اول غلبه نك مقدارینی بیلدیکندن اوتوری بو جهالتی
سببیله مریضه هلاك واقع اولور وعاقله معلومدرکه عدم انفکاك
طبایع اصالتنی وفاعلیتنی موجب دکلدر زیرا جائزدرکه اول طبایع
شروط و معلولات قبیلندن اوله نتکیم اکثریا تخلف ایتمسی فاعل
اولمدیغنه دلیلدر ❊ فلاسفهٔ متأخرینك خواص نباتاتدن بحث ایدن
کروهك قوللریدر ❊ وطبیعیونك متأخرینی که افلاطوندر بونلر خواص
نباتاتی مشاهده ایدوب واعضاء حیوانده اولان عجایب مخلوقاتی
خصوصا بدن انسانك تشریحنك عجایب محکمه سنی واعضاده اولان
غرایب اوضاعی کورمکله بونلره برعلم ضروری حاصل اولدیکه بو کمال
حکمت اوزره اولان عجایب بدیعه حاصل اولماز الا بر خالق حکیم وصانع
قدیمك خلقی ایله اولورکه اول خالق جمیع امورك غایات ومقاصدینه
مطلع اوله بو اجلدن بونلر خالق قدیمی اقرار و اله قدیمی اعتراف
ایتدیلر وحضرت الله کریمه اعتراف ایتدیکیچون افلاطون الهی
دیدیلر بوطائفه کندیلردن مقدم کلوب دهریه دن وسوفسطائیه دن
وقدماء طبیعیوندن ومجوسیلردن وسائر ملاحده دن حضرت حق

(انکار)



انکار ایدن منکرلری رد ایلدیلر وقباحت وجهالتلرین اظهار قیلدیلر لکن
بونلر طبیعت احوالندن چوق بحث ایتمکله جمیع ضلالتدن خلاص
اولمدیلر وشویله زعم ایلدیلرکه اول موجودات عقلدر بعده نفس بعده
هیولا بعده افلاك بعده عناصر بعد ذلك مرکبات و موالید ثلاثه
ظهور ایلدی دیدیلر وقوای حیوانك قیامنده مزاجك تأثیر عظیمی
اوله وقوت عاقله دخی باطل اولوب انسان منعدم اوله واعادهٔ معدوم
محال اوله ونفس یعنی که روح جسدك هلاك اولمسیله هلاك اولوب
جسددن صکره باقی قالمیه زیرا بونلر شویله زعم ایتدیلرکه مواد عنصریه
فنا بولوب زوال حیات ایله متفرق اولدقدنصکره ینه جمع اولور دیو
حیران اولدیلر ونفس انسانی یعنی روح انسانی محضا مزاج طبیعت
اوله صاندیلر اعادهٔ معدوم نیجه ممکندر وجمع متفرق نیجه قابلدر دیوب
بحارشك وشبهه ده غریق اولمغله هلاك اولدیلر و بونلرك بوشبهه لرینی
فلاسفهٔ الهیون وجوه عقلیه ایله رد ایلدیلر وارباب ملت هم عقل
هم نقل ایله تزییف وابطال ایتدیلرکه جمع متفرق واعادهٔ معدوم عجایب
قدرت الهیه یی بیلن عارف قتنده بحسب العقل ممکندر ونصوص
قاطعه دلالتی ایله شرعا واقعدر ﴿ قال من یحیی العظام وهی رمیم
قل یحییها الذی انشأها اول مرة اولیس الذی خلق السموات
والارض بقادر علی ان یخلق مثلهم بلی وهو الخلاق العلیم ﴾ نصی
ثابت ومحققدر بوطائفه عقل ونقل ایله ثابت وظاهر اولان امر حشره
عناد وارتکاب کفر ایله انکار ایلمشلردر بو سببدن بونلرك یاننده طاعت
ایچون ثواب ومعصیت ایچون عقاب ثابت ایدیکی معلوملری اولمامغین
لجام شرایع الهیه مرکب طبیعتلرندن منحل اولوب بهایم صفت شهوات
نفسانیه یه توغل ایله حیوانات عجم رسمنده اولوب غالب مطلوبلری اکل
وشرب وجماع ولذات شیطانیه اولمغین «اولئك کالانعام بل هم اضل»
فحواسنه ماصدق دوشدیلر و بوطائفه دخی آخرته منکر اولدقلری
جهتدن ملاحده وزنادقه مقوله سیدر ملاحده بونلره دخی چوق
یرده تقلید ایتمشلردر وافلاطوندن اقوال مختلفه نقل اولنمشدر بری

بوكه روح انسانيكه عقلادر همان بر در ابدان واجساد نقدر چوق ايسه
جمله سنى بالكز بر ذاته روح تصرف ايدر ديمش كنديدن صكره الهيون
بو سوزينى رد ايتمشلردر كه اكر روح انسانيكه نفس ناطقه وقوت عاقله در
بر اولسه زيد وعمرك علمى وفهمى دخى بر اولمق كرك ايدى تفاوت عقول
هر بدنك بر روحى اولديغنه شاهد عدلدر و بو افلاطون روحى بردر
وقديم مجرددر ديو زعم ايتمكين ارواح تناسخ ايدر ديو زعم ايتمشدر
اشبو تناسخى طائفه سى شويله زعم ايتمشلردر كه تناسخ نفوس
انسانيه يعنى انتقالات ارواح انسانيه ايكى قسمدر بر قسمى
تنزلاتدر كه اكا نفوس متنزله ديرلر و بر قسمى ترقيدر كه اكا نفوس
مترقيه ديرلر اما نفوس متنزله شول ارواح ناقصه در كه كمالات
انسانيه دن بالقوه دركار اولديغى كمالاتك بعضنى دخى تكميل ايتمديكى
اجلدن نهايت كمال اولان علوم واخلاق حميده يى تكميل ايدنجيه دك
ابدانده تردد وانتقال اوزره اولور روح انسانى ينه بدن انسانى يه تعلق
ايتمسنه وابدان انسانيه ده تردد ايتمسنه نسخ ديرلر واخلاق ذميمه سى
زياده اولمغله بعض انسان كنديلك صفتنه مناسب اولان ابدان
حيوانه تنزل ايدر مثلا شجيعك روحى بدن اسده جبانك روحى
طاوس بدنه تنزل ايدر بو انتقاله مسخ ديرلر و كاهى اجسام
نباتاته تنزل ايدر بو تنزله رسخ ديرلر وكاهى معادنه و عناصره
و جماداته تنزل ايدر بو تنزله فسخ ديرلر وشويله زعم ايدرلر كه
نصوص قاطعه ده وارد اولان مراتب عقوبات و دركات ضيقهٔ
جهنم اولان تنزلاته اشارتدر ديو افترا ايدرلر حاشا ثم حاشا بو تنزلات
نفوس جاهله واخلاق ذميمه ايله موصوف اولان ارواح فاسقه ديرلر
اما نفوس مترقيهٔ متصاعده شول ارواح طيبه در كه كمالات انسانيه
اولان علوم جليله ايله فاضل اولوب تهذيب اخلاق ايتمشدر واخلاق
حسنه ايله كامل اولوب صفات كامله صاحبى اولمشدر و بالقوه مستعد
اولديغى كمالاتى بالفعل تحصيل ايله تكميل نفس ايتمشدر بو مقوله نفوس
مترقيهٔ كامله علايق جسميه نك جمله سندن ظاهر اولوب خلاص

( بولمغله )



بولمغله ابداندن مجرد اولوب عالم قدسده كمال سعادت اوزره باقى قالور
اكر فى الجمله تكميله احتياجى وار ايسه كندى بدننده اكمل اولان ابدانه
تعلق ايله نهايت كماله واصل اولور واستكماله دخى احتياجى اولان بعض
اجرام سماويه يه دخى تعلق ايدر اول دخى كمالنى بولدقده مجرد پاك اولوب
عالم قدسده سعادت اوزره باقى قالور ديو زعم ايدرلر عقلايه معلومدر كه
بو مقوله كلمات باطله رجم بالظن مقوله سيدر قطعا دليل عقلى ونقلى ايله
مناسبتى يوقدر وصاحب الطبقات الكبرى تاج الدولة والملة السبكى
زعم ملاحده ايچون قصيده لرنده بيورر كه ( شعر ) نار يراها
ذوالجهالة جنة ✻ و يخوض منها فى جحيم آن ✻ و يضل فيها مثل صاحب
بدعة ✻ يتخيل الجنات فى النيران ✻ و بو تناسخ نفوسك قدم وتجردنه
مبنى بر فكر فاسددر نفوسك قدم وتجردى كتب كلاميه ده ابطال
اولنديغندن غيرى فلاسفه نك كزيده سى اولان الهيون دخى تناسخك
بطلاننى ادلهٔ واضحه ايله رد ايتمشلردر واهل تناسخك كفرى آخرتى
انكاردن لازم كلمشدر نته كيم مقاصدده امام فخردن بو معنا نقل اولنمشدر
وابدانده تردد ايدر ديدكلرى فسق و بدعت وضلالتدر و بو افلاطوندن
منقولدر كه عالم قديمدر ديمشدر و ينه افلاطوندن منقولدر كه عالم
حادثدر ومكون محدثدر حق تعالى حضرتلرى اجسامى طبايع اوزرينه
خلق ايتمشدر وافعال طبيعيه يى اقتضا ايدر خواص اوزرينه خلق
ايتمشدر كه اول افعال طبيعيه عين اختيار ايله صادر دكلدر ديمش
شويله ظن اولنور كه الله اعلم افلاطونك اخر رأى تكميل علومدن
و معرفت صانعدن صكره بونك اوزرينه مستقر اولمش اوله ( العلم
عند الله تعالى ) اشبو فلاسفهٔ يونانك كتابلرينى ترجمه ايدنلرك كلماتى
اختلاف اوزره اولديغندن ماعدا فى الحقيقه فلاسفه حق تعالى
حضرتلرينك ملك وملكوتنى مجرد اندازهٔ عقللرى ايله تخمين ايدوب
شرايع انبيايه تقليدلرى اولمامغين قوللرى اختلافات كثيره اوزره اولوب
اضطراب واختلافلرى چوق واقع اولمشدر نص كريم « ولو كان
من عند غير الله لوجدوا فيه اختلافا كثيرا » آيهٔ كريمه سى من عند الله

ولمبانك اختلاف كثيره اوزره اولماسنی مقتضی ایدیكنی بیانه شاهد
حقدر آیهٔ كریمه « فقد ضل ضلالا بعیدا » ❊ فلاسفهٔ الهیونك شرایع
انبیایه مقر ومعترف اولان كروهك قولاریدر ❊ وفلاسفه‌نك اوچنجی
فرقه‌سی فلاسفهٔ الهیوندر بونلر حكماء یونانك متأخرلریدر و بونلر
مخلوقاته اله اثبات ایدوب شرایع انبیایه مقر ومعترف اولمغین الهیون
دیو تسمیه اولنمشدر والهیونك رئیس حقیقیسی ارسطوی الهیدر
بعضیلر حضرت سلیمان علیه السلام دن صكره كلن فلاسفهٔ طبیعیونه
الهی دیمشدر لكن حق تعالی حضرتلرینه اعترافلری تمام اولمدیغی
اجلدن الهی اسمنه ارسطودن مقدم كلنلر لایق كورلمامشدر بونلردخی
ایكی فرقه اولمشدر برینه مشاؤن دیدیلر كه ارسطو آته بنوب مدرسه‌یه
كیدركن تاصفهٔ مدرسه‌یه وارنجه ركابنده یوریوب ارسطودن استماع
حكمت ایدرلردی انكیچون مشاؤن اسمیله عامهٔ حكماء فلاسفهٔ الهیون
مابیننده تسمیه اولندیلر مشی وذهاب ایله كثرت مراجعتلری ایچون
یاركابنده مشی ایدوب تعلم حكمت ایتدكاری ایچون اوله و بو حكماء
مشاؤن دیرلر كه بز مبدأ ومعادی وحقایق اشیایی بحث ونظر ایله
فهم ایدوب تكمیل نفس ایدرز دیرلر وفلاسفهٔ الهیونك برفرقه‌سی
دخی حكماء اشراقیوندر بونلر دیرلر كه تكمیل نفس مجرد بحث ونظر
وتعلم علوم عقلیه ایله اولماز بلكه انسانه لازمدر كه عزلت وخلوت
ومجاهدات باطنه وظاهره وتصفیهٔ باطن ایله نور حكمتی نور هدایت
اشراقندن اقتباس ایتمك كركدر دیرلر زیرا عقل قصوردن خالی دكلدر
كشی تصفیهٔ باطن ایله منور اولمایجق فكرنده خطا چوق واقع اولمغله
واصل حق اولماز دیدیلر و بونلر رهبانیت سمتیله سلوك ایدرلر بونلر
حكمانك صوفیلریدر كه عقل مجاهده‌یی جمع ایتمشلر بو حكماء الهیونك
رئیسلری ارسطالیسدر فلاسفه‌نك قواعدنی تحریر ایدوب بحث
ونظر طریقنی ایضاح ایتمشدر وقوانین و براهین حكمیه‌یی تحقیق
ایتمشدر وعلوم فلسفه‌نك زنده‌سنی تنقیح ایدوب خلقه فلسفه‌نك
كزیده‌سنی تعلیم ایتدیكیچون ارسطویه معلم اول دیدیلر و بو ارسطو





وتوابعی كندیلردن مقدم كلان فلاسفهٔ دهریه وطبیعیه‌یی عظیم
ردلر ایتمشلردر وانلرك قباحت وفسادلرین وافكار فاسده‌لرینی خلقه
اظهار ایتمكله رسوا و بدنام ایتمشلردر وحكمتده سندلری بو منوال
اوزره‌در وارسطو ( اخذ الحكمة عن افلاطون وافلاطون عن
سقراط وسقراط عن بقراط وهو عن فیثاغورث وهو عن اصف
بن برخیا وهو عن سلیمان بن داود علی نبینا وعلیهما السلام
هذا سنده فی الحكمة ) وارسطو تناسخی رد ایدركن دیرایدیكه ( افلاطون
صدیق والحق ایضا صدیق واذا لاحظتهما كان اختیاری واكرامی
للحق دیوب ) تناسخه متعلق اولان كلمات باطله‌سنی رد وتزییف
ایدردی دیو ارسطو كندیلردن مقدم كلان فلاسفه‌نك اقوال
فاسده‌سنی رد ایلمده قطعا تقصیر ایتمیوب غیرلری قتال وجدالدن
وتزییف وابطالدن تخلیص ایلدی « وكفی الله المؤمنین القتال » الآیة
و بو ارسطو كرچه كندیدن مقدم كلان كفرهٔ فلاسفه‌نك چوق
مهملاتی وكفریاتنی رد ایلدی اما كه طریق حقده مجرد عقلنه اتباع
ایدوب امور شرعیه‌یه مراجعتی قلیل اولمغین قدماء فلاسفه كفریاتندن
بعض بقیه قالدی و اول فخر الاعلی جناب ابی حامد الغزالی
رسالهٔ منقذ عن الضلالده بیوردیغی اوزره یكرمی مسئله‌ده خطا
ایلدیلر اوچ مسئله‌ده كفر لازم كلدی اون یدیسنده بدعت قسمندن
اولمغله فسق لازم كلدی اول كفر لازم كلان اوچ مسئله‌نك بریسی
قدم عالم و بری انكار حشر اجساد و بری حق تعالی حضرتلری
كلیاتی بیلور اما جزئیاتی حاشا بیلمز دیدكلریدر « بل یعلم مافی السموات
والارض جمیعا و یعلم السر واخفی ای وما هو اخفی من السر و یعلم
كلیات الاشیاء وجزئیاتها ولا یخفی علیه خافیة فی الارض ولا فی السماء
وتعالی الله عما یقول الظالمون علوا كبیرا » الآیة زمرهٔ فلاسفه
وجه مشروح اوزره كیمی مبدائی وكیمی معادی وكیمی حق وكیمی
حشری انكار وكیمی اقرار ایلمشدر لكن جالینوس قدم عالمده واص
حشرده توقف وتردد ایلمشدر امام فخر الدین غزالی نقل ایدر كه جالینوس

مرض موتنده بعض شاكردلرينه نقل ايتمشدر يازيكز بندن نقل
طريقيله كه عالم قديممیدر حادثمیدر بنم يانمده فكر و عقل ايله ثابت
اولمدی وانسان بر جوهر باقيمیدركه بعد خراب البدن ينه اعادهسی ممكن
اوله ياخود مزاج محضميدر كه عندالموت منعدم اولمغله اعادهسی محال
اوله يعنی ادلهٔ عقليه ايله معلوم اولمدی ديمك اولور انك بوسوزی بو بابده
ادله قصوردن خالی دكلدر ديمكه اشارتدر جالينوسك بو سوزندن
مرادی الله تعالی اعلم بودر كه كنديدن مقدم كلان طوائف فلاسفهنك
اوچ فرقهسی ايله قدم عالم وانكار حشره متعلق اولان دعوالرينك
دليللری غايت ايله ضعيف وفساد اوزره اولمغله قطعا علم افاده ايلمز
اويله اولسه بو بابده اعتمادا قوال انبياء كرامه ونصوص كلمات الهيهيهدر
ديمك معناسنی مشعر اولور بو تقديرجه جالينوس زمرهٔ حكمانك
غايت منصفی ايمش وطائفهٔ فلاسفهنك حق سبحانه وتعالی جانبندن
وارد اولان كلمات انبيايه ونصوص كتب الهيهيه تقليدلری قلت اوزره
اولوب اعتقادلری مجرد عقل قاصرلرينه اولمغين دهريه وطبيعيه
والهيهدن هر فرقهسنك مذاهبی ذكر اولنديغی اوزره اختلاف كثير
ايله مختلفدر وهر طائفهسنك قوللری قطعا بری برينه اويمامغله متفرق
ومضطربدر وهر بريسی اخری بكنميوب سوزينی رد وابطال اوزره
اولوب وبری برينك فساد وكفر وضلال وخطاسنی اظهار ايتمكله
ارباب اديان مابينده بدنام ورسوای خاص وعام اولدقلری ايچون
حق تعالی حضرتلرينك غضبندن ذره قدر خوفی اولان عاقل بونلرك
بريسنك كفريانی مذهب ايدنمكه واعتقادات فاسدهلرندن برينه
اعتقاد ايتمكه جرأت ايتميوب عذاب ابدی يه مستحق اولمقدن احتراز
ايلمك واجبدر جميع عقلا يانده حق سبحانه وتعالی حضرتلری جانبندن
قوللرينه هدايت ايچون ارسال اولنان انبيا وكتب الهيهيه تقليد
ايتمكله روز جزا جنت اعلاده سعادت ابديه يه لايق اولمش ايكن
عجبدر كه طائفهٔ ملاحده وزنادقه شرايع انبيايی تقليد ايتمدكلرندن
ماعدا فلاسفهنك دخی اراذل كفار واسافل اشراريني اراىوب اهل
( فلسفه )



فلسفه واهل ملت مابينده بالاتفاق مردود ومذموم دهريه
وطبيعيه ومجوسيهنك غايت باطل اولنلرينه تقليد ايدوب مذهب
باطللرينی انلردن جمع وتركيب ايلديلر (ع) زهی رأی باطل زهی فكر
فاسد (نثر) وفلاسفهنك نبوتی اقرار ايله بر مقدار حقه قريب
اولنلری زمرهٔ الهيهدن ايكن صوابه قريبدر ديو بونلری غايت ايله
ازيرده تقليد ايلديلر شويله بی دين وبی ادراك ملعونلردر اول سببدن
حق سبحانه وتعالی باشلرندن بلايی اكسك ايتميوب دائما بلا
ومحنتدن خالی اولمزلر (غضب الله عليهم اجمعين) ❊ حكايت ❊
بر كون ملاحدهٔ منجمين وزنادقهٔ اطبادن ايكی كمسنه
برمهم ايچون امام علی المرتضی كرم الله تعالی
وجهه ديوانه كلدكده امام علی رضی الله عنه اول ايكی كمسهيه
خطابا بو بيتك مفهومنی بيوردی (شعر) زعم المنجم والطبيب كلاهما
❊ لاتحشر الاجساد قلت اليكما ❊ ان صح قولكما فلست بخاسر ❊
ان صح قولی فالخسار عليكما (نثر) بعده بيورديلركه ای غافللر برراهه
كيدركن سزه بر كيمسه ديسه كه بو طريق مخوفدر و بو طريقك اوته
جانبنده نيجه شير درندهوار در وارن كيمسهيی هلاك ايدرديسه بو شخصك
كلاميله اول طريقه كيتمكه اقدام ايتمزسكز اگرچه كلامی نيجه صادق
القول كيمسهلر اتفاق اوزره سويلسهلرده اول خطرناك راهه كيتمك محال
ايكن بونه سفاهتدر كه بو قدر امناء انبياء الله صادقين وكتب الهيهٔ
صداقت قرين اجماع واتفاق ايتدكلری راه عذابه وطريق كفر وعقابه
سلوك ايتمكه اقدام ايدهسز كشی كندويی تابويله جای هلاكه سوق
ايلمك نه قباحت ونه حماقتدر شوراسنی فكر وملاحظه ايتمك كركدر كه
تنك وتاريك اولان قبره كيرديكك كبی انبياء صادقين خبر ويرديكی
ملائكهٔ عذاب سكا كلوب يا عدو الله آچ كوزيكی كور احوال قيامتی
انكار ايدردك حق دكلميدر ايمدی عذاب الهی كوردی نيجه ايمش
ديو آتشدن طپوزلر ايله حواله اولوب عذاب اليم ابدی ايله سكا عذاب
ايدهلر اول زمانده حالكز نيجه اولور عاقل اولان بو مقوله راه عذابه

اقدام ایدرمی دیدکده ذکر اولنسان ملحدلرك ایکیسی بیله یاامیرالمؤمنین
بزه اسلام عرض ایله دیو ایمانه کلدیلر والحمد لله رب العالمین وفلاسفهٔ
اسلامیوندن کتب فلاسفهٔ یونانیونی اهل اسلامه تنقیح اوزره اولا نقل
وتعلیم ایدن ابونصر فارابیدر وفلاسفهٔ اسلامیونك شیخی ابوعلی
سینادر ارسطوی الهینك علمی بوایکیسی کبی فهم وتنقیح ایتمش
کمسه یوقدر بونلرك یوناندن کلن فلاسفهٔ الهیونه نیجه خصوصده
غلبه‌لری اولمشدر و یونانیون واسلامیوندن کلن فلاسفهٔ الهیونك مبدأ
ومعاد امرنده اعتقادلری بودرکه نظام عالم صانعسز بووجه ایله بنفسه
منتظم اولمق محالدر البته بو انتظام صانع واحد قدیمه محتاجدر
حق تعالی حضرتلرینك وحدانیتنه اقرار واعتراف ایدوب وحدانیت
خالقه نیجه ادله اقامت ایلدیلر ونیجه وجه ایله انی اثبات ایتدیلر
وفلاسفه‌دن کندیلردن مقدم کلوب حق انکار ایدنلری عظیم رد
ایلدیلر دیو الهیونك عجایبندندرکه عالم قدیمدر دیدکدنصکره هم ینه
حادثدر دیدیلر و بدعت عد اولنسان اقوالك بریسی بودرکه واحد
حقیقیدن نیجه واحد حقیقی صادر اولور واحددن متعدد صادر اولمق
محالدر ایمدی حق تعالیدن اول صادر اولان بلا واسطه عقل اولدر
وعقل اولدن عقل ثانی ونفس وفلك اعظم صادر اولدیکه اول
فلك اعظم عرشدر فلك قمره وارنجه اول فلکك حرکتی عقل فعال
دیدیکمز عقل عاشر تدبیریدر و بو عقل فعال بوعالم عناصرده واهب
الصوردر وعقول سماویه وحرکات فلکیه واسطه‌سیله مواد عناصر
اربعه وامتزاجات مرکبات حادث اولوب بعده اخر موجودات اولان
نفس انسانی حاصل اولدی پس ایمدی افلاکك فاعلی عقولدر وحرکات
افلاکك فاعلی نفوس واحددر وحوادث عالم عناصرك فاعلی ذکر
اولنسان مبادیٔ عقولدر و بعض حوادثك فاعلی حرکات فلك
واسطه‌سیله نفوسدر ومعدنیاتك فاعلی فلکك صور نوعیه‌سیدر
ونباتات وحیواناتك فاعلی نفوس افلاکدر دیو زعم ایلدیلرکه بونلرقتنده
اکثر ممکنات فاعل مؤثردر بو بابده ذکر ایتدکاری دلیلاری غایت بطلان





وفساد اوزره‌در نیکیم کتب کلامیه‌ده تفصیل اولنمشدر لکن جمیع
مخلوقاتك فاعلی حق تعالی حضرتلریدر بو معنایه عقل صحیح ونقل
صریح شاهدان عدلاندر و بوفلاسفهٔ الهیونك شرایع انبیایه و بعث
رسوله وملائکهٔ عظامه اعتقادلری واردر واحوال نبوته متعلق اولان
علمه علم نوامیس دیرلر ودخی یوم قیامته متعلق اولان کلاملری بودرکه
انلرك اکثری حشر اجساد نصوص قاطعه ایله ثابت اولمغین انکاری
کفردر حشر روحانی یه ذاهب اولان حکما دیمشدرکه نفس ناطقه
یعنی روح انسانی بسیط حقیقی اولوب مجرد محض اولمغین قطعا
فنا قبول ایتمز فنا قبول ایتمدیکندن بعد مفارقة البدن باقی اولور اول
روح انسانی شوندن خالی دکلکه جهل مرکب ایله جاهل اوله
یاخود عالم اوله اکر جاهل ایسه بدندن مفارقت ایتدکدنصکره
الی الابد متألم ومعذب اولور زیرا کمالاتی فوت اولوب من بعد وصوله
محال قالدیغی تمام بیلوب عقاید حقه اولان کمالاته اشتیاق ایله
ونقصانی تمام بیلدکله عذاب ابدیده قالور بزم مذهبمزده کافر عذاب
ابدیده قالدیغی کبی واکر عالم اولورسه شوندن خالی دکلکه
مقتضای طبیعت اولان شهواته میل ایله کسب رذائل ایتمش اوله
یاخود اولمیه اکر میل عظیم ایتمش ایسه بعد مفارقة البدن اول
مشتهیاته اشتیاق ایله متألم اولور شول عاشق مهجورك المی کبی که
رجاء وصلت قالمیه لکن عاقبة الامر طول عهد ایله بو الم اونود یلور وتدریج
ایله زائل اولور بزم قتمزده فاسقك عذابی زائل اولدیغی کبی واکر عالم
اولوب هیئت فاسده‌دن بری ایسه ذاتی اندن پاك بولدیغنه بهجت دائمه
اوزره اولور کمالی باقی ادراك ایتدکله بزم قتمزده مؤمن متقی صفای ابدیده
قالدیغی و باقی اولدیغی کبی واما نفوس ساده‌جه یعنی امور دنیایه
قلت اهتمام اوزره اولمغله سلامت صدر غالب اولان ساده‌دللر ایچون
الم یوقدر زیرا بونلرك کمالاته اطلاعلری یوقدرکه اکا اشتیاق الم ایله
متألم اوله‌لر مثلا نفوس صلحا وابلهین ایچون الم یوقدر بزم قتمزده مکلف
اولمینلره عذاب اولمدیغی کبی وحکماء الهیونك اکثری معاد جسمانیه‌یی

انكار ایتمشلردر لكن ابو علی سینانك بعض مؤلفاتنده حشر اجساد
وحشر ارواحه معا متكلمین كبی ذاهب اولمشدر وبعض مؤلفاتنده
حشر اجسادی اقرار ایتمامشدر مثلا اقسام علوم حكمیه رساله‌سنده
دیمشدركه صحیحة الاعتقاد اولان روح بقیه كه نفس مطمئنه‌در
وشرع شریفه ایجاب ایلدیكی خیراتی عاملدر سعادت عظما ولذت
باقیه‌یی فائزدر لكن سعادت بدنیه‌یی بیانه عقل وافی دكلدر حشر
ابدانك ثبوتی وحی شریعتله اولوركه انسان سعادتنی جامع اولور زیرا
عقل ایله وجودی ثابت اولمیان شیء امور نبوت ایله ثابت اولور دیمشدر
وبعض رسائلنده حشر اجسادی انكار كوسترمشدر اكر انكار
كوستردیكی اقوال فلاسفه‌یی بیان ایدوب كندینك اعتقادی اقرار
ایتدیكی اوزره ایسه اسلام و بوصفت ایله موصوف اولان عالمده مأمول
اولان دخی بودر ذهی سعادت دیوب خواجه جهان ومنبع علم وعرفان
مبدأ ومعاد یعنی خالق العباد وحشر اجساده متعلق اولان اعتقادات
فلاسفه وملاحده‌نك مأخذی اولان عقاید باطله‌یی بالتمام اسلام بابایه
تقریر وتحریر ایتدكده اسلام بابا كمال تعظیم وتكریم وادبله قالقوب
خواجهٔ جهانك مبارك اللرین بوس ایدوب دیدیكه (نظم) ای فروزندهٔ
مقال جمال ❋ آتش انداز باطن ابدال ❋ (نثر) ای فضائل علم وهنرایله
مكرم ❋ ومكارم خلق حسن ایله معلم (نظم) سر برافروز اقلیم معانی ❋
لطافت بخش كلزار بیانی ❋ مه تابندهٔ برج لطائف ❋ شه فرخندهٔ
ملك معارف (نثر) لطف ایله انجمنه خاطره برنسنه لایح اولدی
حضرتكزدن استفسار ایده‌رمكه بوملاعینك مذهبی بیلك دكل كندیلره
مخفی اولان مذهبلرینك مأخذلرینی وطوائف ملاحده‌نك یكرمی عدد
فرقه اولدیغنی بیله اذعان ایتمش‌سز یوخسه سابقده برقاچ كره ملحد
اولمق دوشدیمی عجب دكل قباحتلرین بیلوب توبه كار اولمق اولور
دیدیكده خواجهٔ جهان تبسمله بیوردیكه حاشا «والعیاذ بالله تعالی»
اول كفر الحاده ذره قدر عقلی اولان دوشرمی درویش بزه بومعنایی
كاملزدمی دوشردیكز «وقالت النصاری المسیح ابن الله وقالت الیهود





عزیر ابن الله» آیة كریمه‌سنی بیلوب تفسیر ایدن كافر ویهود اولق
زعمی ایلمك محض جهالت وضلالتدر اماسن معذورسك دخی ضلالت
والحاد درونكدن بالكلیه زائل اولمامغین بعض اوهام باطله‌یه دوشمك
بعیددكلدر دیو جواب ویرنجك اسلام بابا ندامت وخجالت ایله اعتذار
ایدوب تكرار خواجهٔ جهانك مبارك اللرین اوپوب (نظم) ای صفا
بخش زمرهٔ فضلا ❋ مجلس آرای فرقهٔ علما ❋ اولدی چون خواجهٔ جهان
اسمك ❋ بزه قیل فضل وعلمكی انشا (نثر) دیو هزار تضرع ونیاز ایله
رجا ایدوب دیدیكه چون ذكر اولنان عقاید باطله‌یی ذكر ایلدیكز انلرك فساد
واعتقادلرین دخی اشارت بیوردیكز كه قلبمزدن بالكلیه ظلمت الحاد زائل
اولوب ارشاد اولنه‌وز دیو ختم كلام ایتدی ❋ جواب دادن خواجهٔ جهان
بعقدهٔ باطلهٔ ابدالان ❋ چون اول ولی غیرت وصفی پردهٔ وحدت وشمع سابقان
وصبح صادقان اعنی خواجهٔ جهاندن بوتضرع اولندی بیوردیكه اولا اسرار
مافی البالكز اولان مذهب ناپاكده‌كی هرزه وهزیان وكفر وطغیان
نیجه فاسد وباطل ایدیكنی بیان وعیان ایتدكدنصكره مأخذ ملاحده
اولان اقوال فلاسفه‌نك قبایح وخطاسنی دخی تقریر وتحریر ایده‌لم پس
ای اسلام بی سلام وای اضل طوائف بی انام بزهر ملتك زبده‌سنی مذهب
ایدنمكله ممتاز وسرافراز اولمشز دیمك نیجه بیهوده هرزه یمكدر كه
نص قاطع الایة «ان الدین عند الله الاسلام» نصی ایله عند الله مرضی
اولان دین اسلام «الیوم اكملت لكم دینكم» مقتضاسنجه اكمل
ادیان اولمغله جمیع ادیانی نسخ ایتمش ایكی ادیان منسوخه ایله دین اسلام
نیجه جمع اولنمق تصور اولنور وناسخ ایله منسوخ وبیاض ایله سیاه جمع
اولنمق محال ایكن ذره قدر عقلی اولان بومحالی نیجه قبول ایدر ودین اسلام كه
حق سبحانه وتعالی حضرتلری انكله متدین اولمغی امر ایدوب
«ولا تموتن الا وانتم مسلمون» بیورمش ایكن حق تعالی رضاسنی
طلب ایدن قول خدای متعال حضرتلری نسخ ایتدیكی ملتلره نیجه
متابعت قصد ایتمكله كفر ارتكاب ایدر وبوسوزك مآل
ومحصلی كفره راجع ایكن نیجه ممتاز اولمق ظن ایدرسز

اكر كفر ايله امتياز معنا مراد ايسه مسلمدر لكن كفر ايله امتياز
باعث خسراندر سبب ابتهاج عد ايلمك كفر وضلالتدركه مستوجب
عذاب بی پایاندر اسدالله غالب علی ابن ابی طالب حضرتلرینه
واولاد كرامنه كه ائمهٔ دين وپیشوای اهل یقیندرلر رضوان الله عليهم
اجمعين سز انلره نیجه محبت ومتابعت دعواسين ايدرسز كه سزك
قطعا برفعلكز نه انلرك افعال كريمه لرينه ونه ارادت كتورديككز
سيد غازی يه ونه سائر انبيا واوليايه قطعا موافق دكلدر اولا
انلرك بريسندن تبرا وتولا صادر اولمامشدر اول سلطانلرك ايتديكی
ايشلره مخالفت ايدوب ايتديكی افعالی ارتكاب ايتمكيله تمام مخالفتكز
ظاهر ايكن متابعت دعواسی نیجه راست كلور واماملر زيارتنی
كعبه ومدينه زيارتنه تقديم ايلمك نه سوزدر ظاهر اول سلطانلرك
شرفی حضرت رسول اكرم صلی الله عليه وسلم جانبنه قرابت
ايله در واول سلطانلرك شرفی حضرت پیغمبرك كمال شرفی بركاتندندر
پس هر شرفك اصلی اولان سلطان انبيا زيارتنه انلك شرفی ايله
شرف بولان فرعی نیجه تقديم ملاحظه ايدرسز كه مزيت فرع
علی الاصل امر محالدر وثانيا عقلی پیشوا ايدينان فلاسفه نك
عقل ايله بولدقلری اعتقاده نیجه اعتماد ايدرسز كه انلرك اقوالی بری
بريندن متناقض اولديغندن غيری جمعا رأی باطللری كفر وضلال
اولمغله اسلامك ضدی ومخالفيدر جمع اضداد خود امر ممتنعدر اما كه
اسلام بابا اسلام ايله كفرك جمعی ممتنع ايكن عجبدركه اسلام ايله كفری
سن جمع ايتدم ديرسك دين اسلام ايله كفرك جمعی محالدر مكركيم اسلام
ناميله مسمی برشخص ايله كفرك جمعنی مراد ايدهسك « اليوم اكملت
لكم دينكم » نصی ايله حق رضاسنه موافق اولان دين اسلامك عقايد
مستقيمه سی طورركن هر سوزلری آخره مخالف اولديغندن ماعدا
اسلامه مخالف اولان اعتقاد فلاسفه يه مراجعت محض كفر وضلال
ايديكی ظاهر وباهردر دهريون وقدمای طبيعيونك جميع قوللری هم
اهل فلاسفه يانده وهم اهل اديان قتنده مردوددر وباطل اواوب

(فسادلری)



فسادلری كوندن آشكاره ايكن ومتكلمين دلائل واضحه ايله
هر رأی فاسدلرينك قباحت وضلالتلرين اظهار ايتمش ايكن دين
اسلام شرفن قويوب كور كبی انلره تقليد ايدوب انلرك قی ايتديكی
هرزه وهذيانی تناول ايلمك نه ضلالت ونه قباحتدر ذره قدر عقلی
اواوب حق تعالی غضبندن خوف ايدن وادیٔ مهلكه يه وجودينی
القا ايدوب عذاب ابدی يه كندوينی مستحق قيلورمی زهی فكر
فاسد زهی رأی باطل واول فلاسفه نك عالم قديمدر ديدكلری
دين اسلامه مخالفدر وبردليل صحيحه مستند اولمديغندن ماعدا
حق تعالی حضرتلرندن اول صدور ايدن واحد اولمق لازمدر اكا
بناء حق تعالی حضرتلری اولا عقلی اولی خلق ايلدی ديركن سماوات
وعناصر قديمدر ديمك حد ذاتنده متناقض ومخالف ايديكی ظاهر
ايكن ذره قدر عقلی اولان كمسنه بويله بری برينه متناقض ومخالف
اقوال متفرقه وكلمات باطله سويلين فلاسفهٔ مضلينك كلماتنی
نیجه اعتقاد ايدوب مذهب ايدنمكله كندوينی وادیٔ عذاب وعقابه
القا ايدر وعالم دائما تغير اوزره در متغير اولان قديم اولماز وقديم
اولان متغير اولماز ايمدی عالمك تغيری حادث ايدوكنه شاهد عادلدر
عاقل اولان كشی حق تعالی حضرتلرينك حجت وبرهان علم وعرفان
وآيات بينات ايله كوندرديكی انبياء كرام زمرهسندن رسول اكرم
صلی الله عليه وسلم حضرتلرينك بيورديغی عقايد صحيحهٔ الهيه يی
قويوب قطعا بری برينك كلامنه موافق اولميان طائفهٔ فلاسفه نك
اوهام وخيالاتنه نیجه اعتقاد ايتمكله كفر وفساد ارتكاب ايدر
واصل عالم طبايع اربعه دروبالطبع مؤثردر بو طبايع متنافره نك امتزاجی
ايله عالم ظهور ايتمشدر ديمك نه هرزه در طبيعت برشیٔ منفعل ايكن
نیجه مؤثر دينلور برشی هم فاعل هم مفعول وبرسيف هم قاطع
وهم مقطوع اولمق نیجه تصور اولنور بوسوزك باطل ايديكنی صبيان
وابلهان بيله اذعان ايدركن بومقوله تزييفاتی مقدار ذره عقلی اولان
نیجه قبول ايدر واول طبايعك سياه ايله بياض كبی تنافرنی وبری

برینه مخالف اولدیغنی بیلدکدنصکره بالطبع امتزاج ایلدی دیمك
نه هرزه‌در بالطبع مخالف اولان امتزاج ایدرمی مثلا حیات ایله
ممات بالطبع مخالف ایکن امتزاجلری تصور اولنورمی بوطبایعك
تنافرینه اقرار ایتدکز ایله خالقه اعتراف لازم کلور زیرا بالطبع متنافر
ومتخالف اولان اضدادی قهر وجبر وغلبه ایله جمعه قادر برخالق
اولمینجه اول اضداد مجتمع اولماز زیرا بالطبع جمع اولمق امر محال
ومحض خیالدر ظاهر اولدیکه اول طبایع متنافره‌یی جمع ایدن
وکیف مایشاء خلق وتصرف ایدن اول قادر بی زوالدر واول
خالق ذوالجلال والجمالدر « تعالی شانه عما یقول الظالمون علوا
کبیرا » پس اول قادر ذوالجلالك خلق وتصرفی ایله مقهور ومجبور
اولان عالم حادثدر وحادث اولان شیء فانیدر پس حادث فانی اولان
مخلوقه دور دائم اوزره‌در دین ملحد مفسد عذاب دائمه مستحق
اولدیغی امر محققدر بعضیز دهریه وبعضیز تناسخیه مذهبنی
اختیار ایتمشدر دیمك نه قباحتدر که امر دین بوملحدین یاننده
تا بو مرتبه هیچدر که ملعبهٔ صبیان کبی گاه اول کفری وگاه اول
ضلالتی اختیار ایدرلر بونه جهالت وضلالتدر که دهریه‌نك اجهل
امم واحمق بنی آدم اولدیغنه ریب وکمان یوقدر ارض وسمایی وانواع
کائناتی بوحال اوزره کورورز مشاهده ایتدیکمزك جمله‌سندن
غیری موجود یوقدر جمله‌سی قدیمدر دیرز وبواشیایی خالق ایدر
برصانع کورمدیکمز ایچون یوقدر دیرز دین عقلی کوزنده اولان کبدیلره
نیجه تقلید اولنور شاهددن غائبه استدلال عقلا مابیننده امر مقرر
ایدوکندن غافل اولان احمقانه نیجه تقلید اولور خصوصا که بونلرك
کلامی محض انکاردر محض انکار نیجه دین اولور دیدیکمزه اقرار
ایتمزز دیمك عقلا مابیننده شایع اولان اثردن مؤثره‌در فعلدن
فاعله استدلالی بلین وبرهان وحجت طریقنی اکلیان کلابه امر
دینده نیجه تقلید اولور جمیع حیواناتك فك اسفلی حرکت
ایتدیکنی کورمین ومقناطیس جذب حدید ایتدیکنی کورمیان
انکار ایتمکله تمساح ومقناطیس اولمامق لازم کلمز وانکاره

(حجت)



حجت اولماز وانکارك معناسی بن کورمدم بیلمدم عقلم یتشمدی دیمکدر
براحمقك عقلی یتشممکله مقناطیس اولمامق لازم کلمز بو مقوله احمق
خنزیرلره تقلید ایدن ملاعین وار قیاس ایله که نیجه خنازیر اولمق
کرکدر و برعجیب دخی بودرکه کورمدیکمزی انکار ایدرز دین دهریهٔ
احمقانه متابعت ایدرلر واول خالق ذوالجلالك اثار صنعی ظاهر
ایکن کورمدك دیو انکار ایدوب تناسخ هرزه‌سنی کورمك محال
ایکن اقرار ایدرلر واول دور اطوار دیو یدکاری هرزه دخی تناسخ
کبی کورلمك ممتنع ومحال ومحض وهم وخیال ایکن بو مقوله وسوسهٔ
شیاطین وفکر باطل مجانین ایله وادیٔ کفر وضلالته دوشوب
وجودلرینی مستحق عذاب ایدرلر واول حضرت رب العالمین ومالك
یوم الدین ایچون حاشا ثم حاشا نه موجود ونه معدوم دیمك حد ذاتنده
متناقض ایدیکنی بیلمك نه جهالت اولسون زیرا بر شیء موجود
دکلدر دیمك معدومدر دیمکدر وعکسی دخی بویله‌در ذره قدر عقلی
اولان بویله تناقضی وبومقوله کفر وضلالتی حاشا که اختیار ایلیه ای
ملحدان مفسدان وای کروه اهل طغیان بونه مقوله هرزه‌در که کشی
بو مقوله هرزه سوزلری موجودات مصنوعه‌نك خالق ورازقی ومنعم
ومحسن وهادیسی اولان جناب رب العالمین حضرتلرینه اطلاق ایتمکه
جرأت ایلیه تعجب بی ادراك ملعونلر ایمش که بو سوزك تناقض
وبطلاننی فهم ایده‌میورلر « قاتلهم الله اجمعین الا لعنة الله علی الظالمین »
« ولله الاسماء الحسنی فادعوه بها وذروا الذین یلحدون فی اسمائه سیجزون
ما کانوا یعملون » وجمیع افراد عالم عناصردندر دیمك نه بیهوده
سوزدر که بویله تنافر اوزره اولان اشیا امتزاج واجتماع ایتدیکندن
معلوم اولور که بو مقوله اضدادی برخالق قادر جمع ومزج وخلق
ایتمکله عالمی خلق ایتمش اوله اویله اولیجق ذکر اولنان دور ادوار
ضلالات کبی بنکی خیالاتندن وشیطان وسوسه‌لرندن برفکر فاسد
ورأی باطلدر وبرشخصك اکثری مدتی سکسان بیك سنه اقل مدتی
اوچ آی تخمین اولنمشدر سوزینی عجب ذره قدر عقلی اولان کیمسه

سویلرمی قنده قالدیکه مذاهب مستقیمه‌یی قویوب بومقوله کفریاتی وخیالاتی دین ایدینمك نعوذ بالله من الضلالة بوذکر اولنان دور دائمی ملاحده‌نك متأخرینی تخمین ایتمشلردر کلمه‌سی دخی عجب مضحکه‌درکه محض وهم ایله تخمین ایدوب قطعا حجتلری اولمدیغنی انکار ایتمکه مجاللری اولمادیغنه بوسوزی دخی شاهددر ونصوصده وارد اولان حشری دور ادوار ایله تأویل دخی غرایب یاوه‌در بوقدر انبیا واولیا کتدکاری طریق مستقیمی کندیلری تخمین ایتدیکی بنکی خیالاتی ایله ایدر دیمك دخی کفر عجیب وضلال غریبدر « وما یعلم وتأویله الاالله » نصندن غفلت ایله وادیٔ ضلالته دوشمشلردر نعوذبالله من ذلك خصوصاکه « من یحیی العظام وهی رمیم قل یحییها الذی انشاءها اول مرة » نص صریحی کبی تأویله قابل اولمیان نصوصك ظاهرندن بلا ضرورة عدول ایلمك محض کفر وضلال ایدوکنه جمهور علماء دین وفضلاء اهل یقین اطباق واتفاق ایتدکدنصکره ظن وتخمین ایله زعم ایتدکاری بنکی خیالاتی ایله وفلاسفهٔ یهودیان وزنادقهٔ مجوسیان تلقین ایتدکاری کفریات ایله اول نصوصك قطعا مناسبتی یوق ایکن بونکله تأویل ایدرز دیمك و بو مقوله تأویلات ملاحده‌عادتمز اولمغله کندیمزه اصحاب تأویل دیرز دیمك الحق خیلی بیهوده هرزه‌در فی الحقیقه بومذهبك پیدا ایدن مخترعی سابقا ذکر اولندیغی اوزره فلاسفهٔ یهود وزنادقهٔ مجوس اولیجق ظاهر تا بومرتبه کفر وضلال وهرزه وهذیان اولق لازم کلدیکی ظاهر وباهردر اصل محل تعجب بومقوله مهملات باطله‌سنی عقلادن کچنورکن قبول ایلمکدر ( نعوذبالله من الضلال المبین ) وطائفهٔ حروفیان ونقطویان کرچه الحاد رسمنی طوتمشلردر لکن سیدغازی وحاجی بکتاش ولی تنوره‌سنی قوشاندقلری ایچون وکلید اندیشه‌یه بکزر علم وحروف وعلم نقطه دیو بر اولماز بیهوده سودا پیدا ایدوب کشاکش اولدقلری ایچون باشلرندن بلا اکسك اولمامشدر دیدوکك سوز دخی خیلی پریشان سوزدر انلرك مهان ومحقر اولدقلرینه سبب تنوره قوشاندقلری دکلدر تنوره‌نك





فساد وقباحتی ذکر اولنمشدر بلکه اول نفوس ضایعه‌نك سبب هلاکاری بودرکه سفینهٔ وجود ناپاکاری تلاطم امواج بحر الحاد ایله مستغرق ایکن اول سفینهٔ لعینه‌یه موش هوش مدهوشلری ایله بررخنه وسوراخ پیدا ایدوب (کالباحث عن حتفه بظلفه) اولدقلریدر لکن بو بابده سز انلر ایله مشترك الالزامسز ظلمات الحاد ایله انلر ضلالته نیجه دوشمشلر ایسه سز دخی دوشمش سکزدر حق تعالی هدایتی ایله خلاص میسر ایلیه وسیر اطواری ملاحده‌نك متأخرلری پیدا ایتدیلر اما قدماسنك مذهبی تناسخ اولمغین بن هرکون ظهوره دکین تناسخیلردن واخشامه دکین سیر واطواری مذهب ایدنوب کیجه اولیجق جمیع ادیان ومذاهبی براغوب مذهبسزجه یاتورم نیجه‌یلدر شویله براسلوب اختیار ایلدم بو سمتلرك قنغیسی مناسبجه ایسه سندخی سویله انکله عمل ایده‌لم دیمك نه هرزه اولسون نعوذ بالله بوظلمات الحاد کفر وزندقه نه عجب رسم باطل وسمت ملعون ایمشکه انسانی تابویله احمق ایدوب امر دینی ملعبه ومضحکه ایتدیروب کاه شعلهٔ ناره کاه قعر بحاره دوشررایمش ای پیر نابالغ بی دانش وای احمق وغافل بی پیش اول تناسخ ودور ادوار دیدیکك هرزه‌لر قطعا دلیل ایله مناسبتی اولمیوب محض خیال بنکیان وپابندکروه احمقان اولوب نه‌مقوله افکار بارده واوهام فاسده اولدیغی تقریر وتحریر اولنمشدر محضا تکالیف شرعیه‌دن بعید اولمغله بهایم صفت هوای نفسك مراداتی حاصل اولسون دیو یهود ومجوسك پیدا والقا ایتدیکی کفریاتی ذره قدر عقلی وحق تعالیدن فی الجمله خوفی اولان قبول ایتمك محال ایکن نیجه مذهب اتخاذ اولنورکه ذکر اولنان هرزه وهذیان وکفر وطغیان ایله « ظلمات بعضها فوق بعض » نصی کبی اکا معتقد اولان کافرلر عذاب ابدیه مستحق اولورلر « العیاذبالله » وکیجه اولیجق جمیع مذاهبی براغوب بی مذهب یاتورم دیمك نه هرزه وهذیاندر تناسخ ودور ادواری براقق واجب ومعقول ایدیکی مقرر اماکه بومقوله

کفریات باطله یی ترکدنصکره فرقهٔ ناجیه اولان اهل سنت وجماعت
مذهبنه اعتقاد پاکایله دخول ایدوب الایة « ولاتموتن الاوانتم مسلمون »
مقتضاسنجه مذهب اهل حقده برقرار اولمامق محض وکفر والحاددر
❊ جواب دادن خواجهٔ جهان بفلاسفهٔ دهریون ❊ چون اول
محقق دین وواقف سر یقین ومنبع فضل وعرفان اعنی جناب خواجهٔ
جهان بیوردیکه ای طالب معرفت واذعان زمرهٔ فلاسفهنك بطلان
واعتقادلرینی بیان وعیان ایله تا که سبب ترك ضلالت وباعث وصول
هدایت اوله دیمشدك ایمدی معلوم اوله که اول طائفهٔ دهریونك
کورمدیکمزه اقرار ایتمزز یوقدر دیرز دیدکاری سوزك بطلانی بیان
اولندیغی اوزره هماپی کورمین انکار ایتمکله همامعدوم اولمق لازم کلمز
انکار دلیل وبرهان عجزی اولمغله بیلمکدر وبیلمك جهالتدر جهالت
مذهب اولمق امر محالدر وکوردیکمزه قدیم دیرز دیدکاری دخی اول
جهالتدن ناشیدر اکر بنای کورن بانینك وجودنی بیلمك لازم کلدیکنی
بیلسهلر بو بنای عالمك صانعی قدیم اولدیغنی وبو عالم مصنوعك حادث
ایدیکنی بیلورلردی بویله جهالت وحماقته مبنی اولان کلمات باطله یی
مذهب ایدنمك دکل سبب فکر اولمغه لایق بیله دکلدر خصوصا کم
فلاسفهنك کزیدهسی اولان الهیون بونلرك جهالت وقباحتلرینی تمام
عیان ایتمکله التفاته لایق اولمقدن قالمشدر وسوفسطائیه کبی فسادلرینی
بیانه حاجت یوقدر ❊ تزییف کردن خواجهٔ جهان باقوال باطلهٔ
قدماء فلاسفهٔ طبیعیون ❊ قدماء طبیعیونك اصل عالم جسمدر
دیدکدنصکره کیمی تراب وکیمی آب وکیمی باد وکیمی آتش دین کروه
مکروه دخی ملاحدهٔ دهریون کبی هر بریسی برینکی خیالنه دوشوب
بری برینه مخالف اقوال باطله والفاظ مهمله سویلیوب بونلرك دخی زعملری
افکار بنکیان واوهام حیران مقولهسی اولوب قطعا دلیل وبرهان سمتنه
مناسبتلری اولمامغین نه فلسفهده ونه اهل ملت مابیننده قطعا اعتبارلری
یوقدر وای ملحد مفسدك حالنه که تالس ومالس وسقراط وبقراط
الفاظ باطله سیله مسمی برالای واله وحیران کیدیلرك بری برینه مخالف

(عقل)



عقل ونقلنه اویماز تزییفاتنی سوز صانوب شرایع الهیهیی قویوب
انلره تقلید ایتمکله عذاب ابدیه مستحق ولایق اوله اجسام عناصر
اشیاء منفعله ایدیکی حس ومشاهده ایله ظاهر ومحقق ایکن وطبایعی
کمال مرتبه تنافر ومخالفت اوزره اولمغله برفاعل قادر قاهرسز امتزاجی
محال ایدیکی بین ومتعین ایکن کاه برینه وکاه برینه قدیم دیمك حاشا که
عقلدن صادر اوله منفعل ومفعول عاجز نیجه فاعل وقادر اولور ومتنافر
ومتخالف فاعل وقادرسز نیجه جمع اولور ومفعول وعاجز نیجه
قدیم ظن اولنور بونلرك قطعا عقل وبرهان ایله مناسبتی اولیوب سوزلری
خیالات باطله اولمغین هیچ برینك کلامی اخره اویماز ایکن بوکیدیلرك
اباطلنی سوز ظن ایدوب جاهل ونادانلر عجب واله وحیرانلردر وبوملاعینك
تابو مرتبه غلط واختلافلرینه سبب الله تعالی اعلم شرایع انبیادن غافل
برالای عقول قاصرهنك هر بری فکر قاصری ایله عجبابندن پیدا اولدی
اولهدیوب هر فعلدن برفاعله وهر بنادن بربانیه وهر نقشدن برنقاشه
استدلال اولنمق طریقنی قویوب کیمی اصل عالم شوکبی وکیمی بوکبی
دیوب ضلالت دریاسنه غرق اولوب هر بریسی اخری بکنمیوب ردایلدی
بونلر بویله حیرت وکشاکشده هلاك اولمش ایکن برالای ملاعین
ملحدین دخی کلوب عقلای جهانی قطعا بکنمز ایکن بومقوله حیران ومستان
کیدیلری ادم صانوب تقلید ایتمکله کفر ایله هلاك اولمق حال عجیب
وامر غریبدر معلوم اوله که زعم تناسخ قدم روحه مبنیدر وبطلانی
دخی حدوث روحه مبنیدر ومبدأیدن عام الفیضدر هرچند که بربدن
قبول روحه استعداد کمالین بوله مبدئك فیض عام اولمغین اکا افاضهٔ
روح اولدقده اخر روح اکا تعلق ایدمز زیرا هرکس نفسنك برایدوکنی
ضرورتله بیلور وحضرت نور بخش قدس سره بیوررلر که « الفرق
بین التناسخ والبروز ان التناسخ وصول روح اوفارق من جسد جنین
قابل للروح یعنی فی شهر الرابع من وقت سقوط النطفة وقرارها فی الرحم
وکانت بها تلك المفارقة من جسد والوصول الی اخر معا من غیر تراخ
والبروزان یفیض روح من ارواح الکمل علی کامل یفیض علیه التجلیات

وهو بصير مظهره و يقول اناهو » وقدماى طبيعيوندن اصل عالم جسم
اولق قولى باطل ايدوكنى قصور واحتياج وكثافت وانفعالندن فهم
ايدن كرچه بو معاده اصابت ايتمشدر اما اعدادى اصل ظن ايتمكده
عجب هرزه وهذيان ارتكاب ايتمشدركه عددكم منفصل اولوب محضا
معنايه صرف اولمغله اصل اشيا اولمق لازم دكل خارجده موجود اولمق
بيله ممكن دكلدر زيرا خارجده موجود اولان معدوددر عدد دكلدر
زيراكه عدد مقدار معدوده ديرلر مقدار ايسه معنادر جواهر كبى خارجده
وجودى يوقدر ايدى بومقوله نسنه يى اصل اشيا صايمق مثلا
باراندن اولوق التنه قاچمق كبى برسفيهانه هرزه در واول بارى ذوالجلالك
ذات وصفاتندن غيرى قديم واردر زعم ايلمك عقلا باطل شرعا كفر
مقوله سيدر « وبالله التوفيق » ✻ تزييف كردن خواجهٔ جهان
باقوال باطلهٔ ثنويهٔ مجوس منحوس ✻ ثنويهٔ مجوس منحوس اصل
عالم نور وظلمتدر بونلر تنافر ومخالفت اوزره ايكن امتزاجلرندن عالم
حاصل اولدى ديمك حقا كه عجب بيهوده هرزه در سابقا ذكر اولنديغى
كبى تنافر ومخالفت اوزره اولان اضداد بنفسها امتزاج ايتمك امر محالدر
زيراكه مخالف اولان اشيا برى بريندن بالطبع نفرت وفرار ايدركن
ينه امتزاج ايدرلر جمع ومزج موافقده اولور مخالفده اولماز ايدى اول
اضداد متنافرهٔ جمعه قادر برخالق قاهر اولمانجه امتزاج محالدر حيات
ايله مماتك جمعى محال اولديغى كبى نور وظلمت ديدكلرى شيئين بسيطينك
امتزاجدن بو ايكيسنك طبيعتلرينه مخالف نيجه طبايع مختلفه بلا
صانع قادر ظهور ايتمك امر محالدر پس بومقوله اضدادك امتزاج
واجتماع ايتديكندن معلوم اولديكه بونلر طبيعتلرينه مخالف جمعه قادر
برخالق قديم واردر ونور بالطبع فاعل الخيردر وظلمت بالطبع فاعل الشردر
نوردن قطعا شر وظلمتدن اصلا خير صادر اولماز ونور برفاسد فكر ايلدى
ظلمت وابليس اندن حاصل اولدى ديو زعم ايتدكلرى حد ذاتنده متناقض
اولمغله برقول ساقط غير معتبردر خارجده بطلانى بيان ايتمكسزين
حد ذاتنده بطلانى ظاهردر زيراكه اول فكر فاسد ديدكلرى جميع
(شرورك)



شرورك اصلى اولمغله شر محض اولور ايدى شر فكر فاسد نوردن
حاصل اولدى ديدكلرى نور بالطبع خيردر قطعا شر حاصل اولماز
ديدكلرينه مخالف اولمغله قول ساقطدر ومجوس منحوسدن يزدان
واهرمن ديان فرقه ايله بونلرك شبهه لرى وجوابلرى بررسم اوزره در قطعا
فرقى يوقدر نوره يزدان ظلمته اهرمن ديمكدن غيريسى بزدر اعاده يه
احتياج يوقدر ومجوس منحوسدن نور وظلمت دنباده تنافر ومخالفت
اولمغله بلا معدل ديديككز شوندن خالى دكلدر نور وظلمتدن بريسنه
موافق اوله بوتقديرجه موافق اولان شيئك قسمندن اولوب امتزاج
محالدر وايكيسنه بيله موافق اولمق خود قطعا تصور محال اولديغى
كبى برشیٔ هم بياضه هم سياهه هم حياته هم مماته موافق اولمق امر
محالدر زيرا شیٔ واحد ضدينه موافق اولنجق شیٔ حد ذاتنده
كنديه ضد اولمق لازم كلور اكر ايكيسنه بيله مخالفدر ديرسه
شوندن خالى دكلكه اول ايكيسنه ايجاد كائناتده يا محتاج اوله
يا اولميه اكر محتاج ديرسه محتاج شیٔ اصل قديم اولمغه صالح
دكلدر اكر مستغنى ديرسه اول ضدين متنافرين اولان نور وظلمتى
طبيعتلرينه مخالف قهر و جمعه قادر دكل ديرسه عاجز اولان
اصل قديم اولمغه صالح دكلدر اكر قادر مستغنيدر ديرسه خالق
عالمينى اسم شرعيسى اوليان معدل اسميله تسميه ايدوب « من حيث
لا يشعرون » خالق عباده اعتراف ايتمش اولورلر صانع قديمه اعتراف
ايتمش اولنجه بونلرك خطالرى مجرد اسماء الله توفيقيه ايكن معدل اسميله
تسميه ايتدكلرندن بو مرتبه ده كنديلرى هله كفردن خلاص اولور اكر
مرادلرى ذكر اولنان وجه اخير اوزره ايسه لكن مرادلرى وجه مسموع
اوزره بويله دكلدر بلكه عالم نور وظلمت ومعدلك امتزاجدن حاصل
اولور ديرلر ايمش بوتقديرجه كافر و مشركين اولورلر و بوطوائف
مجوس وكلدانيون وشمنيون تناسخيه ديرلر والله الهادى ✻ تزييف
كردن خواجهٔ جهان باقوال باطلهٔ منجمين صابئين ✻ ودين صابئينده
اولان منجمين كه عالم كون وفساده فاعل كواكبدر وجميع تغيرات

وحوادثات كواكب وافلاكه مستنددر زيراكه حوادث عالم كواكبك
قراننه مترتبدر يعنى قران كواكب اولدقده حوادث اولور اولمادقده
حوادث دخى اولماز بوندن معلومدركه حوادثده فاعل كواكب ايمش
ديو زعم ايلديلر (الجواب) اولا مترتبدر ديدكارى باطلدر زيراكنديلرك
اعترافى ايله اكثريا تخلف واقع اولور يعنى قران كواكب واقع اولوب
زعم ايتدكارى حكمى واثرى واقع اولمز اويله اولنجه فاعل معلوم
اولماز زيرا فاعلده تخلف ايتمك محالدر ولئن سلم كه تخلف واقع اولميه
بوتقديرجه دخى فاعل اولمق لازم كلمز زيرا جائزدركه حق تعالى حضرتلرى
عادتنى بويله اجرا ايتمش اوله كه قرانات كواكبى خلق ايتدكده حوادثى
خلق ايليه و حوادثى خلق ايدن اول قراناتى شرط خلق ايتمش اوله
بومقوله احتمالات عقليه وار ايكن ويقين افاده ايتمكه بردليل يوغيكن
باب دين اعتقادده بومقوله ظن وتخمين ايله عمل ايلمك عاقلدن صادر
ايلمز مكر يامجنون ويا حيران مست اوله وياخود حق تعالينك هدايتنه
لايق كيمسه اولميه ياتركيب الحسادايله عقلى زائل اولمش اوله سلف
سلاطين عارفيندن برى مهارت دعواسيله فقرانك مالنى اخذ ايدن
منجملردن بريسن كتوروب سكا عظيم لطف ايتمك استرم لكن
برمبارك ساعت بوقله سنى اول ساعتده برمنصب عاليه ايصال
ايدهرم ديدى اول منجم دخى بركشبنك مدت عمرنده انجق بركره واقع
اولان ساعتى نيجه بيلار تفحص ايله بولوب اول پادشاهه عرض
ايديجك منجمى چوكردوب بوينن اوردرمش كه كذبى ظاهر وباهر اوله
وبوطائفهٔ منجمينك اكثرى انلرك كفرينه تقليد ايتوب كيمسى كواكب
وحوادثه علامت ودلالتدر وكيمسى كواكبى حق تعالى فى الجمله
سبب خلق ايتمشدر انكيچون اكثريا احكام وكواكبده تخلف واقع
اولوردي وامر دينه تقيدى اولمين بعض جهلهٔ منجمين دخى صائبين
دينده اولان منجمينه تقليد ايدوب وجودنا باكنى ورطهٔ كفر وضلاله
القا ايلدى ❋ تزييف كردن خواجهٔ جهان باقوال باطلهٔ سقراط
وبقراط ❋ حوادث عالم امتزاج عناصر متنافره يه مستنددر زيرا حوادث





امتزاجه مترتبدر يعنى امتزاج عناصر اولدقده حوادث دخى اولور
واولمايجق حوادث دخى اولماز دينن سقراط و بقراط قولارى دخى
قول باردورأى فاسددر زيرا بوذكر اولنان سوزعناصرك قديم اولماسنه
قطعا دليل اولمق احتمالى يوقدر زيرا سابقا ذكر اولنديغى اوزره اولمغين
كنديلردن امتزاج محالدر زيرا برشئ كنديسنك طبعينك فى الحقيقه
مخالفى اولان معنايى اقتضا ايلدى ديمك عاقلدن صادر اولماز زيرا
تنافر افتراق اقتضا ايدر مثلا حجرك طبيعتى اشاغى كتمك اولمغله يوقارو
كتمسى بالطبع منفورى ايكن صعود حجردن صادر اولدى ديمك زعم
باطلدر بالطبع متنافر اولان اشيايى برفاعل قادر قاهر طبعنه مخالف
حكم وقهر ايله جمع ايتمينجه مجتمع و ممتزج اولمق محالدر نتكيم اول
حجرك جانب علوه صعودى بالطبع منفورى ايكن برقادر قاهر اول
حجرك طبعنه مخالف جانب آعلايه اتمق ايله صعود ايتدرمينجه كندوسندن
صعود ايلمك محال ايديكى كوندن اظهردر و بودخى ظاهردركه هرتنافر
وتغالب ايله موصوف اولان حادثدر قديم اولمغه صلاحى يوقدر اويله
اولنجق معلوم اولديكه فاعل قديم وصانع حكيم اول واحد رب العالميندركه
جميع اشيايى ومتنافره يى قهر و غلبه وتصرف تام ايله كيف
مايشاء خلق وتصرف ايدر (تعالى شانه وتقدس ونحن امنا به
وصدقناه) پس شول طائفهٔ ضعيفه كنديلرينى جحيمه مستحق
قيلديلركه اول قادر ذوالجلال حضرتلرينى ذكر ايتميوب حاشا ثم حاشا
فاعل يافلكدر يا ملكدر يانور وظلمتدر يا كواكبدر ياهيولا ومادهدر
يا نطفه يارحمدر ياعناصر ياجواهردر يااجسام ويا اجرامدر ديمكله كفر
صريح وضلال قبيح ارتكاب ايتمشلردر وذكر اولنان موجودات
ضعيفهنك هربريسنده اولان اختلاف واحتياج وقصور وتنافر
وتناهى وحركت وسكون واجتماع وامتزاج واحوال حادثه هربرى
اول قادر وقديم وباقى ذوالجلال حضرتلرينك قدرت ووحدانيتنه
شهود عادلدر (شعر) وفى كل شئ له اية ❋ تدل على انه واحد ❋
❋ تزييف كردن خواجهٔ جهان باقوال باطلهٔ افلاطونى ❋

وبو طائفه‌نك رئيسلرى كه افلاطوندر بونلر اكرچه فاعل حقيقى حضرت رب العالمين ايديكنى فهم ايتديلر وسابقا ذكر اولنان طوائف ملعونه كبى هر بريسى بر جسم ضعيفه فاعل ديمكله رسواى جهان وبد نام عاليان اولقدن بو بابده اكرچه خلاص بولديلر لكن وجود انسانى بو كورينن قالب صانوب احوال روحدن غافل اولمغله يوم حشرى انكار ايتمكين كافر اولديلر معادى انكار ايله هم عقله وهم شرعه مخالفت ايتديلر عقله مخالفتلرى بو وجهله دركه بونلردن صكره كلن جهود فلاسفهٔ الهيين امر معادده ذكر ايلدكلرى دلائل عقليه‌در وشرعه مخالفتلرى خود نصوص قاطعه ايله ظاهر وباهردر بو طائفه ظن وتخمين ايله وخيالات سفها ايله ملاحظه اولنان تناسخ هرزه‌سنى ارتكاب ايله دخى بدنام انام ورسواى خاص وعام اولديلر وبو طائفهٔ زائفه دخى تقرير ادلهٔ عقليه‌ده وجوه مذكوره اوزره اجتهاد ايلمكده قصور ايتدكلرى اجلدن بونلرك دخى اقوالى كوناكون صدور ايتمكله كنديلردن صكره كلن عقلايه مضحك ومسخره اولوب ديدلرينى هبا ايتديلر نعوذ بالله من الضلال ❁ تبيين كردن خطاهاى فلاسفهٔ الهيون ❁ معلوم اوله كه فلاسفه‌دن زمرهٔ الهيين ادلهٔ عقليه وبراهين قطعيه‌يه اكرچه كنديلردن مقدم كلن فلاسفه‌دن زياده تشبث ايدوب اجتهادى انلردن زياده ايتمكله سابقينك نيجه كفريات وتزييفاتلرينى تزييف وابطال ايلمشلردر لكن سابقا اشارت اولنديغى اوزره بونلر دخى مجرد عقلى پيشوا ايدنوب شرايع انبيايه اقتدارى قليل اولمغين يكرمى مسئله‌ده خطا ايتديلركه اوچ مسئله‌سنده كفر لازم كلدى ماعداسندن اجتهادلرنده بذل مقدور ايتميوب دلائل مردوده ايله ايتدكلرى ايچون فسق لازم كلمشدر وبو طائفه‌ده قالان بقيهٔ كلمات كفريه‌نك بريسى انكار حشردر وبريسى قدم عالمدر وبريسى دخى حق تعالى حضرتلرى انجق كلياتى عالمدر حاشا ثم حاشا جزئياتى عالم دكل ديدكلريدر قدم عالم ونفى حشر بابنده كلمات فلاسفه ضعفكلى اوزره اولديغنه اشارت ايچون جالينوس توقف ايتمشدر توقف





وتردد فلاسفه‌نك اقوال ضعيفه‌سى دليل اولمغه قابل دكلدر غايت ضعيفدر ديمكه اشارتدر وبونلره بر بيوك عيب ونقيصه دخى بودركه حق تعالى حضرتلرينك وحدانيتنى بيلدكدنصكره اكثر مخلوق فاعل مؤثر ديدكلريدر وبدعتلرندن بريسى دخى واحددن ينه واحد صادر اولور زياده صادر اولمق محالدر ديدكلريدر حق تعالى حضرتلرى بلا واسطه اولا عقل اولى خلق ايلدى عقل اولدن عقل ثانى وبر نفس وفلك اعلا صادر اولدى ديدكلرى بر بيهوده سوزدركه تعبير اولنماز زيرا حق تعالى حضرتلرى اول خلق ايلديكى عقل اولور اندنصكره فلك صادر اولدى ديمك افلاك قديمدر ديمكه مناقض ايكن بومقوله هذيانى ارتكاب ايلديلر وبو تناقضدن غيرى واحددن ينه واحد صادر اولور زياده صادر اولمق محالدر ديركن فاعل حقيقى وقادر مطلق اولان رب العالميندن انجق عقل اول صادر اولدى ديوب عقل اول دخى واحد ايكن عقل واحددن اوچ نسنه صادر اولدى ديديلر اكر واحددن زياده صادر اولمق محال اولسه عقل اول واحد ايكن نيجه اوچ نسنه صادر اولوردى وعقل اولدن اوچ نسنه صادر اولديغنى عاقل اولان نيجه تكلم ايدركه ايكى ويادرت يا دخى ارتق اكسك نسنه صادر اولميوب اوچ نسنه صادر اولدى ديمك محض تحكم ايديكى ظاهر ومتبادردر وسائر اقوال ضعيفه‌لرى دخى كتب كلاميه‌ده تزييف وابطال اولنمشدر وحق تعالى حضرتلرى علم شريفندن بر نسنه خارج دكلدر كرك جزئيات وكرك كليات « قد احاط بكل شئ علما » آيتى شاهد عادلدر وبو زمره اكرچه معاده فى الجمله اقرار ايلديلر لكن حشر اجسادى انكار ايله كفرى ارتكابدن خلاص اوله‌مديلر بو فلاسفهٔ الهيونك اقوالى ذكر اولنان يكرمى مسئله‌دن غيريسى شرع شريفه مخالف دكل ايكن ملاحده طائفه‌سى غايت خباثت وضلالتلرندن بين العقلاء والانبياء والاولياء اول مردود اولان طوائفه تابع اولديلر زهى خسران بين البطلاندر وامر معادده بونلرك دخى بومقوله خطالرى اولديغى معاده متعلق اولان اقوال

صحیحه‌لرینی بیان لازم اولدی تاکه اول بابده دخی حق صریحه اعتقاد
سبب نجات و باعث درجات اوله ❊ تعریف کردن خواجهٔ جهان
بحقیقت مبدأ ومعاد ❊ معلوم اوله که حکما زمره‌سی نیجه اسفار
کبار یازوب تحقیقنده عاجز اولدقلری مبدأ ومعاد امرینی حق تعالی
اوضح وجوه اوزره بیان وعیان بیورمشدر «وهو الذی یبدأ الخلق
ثم یعیده» وعالمك فناسی حدوثنه متفرعدر حدوثی ثابت اولیجق
فناسی دخی ثابت اولور والافلا پس معلوم اوله که فلاسفه واهل ملتدن
جمیع محققین ومنصفین وعقلای غیر معتقدین معادك حق ایدیکنه
اطباق واتفاق ایتمشلردر لکن کیفتنده اختلاف ایتمشلردر وامر
معادی انکار ایدن زمره‌نك قطعا علم وفهم وعقل ونظر ایله مناسبتلری
یوقدر ارازل فلاسفه‌دندر وجمله اطباء طبیعیون فاعلی مزاج طبایع
زعم ایدوب قوام روح مزاجه موقوف ظن ایلدیلر و بونلر اصناف
طوائفك غایت ایله جهلهٔ ارازلی و بحث ومناظره‌دن غافل واحمق بی
ادراك اولنلرك شویله اسافلیدرکه نوع انسان جمیع حیوانات ایله
امتزاج طبایعده یکسان ایکن وانسانده اولان اعضانك جمله‌سی
سائر حیوانات بهایمده موجود ایکن بالکه عمر طویلده وقوت مزاجده
وشجاعت وسرعت وحرکتده وبعض خصوصده انساندن اغلب
واقوا فیل واسد ومیمون وکرکس کبی نیجه حیوان وار ایکن وروح
جسمانی وحیوانیه‌له بخار لطیف دیدکاری حرارت قلبدن عروق
ضوارب ایله اطراف بدنه منتشر اولوب حس وحرکت وقوام مزاج
طبیعت اول لطیف ایله حاصل اولور اگر انسانده دخی یوغ
اواسیدی انسان دخی سائر حیوانات کبی نطق وعلم وعقلدن خالی
اولوردی زیرا روح حیوانی اولان بخار سبب نطق عقل اوایدی
هر روح حیوانیسی اولان سائر حیواناتك دخی نطق وعقلی اولوردی
پس بین الحیوانات انسان نطق وعقل ومعرفت ایله موصوف
اولوب سائر حیواناتك انکله متصف اولمادیغندن ثابت اولدیکه
انسانده حیوان ایله مشترك اولدیغی روح حیواندن غیری بر مبدأ

( نطق )



نطق وعقل ومعرفت واردرکه اول محضا انسان عالیشانه مخصوص
اولان عرفان ربانی وروح انسانیدرکه «قل الروح من امر ربی»
فحواسنجه «ونفخت فیه من روحی» مقتضاسنجه بلا واسطة محض
امر الله ایله مخلوق اولمغله حق تعالی‌یه منسوب اولان روح الهیدرکه
بین الحیوانات انسان انکله ممتاز وسرافراز اولمشدر پس انسانك
حیواناتدن نطق وعقل ایله امتیازی اولان روح مخصوص انسانیه‌یی
فکر وملاحظه ایتیوب خفاش عقل قاصرلری شمس روح انسانی
ایله دیجور ظلمت وطبیعت بابنده شفق مثال خون مزاجدن تولد
ایدوب جمیع حیواناتده موجود اولان روح جسمانیدن غیری نسنه‌یی
ادراك ایده‌مدکاری سببدن انسانده موجود اولان انجق سائر حیواناتده
اولان روح حیوانیدر ظن ایدوب اول روح حیوانیکه مزاج طبایعدن
متولددر موت ایله مزاج فاسد اولیجق اول روح حیوانی دخی بالنتیجه فاسد
اولوب معدوم اولیجق ینه نیجه اعاده اولنور دیوب روح انسانی‌یی
تعقل ایتمدکاری اجلدن بو حیرت و بو شبهه ایله عقلاری یتشمکن
انکار ایتدیلر بونلر فلاسفه‌نك غایت احمق وجاهلاریدر زیراکه ذکر
اولنان معنای صریحی تفکر ایتمکله جهل وحماقت وبین اهل الادیان
کفر وضلالت ایله مستحق عذاب ابدی اولدیلر ایمدی ای عاقل
ودانا معلومك اولدیکه منکر حشر اولان جاهلان غافلانك سبب
ضلالتلری مزاجه تابع اولان روح حیوانیدن غیری مبدأ نطق
وعقل اولان روح انسانی‌یی بیلمدکاری جهالت ایمش و بو کروه مکروهك
منشاء ضلالتلری محض انکار وجهالت اولوب مذهبلرینی اثباته
انکار وعناددن غیری بر حجت و برهانلری اولمامغله جمیع عقلا وملیین
وازکیاء مسلمین مابیننده کذب ایله بنی آدم نوعنی الدایوب وحیله ایله
مالنی الندن المغه سعی ایله مشهور اولوب انکاردن غیری حجتی اولمیان
طائفهٔ قلیله‌نك قولاری باطل ایدیکی ظاهردر ایمدی ای غافل متأمل
اول کذب وخدعه وضلالت وجهالت ایله عناد وانکاردن غیری
دلیلی اولمیان طائفهٔ قلیله‌نك شبهه وانکارلری واردر و بو کمال

وصداقت ودیانت وعلم واستقامت ایله معروف اولوب دلائل
واضحات وآیات بینات ایله تمسکات ایدن عامهٔ انبیا واولیا وعقلا
واذکیانك تعیین واقراری وار سنکه بونلرك مابینده تدبر وتفکر ایدیجی
بر ممیز ممتازسك سکا اول شرزمهٔ منکره دیرلر که اکر بزم قولمز ایله عمل
ایدرسك فائدهسی بودرکه اجمال تکالیف شرعیهدن وانتقال عبادات
مرضیهدن ومشقت نماز وروزهدن بری اولوب بهایم وار اکل شرب
وجماع وبلع اموال ایدرسك دیرلر وبو عامهٔ انبیا واولیا وکافهٔ عقلا
واذکیا دیرلر که بوقضیهنك مثلی شوکه بکزرکه برمسافر مشقت سفر وکمال
جوع ایله طعامه تمام مرتبه میلی وار ایکن برقاچ روستائی ابلهان
کذرکاهلرنده وافر قیمق بولوب تناول ایدرکن اول مسافره سنده
شونفایسدن تنعم ایله دیدکلری حالده براوغلانجق بونلره دیسه که سز
بوطعامدن نه یورکه یرسزکه شمدی بوقیماغه برافعی کلوب برمقدار
یدکدن صکره زهرنی ایچنه قوصدی وبوحلوایی ایسه برقاچ کندجی
تاتولهجی خرسزلر تاتوله قاتمشلر ایمش سزدن اول برقاچ غافل کیمسهلر
یمکله هلاك اولدیلر بن کوردم دیدکده اول روستائی ابلهان اول
ییلانك ایچنه قوصدیغنی بز کورمدك وتاتوله ندر بز آنی بلمزز وعقلمز
یتشمدی بز آنلری یرز اکر بزه تقلید ایدوب یرسك فائدهسی بودرکه آجلق
احمالندن قورتیلوب تنعم صفاسنه واصل اولورسك دیسهلر عاقل
اولان تناول ایتمامك کرك محل احتیاط اولمغین برقاچ ابلهك سوزیله
کندویی اول هلاك احتمالی اولان ورطهیه القا ایتمك محال ایکن یا اول
طعامك بووجه ایله مسموم اولدوغنه بیحد وبیقیاس انبیا واولیا وعقلایه
ناس حق اوزره شهادت ایلسهلر که اول طعام بلاشبهة مسمومدر
تناول ایدنلردن نیجه کسنه هلاك اولدیغنی بز کوردك دیسهلر خصوصا
بوملکك پادشاهی بومسموم طعامی یمنلره سفرلرینی تمام ایتدکده نیجه
احسانلر ایدهیم دیو وعدهلر ایلمشدر دیسهلر آنی یمك دکل اول جانبه
نظر بیله قیلمز خوف وهلاك احتمالیله لذت تنعمدن کچوب سکا خبر ویرن
برطفل ایسهده آنی اکله هجوم واقدام ایتمزسن اول طفلك کلامنی





یقین تام منزلهسنه تنزیل ایدرسن پس رأیکی طبیب ومنجم نامنده اولان
جاهللرك انکاره راجع سوزلریله بوقدر صادقین کثیرینك دلیل قطعی ایله
اثبات ایتدکلری اقرارلری کورر ایکن عاقل نیجه عمل ایدوب کندویی
ورطهٔ هلاك ابدیهیه القا ایدر وبوطائفه شویله منکرین غافلیندرکه
بونلرك حقنده « ولتعلمن نبأه بعد حین » وارد واخرتده بونلره دینورکه
« لقد کنت فی غفلة من هذا فکشفنا عنك غطاءك فبصرك الیوم
حدید » ودیکر آیة « الم یأتکم نذیر قالوا بلی قد جاءنا نذیر فکذبنا وقلنا
ما نزل الله من شیء ان انتم الا فی ضلال کبیر وقالوا لو کنا نسمع او نعقل
ما کنا فی اصحاب السعیر » صدق الله العظیم وفلاسفهٔ الهیین معادك
یالکز روحانی اولماسنه ذاهب اولمشلردر روح جوهر بسیط باقیدر
فنا قبول ایلمز بعد الموت قطع تعلقات ایله عالم مجرداته عودت ایدر لکن
بدن بعد الموت متفرق ومنعدم اولمغله نیجه جمع اولور دیو شبهه وانکار
ایلدیلر لکن ابو علی دخی بعض مؤلفاتنده مثلا اقسام علوم حکمیه
رسالهسنده وغیریده اهل کلامك دیدیکی کبی دیدیکه حق تعالی
حضرتلری بدنی جمعه قادر اولمغله حشر اجسادك عقل ایله جوازی
ونص قاطع ایله وقوعی ثابتدر دیمشلردر واقوال فلاسفهیی نقل
ایتدیکی بعض کتبنده انکار سمتی دخی کوسترمشدر الله اعلم
مرجودرکه اقرار سمتی کندینك اعتقادی وانکار سمتی فلاسفهنك
قوللی نقل وترجمه اوله عالم مسلمدن مأمول اولانده بودر « والعلم عند الله »
زیرا امام یافعی بیوررلرکه اواخر عمرنده ابو علی کلام قدیمی حفظ
ایدوب سنه ثمان وعشرین واربعمائة رمضان شریفنده وفات
ایلدی وفلاسفهٔ الهیونك معاد اصناف خلق حقنده اولان اقوالی
درتیوز یکرمی سکز تاریخنده فلاسفهٔ طبعیون اقوالی ذکر اثناسنده
بیان اولنمشدر وبعض متکلمین معادك یالکز جسمانی اولماسنه ذاهب
اولدیلر وبوقبول متکلمیندن چوق کیمسهنك قولیدر شوکا بناء که
بونلر قتنده نفس ناطقه یعنی روح انسانی جوهر مجرد ایدیکی مسلم دکلدر
بلکه جسم لطیف ساری فی البدندر لکن نصوص اخبار صحیحهده

تجردی جانبنه شاهد چوقدر خصوصا نهایة العقولده مصرحدرکه
نفوس مجردهیه ذاهب اولمق اصول اسلامیهدن باصله مخالف دکلدر
بلکه قواعد اسلامیهیی مؤیددر واثبات معاد طریقی شول وجهله
مبین اولورکه منکرین شبههالقا ایتمکدن قالور دیمشدر وعلماء اسلامدن
جمع عظیم امام غزالی وحلی وکعبی وراغب ودبوسی ومعمر معتزلی
واکثر صوفیون وامامیهنك جمهور متأخرینی وکرامیه وجمهور اهل ملل
قتنده معاد جسمانی وهم روحانیدر بوزمره حکمت ایله شریعتی جمع
ایتمشلردر ودیمشلردرکه انسان فی الحقیقه نفس ناطقه دیدیکمز روحدرکه
بر جوهر مجرددر مکلف ومطیع وعاصی ومثاب ومعاقب روحدر وبدن
آلتیدر کمال عمل بوایکیسی ایله اولمشدر وکمال جزا دخی ایکیسنه دخی
تعلق ایدر یالکز بریسی حشر اولسه جزایی فاعلك بعضی کورمك
لازم کلور قدرت الالهك شمولنه لایق فاعلك جملهسی جزا اولنمقدر
ایمدی ایکیسی دخی حشر اولور ومحکمات نصوص دخی بو مذهبی
معین ومبیندر پس حق تعالی حضرتلری حشر خلایقی مراد ایتدکده
هر روحك بدن اصلیسنی خلق وجمع ایدوب بعده روح دخی (باذن الله
تعالی ) بدننه دنیادهکی کبی تعلق وتصرف ایدر وانسانك بدننك
اجزای اصلیهسی متفرق اولوب برصفتدن برصفته متحول اولمغله مزاجی
متبدل اولدیسهده اول بدنك اجزای اصلیهسی حق تعالی علمیله معلوم
وحفظیله محفوظ اولمغین اولا ترکیب وایجاد ایدن ربنك امریله قیام
ومعاده مستعد ومهیادر عالم تغیرده مزاجك تحولی اجزاسنك انعدامنی
ایجاد ایلمز حق تعالی حضرتلرینك علمیله محفوظ ومضبوطدر بلکه
اجزاء اصلیهٔ انسانیهیی نیجه علما قتنده ملاء اعلادن حق تعالی بیلدیردیکی
ملائکهٔ کرام بیله بیلورلرکه انلر حقایق کونیهده شك وشبهه ایتمزلر
شبهات وشکوك مهمات بدن ایله آلودهاولان میزان انسانده اولور
وجوهر روح اخبار صحیحهده وارد اولدیغی اوزره تحت العرشده
محفوظدر ومعلوم اولهکه استحقاقده بدن روح ایله اجزای اصلیهدر
اکا بناء حشر دخی ایکیسنهیله اولور پس وقت حشر کلدکده هر بدنك





اجزای اصلیهسی روح جانبنه باذن الله تعالی حدید مقناطیسه نیجه منجذب
اولور روح دخی اول بدنه تعلق ایدر قال الله تعالی فی کتابه « اولیس الذی
خلق السموات والارض بقادر علی ان یخلق مثلهم بلی وهو الخلاق
العلیم » بو وجهایله معاد اکمل واتم ایدیکی امر مسلمدر زیرا عقل دلالت
ایدرکه سعادت ارواح حق تعالی حضرتلرینك معرفتی ومحبتی ایلهدر
وسعادت اجسام محسوسات جلیلهیه وصول ایلهدر بوسعادتی دار
دنیادهایسه کمالیله جمع ممکن دکلدر زیرا انسان انوار تجلیٔ غیبده استغراق
ایله لذات جسمانیهیه التفات ایلمك ممکن دکلدر بولذاتی استفاده استغراق
ایله دخی لذات روحانیهیه التفات ممکن اولمازایکی سعادتی جمع ایلمك
انکیچون متعذر اولمشدرکه بوعالمده ارواح بشریهیه تعلق ایدن بدن
اویله ضعف اوزرهدر موت ایله بدندن مفارق اولیجق عالم قدسدن مستمد
اولمغله کامل قوی اولوب ابدانه برکره دخی اعاده اولندقده کمال قوت ایله
سعادتنی بلامانع جمعه قادر وقوی اولور وریب وکمان یوقدرکه بوحالات
شریفه کمالاتك ودرجات وسعاداتك غایت قصوی ورتبهٔ اقواسیدر
« اللهم ارزقنا کما وعدتنا مع الانبیاء والاولیاء » وکروه معتزله معاد جسمانی
وروحانینك ثبوتنه بلکه وجودنه ذاهب اولمشدر لکن اهل حقله
معتزلهنك اقوالی مابینندهفرق بو وجهله درکه انلر معاد روحانی
وجسمانی دلالت عقل ایله ثابتدر دیرلر شول اصل فاسدلرینه بناءکه
ثواب مطیع وعقاب عاصی واعواض مستحقین حق تعالینك اوزرینه
واجبدر مطیع وعاصی ایسه جمع اجزاء اصلیهدر یعنی روح وبدن
جملهسیدر یالکز روح دکلدر ایمدی یالکز ارواح حشر اولسه
یاخود یالکز بدن حشر اولسه جزاء تمام مستحقه اولمیوب بعض مستحقه
وصولی تمام اجزانك یعنی روح مع البدنك اعاده وحشرینه موقوف اولمغین
ایکیسنكبیله اعادهسی حق تعالی حضرتلرینه واجبدر دیدیلر « تعالی
شانه عما یقول الظالمون علوا کبیرا » اما اهل حق مقاصدده وغیریده
ذکر اولندیغی اوزره معاد دلیل سمعی ایله ثابتدر دیرلر زیرا بوخصوصده
ادلهٔ عقلیهده کمال قوت اولمامغله ادلهٔ سمعیهایله تمسك اولیدر زیرا عقل

حکم ایدر که حقیقتده مستحق اولان مجردر وحدر زیرا که طاعت
وعصیان ادراك ارادته وافعال وحرکاته مبنی ومستنددر و بوجهله نك
مبدأ ومنشئ خود روحدر وظاهرده جزایه مستحق اولان ایسه
اول تکلیفدن آخر موته دکین موجود اولان جمیع اجزادر وجمیع
اجزانك حشرنه خود کیمسه ذاهب اولمامشدر بلکه مذهب صحیح
بدنك اجزای اصلیه‌سی ایله حشر اولماسیدر بدنك جمیع اجزاسنك
حشری دکلدر پس ایمدی حقیقتده نظر اولنسه عقل یالکز روحك
حشر اولماسنی اقتضا ایدر ظاهره نظر اولنسه مجرد اجزای اصلیه دکل
بدنك جمیع اجزای اصلیه وفضلیه‌سنك حشر اولماسنی اقتضا ایدر
حال بوکه اجزای فضلیه‌نك حشرنه ذاهب اولمش یوقدر پس حقیقت
ایله ناظر اولنسه ظاهرده بومرتبه اضطراب اولمغله عقل ایله استدلال
مشکل اولمغین سمع ایله استدلالی اولی کورلمشدر اکا بناءً دیرز که حشر
واعاده بحسب العقل امر ممکندر وحق تعالی حضرتلرینك قدرتی
اولمغله مقدوردر بومنوال اوزره عقلا جائز اولان امر جانب شرعدن
خبر صادق وارد اولمغله اول جائز الوقوع ثابت واقع اولدی ممکن
اولماسی بودر که حشر یا بعد الوجود معدوم اولان شیئدر یاخود
بعد الاجتماع موت ایله متفرق اولان شیئدر (علی کلا التقدیرین)
حشر واعاده‌سی قابلدر قوله تعالی «اولم یسیروا فی الارض فینظروا
کیف بداء الخلق» زیرا که جمیع کلیات وجزئیاتدن جمله ممکناته
حق تعالی حضرتلری قادر ایدیکی ظاهر ایکن انبیاء کرامك خصوصا
جناب حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمك اخبار وافره‌سی
متواتره‌در حال بوکه جمیع اهل ادیاندن وقوعنه اطباق واتفاق ایتمشلردر
لکن امر حشری غایت وجه صریح اوزره بیان ایدن ادیاندن دین اسلام
کتب الهیه‌دن حضرت قرآن وانبیاء کرامدن سلطان المرسلین صلی الله
علیه وسلم حضرتلریدر وقرآن عظیمده بوبابده تأویلی قبول ایتمز نیجه
آیات بینات وارد اولمشدر قوله تعالی «قال من یحیی العظام وهی رمیم
قل یحییها الذی انشاءها اول مرة» آیة «فاذاهم من الاجداث الی ربهم
(ینسلون)



ینسلون» آیة «کما بداءنا اول خلق نعیده» آیة «فسیقولون من یعیدنا
قل الذی فطرکم اول مرة» آیة «کما بداءکم تعودون» آیة «ایحسب الانسان
ان لن نجمع عظامه بلی قادرین علی ان نسوی بنانه» آیة «وقالوا لجلودهم
لم شهدتم علینا قالوا انطقنا الله الذی انطق کل شیء» آیة «کلما نضجت
جلودهم بدلناهم جلودا غیرها» آیة «یوم تشقق الارض عنهم سراعا
ذلك حشر علینا یسیر» آیة «ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا
بل احیاء عند ربهم یرزقون فرحین» وقد نادی رسول الله صلی الله علیه
وسلم یوم بدر قائلا یافلان یافلان یذکرهم واحدا واحدا من صنادیدهم
فقد وجدت ماوعدنی ربی حقا فهل وجدتم ماوعد ربکم حقا فقیل
یارسول الله اتنادیهم وهم اموات فقال النبی علیه السلام والذی نفسی
بیده ماانتم باسمع کلامی منهم لکنهم لایقدرون علی الجواب (و مولانا
ابن کمال علیه الرحمة المتعال فرائدنده بیوردیغی اوزره اخرت دنیانك
باطنیدر ودنیا آخرتك ظاهریدر ودنیاده انسانك روحی جسدنی مرکب
ایدنوب کثافت بدن غالب اولمغله روحی جسدنده مختفی اولمشدر لکن آخرتده
امر برعکس اولوب روحك حکمی جسده غالب اولوب وجسد روحده
مختفی اولمغله لطافت غالب اولور (بیت) دران روز اجسام در ارواح
کم شد * چون امروز ارواح در اشباح کم شد * وانسان جسد
کثیفی ایله یعنی عناصردن مرکب اولان هیکل محسوسی ایله حیواندر
ومظهری عالم حس وحرکتدر که بوعالم ملکدر وجسم لطیفی ایله
یعنی روح جسمانیسی ایله ملکدر ومظهری باطن عالم ملك اولان ومظهر
خیال اولان ملکوتدر وانسانك بدننه تشابك ایدن ودخول وخروج
ایلین وسمایه عروج ایلین وعینین ویدین واذنین ورجلین اولان وروح
طیب یاروح خبیثی اولان بوروحدر باب سمایه عروج ایلدکده سعید
اولنه فتح باب میسر اولوب شقی اولان اسفل سافلینه رد اولنور
وجوهر تصنیفی ایله یعنی روح مجرد اولان نفس مجرده‌سیله انساندر
ومظهری مظهر عقل اولان عالم جبروتدر پس حق سبحانه وتعالی
عندالموت یدقدرتیله قبض ایتدیکی بوروح مجرده‌در وملك الموت قبض

ایلدیکی اول روح جسمانیدر ذکر الخطیب ابو بکر عن مالك بن انس
ان ملك الموت یقبض الروح آیة « الله یتوفی الانفس حین موتها »
مذهب اهل سنت وجماعت بودرکه هرکیم روح فنا بولور دیسه
ملحد اولور تناسخه ذاهب اولان ملاحده کبی وروح فنا بولمز زیرا که
روح عالم امردندر اگرچه عوالم بیحددر لکن جمله سی ایکی قسم اوزره در
بری عالم امردر و بری عالم خلقدر کما قال الله تبارك وتعالی « تبارك
الله رب العالمین » روح دخی آیة ( قل الروح من امر ربی ) مقتضاسنجه
عالم امردندر یعنی حواس خمسهٔ ظاهره و باطنه ایله حس اولنورکه
عقل وقلب وسر روح خفیدر نتکیم عالم خلق حواس خمسهٔ ظاهره
ایله حس اولنور پس روح شول عالم امردندرکه حق تعالی حضرتلری
اول عالمی بقا ایچون خلق ایلمشدر مخلوق اولمغله اولی واردر لکن
قدیم اولان امر کن ایله لاشیدن بلاواسطة خلق وایجاد اولنمغین
اخری یوقدر بقا ایچون خلق اولنان عالم امردندر روح وعقل ولوح
وقلم وعرش وکرسی وجنت وجهنم مع اهلها جمله سی باقیدر وهرشیئدن
بلا واسطة خلق اولنانه عالم خلق دیرلر که فانیدر وهرشیئك بر ملکوتی
واردر یعنی عالم امردن بر نصیبی واردرکه اکا فنا کلمز وقدرت الهیه ایله محفوظدر
« بیده ملکوت کل شیٔ » بوکا اشارتدر « وکل شیٔ هالك الا وجهه »
عالم فنا بولوب عالم خلقتك وجه باقیسیکه عالم ملکوتدر انك بقاسنه
اشارتدر « اولم ینظروا فی ملکوت السموات والارض وماخلق الله من
شیٔ » آیتی بو معنانی مبیندر پس عالم امر لاشیدن بلاواسطه مخلوقدر
امر قدیم ایله خلق اولنمغین اخری یوقدر باقی وابدیدر وعالم خلق
عن شیدن بواسطهٔ مخلوقدر اخری واردرکه بلکه حد ذاتنده فانیدر
ودخی وارد اولمشدرکه اراوح صدیقین وشهداء وصالحین حواصل
طیور اخضرده اوله و بر موضعده دخی قنادیل معلقه تحت العرش
اولمشدر وصحاح مصابیحده مذکوردرکه (ان الروح اذا قبض تبعه البصر
وغیر ذلك) محصل کلام ومقصد مرام اهل حق زمره سنك علماء
کبارنك اختیار ایتدکاری قول صحیح ومذهب قوی وملیح معادهم
( جسمانی )



جسمانی وهم روحانی اولماسیدر و حشرك کیفیتنده اختلاف
اولنمشدر یعنی حشر ایجاد بعد العدم والفنا طریقی ایله میدر یوخسه
بعد تفریق الاجزاء طریقیله میدر اختلافیدر و شرح مقاصدده
مسطوردرکه ( الحق فیه التوقف وهو اختیار امام الحرمین اذلم یدل قاطع
علی تعیین احدهما قال فی هذا المحل استادی وسندی وقرة عینی
وحلال مشکلی العالم الفاضل والنحریر الکامل الراجی لطف ربه المتعال
العالم بعلمه مولانا جلال اعنی هذا دلالة قاطعة علی تعیین احدهما
غیر مسلم قوله تعالی « ایحسب الانسان ان لن نجمع عظامه بلی قادرین
علی ان نسوی بنانه » یدل بظاهره علی تعیین احدهما کما لایخفی اگرچه
امام حرمین ذکر اولندیغی اوزره توقف ایتمشدر لکن استادیم جلال
افندی ایراد ایتدیکی آیت کریمه حشرك جمع بعد التفریق طریقیله
اولماسنی مؤیددر ومقاصدده معادینه ذاهب اولنلرك کلاملری بوسمته
مائلدرکه حق تعالی حضرتلری بدنك اجزای متفرقه سندن بر بدن
خلق ایدر خراب بدندنصکره باقی قلان روح مجردی اول بدنه اعاده
ایدر واعتبار جزء واسطهٔ الات ایله اولورسه دخی روح درك ایچوندر
روح خود باقیدر و بدنك اجزای اصلیه سی دخی عندالله تعالی معدود
ومحفوظدر پس معاد ایکیسنه دخی اولور ❊ فی بیان تعریف حقیقة
الروح ❊ روحه متعلق ایکی بحث واردر بحث اول قدم وحدوث
بیاننده در بحث ثانی هیئتنده در بحث اول روحك حدوثی بیاننده در
معلوم اوله که (روح) مسلمین والهیین قتنده بالاتفاق حادثدر نتکیم امام
فخر نهایة المعقول وغیریده بیان ایتمشدر وامام غزالی حضرتلری
بیورمشدرکه بعض غافل «قل الروح من امر ربی» نصندن « ونفخت
فیه من روحی » آیتندن قدیم ظن ایدرسه دینی هبایه و یروب اجاعه
مخالفت ایله وخطای عظیم ایله جهالتنی اظهار ایدر وحضرت شیخ
عبدالرحمن السلمی تفسیر الحقایقده ذکر ایدرلرکه (سئل ابوسعید الخراز
عن الروح المخلوقة هی قال نعم ولولا ذلك لما اقرت بالربوبیة حین قالت
بلی ) زیرا حق تعالی بلاواسطة بالذات خلق ایلدیکنه عالم امر دیرلر

روح بلا ترکیب محض امر الهی اولان لفظ (کن) ایله خلق اولنمغین من امر ربی وارد اولمشدر دیو تحقیق ایلدی وفلاسفه‌دن افلاطون وتناسخیه واتباعهم روح قدیمدر دیمش ولکن انلردن صکره کلن الهیونک جمهوری رد ایلمشدر والهیونک حق تعالی حضرتلری اول خلق ایلدیکی عقل اولدر دیمک روایتی اوزره اولنلر روحه حادثدر دیمشلر وعالم افلاک مجردات قدیمدر دینلرک قولی اوزره حادث دکل دیمک لازم کلور لکن جمهورینک مذهبی اوزره حادثدر واسلامیوندن بعض مذهبنی بلمز کسه‌لر مذهب صوفیه‌ده قدیمدر دیو ظن ایلمشدر لکن صوفیه‌نک مذهبنی بیلمدیکندن ملاحده‌یه تقلید ایلمشدر مذهب عامهٔ مسلمین اوزره روح حادثدر قدیم دکلدر وشیخ امام محمد بن ابی بکر الرازی کتاب الحقایقده بیوردیلرکه (والارواح مخلوق ومن قال بقدمها فهو مخطئٌ خطاء عظیما وانما القدیم هوالله تعالی وصفاته) واثبات القدماء کفر والروح مخلوق والدلیل علی ان الروح مخلوقة قال الله تعالی (خلق کل شیءٍ ثم هدی) الایة (والروح شیءٌ فهو مخلوق ومن الظاهر ان الروح مماسوی الله وذلک مخلوق) وقال علیه السلام (خلق الله الارواح قبل الاجساد بالفی عام) وقال علیه السلام (اول ماخلق الله روحی) ومقاصدده امام فخر رازی بیوردیلرکه (ان المسلمین متفقین علی حدوث الارواح وعودها الی الابدان فی الاخرة) وامام غزالی حضرتلری لباب الاحیاده بیوردیلرکه قال الله تعالی «قل الروح من امر ربی» الایة والقوالب من عوالم الخلق واعنی بالقلب اللطیفة الذاکرة العارفة التی هی محبط الانوار الالهیة دون القلب الظاهر فان ذلک من عالم الخلق ولایفهم من هذا اشارة الی قدم الروح وحدوث القالب بل هما جمیعا حادثان) وشفاء قاضی عیاضده مسطوردرکه «من اثبت شیئا قدیما لایقال له الله فهو کافر» وروح متعدددر هر برینک بر روحی واردر هر روح بری برندن غیری‌یه تعلق ایدر دیمک عقله وشرعه مخالفدر وافلاطوندن منقولدرکه روح انسانی بردر جمیع ابدانه تصرف ایدن انجق بر روحدر کثرت اوزره اولان ابداندر





روح انجق واحددر زیرا روح بسیط حقیقیدر بسیط حقیقی ایسه ترکیب وتعدد قبول ایلمز دیمشدر بوسوز شرعا وعقلا فاسددر افلاطوندن صکره کلن الهیون بوسوزی رد وابطال ایلمشدر زیرا بسیط حقیقی ترکیب وتعدد قبول ایتمز سوزنده تلبیس واردر بیانی بودرکه روح دیدیکمز بر عاقل وناطق ومدرک شیدرکه انسانده اولان عقل اول روحدر غیری دکلدر پس اکر روح وابدان بر اولسه هرکسک عقلی وعلمی برابر اولوردی کیمنک اقل قلیل وکیمنک اکثر کثیر اولماز ایدی پس تفاوت عقول ناس تعداد ارواحه برهان قاطعدر وبسیطده محال اولان بر بسیطک اجزاسی اولمغله مرکب اولمق محالدر یوخسه برنیجه بسایط متعدده اولمسی بالاتفاق ثابت و واقعدرکه سماوات ونجومک هر برسی بسیط ایکن نیجه سموات بسیطه موجوددر وکذلک النجوم جواهر مجرد بسیط قسمی ایکن بالاتفاق متعدددر ممتنع اولان بر بسیطک تعدد اجزاسیدر برنیجه بسیطلر اولمقده امتناع یوقدر

✻ بحث ثانی درماهیت روح ✻ معلوم اوله‌که روح انسانی نفس ناطقه ونفس مطمئنه وقوت عاقله بومعنایه‌در روحه قلب ونفس دخی دیرلر جنید بغدادی قدس سره ومن تبعه دیمشلردرکه روح امر اللهدن موجود برشیدر روحه متعلق بوندن زیاده سوز سویلنمز زیرا روحک عجایب اوصافنی فهم وادراکدن اکثر عقول عاجز اولمغین شرع شریف انک صفتنی تحقیقه اذن ویرمیوب حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انی بیانه متعلق برکلمه سویلمامشدر اکا بناء روحه متعلق سویلینلر اختلاف ایتمشلردر اول عاشق ربانی عین القضاة همدانی بیوردیلرکه (قطعه) ای دریغا جان قدسی در درون دوجهان ✻ کس ندیدستش عیان وکس ندانستش نشان ✻ کر کنی کوید که دیدم درمکان لامکان ✻ بر درخت غیرتش او یخته شد بیش ازان (نثر) بعض اهل تحقیق صوفیون دیمشدرکه روح بر عین لطیفهٔ عاقله‌درکه انسانه مخصوصدر قوالب ابدانده ابداع اولنمشدر بحسب العادة حیات اول روحک مقتضاسیدر وحالت نومده بدندن

مفارقت وترقی ایدر و یقظه‌ده ینه بدنه رجوع ایدر انسان مجموع روح
وجسددر حق تعالی حضرتلری بعضنی بعضنه مسخر ایتمشدر
وجمله‌سنه دخی اولور عقل ومعرفت وامانتی حامل اولان بو روح
انسانیدر وامانتدن مراد عهدهٔ تکالیفدر الایة « انا عرضنا الامانة
علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها
وحملها الانسان » نصنده مذکوردر وانی حامل اولان بدن دکلدر
بلکه روحدر بدن انك آلتیدر وروح حیوانی وجسمانی انك مرکبیدر
وروح نفسانی‌یه وروح طبیعیهٔ شهوانی‌یه وجمیع بدنه باذن الله تعالی
مدبر ومتصرفدر بدن آلتیدر حواس شبکه‌سیدر و عالم امر وقدسدن
جوهر قلبه فائض بر نوردر که بدنده مجرد اولور و کاه منطبع اولور
انك کنهنی ادراکدن عقول عاجزدر واول روح انسانی بعد الموت فنا
بولمز بلکه باقیدر یا نعیم وسعادتده ویا جحیم وشقاوتده زیرا که محل
معرفت وایماندر انی تراب اکل ایلمز موت ایله مرکب وآلتنك فنا وبطلانی
صاحبنك فنا و بطلانی ایجاب ایلمز بلکه سن و معارفك و علومك
وادراکات باطنه وشهواتك الی الابد باقیدر بو قول مجرد انطباعی مانع
دکل دیمك اوزره‌در که ملائکه‌نك ارواحی مجرده ایکن نزول و عروج
ایتدکاری بو معنایه شاهددر وروح ایله حقیقت بر معنایه‌در وروحه
ونفس مطمئنه ولوامه وامارة حالات اعتباری ایله اطلاق اولنور اکر
روح انسانیکه بدنده متصرفدر تحت امر الهیده انقیاد اوزره اولوب
شهواته معارضه ایله سکون تام اوزره اولورسه مطمئنه دیو تسمیه
اولنور که اول نفس مطمئنه انوار قدسدن قلبه فائض بر نوردر که قلب
اول نور ایله منور اولوب صفات ذمیمه‌سندن منخلع اولوب جمله ایله
متخلق اولمشدر اکر روح انسانینك تحت امر الهیده سکونی تمام
اولمیوب نفس شهوانیه ایله مدافعه‌ده اولوب تقصیراتنه معارضه اوزره
عبودیتدن تقصیری ایچون اوساخ معاصی ایله متدنس اولدقده
صاحبنی لوم ایتمکین لوامه دینور نوم غفلتدن تنبهی مقداری نور
قدس ایله منور اولوب حیات ظلمانی حسی ایله هرشیٔ حاصل
( اولدقده )



اولدقده نفسنه لوم ایله اندن توبه ایدر اکر روح انسانی طبیعت
بدنیه‌یه میل ایدوب شهوات حسیه‌نك لذاتنه توغل ایله قلبی
شروره جذب ایدوب مقتضای شهوانیه ودواعیٔ شیطانیه ایله
عمل ایدرسه اماره دیو تسمیه اولنور مثلا انکورك
باغده حاصل اولوب شیره‌سندن نیجه حلال وحرام مأکولات اولور
هر بریسی بر اسم ایله تسمیه اولنور حالا که اصل واحددر و بعض متکلمین
قتنده روح حیاتدر که انك وجودی ایله بدن حی اولور دیمشلردر
وجمهور متکلمین قتنده روح جسم لطیف شفافدر لذاته حیدر و بدنده
ساریدر ماء ورد وردده ودهن سمسمده ساری اولدیغی کبی بعض
ظواهر نصوصده هبوط وعروج ایله و برزخده تردد ایله وصف اولنمشدر
وامام الحرمین دخی بوکه ذاهب اولمشلردر ودیمشدر که بنم قتمده
اظهر بودر که روح اجسام لطیفه‌دندر وجسم بدن متشابکدر و بدنك
حیاتی انك متشابکه‌سیله‌در وروحك متشابکه‌سی بدندن مفارق اولدقده
حیات کیدوب موت حاصل اولور واول روح عروج ایدر وجنتده
حواصل طیور خضره رفع اولور وروح کفار اسفل سجینه هبوط ایدر
وحیات بر عرضدر که جوهر بدن انکله حیات بولور روح دخی حیات
ایله حی اولور کذا فی المقاصد وحکماء الهیون واکثر صوفیون ومتکلمیندن
نیجه کسه‌لر قتنده روح جوهر مجرددر قائم بنفسه‌در و متحیز دکلدر
یعنی مکانی یوقدر جسم وعرض دکلدر بدنه تدبیر وتصرف وتحریك
ایچون تعلق ایتمشدر نه بدنه داخلدر ونه بدندن خارجدر فنا قبول ایلمز
وتجردینه ظواهر نصوصدن نیجه شهود واردر بو سوز معادنه قائل
اولنلرك مذهبیدر وامام فخر دیمشدر که روح مجرددر دیمك اصول
اسلامیه‌دن بر اصلی رفع ایلمز بلکه نیجه وجه ایله مؤیددر واثبات
معاده شول وجه ایله طریق بیان ایدر که منکرین القاء شبهه‌دن عاجز
اولور بعض اهل تحقیق دیمشدر که اول روح مجرد انسانك بدننده
ساری ومتشابك بر روح جسمانی‌یه دخی متعلقدر که اول روح مجردك
بو روح جسمانی مرکبیدر وقمیص وغلافی منزله‌سنده برشیدر که

بوروح جسمانیدنك الی وآیاغی وكوزی وقولاغی وانسانده موجود اولان
سائر اعضاسی انده دخی جمیعا موجوددر و بوروح جسمانی یوایچر
وطوروب واوچر وقونور وكوچر و بونك حیاتی اول روح مجردك حیاتی
ایله وعندالموت اول روح مجرد بوروح جسمانی ایله عروج ایدر وعند
الحشر بدنه بو روح جسمانی ایله داخل اولور دیو تحقیق ایتمشدر
والعلم عندالله وابوجعفر طوسی تهذیب الاحكامده یونس بن ظبیا
حضرتلرندن نقل ایدر كه جناب حضرت امام حسین رضی الله عنه
مجالس شریفنده جالس ایدم بكا سؤال ایلدیكه (ما یقول الناس فی ارواح
المؤمنین) بنده دیدمكه خواص قرآن سزده در تحت عرشده قنادیل اوزره
بیلورز دیجك حضرت امام بیوردی كه (سبحان الله اذا قبضه الله تعالی
صیر روحه فی قالب كقالبه فی الدنیا فیأكلون ویشربون فاذا قدم
علیه القادم عرفه بتلك الصورة التی كانت فی الدنیا) وحدیث شریفده
وارد اولمشدر كه (ان الارواح جنود مجندة من جنود الله تعالی ابسوا
بملائكة لهم رؤس واید وارجل یأكلون الطعام) شیخ المفسرین امام
قرطبی رحمة الله علیه تذكره نام كتابنده بیورر كه روح جسم لطیفدر
حالت نزعده بدن محسوسه دن اخراج اولندقده عالم علویه عروج
ایلر وروحه موت اولماز زیرا روحك اولی واردر اخری یوقدر و بر موجب
حدیث رأس واذن و یدی واردر مؤمن اولدیغی حالده رایحهٔ طیبه
صاحبیدر نعوذبالله كافر اولدیغی حالده رایحهٔ خبیثه صاحبیدر
بوذكر اولنان روح صفت اجسام ایله در صفت اعراض دكلدر واهل
تحقیق وشاربان جام رحیق بیان ایدوب بیوررلر كه اولیانك جسم
لطیفلری عین روح اولمشدر خصوصا حضرت رسول اكرم صلی الله
علیه وسلم افندمز حضرتلرینك جسم شریفلرینك كولكه سی
اولمادیغی سندقویدر وحضرت مولانا بیوررلر كه (مثنوی) جسمشان
ونفسشان ونقششان * جملهٔ جان مطلق امد بنشان * پس بزركان این
نكفتند از كذاف * جسم پاكان عین كان افتاد وصاف (نثر) ورأی
شریفلری مستقیم اولان اهل عرفانه معلومدر كه سالك مراتب قطع
(ایتدكده)



ایتدكده نور رسول اكرم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه
واصل نیجه زمان مقام حیرتده طیران ایدرلر محصل اشبو ذكر اولنان
روح ناطقهٔ نفس ونفس مطمئنه وعقل ونفس وقلب اسملریله مسمی
اولان روح انسانیدر لكن اصطلاح فلاسفه ده عرف اطباده وبعض
طائفه بینده روح برقاچ معنایه دخی اطلاق اولنور انی دخی بیان ایتمك
لازمدر تا كه اول روحلری دخی نه معنایه ایدیكن فهم ایتمك ایله امر
حشرده متحیر اولمق لازم كلیه ایمدی معلوم اوله كه روح بوذكر اولنان
روح انسانیدن غیری اوچ معنایه دخی كلور روح حیوانیه روح نفسانیه
وروح طبیعیه بوذكر اولنان ارواح ثلاثه هوایه مشابه بر بخار لطیفدر كه
بوكا هوای لطیف دخی دیرلر لكن هر برینك بر محل مخصوصی واردر كه اطراف
بدنه منتشر اولور فی الجمله كلخنك آتشندن حمامك جوانبنه دالكلرندن
بخار منتشر اولوب حمامی تسخین ایتدكاری كبی اولا روح حیوانیكه
بوكا روح جسمانی ونفس حیوانی ونفس غضبی دخی دینلور بو بر
بخار لطیف وجسم لطیفدر كه قوت حیاتی وحواس بدنیه یی وحركت
ارادیه یی حامل اولان بوجوهردر كه منبعی قلبدر قلبدن اطراف بدنه
عروق ضوارب ایچنده منتشر اولور بوروح حیوانیدن عینه نور بصر واذنه
نور سمع فائض اولور حواس وقوی دخی بوندن فائض اولور جوانب بیته
قندیلك نوری فائض ومنتشر اولدیغی كبی و بیت بدنده واقع اولان قندیل
قلبك نوری روح انسانیدر دهنی روح حیوانیدر سراج منطفی اولدقده
نور فائضی منطفی اولدیغی كبی موت ایله روحك دخی قندیل قلبدن فائض
اولان نوری منطفی اولور بو روح حیوانی جمیع حیوانات وبهائمده
موجوددر و بوروح بدنی منور قلیچی برجوهردر كه عندالموت ضیاسی
بدنك ظاهر و باطنندن منقطع اولور و معلوم اوله كه موت ایله نوم
ایكیسی برجنسدر (النوم اخ الموت) ورسول اكرم صلی الله علیه وسلم
وقت نومده بودعایی اوقورلردی (اللهم هذه نفسی انت توفیهالك

بمانتها ومحياها فان امسكتها فانت مالكها فاغفرلها وان ارسلتها
فاعصمها بما تعصم به عبادك الصالحين ) زيرا موت روح حيوانيك
بالكليه انقطاعيدر نوم برمقدار انقطاعيدر معلوم اولديكه حق تعالى
حضرتلرى روح حيوانينك بدنه تدبير وتعلقنى اوچ وجه اوزره قيلمشدر
بو روح حيوانينك ضياسى بدنك ظاهر وباطننه واصل اولديغى حال
يقظه كه اويانقلق حاليدر بدنك ظاهرندن منقطع اولوب مجرد باطننه
واصل اولمسى نوم حاليدر اما هم ظاهر وهم باطننده منقطع اولمسى
موت حاليدر ونوم كه موت اصغردر حشره دليل قويدركه انسانى
موت اصغردن اوياندرن خالق قادر موت اكبردن دخى بيدار ايدوب
حشر ايتمكه قادر ايديكى ظاهردر وروح نفسانى كاهى روح انسانى يه
وروح حيوانى روح نفسانى يه مجاز اطلاق اولنور لكن حقيقتده
بودماغده اولان بخار لطيفدر كه اعصاب ايچنده اعضاى بدنه
منبعث ومنتشر اولوب مباعث قبض وبسط وسبب حركت اولور
باعث قبض وبسط اولديغى ظاهردر وروح طبيعى كه بوكا روح
شهوانى وروح نباتى وروح نامى ديرلر بونك محلى كبددر كبددن
عروق غير ضاربه ايچنده جميع بدنه منبعث اولور بوروح نماسى يعنى
بو يومسى اولان جميع اجسامده واردر اويله اولسه بوروح انسانده
وحيوانده ونباتاتده موجوددر جملهسنك نماسى واردر اقسام روحى
بيلمامك ايله نيجه وجهله روح ديدكارى همان روح حيوانيدر ظن
ايدوب انكار حشر ايتمشدر وتناسخى طائفهسى نه معاد جسمانى
ونه روحانى بو عالمده اولور ديوب اخرتى انكار ايتمكله كفر لازم كلمشدر
وملاحدهٔ متقدمينك مذهبى كتب كلاميهده ذكر اولنديغى اوزره
تناسخ ايكن متأخرين تناسخدن دخى اكفردر دور ادوار مذهبنى
پيدا ايدوب بين العقلاء والمسلمين رسواى جهان اولمشلردر ( غضب
الله عليهم اجمعين ) وبونلرك اكثريسنك عقلى تركيب الحاد ايله
كتمشدر برهان ايله اصلاح وارشاد ممكن دكلدر وبونلرك روى
سياهلغى ذاتيدر صابون برهان ايله دنس الحادلرى پاك اولمز ( ع )
( زنكى



زنكى بشستن نكردد سفيد ( ع ) قياس عقل ايله رفع اولماز اوهام
( قطعه ) كشف اوله مى هيچ منكره اسرار الهى * كرسويلر
ايسك اكه نيجه قول مرتب * فيض ازلى اولمايجق محو اوله مى
هيچ * برعقل بسيط ايله نيجه جهل مركب ( نثر ) پس بوتحقيقدن
صكره اسلام بابا خواجهٔ جهانك مبارك اللرين بوس ايدوب ديديكه
( نظم ) اى سند شرع رسول كزين * ناصر احكام قضاياى
دين * قطب وفلك قدر وثريا جناب * ناطق فرمودهٔ فصل الخطاب
* جملهٔ مذهب نيجهدر سويلهدك * هر برينك زعمنى رد ايلدك *
ايمدى عقايد نيجهدر ويرسبق * سويله ندر معتقد اهل حق *
طالب عرفانى بوكون شاد قيل * معرفت حق ايله ارشاد قيل *
تاكه سكا حق ويره اجر عظيم * بشرك الله بخلد النعيم ( رباعى )
تا بود برصفحات فلك افاق انجم * نام نيكت نبود در ورق عالم كم *
پير داناى خرد بينش تو حرفى نزند * جز كلام رضى الله تعالى عنكم
* تعريف حقيقت ايمان مثنوى * اى منشئ صحيفهاى ايمان * بر
نامه ات چنين نوشته عنوان * كوينده باين حديث عالى * در
رشتهٔ چنين كشد لالى * (ايمان) لغتده مطلقا تصديق واعترافه
ديرلر وشريعتده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينك
تبليغ ايتديكى ضرورت ايله ثابت اولان اموره تصديق واقراردر يعنى
دين واسلامدن ايديكى مشهور اولمغله استدلاله احتياجى
عامهٔ مسلمين بيلديكى احكامه اينانوب اقرار ايتمكدر مثلا وحدت
صانع ووجوب صلات وحرمت خمر كبى وعلماء فرس ايمانك معناسنى
* كرديدن وراست كوى داشتن بدل وباور داشتن * معناسنه ديو
اختيار ايتمشلردر واجمالا ملاحظه محلنده اجمال كفايت ايدر تفصيل
شرط اولان يرده تفصيلا ملاحظه اولنمق شرطدر مثلا بركيمسه اجمالا
( حضرت فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم افنديمزك حق تعالى
حضرتلرى ) جانبندن تبليغ ايتديكى امورك جملهسنه تصديق ايتمكله
محل اجمالده مؤمن اولور لكن تفصيل محلنده ضرورات دينيهنك

هر برینه على الانفراد والتفصيل تصديق ايتمك شرطدر محل تفصيل ملاحظه محليدر يا تفكر ايله ياخود بر كيمسه يه سؤال ايتمكله اولور يوخسه بعض جهله عندنده حادث ديمك ندر بلمز بو حال اوزره ايمان اجمالى ايله موت كاور بو كيمسه بالاتفاق مؤمندر تفصيلا بيلمك ملاحظه زماننده لازمدر مثلا بر كيمسه صوم صلوة فرضميدر ديو سؤال ايتسه ياخود حراميدر ديو سؤال ايتسه‌لر اول محلده فرضيت وحرمتنه تحقيق وتصديق ايتمسه بو محل تفصيل محلى اولمغين كافر اولور وعند البعض ايمان (حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم افنديمزك) تبليغ ايتديكى اموره وحق تعالى حضرتلرينك وحدانيتنه وصفات قديمه‌سنه معترف اولمقدر ديمشلردر ايمان زياده ونقصانى قبول ايلمز (عند الاشاعرة والشافعية) والمعتزلة وكثير من العلماء فاما (امام اعظم ابو حنيفه واصحابى رضى الله عنهم) قتنده واكثر علما (وامام الحرمين) قتنده دخى زياده ونقصانى قبول ايلمز زيرا كه ايمان جزم واذعان مرتبه‌سنده اولان تصديق قطعيدر بومقوله تصديقده زياده ونقصان متصور دكلدر ومقلدك ايمانى مذهب اصح اوزره صحيحدر لكن طريق استدلالى ترك ايتمكله بالاتفاق عاصى اولور واشعرى ومعتزله ومتكلميندن چوق كيمسه‌نك قتنده مقلدك علم يقينى اولمامغين ايمان صحيح ونافع دكلدر زيرا كه حق تعالى يه ورسولنه ودينه جاهلدر وبونلرك جهل كفردر بومقوله امورى دليل ايله يقينا بلميوب كرچه تقليد ايله ايمان كتورمش ايسه‌ده اصل تصديق بولنمغله عقابى كفاردن اقلدر حاصل كلام عصياندن خطردن خالى دكلدر اكر ظواهر ادله‌يى فهم ايدرلرسه بومقوله اوائل دلائلى بيلمك ايله مكلفلردر والا بومقوله نفوس ضايعه مكلف دكللردر بلكه بونلرك هر بريسى بر خدمتده اولوب عرفاى مكلفين بونلر ايله امور دنياده منتفع اولمق ايچون خلق اولنمشلردر اكثر عوام ارباب عرفانه عبيد ونسوان كبى معنيده خدامدر بومقوله مقلدينه اصحاب جمل ديرلر وضرورات دينيه‌نك غايت دلائلى ايله وضوح اوزره اشكار وظاهردر اصحاب جمله مناسبدر كه * عليكم بدين العجايز *





بو معنايه اشارتدر يعنى اهل اسلامك رجالى دكل بلكه نسوانى بيلديكى ظاهر اولان اموردينيه‌يى حفظ واجبدر ديمكدر مثلا بر كيمسه بر بوستانه كيروب كورسه كه فصل شتاده اوراق وازهاردن برشى قالمامش ايكن كونا كون ازهار متنوعه آچلمش بعد ذلك كورسه كه بر عنقود عنب پيدا اولمش اول عنبك جمله‌سى كمال بولوب سياه اولمش لكن ايچنده برايكى دانه‌سى دخى بياض وخام دورر اول كيمسه فكر ايلسه كه بر زمانده وبر مكانده برشجره‌نك بر عنقودى بر آب وبر هوا ايله مربى ايكن وشمسك حرارتى اول عنقودك دانه‌لرينه طوقنمقده برابر تربيت اولنمشكن اول دانه‌لرك جمله‌سى سياه اولوب برايكى دانه‌سى بياض قالمش عاقل ودانا اولان بيلور كه انك خالقى بر فاعل مختار وعالم جباردر كه اختيار ايتديكنى بر زمانده وبر مكانده وبر هوا وبر آبده ايكن مقدم سياه ايدر ماعداسنى بياض قور اكر بونده بالطبع فاعل يامزاج ياطبايع وياكواكب اولسه ايدى جمله‌سى على السويه اولوردى كه نسبتى جمله‌سنه بالطبع برابردر بونك كيمى مقدم وكيمى مؤخر اولديغندن معلوم اولديكه بونك فاعلى نسبت طبيعتدن معرا ومبرا بر خالق مختاردر استديكنى اول واستديكنى صكره ايدر وبومقوله فعل محكمك فاعلى عالم وقادردر ديو بالضروره بديهيه بلور وانبياء كرام يدندن ظهور ايدن معجزات انبيانك كمال صدقنه شاهد اولديغنى فهم ايدر پس ظاهر اولديكه اصول اسلامك دلائلى غايت ايله جلى وظاهردر وادلهٔ جمله‌سى واضحه‌در وبالله التوفيق وبومقوله دليللرى اصحاب جمل يعنى عوام ناس بيلمك واجبدر اول جمله‌زدن مراد حق تعالى حضرتلرى بردر شريكى ونظيرى يوقدر زمان ومكان وعرشدن وهم جملهٔ مخلوقاتدن منزه وقديمدر وحقدن غيريسى صكره‌دن يارادلمشدر وحق تعالى حكمنده عادل اخبارنده صادقدر فسادى سومز قوللرينك كفرنه راضى دكلدر قادر اولدقلرينى تكليف ايلمز وجميع افعالنده وخلقى تصوير ايلديكنده مصيب وحكيمدر وقوللرينه رسول اهدا ايدوب كتابلر انزال ايلدى خلقى دعوت وانذار ايچون وحجت وبرهان ايله هر كسى الزام ايچون وحق تعالى حضرتلرينك

قضاسنه رضا واجبدر وحقك تقديرندن خارج برشيئه يوقدر
امرنه تسليم لازمدر مراد ايتديكى واستديكى اولمز وحق تعالى
حضرتلرينك اضلالى هدايته لايق اوليان ظالمه هدايت ايتامكله
اضلال ايدر و پيغمبرلرك جميع خبر و يردكارى حق وصحيحدر واخرت
حقدر وانده اولان امور پيغمبرلر خبر ويرديكى اوزره جملهسى حقدر
وسؤال وجواب وجنت وجهنم وحشرونشر وميزان وصراط وكتاب
وحساب حقدر وحوض نبى صلى الله عليه وسلم حقدر ودخى شرعا ايمان
لازم اولان امورك جملهسى حقدر ومعلوم اوله كه مقلد شول كيمسهدركه
رؤس وجبالده ياخود دشت وصحراده تك وتنها بيويوب نشو ونماسى
امصار و بلدان وقصبات وقراده اولميوب امر دينده ومعجزات نبى
صلى الله عليه وسلمده وخلق سموات وارضينده واختلاف ليل ونهارده
قطعا تفكر ايتميوب اكا مجرد بركيمسه عقايد مسلمين بودر ديدكده مجرد
انك سوزيله خبر ويردوكنه تدبر وتفكر ايتمكسزين اعتقاد ايدن كمسهدر
يوخسه حق تعالى حضرتلرينك وجود ووحدانيتنه وجوه مذكورهنك
بعضيسى ايله استدلال ايدن كيمسهنك ايمانى بالاتفاق صحيحدر لكن
بعد صحة الايمان استدلال ايتمين عاصيدر زيرا استدلالى واجبدر
وكفر ايمانك مقابليدر مثلا ذكر اولنان ضرورات دينيهنك جملهسنه
يابعضنه اعتقاد ايتمكدر وشرع شريفه ياشارعه تهاون وانكار
واستهزا واستخفاف كفردر ومصحف شريفى قاذوراته القا واختيار يله
شد زنار واستحلال حرام وتحريم حلال هر بريسى كفردر واقوال
فلاسفهدن انكار حشر اجساد وانكار حدوث عالم وحق تعالى
حضرتلرى حاشا ثم حاشا كليات وجزئيات عالم ايدوكنى انكار كفردر
وكفرك انواعى واردر كفر جهالت حق تعالى حضرتلرينك وحدانيتنى
وضرورات دينيهيى بلمامكدر وكفر تكذيب اسلامى انكار ايدوب بيلاندر
ديمك وكفر جهود قلبله انى بيلوب لسان ايله اقرار ايتمامكدر كفر
ابليس وكفر يهود كبى وكفر عناد قلبى ايله بيلوب لسانى ايله اعترافدن
صكره انى دين ايدنمامك كفر ابى جهل كبى (شعر) ولقد علمت ان

(دين)



دين محمد ✲ من خير اديان البرية دينا ✲ لولا الملامة وحذار مسبة ✲
لوجدتنى اتمى بذاك مشبنا (نثر) كفر ونفاق لسان ايله اقرار ايدوب
قلب ايله اعتقاد ايتمامكدر جملهسى كفردر هر بريسى خلود
فى النارى مستلزمدر كافر ايمانى اولميانه ديرلر اكر كفرى بعد الاسلام
ايسه مرتد ديرور واكر كفرى باطننده مخفى ايسه منافق ديرور اكر
كفر تشريك طريقى ايله ايسه مشرك ديرور اكر اديان منسوخهدن
بريسى ايله متدين ايسه كتابى ديرور يهود ونصارا كبى اكر قدم دهره
ذاهب ايسه دهرى ديرور اكر حق تعالىيى اثبات ايتمزسه معطل
ديرور اكر شعائر دينيهيى اظهار ايدوب بعض كفرياته معتقد اولمغله
آخرتى انكار اوزره اولوب نصوصى تأويلات ملاحده ايله تأويل
ايدرسه زنديق و ملحد ديرور كه اصلده بونلر مزوكيهدر مجوسدن
برقسمدر واهل حق زمرهسنه اعتقاداتده مخالف اولان فرق ضالهيى
ضرورات دينيهدن اولان اشيا كه مثلا حدوث عالم وحشر اجساد
كبى بونلردن بريسنى انكار ايتمين فرقهيى اكفار ايتمز اما اهل قبلهدن
اولديغى جملة انكار ايدهرز كافرك حكمى دنياده حربى ايسه قتال
وسبى وذمى ايسه جزيه ومرتد ايسه شرعله لازم كلنى اجرا ايلمكدر
وقيامتده اولان حكمى عذاب جهنمده مخلد قالمقدر (العياذ بالله تعالى)
وفسق يا كبائرى ارتكاب ياصغائره اصرار ايله اولور اصرار اكثار
اوزره اولوب توبهكار اولمامقدر وفاسقك حكمى دنياده حد لازم كلن
محلدهدر وحد لازم اولمين محلده تعزير وتوبه ايله دبو امر اولنمق
وشهادتدن رد وولايتدن سلب اولنمقدر وآخرتده ياعفو ياشفاعت ايله
ياخود كناهنجه يانديقدنصكره جنته دخولدر وديندى صاقنان كيمسه
دكه نسنه ايله برمؤمنى اكفار ايتمكدن غايت حذر اوزره اولور تكفير
معتزله عظماء اهل اسلامى اكفار ايله حاللرى خراب اولمشدر زيرا
حديث صحيحده وارد اولمشدر كه اكر كافر ديدوكى ضرورت دينيهدن
برحكمى انكار ايتديسه بونك سوزى صحيح اولوب فى الحقيقه اولكمسه
كفر ايله موصوف اولمش اولور اكر تأويل صحيحى قابل برسوز اولوب

اولکسه تأویل ایدرسه اکا کافر دینمیسه کافر اولمق لازم کلور علی الخصوص که ضرورات دینیه‌دن اولاین اهل قبله کفر لزومیده کافر اولمز کفر التزامیده کافر اولور کفر لزومی برکیمسه کفره راضی دکل ایکن سویلدوکی سوزدن کفر لازم کلمکه دیرلر وکفر التزامی کفر ایدوکنی بیلوب قبول ایلمکه دیرلر اما سویلدوکی سوز ضرورات دینیه‌دن ایکن بلیوب سویلسه مثلا عالم قدیمدر دیمک وحاشا حق تعالی حضرتلری جزئیاتی بلمز دیمک وحشر اجسادی انکار ایلمک کفر ایدوکنی بلمز ایسه دخی بومقوله کفر لزومی معنیده کفر التزامی کبیدر بالاتفاق کفر لازم کلور بونده قطعا اختلاف یوقدر ضرورات دینیه‌ده جهل عذر اولمز جهل الحق امور خفیه‌دن اولور که اکا علمادن غیری عوام مطلع اولمز انکیچون عوام بومقوله‌لرده معذورلردر محصل اهل قبله‌یی اکفار ایتمز الامکر نفی صانع ایده یاخود ترک ایلیه یاپوتی انکار ایلیه یاخود ضرورات دینیه‌دن اولان شیئی یامجمع علیه انکار ایده یامحرماتی استحلال ایلیه ومعلوم اوله که هر امت نیجه فرقه‌یه متفرق اولمشدر مجوسیان یتمش فرقه‌یه و یهودیان یتمش ایکی فرقه‌یه ومسلمین یتمش اوچ فرقه‌یه متفرق اولمشدر هر امتدن فرقهٔ ناجیه بردر اهل حق فرقه‌سندن غیریسی ناردر نتکیم حدیث صحیحده بومعنایه اشارت اولنمشدر (افترقت الامم علی اثنین وسبعین فرقة وستفترق امتی ثلاثا وسبعین فرقة کلها فی النار الا واحدة فقالوا من هم یارسول الله قال هم الذین علی ما انا علیه واصحابی) بودخی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینک معجزاتلرندندر که کندیلرندنصکره یوردقلری اوزره اولدی (هم الذین ما انا علیه) یعنی اول فرقهٔ ناجیه شونلردر که (علی ما انا علیه) بن هرنه حال اوزره ایسم انلردخی اول حال اوزرینه اوله‌لر یعنی سنتم اوزره اوله‌لر واصحابی دخی اصحابم نه حال اوزره نه ایسه یعنی جماعت صحابه‌نک رضی الله عنهم اتفاقی اوزره اولان طریقت اوزره اوله‌لر زیرا (لا تجتمع امتی علی الضلالة) حدیث صحیحدر محصل ناردن ناجیه اولان فرقه اهل سنت وجماعت اولان

(اهل)



اهل حق زمره‌سی ایکی قسمدر بری اشاعره و بری ماتریدیه‌در ماوراء النهرده ودیار رومده اولان اهل سنت وجماعت ماتریدیه‌در که امام الهدی شیخ ابو منصور ماتریدیه‌نک اصحابیدر وحدیث اصولده وفروعده سند شریفلری بومنوال اوزره‌در (اخذ امام الهدا عن الشیخ ابی نصر العیاض وهو عن الشیخ ابی بکر الجرجانی وهو عن الامام محمد بن الحسن الشیبانی وهو عن الامام الاعظم الصوفی ابن الامام ابی حنیفة النعمان بن ثابت الکوفی رضی الله عنه وعنهم اجمعین) ودخی دیار خراسانده وعراق وشام واکثر اقطارده اولان اهل سنت اشاعره‌در وشیخ ابوالحسن اشعرینک اصحابیدر وابوالحسن اشعری کبار صحابه‌دن اولان موسای اشعرینک اولادندندر رضی الله تعالی عنهم اجمعین وبو ایکی طائفه‌نک مابینده بعض اصولده اختلاف واردر جمله‌دن مسئلهٔ تکوین وایمان مقلد کبی لکن فریقینک محققلرندن هربری بدعت وضلالته نسبت ایتمشلردر اما متعصب ومبطل اولانلر بدعت وضلالته نسبت ایدوب نیجه نامعقول سوز سویلمشلردر آنلره اعتبار یوقدر و بوزمره‌نک اشاعره وماتریدیه ایکیسی ده اهل حقدر (ایدهم الله ونصرهم الله) وخصهم بکمال رضوانه لکن مختار اولان امام الهدا ابومنصور ماتریدیه مسلکیدر بوتحقیقلردنصکره حضرت خواجهٔ جهان اسلام باباپی اوکنه کتوروب توبه وانابت ایله مذهب باطلدن رجوع ایتدروب کلمتین شهادتینی ادا ایتدردکدنصکره صدق وصفا ایله اهل سنت وجماعت مذهبنی قبول ایدوب وعقاید اهل حق تلقین ایدوب دیدیکه اعتقاد پاک ایله ایمان کتوردمکه عالم حادثدر وصانع ذوالجلال موجود واحد بی زوالدر و(حی) و(عالم) و(قادر) و(مرید) و(سمیع) و(بصیر) و(متکلم) و(مکوندر) یعنی خالقدر اندن غیری خالق یوقدر وذاتی قدیمدر وصفات قدیمه ایله متصفدر که اول صفات نه عینیدر ونه غیریدر اکا شبیه یوقدر وانک ضدی وندی ونهایت وحدی یوقدر وذاتی برشیئه حلول ایلمز و برشیئ دخی انک ذاتنه حلول ایلمز وذاتی دخی محل حوادث اولمز وجهت وحیز ومکانده دکلدر

وانك اوزرینه زمان مرور ایلمز وحركت وانتقال ایلمز وجهل وكذب
وظنوندن منزهدر وصفات نقصان ایله موصوف دكلدر وآخرنده
شماعسز وانطباعسز وكیفیتسز مؤمنین كوررلر وافعال عبادی اول
خلق ایدر كرك حسن كرك قبیح مراد ایتدیكی اولور مراد ایتدیكی
اولماز جمیع مخلوقات انك قضا وقدری وارادت ومشیتی ایله در لكن
قبایح رضا وامری ایله دكلدر تكلیف مالا یطاق عقلا یانده جائز
ایكن حق تعالی حضرتلری قادر اولمادیغمزی تكلیف ایلمز وحق تعالی
حضرتلرینه برشئ واجب دكلدر ثواب ویررایسه فضلی ایله در
عقاب ایدرسه عدلی ایله وفعلی علتسز وغرضسزدر وهرفعل
محكمی مخلوقاته راجع نیجه حكم ومصالحی مشتملدر جور وظلم ایله
وصف اولنمز ودلائل سمعیه وارد اولان امور شرعیه نك جمله سی
حقدر واشراط ساعاتدن خروج دجال ویأجوج ومأجوج
ودابة الارض ونزول عیسی علیه السلام وطلوع الشمس
من مغربها جمله سی حقدر وقبرده ثواب وعذاب وسؤال منكرین
واحیاء اموات وحشر معاد وجزا ومحاسبه وحوض رسول اكرم
صلی الله علیه وسلم وصراط ومیزان جمله سی حقدر جنت وجهنم
الان موجود وحقدر واهل جنتك جنتده واهل نارك نارده خلودی
حقدر وكبائر صاحبی كافر دكلدر مؤمندر لكن فاسق مخلد فی النار
دكلدر وانبیانك شفاعتی حقدر ودخی اخیار مؤمنیندن حق تعالی
حضرتلری اذن ویردیكی كیمسه لرك شفاعتی حقدر ومعجزات باهرات
ایله ارسال اولنان انبیانك جمله سی وجنس بشردن اول انبیا حضرت
آدم علیه السلام وآخری محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمدر ورسول
اكرم صلی الله علیه وسلم افندمزك عالم یقظه ده مبارك جسد شریفی
ایله قدسه وآندن سمایه عروجی حقدر ورسل بشر رسل ملائكه دن
افضلدر ورسل ملائكه عامهٔ بشردن افضلدر وعامهٔ بشر عامهٔ
ملائكه دن افضلدر وسحر واصابت عین مؤثردر وكرامات اولیا
حقدر ومكلفینه نصب امام یعنی نصب سلطان واجبدر ورسول
(اكرم)



اكرم صلی الله علیه وسلمدن صكره امام ابوبكر صدیقدر بعده عمر الفاروق
بعده عثمان ذی النورین بعده علی المرتضی رضوان الله علیهم اجمعین
حضرتلریدر وفضیلتلری دخی بومنوال اوزره در ودینمز دین
اسلامدر وملتمز ابراهیم خلیل علیه السلام ملتیدر وحق تعالی
حضرتلرندن كلن امورك جمله سنه ورسول اكرم صلی الله علیه
وسلمك تبلیغ ایتدیكی امورك جمله سنه حق تعالینك ورسولنك
رضاسی اوزره ایمان كتوردك وحق تعالی حضرتلرینك حلال
دیدیكی حلالدر واكا حساب حقدر وحرام دیدیكی حرامدر واكا
عقاب حقدر وجمیع بدعت وضلالتلردن بریوز وحق رضاسنه
موافق اولمیان امورك جمله سندن وحق تعالی حضرتلری رسول
اكرم صلی الله علیه وسلم افندمز ایله كوندردیكی احكام وقرأن قدیم
وشرایعك جمله سنی قبول وتعهد ایلدك واهل سنت وجماعتك
اعتقادلری ایله معتقد اولدق وحق تعالی حضرتلرینه جمیع اسما
وصفاتله ایمان كتوردك وملائكه سنه وارسال ایلدیكی كتابلرینه
ورسوللرینه ویوم قیامته وقضا وقدره ایمان كتوردك ودین اسلام
بش نسنه دن عبارت اولدیغنه اعتقاد ایلدك وایمان كتوردك
وشمدی یه دك بزدن اعتقاد باطلدن وعمل فاسددن هرنه ظهور
ایلدی ایسه جمله سندن ندامت ایله توبه واستغفار ایلدم
(استغفر الله سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا
قوة الا بالله العلی العظیم والحمد لله رب العالمین) پس اسلام بابا قبول
ایدیجك ابدالان رومدن قرق نفر اذعان پاك صاحبلری وطریق
هدایت راغبلری دخی وجه مشروح اوزره خواجهٔ جهانك
حضورنده توبه كار اولوب اركانله ایمانه كلوب بو بیتی وردزبان
ایتدیلر (بیت) پادشاهلقدن فراغت ایلدم پیرم * اشته تاج
وایوانك دیدم (نثر) لكن اول كروه ایچنده قربان بابا ومنصور بابا
ودریا بابا وجهنم بابا وسردسته بابا بریره اوتوروب بوبابده مشاوره
ایلدیلر ودیدیلركه بز حیران بولندق خواجه نك سوزلرینی تمام دكلك

مبشر اولدی اما پیریمز اولان اسلام بابا ایمانه کلدیکندن معلوم
اولدیکه خواجه‌نك سوزلری حق اوله بزده عجبا ایمانه کلسکمی
ایمانم دیجك جهنم بابا بونلری کندی جانبنه دعوت ایدوب
اسلاملرینه مانع اولدی قربان بابا دیدیکه قرقر اللبشر سنه اشبو
طریقده کزدك برقیون عمری قدر آنجق عمریمز قالدی شمدی‌یه‌دك
هدایت اولنمیان کیدیلره شمدنکرو هدایت اولنورمی دیو عناد ایله الحاد
سمتنده قالدیلر پس اسلام بابا خواجهٔ جهاندن رجا ایلدیکه
حاکم الشرعه مراجعت ایدوب بونلرك حقلرندن کلنه خواجه دخی
معقول کوروب حاکم الشرعه واردقده بو بش کمسه‌نك کفر وانکار
حشر والحادلری ثابت اولدقده بونلرك قتلنك تدبیرینی حاکم الشرع
اسلام بابایه تفویض ایدوب اسلام بابا دخی (لکل مرد له من اسمه
نصیب) مقتضاسنجه باشلری اولان قربان بابانك باشنی کسدیلر
ومنصور بابایی بردار ایتدیلر وجهنم بابایی آتشه یاقدیلر ودریا بابایی
دریایه آتدیلر وسردسته بابایی قازغه اوردیلر وبونلرك وجود
ناپاکلرندن جهانی پاك ایدوب اسلام بابا دخی خواجهٔ جهانك
خدمت شریفنده قرار ایلدی پس عادت معهود اوزره خواجهٔ
جهان صلوة صبحی ادا وشکر ثنای خدا ایدوب وطائفه‌نك
سرکذشتلرین سوبلشورکن کوردیلرکه ینه برکروه عجیب وقوم
غریب ظاهر اولوب کلور ❋ امدن طائفهٔ قلندریان بخانقاه خواجهٔ
جهان ❋ قلندریلر کروهی بری برینه بکزتمشلر وجوهی چارضرب
اولوب تراش وقصهٔ الحادلرین عالمه فاش خیل وخدم وطبل وعلم
ایله ونغمات وکلبانك اصوات ایله خواجهٔ جهانك خانقاهنه متوجه
اولدیلر خواجهٔ جهان دخی بوجمهوری پرسرور وتمام طبل
وعلملرله مغرور مشاهده ایلدی لکن صاحب خانقاه اولمغله
(اکرم الضیف ولوکان نصرانیا) فحواسیله عمل ایدوب سکوت
ایلدی واستقبال ایدوب خانقاهه کتوردی وعسکنلر کوستروب
یورك دروبشلر دیدی بعد الجلوس خدامنه امر ایدوب بسط بساط
(نعمت)



نعمت وبذل همت قیلدیلر چون نعمتی اکل ایلدیلر خدای بیچونه ثنا
وصاحب خانقاهه دعا وبعده پیران پیش قدملرینك ارواحنی یاد
ودعای خیر ایله روحلرینی شاد قیلدیلر واللرینده دنبلك ودائره الوب
رسوم قدیمه‌لرنجه وآیین باطله‌لرنجه جوش وخروش ایدوب بعده
خاموش اولدیلر اولدم خواجهٔ جهان کریبان تفکردن باش
قالدیروب صفا کلدیکز دروبشلر قدم کتوردیکز دلریشلر نه دیاردن
کلورسز ونه طائفه‌دنسز سبزه کیم دیرلر وپیرکزی نه نام ایله ذکر
ایدرلر سیماکزده نور وسرور ظاهر وصفا وحبور ایله باهر دیجك
اول جمهورك افردی یعنی پیش قدملری اولان بابا سیاه امردی
دهان آچوب ایتدیکه ای خواجه بز دیار عجمدن کلورز شهریمزه
همدان دیرلر وجمله‌مز همدانیوز وقلندریلر طائفه‌سندنز
بو پیرمزك نامنه بابا رستم همدانی وبو پیرمزك پیرنه بابا جعفر
کاشانی دیرلر هر بری پیران ملك طریقتدر دیوب خاموش اولیجق
اولدم بابا رستم همدانی جوابه اغاز ایتدی ❋ جواب دادن پیر قلندریان
بخواجهٔ جهان ❋ دیدیکه ای خواجهٔ جهان وای سرچشمهٔ عرفان
کوش جانکه درر کلامم کوشوار وسنی آیین قلندریاندن خبردار
ایدوب راز درونی سکا عیان وبیان ایدهلم بلکه وفا عالمنده قلندرلر
وجفا عالمنده سمندرلر وقناعت سرینده سرورلر وحقیقت
طریقنده رهبرلر وبلایه (حضرت ایوب علیه السلام) مثال صابر
ونفس هوایه جابرلردن ومجلس فناده بقا کوروب وبقا صحننده
صفا سوروب قناعت بیشه‌زارنده مثال شیر مردان میدان حقیقتده
دلیرلرز وبر شال پشمینه‌یه قانع ومشتهیات نفسانیه‌مزه مانع
اولوب بو عالم مجردلری وقاف تاقاف سیران ارلری اولوب هرشب
برکوشه‌ده مهمان واسرار حق ایله حیران وسرکردان وبومصنوعات
عالمی سیران قیله‌رز وبز هرشیئك مبدأ ومعادندن خبیر واندیشهٔ دنیایه
دامنکیر دکلدر زیرا قلبمز من عرف سریله آشنا ودیده‌لریمز کحل
حقیقت ایله روشنا روای خواجهٔ جهان وای اسمان معرفتده شمس

درخشان کورکه اشبو مخلوقات لیل ونهار برلحظه صبر وقرار ایتیوب
جمله‌سی ایشده وهر بری بردرلو جنبشده‌در و بو جنبش وحرکتدن
مراد هرشیٔ اصلنه رجوع ایدوب اتحاد ایتمك طلبنده‌در انکیچون
بزده هرشب وروز اواره وسینهٔ مجروح ایله جسممز صدپاره اولوب الایة
«ونفخت فیه من روحی» حقیقتنه واصل وعالم عشق محبته داخل اولوب
مقام هویته نائل اولق طلبنده‌یز و بزم پیشه‌مز زن ومالدن تفرید
وعشق محبت ایله کلمهٔ توحیددر زیرا بز کلمهٔ توحید ایله واصل عالم
تجرید اولوب روح مجرد جهان وجسم زمین وزمان جان اولورز وعالم
ایچره اسرار حقك مخزنی وانوار حقك معدنی وکوکلمز لوح محفوظ
واسرار حق انده ملفوظ اولمغله همنفس اهل عرش وملتمس اهل فرش
اولوب نوردیدهٔ زمان وملکت معنیده سلطان اولورز ودخی ای خواجه
چارضرب اولمامز سرنی دخی سکا فاش و بوشبهه‌یی خاطرکدن تراش
ایده‌لم اکاه اولکه خط روی انسانده عذاره عارضه ایدیکی بی اشتباهدر
زیرا افتاب عالمتاب دهره شعاع ویرسه جملهٔ ذرات اکا رقص زنان اولمسی
بی کماندر وشمس انور سحاب ایچنده پنهان اولسه عالم بی نور وجملهٔ
ذرات سماع وصفادن دور ونطع زمین نباتات ایله معمور اولیوب بی تاب
قالمسی محل ارتیاب دکلدر اویله اولسه روی انسانی شمس عالمتابدن
فروزان ایدیکی ثابت ایکی خط سیاه ابر ایله افتابدن انور اولان رخساری
سیاه ومه‌روی ابر سیاه خط ایچره دوالندرمق ایله حالی تباه ایلمك طرز
عاقلانه واسلوب رندانه میدر وانسانه لایق اولان اولدرکه افتاب عالمتاب
کبی ابر خط سیاهدن روی پاك ورخسارك تراش ایتمکله تابناك قیلوب
عالمی طبل وعلم وسروربنی الم ایله کشت وکذار وهرشب برکوشه‌ده
قرار ایدوب وجه حسنلره طالب ومضمون (النظر فی وجه الحسن یزید النور
فی البصر) معناسنه راغب اولوب بر فحوای رؤیة الحبیب جلاء العین
مشاهده‌سیله اکتحال ومضمون منیف «ان الله جمیل یحب الجمال»
مفهومی اوزره عشق شوریده حال اولوب وروی خوبانی مشاهده
ایتمکله مرفه البال اولورز زیرا روی خوباندن عشاق نیجه اسرار خفیه

(ومعانی)



ومعانیٔ بهیه مشاهده ایدر زیرا (المجاز قنطرة الحقیقة) مضمونی
اوزره عالم مجازه کذر اولنمغله حذر یوقدر محصل ای خواجهٔ محترم
وای بازل صنوف نعم سکا ابن قلندر یاندن بوقدر قیل وقال ووجوهشی
ایله بسط مقال اولندی لکن بحردن قطره وشمسدن ذره انجق بیان وعیان
قیلنمشدر دیو بابا رستم همدانی طی طومار کلام و بوقدر لاف وکذاف
بد فرجام ایله اختتام مرام ایلدی * جواب دادن خواجهٔ جهان
بپیر قلندریان * چون اول نفخهٔ ریاض التحقیق ورشحهٔ حیاض التوفیق
جمشید سریر کرامت وخورشید سپهر استقامت سلطان سریر شوق
وعرفان اعنی جناب حضرت خواجهٔ جهان بابا رستم همدانیدن بوقدر
حرکات کذاف انکیز وکلمات لاف امیز استماع ایتدی اولدم دهان
ملاحت اچوب زبان فصاحت ایله دیدیکه ای پیر نابالغ وای دین محمدیدن
فارغ وای الحاد ایله دنیاده مذموم ورحمت خدادن عقباده محروم ایشدن
قاچوب اشق اولوب بو صورت قبیح وسیرت فضیح ایله اسیر نفس اماره
اولوب شیطان علیه اللعنه کبی کندیکی مدح ایدوب شهر بشهر اواره
والنکه خردن ابتر بر بیچاره جمع ایدوب بیهوده یره سرسری کزرسك
وجانکی نارمذلته یاقوب خلقدن شیٔ لله ایدرسك سوزه کانجه شاهراهدن
وقید عالمدن ازاده چکینورسك اما سوق بسوق خانه بخانه شیٔ لله ایدوب
دیلنورسك و برنسنه ویرمیوب اطالهٔ لسان ایدنه ایلنورسك وغرضمز
کسر نفسدر دیو فتوا ویررسك رزاق بی بدل وخلاق لم یزل خودسنی
خلق ایدوب سبب معیشت ایچون وموجب راحت ایچون سکا بودست
و پاری اعطا وعقل ایله مشرف واعلا ایلدیکی مضمون منیف الایة
«وان لیس للانسان الا ما سعی» فحواسیله عمل ایدوب مقبول الله ومعنای
منیف «الکاسب حبیب الله» ایله واصل مقام حبیبت ونائل درجهٔ
امنیت ایله حدیث شریف «التاجر الصدوق تحت ظل العرش یوم القیمة»
فحواسیله کسب حلال کیسه‌دن سؤال و بو مذلتله خلق ایچره
ابتذال ایتیوب انبار غیبدن اولان ارزاق خدادن قسمتك قدر نصیبك
بوله‌سك قال الشقیق الزاهد فی قوله تعالی «ولو بسط الله الرزق لعباده

ابغوا فى الارض» وقال الشقيق لو رزق العباد من غير كسب لتفرغوا فتفاسدوا
ولكن الله شغلهم بالكسب حتى لا يتفرغوا الفساد وسنك احوالك
اى پير نادان واى پيشرو گمراهان شول شخص دون همته مانند
ومشابهدر كه بر گوشه‌ده بر روباه نابينا ومكسخ گورر كيفيت معاش
وسبب انتعاشندن متعجب واحوالنه غور واطلاع ايچون بركنده مترقب
اولور گورر كه برشير شكارى كلور صيد كتوروب يانده تناول ايدرو بقيه‌سى
اول روباهه زاد اولور ايابو (رمية من غير رام) ميدر ديو برايكى كون
اول جايده مكث وارام ايدر واسلوب سابق اوزره هر روز برجانور صيد
ايدوب كتورر بقيه‌سى روباهه زاد اولور رزق حيواناته وعده وكالت
حق كه قال الله تعالى «ومامن دابة فى الارض الا على الله رزقها»
مضمونى قتنده متحقق و متبين اولوب داعيه توكل وگوشه نشينلك
دروننده متعين ومقرر اولوب بر كنج غارى مسكن ايدوب توكل رزاق
كردكار وفراغت كسب وكار ايلر برايكى كون انده قرار ايتدكدن صكره
عنايت حق وتوفيق كريم مطلق يتشوب هاتف غيب وملهم لاريب
طرفندن برآواز ايريشوب ديديكه اى نادان آفاق اول جهتدنكه كفيل
ارزاق وكريم على الاطلاق اولوب سنى ونيجه سنك كبى بنده‌لريمزى
اهمال ايتميوب فنده اولورسه وعده‌مز موجبنجه رزق ونوالنى ايصال
ايده‌رز بوامر بين واوليامزه متعيندر اما سن كندوكى روباه نابينا
ومكسخ يرينه قويوب كسبدن فضله غيريدن حصه‌دار و بنم كاسب
اولان شيرلرم الندن روباه رزق خوار اولاجقكه شيرشكار اولوب سنك
فضله كسبكى غداى محتاجين اولوب همت ايلسك كه هم كاسب خير
وهم محسن غير اوله‌سن ابى هريره رضى الله عنه‌دن مرويدركه حضرت
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم افنديمز حضرتلرى بيوردرلركه
«من طلب الدنيا حلالا استعفافا عن المسئلة وسعيا عن عياله وتعطفا
عن جاره بعثه الله تعالى يوم القيمة وجهه كالقمر ليلة البدر» نتكيم فصحاى
عرب بيوردرلر (شعر) مااحسن الدين والدنيا اذا اجتمعا ❋ واقبح الكفر
والافلاس بالرجل (نثر) ودخى اى پير عاصى واى مستغرق بحر معاصى
(ديرسزكه)



ديرسزكه جور وجفا نارى برزه‌كار ايلر وفقر وفاقه غمى دروغزده قرار
ايلر وبز حضرت ايوب مثال بلايه صابر ونفس وهوايه جابرلرز ديرسز
دروغ ونقصان وهرزه وهذيان سويلرز زيرا نار جفا وجورى وبار
فاقه وفقرى شول شخص چكركه مالابدايله قناعت اختيار ووجه حلالدن
روزه‌سى ايچون كسب وكار ايدوب حضرت ايوب عليه السلام مثال شدايد
روزكاره صبر ونفس وهوايه جبر ايتمكله گوشه قناعتده مقيم وسالك
طريق مستقيم اولوب متصل حواس ظاهره ايله عبادت طالبى وجان
ودلدن كلمه (لا اله الا الله) مواظبى اولمغله سراى دلدن فتح باب اولمسى
بى ارتيابدر يوخسه سزك كبى سك كرسنه مثال على الدوام عالمى
كشت وكذار ايدوب نيجه نعم گونا گون مشاهده ايلدكده نفس ظالم
اكاميل ايتمك محال وسزك كاروكسبكز اولمغله شئ لله ايله سؤال ايدوب
ابتذال ايتمكزبى قيل وقال دكلميدر زيرا امور دنيويه‌ده ظاهر بودركه
تعطل وتكاسل ومباشرت اسبابدن تقاعد وتغافل موجب اختلال
احوال وانقطاع امانى اولديغندن غيرى هلاك وانفصال مواده مؤدى
اولور ونفس ظالمه ارخاى عنان قيلمغله رسواى جهان و بردخى كنديكزى
طريق حقده ظن ايتمكله مضحك شيطان اولورسز نفس ظالمه اشد
عذاب واصعب عقاب اولدركه بر گوشه‌ده زنجير پرهيز ايله خورد
وخواب زبون و بر گوشه عزلت ايچره سكون تحصيل ايده‌سن واى
پير مهان مجرم قال الله تعالى «ومن يهن الله فماله من مكرم» صاچ وصقالن
تراش ايتمكله بو گروه لئام كه مظهر «اولئك كالانعام بل هم اضل» الاية
انلردخى تبعيت ايدوب صاچ وصقاللرين تراش وقصه الحادلرين
عالمه فاش ايدوب بو حال كريه سؤال اولندقده يوزى ماهه تشبيه
قيلوب ولحيه‌يى سحابه مانند طوتارسز وابر سياه ماهى احاطه ايلسه
ديده‌يه نور وقلبه سرور ويرمز ديو طبل وعلم ايله فتوا ويررسز وگشت
وكذار ايلديكز مواضعده نيجه خالى ذهن ساده دللرين اعتقادلرى حرمنى
باده ويروب ابليس پرتلبيس كبى هم ضال هم مضل اولوب سرحلقه
جمهور اهل شقاوت ورئيس گروه اهل سفاهت وقلاش بازار قباحت
واوباش محله فضاحت اولوب حديث شريف «اللحية المرء زينة»

یورلمش ایکن کندیکزی اول زینت احمدیدن معرا وشریعت محمد
علیه الصلاة والسلامدن مبرا ایدوب ابرو ومژکانکزی تراش ایتمکله
کندیکزی ( نعوذ بالله ) داء الثعلبه یه کرفتار اولمش جذاملره
منشابه قیلرسز ودخی « ان الله جمیل یحب الجمال » دیو صورت
حسنلره عاشق کچنوب بر مضمون ( المجاز قنطرة الحقیقة ) دیو عشق
مرادنه طالب و بلکه صحبتلرینه راغب اولوب نظر شهوانیه حاصل
ایدرسز وسمت خلافه کیدرسز زیرا عشق وهوانک غالبا سبب
نظردر نظر نامحرم اکر زن صاحب جمال واکر غلام بزاعتدالدر
اهل دل وطالب یقین اولنلره درد مهلك ومرض قتالدر وحضرت
عیسی علیه السلامدن منقولدرکه ( ایاکم والنظر فانها تزرع فی القلوب
الشهوة وکفی منها فتنة ) ( بیت ) زینهار ایتمه حجرهٔ نامحرمه نظر * زیرا
جسم وقلبکه تخم فساد اکر ( نثر ) واخلاق علائیده مسطوردرکه
بعض سالکلر کاهی عشق مجازی قنطرهٔ عشق علی التحقیق وصور
حسنه که الابش شهوتدن پاك اوله شهود جمال مطلقه طریق
اولور دیرلر ومشایخ تصوفدن بو حال ایله موصوف و بو عشق ایله
معروف اولنلردن شیخ واحدالدین کرمانی وشیخ عراقیدر مولانا
عبدالرحمن جامی یوردر ( ع ) ( رخسار من اینجا او تودر کل نکری )
مقتضاسنجه اوائل سلوکلرنده بو باده دن سرخوش و بو میخانه دن
جرعه نوش اولمشلر لکن عاقبت بو عالمدن منتهی وواصل عشق الهی
اولوب یورمشلردر ( رباعی ) از لطف قد وصباحت خد چه کنی *
در سلسلهٔ زلف مجعد چه کنی * از هر طرفی جمال مطلق تابان * ای
بیخبر از حسن مقید چه کنی ( نثر ) وحدیث شریف موجبنجه صاحب
جمال اولدرکه علم وعمل ایله اراسته وباطنی حقیقت ایله پیراسته
اولوب اعمال صالحه ایله مربی واقوال صحیحه ایله مجلی وصورت
بشریه ده سر ملکیه حاصل ومقصد اقصی یه نائل برکامل مکملدرکه
مشاهده سندن دیده لره نور ودللره سرور حاصل اوله یوخسه بو جمال
اب وکلدن مجرد جان ودله نه حاصل اولور حسنی سریع الزوال واب

( اوزره )



اوزره نقشی نقش خیال ایدیکی بی قیل وقالدر زیرا جمال روحانیه‌در
وانی سونلر رجال یزدانیه‌در زیرا بقاسی ابدی وصفاسی سرمدیدر ودخی
دیرسزکه جنت وجهنمدن فارغ وازاده ودنیای دونه دلداده دکلیز
وکسه یه مال ایچون اطاعت وعقبا ایچون بر فرده عبادت ایتمزز و بزه
کعبه و بتخانه ومسجد ومیخانه بردر دیرسز عبث سویلرسز وبد اعتقاد
ایدرسز اکرچه بر معنیده جمله سنك خالق خلاق زمین وزمان ورزاق
طوائف انس وجاندر امابنی آدم بری برندن ترقی وتدنی اوزره‌در
برابر دکلدر زیرا جنت مقام صفا وراحت ودوزخ جای جفا ومحنتدر
وکعبهٔ مکرمه شرفها الله تعالی بیت الله ومؤمنلره سجده کاه ایدیکی بی اشتباهدر
ومسجد خانهٔ رب العالمین وعبادتکاه مسلمین اولمغله باعث صلاح
وسبب فلاحدر اما کلیسا معبد کفار لئیم وموجب عذاب الیمدر
بری جماله و بری جلاله مظهردر بونلر علی السویه اولمسی امر محالدر
و برابر اعتقاد ایدن هم ضال هم مضل ایدیکی امر مقرردر جمله
مخلوق برابکی جهتی خلقتی یوزندن مساوی ایسه‌ده بالك یوزندن دکلدر مقامات
ودرجاتلرنده بری برندن متفاوتلردر نته کیم بو عالم اجسادده مشاهده‌در
علم وعمل ایله اراسته وکمی زهد وتقوی ایله پیراسته وکمی جهل
وفسق ایله حقیر وکمی بر لقمه نانه محتاج فقیر ودلکیر واولیاء الله
زمره سنك وحدت وجود دیدکاری معنایی سز مقوله هوای نفسه
تابع اولان غافللر فهم ایتمك امر محال ومحض خیالدر وحدتدن مراد
مبتدی یه کوره بودرکه سالك تفرقه یه دوشمسون دیو شویله
تصور ایتمك کرکدرکه عرش وفرش جمله سی ایچنده اولان مخلوقات
ایله شخص واحد حکمنده‌در نته کیم اهل حقیقت مجموع عالمه عالم
کبیر دیدکاری کبی انسان کبیر دخی دیرلر سمواتی انسانك سرنه
تشبیه ایدوب قیلارینی نباتاته وهر عضونی بر مخلوقه تشبیه ایتمکله
مجموع عالمی شیء واحد عد ایدرلر و بو وجه ایله شیء واحد حکمنده
اولان مخلوقاتك افرادنده تفاوت موجود ایدیکنی عقلادن بر فرد انکار
ایلمك قطعا واقع اولمامشدر بیاض سیاهك ضدی وآب آتشك

مخالفی وحرارت برودتك نقیضی ایدیكنی صبیان بیله معلوم ایتمشدر
ایمدی مفهوم اولدیكه سزلر صبیاندن قوم سكز وحدتك معناسنی
متجاهلره كوره رب العالمینك وجودنده استغراقدر وماسوایی كورمكدر
وبومقامدن خود سز بعیدسز ودخی بوعالم فناده بقا بوادقده عالم
بقاده صفا سوردك دیرسز غلط سویلرسز و بداعتقاد ایدرسز وجود
عالم فانیدر نتكیم علی التفصیل مقدما بیان اولنمشدر عالم بقا
اخرته دیرلر جمله انبیا واولیا بو اسلوب سداد اعتقاد ایله واصل
مراد اولدیلر ( بیت ) بوعالم ناسوت فنای ابدیدر ✻ اول عالم لاهوت
بقای ابدیدر ( نثر ) واكر بقادن مرادكز مقامات اولیای كرام ایسه
انلر قتنده فنا شهود خالصدن عبارتدر و بقا شهوده استغراقدن
عبارتدر یعنی استغراقده در سز مقوله نفس وشیطان وهوا ودنیا
اسیرلری اول مقامات عالیه ودرجات عالیه دن نیچه بیك فرسخ دور
ومهجورسز قنده قالدیكه اول مقام فنا فی الله دنصكره بقا بالله
مرتبه سنه ایریشوب صفالر سورهسز و فنا فی الله مقامنك نشانی
بودركه جمع عزت دنیا واخری اول مقامنه واصل اولان كیمسه یه
عرض اولنسه ذره قدر التفات ایتدیكندن غیری اسد وحشیدن
فرار ایدركبی فرار ایده و بقا بالله مقامینك علامتی بودركه اول مقامه
واصل اولان عارفك شرع شریفه اتباعی وظاهر باطننك اخلاق
واعمالی اهل سمواته واهل ارضه عرض اولنسه جمله سنك
یاننده مقبول ومرضی اولدیغندن ماعدا ذره قدر شریعت وطریقته
مخالف بر وضع بولمیه لر سزلر خود بندهٔ دنیا واسیر نفس وهوا وطریق
شریعتدن بعید بر شیطان مرید وجبار عنیدلرسز ودخی ای پیر بیخبر
وای مستحق نارسقر آیین قلندران حقیقتدن سزده اثر اولمیوب مجرد سفسطهٔ
یمنی ایله ابتذال وعالم ایچره هم ضال هم مضل اولوب لایق نار جحیم
ومستحق عذاب الیم اولورسز ایمدی ای مردود وای مصر عناد جهود
سنی احوال قلندران حقیقیه بیخبر وانلرك اوصافنی سكا تقریر ایدهلم
اولا لفظ (قلندر) بش حرفدر هر حرفی قلندرلرك معناسنه صرفدر اول

( حرفی )



حرفی قافدر مراد اولدركه قلندری اولان آدم قاف قناعتده مثال
عنقه وجیفهٔ دنیادن ابا ایدوب عرق جبین وكد یمین ایله بر مضمون
(الكاسب حبیب الله مابه الكفایه ) نفقه سن تحصیل ایدوب مرفه
البال وكیمسه دن سؤال ایتمكله ابتذال ایتمیه ایكنجی حرفی لامدر لامدن
مراد لطفدر یعنی قلندری اولان كیمسه شرع شریف مقتضاسنجه
هركسه لطف اوزره اولوب مظهر اسم لطیف اوله اوچنجی حرفی
نوندر نوندن مراد ندامتدر یعنی معاصیٔ ماضیه ندامتله استغفار
وبموجب شریعت احمد مختار وطریقت ابرار كوشش ایدوب مقصد
اقصی یه واصل و درجهٔ ابراره نائل اوله وردنجی حرفی دالدر
دالدن مقصود دلالتدر یعنی ناسی خیره دلالت ایدوب ( الدال علی
الخیر كفاعله ) فحواسیله عمل ایدوب كمال ارشاد ایله دلیل طریق
رشاد اوله بشنجی حرفی رادر رادن مراد رؤیتدر یعنی قلندری
اولان كیمسه جمله افعالنه ناظر خدایی بیلوب اكا كوره حركت اوزره
اوله كه بومقام مقام احسانه اشارتدر نتكیم حدیث شریفده وارد
اولمشدر ( الاحسان ان تعبد الله كانك تراه فان لم تك تراه فانه یراك )
بومقام احسان ارباب عرفانك ایكنجی مرتبه سیدر بوكه واصل
اولنلر « ان الله یحب المحسنین » محبوب خدا اولورلر و بومرتبه لردن
سزلر نه مرتبه ده دور اولدیغكز خود عیان اولمغله بیانه محتاج دكلدر
ایمدی ای پیر كمراهان وای اسیر نفس روسیاهان سزلره باب قلندران
حقیقیدن بوقدر قیل وقال و بسط مقال اولندی اكر ضلالات قدیمه كزدن
وآیین باطله كزدن توبه واستغفار ایدرسكز باب توبه مفتوح ورحمت
حقدن سزه نیجه فتح وفتوح اولوب « والله غفور رحیم » فحواسیله
شرف رحمت اولور زیرا حضرت علی كرم الله وجهه روایت ایدركه
رسول اكرم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری بیوردیلر قال
الله تعالی « وانی لغفار لمن تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدا » اكر
یوق آیین باطله كزدن رجوع وجان ودلدن توبه وانابتله تحصیل خشوع
ایتمزسكز دنیا وآخرتده محنتكز مزید ومدید اولوب مظهر وعید « ان

عذاب الله اشدید » اولورسز دیوب خواجهٔ جهان اوغلو نتیجهٔ جان
ایله اسلوب سابق اوزره مقاملرندن دوروب خلوتخانه‌لرینه عزم
ایتدیلر چون بابا رستم همدانی خواجهٔ جهاندن بوقدر الفاظ درر
باری کوش ایتدی اولدم دریای خجالته غریق ونار ضلالته حریق
اولوب طائفهٔ کمراهان یعنی کروه قلندران ایله خانقاهدن طشره
چیقوب عزم راه ایتدیلر خواجهٔ جهان اوغلی نتیجهٔ جان ایله
بارنده‌سی صلوات صبحی ادا وشکر خدا ایدوب خلوتخانه‌لرندن خانقاهه
کلدیلر کوردیلر که قلندریلر عزم راه ایتمشلر اولدم بو بریله اول کروهك
عجایب اطوارینی تذکر وتفکر ایدرلر کن کوردیلر که بر کروه غریب ووجوه
عجیب ظاهر اولوب کاور * آمدن طائفهٔ حیدریان بخانقاه خواجهٔ
جهان * حیدریلر کروهی بربرینه بکزتمشلر وجوهی لحیه‌لری پاك
تراش بر قوم اوباش جمیع بد معاشی احوال نامشروعلرینی خلقه
فاش ایدوب کلورلر باشلرنده بر پرچم اولدخی خم در خم وکوشلرنده
بر منکوش یعنی حیدر کراره بندهٔ حلقه بکوش کچنوب میانلرنده
پالهنك ودمور زنجیر حلقه یعنی نفسی بونکله زبون ایدرز دیو
کوستررلر حلقه وپانلرنده اصیلوب بر ژانك وحرکت ایلدکلرنده
بربرینه اولور اهنك نمد وعباپوشلر وبادهٔ صفانوشلر وعیاش
وعیارلر وقلاش وطرارلر طبل وعلم وخیل خشم ایله کلبانك صلوات
وآوازهٔ تکبیرات ایله خواجهٔ جهانك خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجه
دخی استقبال ایدوب انلری بو اشکال غریبه وافعال عجیبه بر له
مشاهده ایدیجك طبعنه خوش کلمدی اما صاحب خانه اولمغله صابر
اولوب « انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب » فحواسیله امیدوار
حاصل کلام خواجهٔ جهان بو طائفه‌یی اعزاز واکرام ایله خانقاهه
آلوب وخدامنه امر ایدوب بذل سمات نعم قیلدیلر چون نعمتی تناول
ایلدیلر خدای عزوجل حضرتنه وصاحب خانه‌یه دعا وپیران پیش
قدملرین یاد ودعای خیر ایله روحلرینی شاد بعده رسوم قدیمه واپین
باطله‌لری اوزره اللرینه دنبلك و دائره الوب بر فصل ایدوب بعده
( خاموش )



خاموش اولدیلر خواجهٔ جهان اولدم کریبان تفکردن باش قالدیروب
خوش کلدیکز درویشلر نه دیاردن کلورسز ونه طائفه‌دنسز دیجك
فی الحال اول طائفه‌نك ضال ومضلی اولان حیرتی دده نام پلید
دهان آچوب ایتدی ای خواجه بز عراقدن کلورز قومز عراقلو یز
بو پیرمزه بابا محنتی عراقی و پیرمزك پیرینه بابا حسرتی عراقی دیرلر
پیران پیشرو شاهراه طریقتدرلر دیوب خاموش اولدی همانکدم
بابا محنتی عراقی سر بر آورده ایدوب جوابه اغاز ایلدی * جواب
دادن پیر حیدریان بحضرت خواجهٔ جهان * ای خواجهٔ جهان
وای سالك عرفان بز تجرد ملکنه مالك وتفرد سلکنه سالك
وحقیقتده پیر حیدریلر و بندهٔ بارکاه حیدر کراریلرز انکیچون بوینی
تیورلی بنده وامر علی مرتضی یه سر افکنده اولوب باشمز اوزره
اولان پرچم برخمدن مراد نفس ظالمه باشمز خم ایتمامك ایله شرح
مافی الفؤاد ایتمکدر و بو حلقه‌لردن مقصود نفس ظالمی مقهور
وتکبری وتجبری وجودمزدن دور قیلوب خوشحال ومرفه البال اولمقدر
ومنکوشدن غرضمز بو قطعهٔ بلیغه‌ده درج اولنان معنیٔ لطیف
وفحوای منیفدر ( بیت ) کچوردك اول سبیدن کوشه منکوش *
که دکه برسوزی ایشتمیه کوش * هم اولدق جان ایله ایدوب خروشی
علینك بندهٔ حلقه بکوشی * و دخی میانه اهنی کمر بسته وزنجیرلری
پایمزه دسته ایتمدن مراد راه باطله کتمکه مانع ورایات آیین حیدریلری
رافع اولوب نفسنی زنجیر تجرد ایله زبون وزار و مراداتن و یرمکله
دلفکار ایدرز ( بیت ) چکوب زنجیر زور ایله بزانی * اید حبس
ایتدك اول شیر ژیانی * ونفسی مقهور ایتمکله مسرور مشتهیات
نفسانیه‌یی دلدن دور قیلدق ودخی مرأت دورن غبار خطی تراش
ودرونده اولان مافی الضمیری عالمه فاش قیلورز زیرا روی انسان مهر
عالمتابدن برمعنیده انور وتابان اولوب آیینهٔ رخسار دل مرأت کیتی
نما وحقیقتی اسکندر کشور کشادر روامیدر ای خواجه‌ٔ زنك غبار
خط ایله آیینهٔ رخسار پاس ورویك لحیه ایله سیاه ایدوب هجوم عوام

ناس زيرا جنانده دخی عذار خط عارض اولماز وماه رخسار ابر سياه
خط ايچره دولنماز ودخی ای خواجه ميانمزه ژانكی اصمدن مراد
اولدركه اشتر سرمستلر طريق حج شريفه ژانكار ايله نيجه عزم
ايدوب بربرندن مفارقت ايترلر ايسه بز دخی ژانكار ايله بری بريمزدن
دور اولميوب حج معنويه سالك اولورز و بزه بوعزم ايلديكمز راه كعبهٔ
حقيقته رهبر حيدر كرار وصف‌شكن روز وغا علی صاحب ذوالفقاردر
وبزه ساقیٔ كوثر حسن مجتبی وحسين شهيد كربلادر انكيچون عشق
ايله بزمست وحيران ودائرهٔ عقلدن بيرون وسركردان اولوب عالمی
متصل كشت وكذار وهرشب بر كوشه‌ده قرار طوترز (بيت) اكرچه
بزده قيلمادق نمازی ✱ چقاردق كوكاره اما نيازی ✱ زيرا فقرايه نياز
كار اولمغله رحمت حقدن اميدوار ( سبقت رحمتی علی غضبی )
فحواسيله حركت وبرمعنای ( انا عند ظن عبدی بی ) ايله اميدوار
رحمت اولورز اكرچه عبد بين الخوف والرجا كرك ديو ای خواجه
خواطر عاطركه خلجان وطبع موزونكه بومعنا جلوه كر ونمايان اولورسه
بوقول قول صحيح وآيين مليحدر لكن بوباب طريق ادبدر اما لطف
حق حضرتلرينه اعتماد اولنمسی غايت انسبدر وبزه بزمكاه جانفزا
غلغل صراحی ايله بادهٔ حمرادر زيرا اول حلال غوامض در ودخی
بزديدار مهوشانه مائل وروپلرندن سر سبع المثانی‌يه نائل اولوب
جان ودلدن روی خوبانه نكران ووجه حسنلردن بزه نيجه سر خفی
عيان اولوب مصنوعدن صانعه دليل ومضمون ( خلق الله آدم علی
صورته ) فحواسنه سبيل اولمغله ديدهٔ حقيقت ايله نظر ايدوب
حيران ومؤثردن اثرده نور جمال مطلق سيران ايدرز ودخی ای
خواجه بزمقام توكله واصل وروز مرهمز ايچون آزرده دل و منفعل
اولميوب « ومن يتوكل علی الله فهو حسبه » فحواسيله توسل
جناب غفار ايله توكل رزاق كردكار ومعنای لطيف « حسبی الله ونعم
الوكيل » فراغت كسب وكار ايدوب ليل ونهار عالمی كشت
وكذار ايلرز محصل كلام ای خواجه سكا آيين حيدريان

( بوقدر )



بوقدر قيل وقال و بسط مقال اولندی اكن يكده بری
عيان اولنمدی ديو بابا مختیٔ عراقی طی طومار كلام و بوقدر لاف وكذاف
ايله مرام ايلدی ✱ جواب دادن خواجهٔ جهان پير حيدريان ✱
چونكه اول معتكف جناب خواجهٔ جهان بابا مختیٔ عراقيدن ذكر
اولنديغی اوزره لاف وكذاف وجواب بی‌انصافی ايشديجك اولدم
دهان اچوب ديديكه ای پير بيخبر وای اسير نفس حيله كر وای كرفتار
دام ابليس مالك ملك تجرد وسالك تفرد كچنوب دركاه حيدر كراره
غلام بكوش وبندهٔ خرقه پوش وجان ودلدن تسليم وكنديكزی
سالك صراط مستقيم ظن ايدوب نيجه سفسطه ايله قيل وقال و بسط
مقال ايدرسز اما ملك تجرده مالكيت وسالك تفرد ساليكت اولدركه
ماسوادن قطع علاقه وكيسه‌دن سؤال ايتمك ايله تحمل بار فاقه
ايدوب ومزخرفات دنيايه نكران ومتصل ذكر وفكر ورب مستعان ايله
داخل زمرهٔ عرفان ومقبول انس وجان اولوب فنافی الله ايله بقا للهه
داخل ومراداته نائل اولنه يوخسه بونجه خيال وخشم وطبل وعلم ايله
وصفا وسرور ويانكيجه بيله نيجه جمع وشرور وار ايكن تفرد وتجرددن
دم اورمق طرز نادانه واسلوب بيكانه دكلميدر بازار دنياده خريدار تجرد
وفاقه دكلسز بلكه كرفتار علاقه‌سز ودخی كنديكزی صاحب قلب
سليم وسالك صراط مستقيم ظن ايدوب بندهٔ حيدر كرار وابن عم رسول
مختار ومحب خاندان علی وولايت دلده عارف وولی كچنورسز اما مقام
ولايتدن محروم ودور وصد مرحله مهجور ايديككز ظاهر ومتبادردر
زيرا جناب حضرت علی مرتضی خطاب ( انت منی بمنزلة هارون
من موسی ) و تابع شرع رسول وزوج البتول ابوالحسنين الاحسنين
اول خاندان احمدی وشريعت محمدی‌يه تابع اولميوب اهانت اوزره
اولنه حاشا كه معين وظهير اوله وجان ودلدن منفعل اولوب سزه دلكير
اوليه زيرا حديث نبويده وارد اولمشدركه « من ضيع سنتی حرمت عليه
شفاعتی » وحديث آخر دخی « من سن فی الاسلام سنة سيئة فله وزرها
ووزر من عملها » وقرآن كريمده « وما آتيكم الرسول فخذوه وما نهاكم عنه

فانتهوا » ایله امر اولنمش ایکن نه امر خدایه قائل ونه سنن رسول الله ایله
عامل سز بر طائفهٔ بی ادب ومبغوض رسول خدا اولوب هم ضال وهم
مضل سز ( بیت ) بی ادب تنها نه خود را داشت بد ✻ بلکه آتش در همه
افاق رز ✻ ما صدقی سز وکوشکزه منکوش طاقوب غلام حلقه بکوش
علی یز وولایت دلده ولی یز وظلمات آب وکلده جلی یز دیرسز دروغ
سو یلرسز زیرا حضرت علی یه بندهٔ حلقه بکوش اولان انلرکدرر کلامن
کوش جانه منکوش وبو ظاهری منکوشلری زنوار بالجمله فراموش ایدوب
علم وعمل ایله اراسته وباطنی حقیقت ایله پیراسته اولوب ولایت دلده
ولی ظلمات آب وکلده نور جلی اوله ودست وپا یمز زنجیر ایله طریق غیر
مستقیمه کتممکله سرافراز ممتاز اولورز دیرسز غلط سو یلرسز زیرا یدك
بند اعظمی وپایك قید اکبری زنجیر وردعدر که عمل نامشروعه دست
درازلکه ال ویرمز وپایك قید کبراسی زنجیر وردعدر که مراد ایلدیکی
نهج غیر مستقیمه کتمکه یول ویرمز یوخسه مجرد تمور زنجیر ایله نفس
حبله کر سزی صید ایدر وسراپا سلسلهٔ حماقته قید ایدر ودخی ای پیر
خود فروش وای بادهٔ غرور ایله بیهوش بز عشق میداننک پهلوانی
وذوق وصفا دشتنك صاحبقرانی وزور بازو ایله بونفس شیر ژیانی زبون
وبی تاب وطاقت حالن دیکر کون ایلیوب مثال مور آیقلرده پایمال ونفسی
مقهور ایتمکله روحی خوشحال ایدوب روح پرورلر ومیدان عشق ومحبتده
سرورلر دکلیوز دیرسز بیمعنی قوله استناد ایدرسز ونامشروع جوابه
اعتماد ایدرسز زیرا نفس ظالم اول طرار عیار ومکار سحارمیدر که سزلك
کبی دام علاقه یه سراپا صید وسلسلهٔ حبل نفسه قید اولمش بیچاره لر
اول شیر ژیانه زبون وبو مقوله طنطنه طبل وصدایه مفتون اولان اواره لر
اول نظیر شیطانی سرنکون ایده سز زیرا اماره امارهٔ سؤدر نتکیم
کلام مجیدده « ان النفس لامارة بالسوء » دیو بیان اولنمشدر ونیجه انبیاء
ومرسلین صلوات الله علیهم اجمعین نفس حیله کرك الندن امین اولیوب
الایة « وما ابرئ نفسی ان النفس لامارة بالسوء » دیو وادیٔ حذردن کذر
ایتمشلردر ونیجه مشایخ عظام وعلمای کرام بو نفس ظالمك شبکهٔ





حیله سنه مرغ دللرك صید وسلسلهٔ تعلقاتلرینه پایلرین قید قیلمشلردر
وحبیب اله وصاحب سر یولی مع الله ومتوج تاج لولاك ومشرف خطاب
( وما ارسلناك ) جهاد کفرهٔ مشرکیندن عودت بیوردقلرنده « رجعنا
من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر » دیو بیورردلر ایدی ونفس حقنده
حدیث « نبی اعدی عدوك نفسك التی بین جنبیك » دیرلر ایدی وامته تعلیم
رشاد ایچون جوعدن مبارك بطن شریفلرینه طاش بغلرلر ایدی
مجاهدهٔ نفس ایچون وایاق اوزره عبادت ایتمکدن مبارك قدم محترملری
ورم حاصل ایدردی بو کوشش اوزره حضرت عبادات وطاعات ایدرکن
خدای متعال جبریل امینی بو آیت کریمه ایله نازل وحبیبم بونکله عامل
اولسون دیو « طه ما انزلنا » آیتنی ارسال ایلدی ینه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم فی جمیع الاوقات والساعات الی تمام الوقت کمال عبادات وطاعت
اوزره اولدیلر ومشایخ کرام وعلمای عظام مجاهدات بدنیه وریاضات
جسمانیه ایله نیجه کوشش ایدوب تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ قلب ایدرلردی
مرحوم حکیم چلبیدن نقل ایدرلر که جناب حضرت محمد پارسا اثناء
شغلده ایکن سجاده لری التندن بر کیسه ظاهر اولور حضرت اکا سز
کیمسز دیو سؤال ایدیجك رجال غیبدنم دیو جواب ویرر اولدم بو مقامه
نه حال ایله واصل اولدیکز دیو سؤال ایتدکده جواب ویردیلر که قاسم
انوارك بو بیتنه عمل ایله واصل اولدم ( بیت ) دوام ذکر وضوء وسکوت
وتنهایی ✻ رضا ورطب دل ونفی خاطر تقلیل ( نثر ) ونفس حیله کرك امین
ونار مشتهیاتی تسکین ایچون قطب العارفین عمدة السالکین خواجه
محمد نیشابوری بیوردلر ( بیت ) نفس را نتوان کشت الاچار ✻ چیز چون
بکویم یاد دارش ✻ ای عزیز خنجر خاموشی وشمشیر جوع نیزهٔ تنهای
وترك هجوع ( نثر ) زیرا که سالکه وصول حق میسر دکلدر الا که مجاهدات
تامه ایله مرأت درونن مجلا وخاطر عاطرن مجلا ومصفا ایدوب لایق
تجلیٔ الهی ومشرف فیوضات نامتناهی اوله وحدیث قدسیده وارد
اولمشدر ✻ لا یزال عبدی یتقرب الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت
سمعه وبصره ولسانه فبی یسمع وبی یبصر وبی یبطش وبی ینطق ✻ بیوریلوب

بو محبه وصوله طریق نوافل عبادات ایله تقرب ایتمکه منوط ومربوط
قیلمشدر سزده خود عبادات ونوافلدن نام ونشان یوقدر پس نیجه
وصاله مجال اولور ودخی ای بی‌رمهان ومجرم وماصدق «ومن یهن الله
فاله من مکرم» دیرسزکه سرمزده اولان پرچدن مراد نفس ظالمه
باشمزی خم ایتمکه شرح مافی الفؤاددر وصاچ وصقالمزی تراش ایتمه‌دن
مقصود وجوهمزی اهل جنته تشبیه ایدوب مضمون «من تشبه بقوما
فهو منهم» فحواسندن حصه‌دار اولمقدر دیرسز بو جوابکز ایله حماقت
وخلق قتنده کریه اولوب «خسر الدنیا والآخرة» ماصدقی اولورسز
زیرا نفس حیله‌کری خم ایتیوب مقهور وانانیتدن دور ایتمک اولدرکه
مضمون «وارکعوا مع الراکعین» امرینه امتثال ایدوب اوقات خمسه‌ده
بلکه نوافلده دخی متصل سر بر زمین ایدوب معنای منیف «واسجد
واقترب» مقتضاسنجه «بالعشی والغداة» عبادات وطاعت ایله تقرب
خدایه واصل ومقصد اقصی‌یه نائل اولمقدر اما سز برالای اهل فساد
وجهل والحاد ایله نفسك البنه قلاب ورمش سکزکه سزی پرچکزدن
الی الابد بو اعتقاد بد ایله کشان کشان چکوب وچویروب ومنفور
انس وجان قیلدی ودخی ای پیر طورلاق وای خدا ورسوله عاق اکر
تراش لحیه ایی مختار اولسه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز
بواسلوبی اختیار و «امتی من تشبهنی» مضموننده حصه‌دار بیوررلردی
وسائر انبیاء ومرسلین صلوات الله علیهم اجمعین دخی بو هیئتی برطرز
احسن وطریق ایمن کورسه‌لر ایدی کندیلری سنت ایدوب امتلرینه
تنبیه ووجوهلرینی اهل جنته تشبیه ایدرلردی وبوشکل فی نفس الامر
مستحسن اولسه ایدی حق تعالی حضرتلری انبیاء کرامنه بو طرزی
القا ایدردی بلکه بو الیق واصلح ایسه حق تعالی حضرتلری محاسن
رجالی خلق ایتمزایدی زیرا که خلقی اکمل وجوه واتم صور اوزره خلق
ایتمشدر ایمدی دار دنیاده محاسن لحیه انسبدر زیرا دار تکلیفه
احتشام ووقار لایقدر ودار عقباده ریاض جنتکه مقام نعمت وصفادر
لاجرم اهلی دخی جرد مرد فحواسنجه ساده رویان اولمق سزادر وحق
(تعالی)



تعالی حضرتلری هرشیئی کمال حکمتی مقتضاسنجه الآیة «لقد خلقنا
الانسان فی احسن تقویم» فحواسنجه انسانی احسن اشکال واین
احوال اوزره خلق ایتمشدر انی تبدیل جهالت عظمی اولدیغنه
الآیة «لاتبدیل لخلق الله» نص قاطعدر سوزه‌کلنجه امت محمد مصطفی
وبنده علی مرتضی کچینورسك امامانلرك نه قول ونه فعللریله عامل ونه
خدا ورسولندن شرمسار ومنفعل اولورسز ودخی دیرسزکه باتمزده
ژالك اصدیغمز لئسبی اولدرکه صداسی منبه خبر جانان وسبب جمع
خلایق واخوان اولمغله بربرمزدن پریشان اولمیوب اول صدا ایله هم
هوا وندای محبتی انکله اصغا ایدوب بربه حجازا شترلر کبی حج معنوی‌یه
سالك ودل خانه‌سندن فتح باب اولوب وجودیمز شهرینه مالك
اولورزدیرسز غلطیان وبد ازغان ایدرسز بونیجه دکلمیدر بلکه بووادی
نفس اماره‌یه هالکمسز زیرا ژالکدن مراد باد وباددن مراد هوا
وصدادر سز انی بنك ایله تیوردن ژالك ایله تندنا صانوب بیهوده ترانه
ایله بیانه کتدیکز وطریق شك وکمانه دوشوب بتدیکز هوا وصدادن
مقصود کفت شنید وهر وجودك کوش وهوشنه سروش خبرمعبوددر
نتکیم حضرت مولانا بیوررلر (مثنوی) بشنو ازنی چون حکایت
میکند * از جدایها شکایت میکند * واول مخدوم کرامی جناب حضرت
منلا جامی بیورر (بیت) چیست میدانی صدای چنك عود * انت
حسبی انت کافی یاودود (نثر) ونفحات لطیفه‌یه سالك حکمی بودرکه
عالم ارواحده جمیع ارواح «الست بربکم» نداسنی احسن اصوات ایله
ایلمش اولمغله برصوت حسن استماع ایلدکده اول اصوات لطیفه‌یی
تذکر ایله روح سالك مست وشیدا وقلبنده ذکر حق ایله شوق ومحبت
پیدا اولوب اول سببدن جان ودل ایله عشاقه سالك وسائر دلدن
فتح باب اولوب وجودلریمز شهرینه مالك اولدیلر یوخسه بو حکمتلردن
غافل وبومعنالری جاهل ایکن مجرد ژالك اصوب کندیکری حیوانانه
تشبیه قیلرسز ومفهوم «اولئك کالانعام بل هم اضل» ماصدقی
اولورسز ودخی دیرسزکه بزاسمان داده افتاب جهان اب وکلده

رخشنده‌ٔ ماهتاب وهر قنده وارسق عیونه ضیا وقلوب عالمه صفا ویررز واول شیر خدا ومشرف ایهٔ «هل اتی» وجناب علی مرتضی رضی الله عنهما بزدن خوشنود ودلیل راه معبود اولوب الفاظ درر بارلرندن حقیقت اشیایه خبیر وسفسطه‌ٔ عوام طریق حقده بزه دامنگیر دکلدر دیرسز لاف وکذاف ودروغ بی انصاف سویلرسز زیرا اسمان داده افتاب واب کلده رخشنده‌ٔ ماهتاب ودیده‌ٔ عالمه نور وقلوب بنی آدمه سرور شول شخص ویررکه عبادات وطاعات ایله زنده‌دل وکحل حقیقت ایله مکتحل اولوب شریعت ایله تکمیل طریقت ونائل علم امنیت اولوب حقیقت اشیایه علیم وداعی‌ٔ صراط مستقیم اوله ودخی روی خوباندن سر سبع المثانی‌یه واقف وجمله‌ٔ اسرار خفیه‌یه عارف اولوب واصل درجه‌ٔ ابرار ونائل رتبه‌ٔ اخیارز دیرسز عبث سویلرسز زیرا بودیدیککز اسرار عالیه‌یی علم الیقیندن عین الیقینه کتورن عارف بالله بمضمون الایة «لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم» فحواسیله سر احسن تقویمی مجرد امردانده کورمز بلکه حظوظ الهیه‌یی وجه انسانده علی السویه مشاهده ایدر بو مقامه واصل اولان مردان خدا بلکه روی مردانه نظر ایتمدن ابا ایتدیلر سز خور روز وشب فکر وذکر مردان ایله الوده‌ٔ نفس اماره وبیهوده سود ایله عالم ایچره اواره کزرسز روایت ایدرلرکه بهاء الدین زهیری سزك کبی برکروه ایله جمع اولور مجالسك اولندن اخرنه‌دك امردان مصاحبتندن غیری مصاحبت ایتمیجك انلره زهیر بو ابیات ایله جواب ویرر (شعر) الا ایها الاخوان مالی اراکم * علی مذهب والله غیر حمید * فهل انتم من قوم لوط بقیة * فما منکم من فعله برشید * فان لم تکونوا قوم لوط بعینهم * فما قوم لوط منکم ببعید * وروایت ایدرلرکه خواجکان سلسله‌سندن خواجه عبد الله حضرتلری اواخر عمرلرنده ضعف وفتور وشیخوخت سببی ایله اکثر زمانده یاتوب مرید ومخلصلری اعضا واطرافنی اوغارلر ایدی اتفاقا برکون بر محبی اوغرکن بضرورت ظاهر اولمغین قالقوب بر صاحب جمال اوغلی واراعش اکا امر ایتمش جوانك





کنی خواجه‌نك پاینه مس ایدیجك فی الحال ایقلرین چکوب باشنی قالدروب اصحابنه خطاب ایتمشکه نیچون ایاغم چکدیم بیلدیکزمی بو جوانك کنی پایمه تماس وحرارت دستندن نفسمه احساس اولیجق نفس بشریتمه نوع تلذذ ودغدغه واقع اولدی پس اکاه اولك بو فقیر بوقدر مجاهدات وریاضاتکه مدت عمرمده حاصل وحالا شیخوخت وهرمدن بو مرتبه‌یه واصل اولمشکن هنوز داعیهٔ بشریتدن اثر باقی ونفس نافرجام هنوز جرعه‌ٔ جام هوایه ساقی اوله سزلرده کیم اسباب قوة کامل وحرکت جنبشکز هوای نفسه شاملدر قیاس ایدیکزکه ساده‌رولر مصاحبتی نه مرتبه محنت امیز ونه درجه‌ده فتنه انکیز اوله زینهارکه مردانه نظردن حذر ووادیٔ محبتلرندن کذر ایدوب آتش محبتلرندن قلبه شرر طوقندیرمکز ودخی وای پریشان حال وقال ایله محب حیدر کرار وامت محمد مختار کچورسز اما عمله کلیجك مثال خرانك داخل الحادده ینارسز ونیجه خیالات کاذبه‌ٔ بنك جاذبه‌یی کرامات صانورسز وخلقه کرامتی درهم درهم صتارسز حال بوکه سزده نه کشف وکرامتدن اثر ونه حقیقت اشیادن خبر واردر زیرا مشایخ عظام واولیاء کرام بو عالم کرامته واصل ومقام کشفه نائل اولدقلرنده بو مضمون (من عرف الله کل لسانه) (بیت) این مدعیان در طلبش بیخبرانند * کانرا که خبر شد خبری باز نیامد * مفهومنه ماصدق اولدقلری محققدر ومفتاح السعاده‌ده مذکوردرکه علم تصوف علم حالدر علم قال دکلدر الفاظ وضع اولنمین شیده فضای قیل وقالتنك ومرکب کلام عقلی میدان حالده لنکدر ومشایخ اهل حال کشف وکرامت صاتمغه حیض رجال دیمشلر زیرا سزده نه کشف وکرامت ظاهر ونه اثار ولایت باهر الحاد کذب ایله منفور عالم ومبغوض بنی آدم اولورسز واحوال حیدریان حقیقتدن بیخبر واسیر نفس حیله کرسز ایمدی بعنایت رب قدیر حقیقت حیدر یلکی سزه تقریر ایده‌لم حیدر لفظی درت حرفدر هر بر حرفی حیدر یلك معناسنه صرفدر اول حرفی حادر حادن مراد حلم وحیادر یعنی حیدری اولان کسنه حلیه‌ٔ حلم وحیا ایله محلی شریعت وحقیقت

ایله مربی اوله تا که مقام حیدریلکه واصل واول طریقده مقصد
اقصی یه نائل اوله ایکنجی حرفی یادر یادن مرادیم در یعنی حیدری
اولان مثال دریا محبت خدا برله جوش وخروش ایدوب اوامر الهیه یه
جان ودلدن مطیع ومنقاد اوله اوچنجی حرفی دالدر دالدن مراد
دلالتدر یعنی حیدری اولان کسنه خیراته دال وبوته عشق ایچره
قال اوله دردنجی حرفی رادر رادن مراد روشن دل اولمقدر یعنی حیدری
اولان کسنه نك مرآت خاطری پاك ومجلا ودنس دنیادن صاف
ومصفا اوله تا که اینهٔ قلبی مرآت جهاننما ووجودی اسکندر کشور
کشا اولوب مسلم عالم ومقبول بنی آدم ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم
قتنده امت وعلی مرتضی یه محبت ایتمکله مشرف عز وکرامت برله
قدری عالی اوله دیوب خواجهٔ جهان ختم کلام ایلدی وعادت
معهود اوزره اوغلی نتیجهٔ جان ایله خانقاهدن طشره چیقوب خلوت
خانه لرینه عزم ایلدیلر چون بابا محنتی عراقی بو وجه ایله کلمات مؤنسانه
وحرکات موحدانه یی خواجهٔ جهاندن مشاهده ایلدی اولدم ملزم
ومبهوت وکمال خجالت ایله سکوت وهوادارلرینه اشارت ایدوب
خانقاهدن طشره چقدیلر وعزم راه قیلدیلر چون خواجهٔ جهان نتیجهٔ
جان ایله صلوة صبحی ادا وشکر خدا ایدوب خلوتخانه لردن خانقاهه
کلدیلر کوردیلر که حیدریلر عزم راه ایتمشلر اولدم بربریله احوال
کذشته یه متعلق کلمات واول کروهك فسادلرینی اظهار ورده
مشغول ایکن کوردیلر بر طائفهٔ نمد پوش هزار جوش ایله کلورلر
❋ آمدن طائفهٔ جامیان بخانقاه خواجهٔ جهان ❋ جمهور جامیلر
بر بلوك عامیلر آوازخوشه مالکلر وراه میکده یه سالکلر صدالری پرسوز
کارلری ساز وسوز لحیه لری تراش وشاربلری ناتراش بر بلوك رند
عیاشلر وبازار عالمده قلاشلر ونمد عبا بوشلر وکوشلرنده پرمنکوش یعنی
علی مرتضی یه غلام حلقه بکوش وسرلرنده موبلری فتیله فتیله
وهر فتیله یی سیاه مانند مار وبو اسلوب ناهموار وآیین بدکردار وهزار
های وهوی ایله خواجهٔ جهانك خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجه دخی

( بوصورت )



بوصورت ناشایسته ایله بونلری کوریجك خوش کلدی اما صاحب
خانقاه اولمغله صبر ایدوب معنای منیف الایة « انما یوفی الصابرون
اجرهم بغیر حساب » فحواسیله عمل وجمهور جامیلره استقبال ایدوب
خانقاهه کتوردی ومکان کوستروب یورك درویشلر دیدی بعده
خدامنه امر ایدوب بسط بساط نعمت وطی طومار وحشت قلوب
بونلره تمام الفت کوستردی چون نعمتی اکل ایلدیلر اول نعم ایچون
شکر خدا وصاحب خانقاهه دعا ایلدیلر بعده پیران پیش قدملرینی
یاد وروحلرین دعای خیر ایله شاد ایتدیلر واللرینه دائره ودنبلك آلوب
رسوم قدیمه لری اوزره جوش خروش ایدوب بعده خاموش اولدیلر
خواجهٔ جهان اولدم کریبان تفکردن باش قالدیروب هزار تعظیم
وتوقیردن صکره بیوردیکه صفا کلدیکز نه دیاردن کلورسز ونه طائفه دنسز
وسزه که یم دیرلر وپیرکزی نه نام ایله ذکر ایدرلر دیجك فی الحال
پیش قدملری اولان ابدال ابدی اعنی بابا تیمور نمدی سوزه آغاز ایدوب
دیدیکه ای خواجه بز شیرواندن کلورز وجمله مز شیروانیلیوز بو پیرمزك
نامنه بابا مسرور شیروانی وپیرمزك پیرنه بابا معمور کاشانی دیرلر میدان
طریقتده دلیرلر وبیشه زار حقیقتده شیرلردر دیوب خاموش اولیجق
اولدم مسرور شیروانی جوابه آغاز ایلدی ❋ جواب دادن پیرجامیان
بحضرت خواجهٔ جهان ❋ دیدیکه ای خواجهٔ جهان عالی همم
وای بازل صوف نعم وای زمرهٔ فقرایه انیس وای فرقهٔ ضعفایه جلیس دررر
کلامی کوش جانه منکوش وجواب باصوابی تسلیم عقل وهوش ایدوب
فحواسی اوزره کلامی جان ودلدن اصغا وسکا آیین جامیلکی انها ایدوب
بیان وعیان ایده لم بیلکه بز پیمانهٔ عشق ایچره جامیلر وبادهٔ کلکونی
اشامیلرز ودرونمز مانند جام صهبا مصفا وجلای می ایله آیینهٔ طبعمز منور
ومجلادر وجام می مدام ال اوستنده طوتمغله آیقلرده پایمال وبادهٔ
عشق ومحبت ایله شوریده حال اولوب غم فردای دلدن دور ومدام
عیش وعشرت ایله مسرور اولورز نتکیم بز طریق ملامیونه سالك
اولمغله محو وجود ایدوب حقیقت اشیایه بصیرز وزاهد ظاهر پرست

نفی وجود ایتمکله حال ملامیون ایله حقایق اشیایه خبیر دکلدز زیرا
زاهد عجب عبادت ایله مغرور وکار رندان نصیبی اولمامغله معذوردر
ودخی ای خواجه بز مدام مستانه وراه محبتده رندانه اولدیغمزک سببی
بودرکه دوای مرض عشق می حمرا ( ومنافع للناس ) فحواسی اوزره
علل عالمه دوادر ودخی ای خواجه علم موسقیده کاملرز وآیین پیرمز اوزره
عاملرز دیو نغمات والحان ایله داوودی صدایه مالك وآواز دلفریب ایله
راه محبته سالك اولوب جوش وخروش وهرکیمکه صدامز کوش ایلیه
بیهوش اولور وبزی جوش وخروش ایتدیرن محبت خدا وهزار نالهٔ
دلسوز ایله تغنی یه سبب نشوهٔ جام صهبادر ودخی ای خواجه میانمزده
اولان آهن کمرلر کشتیٔ وجودیمزه لنکرلردر وکوشمزده اولان منکوش
جواب حقدن غیری بسن کوش ایتمکه اشارتدر وسرمزده فتیله فتیله
موی سیاه آتش درونمزده اولان دوداه مشابهی ایدیکی بی اشتباهدر
وبردخی رغن قابده اولان قندیل عشقه فتیل وباشده اولان موی ژولیده‌مز
دلیل ایدیکی بی قیل وقالدر ودخی ای خواجهٔ عالم وعامل وای جمله
فنون ایچره کامل بز رویمز تراش ایله مثال آفتاب عالم افروز ومانند مثال
بی ژنك صفا الوده قیلرزکه ( بیت ) چون زخط شد رخت غبار الود ※
از دل عاشقان برامد دود ※ مضمونی اوزره خطوط سیاهی صحیفهٔ
رخساردن حك ومثال دود سیاه اولان ظلمتی دلدن فك قیلرز وبز ابدالان
پاوسر برهنه ومقید امر میر شحنه دکلز زیرا جمهور ازادنمدبوش
ومدام باده ونبیذ ایله سرخوش ومثال دریا عشق ومحبت ایله جوش
وخروش وکاه مسلوب عقل وهوش اولوب اوزیمز فراموش قیلرز وبزه
سنك ایله سیم وزر برابردر وحب دنیا ایله‌در ونمز کارکر دکلدر زیرا
بز حقیقت « الفقر فخری » درجه‌سنه واصل ومضمون « القناعة کنز
لایفنی » خزینه‌سنه نائلز ودخی بز حقیقت انسانه خبیر وبز خاطری
رنجیده ودلکیر ایتمزز زیرا بزم طریقمزده خاطر ازارلق جرم کبیر وطریق
حقه دامنکیردر ودخی ای خواجه جناب حضرت رسالت پناه صاحب
سریر لی مع الله حبیب الله علیه صلواة الله وسلامه حضرتلرینك بنده‌سیز

( واول )



واول مشرق « ما انجیه ولکن الله انجاه » ومنصوص ( من کنت مولاه
فعلی مولاه ) حضرتلرینك عبیده وافکندده وحسنین احسنین
جنابلرینك چاکر صادقلری وآل واولادینك محب وعاشقلری یوز
( بیت ) زوال ایرشمسون اول خاندانه ※ بقا بولدقجه بودور زمانه ※
محصل ای خواجهٔ محترم وداخل سراپردهٔ حرم ایبن جامیلکدن
سکا بوقدر جواب باصواب وکنوز دفائن اسراردن بودکلی فتح باب
اولدی دیوب بابا مسرور جامی کلامن اخر وساکت اولوب خواجهٔ
جهانه ناظر اولدی ※ جواب دادن خواجهٔ جهان بیرجامیان ※ چون
اول ولی غیرت وصفی پردهٔ وحدت خواجهٔ جهان بابا مسرور شیروانیدن
طریق جامیلکده بوقدر حرکت جاهلانه وکلمات عامیانه وسفسطهٔ
ملحدانه استماع ایلدی اولدم غیرت خدا دروننده ظاهر وشریعت
مطهره‌یه تابع اولمین خاسر ایدیکی باهر اولوب زبان شیرین واداء متین
ایله دیدیکه ای پیر اسیر بند هوا وای کرفتار قید صید وصدا وای ماصدق
« هم الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا » بزم عشق ایچره جامیلر وصدا کر ایله
داود ثانیلرز صفای می ایله مدام مست وشیدا وغم غصهٔ دنیایی درون
دلدن رها قیلوب ازاده ومزخرفات عالمه دلداده دکلز دیرسز بوقولکز
صحیح واینکز ملیح دکل ایدیکی اظهر من الشمس وابین من الامسدر
زیرا جامیٔ حقیقی ومی محبت ایله راقی شول شخصدرکه اول بحر محبتده
حائض جناب عمر الفارض کبی « سکرنا بها من قبل ان یخلق الکرم »
فحواسی اوزره کرم خلق اولنمزدن اول بادهٔ عشقدن مدام مست وشیدا
اوله یوخسه الآیة « انما الخمر والمیسر والانصاب والازلام رجس
من عمل الشیطان فاجتنبوه لعلکم تفلحون » مضمون منیفی اوزره ترکی
باعث صلاح واجتنابی سبب فلاح اولان خمر ایله مدام جامیلکی ابد
ایدنوب مست وشیدا اولق آخرتده رسوالغه باعث ایدیکی معلوم عقلا
وعرفا دکلیدر ونص ایله ایچمه‌سی حرام وحلنه ذاهب اولان کافر اولمسی
محل کلام دکل ایکن سز حلنه ذاهب وشریعت محمدیدن هارب ومنهی
عنه اولان خمردن شارب وروزشب فسق وفجوره طالب ونفس اماره کز

روحانیتکزه غالب اولوب سزی حقدن دور وآیین احمدیدن مهجور قلوب
بحر الحاده غریق ونار کفره حریق قیلمش وابن مسعود بیوردیلر که « اذا مات
شارب الخمر فلم یتب فادفنوه ثم اجسونی ثم انبشوا قبره بعد ذلك فان لم
تجده مصروفا عن القبلة فاقتلونی » زیرا سز کلام حقیقت علماء کرامه
ومشایخ عظامه واقف ودرجهٔ عرفانه عارف اولمغله می محبتدن بی خبر
وعلامت عشقدن اثر اولیوب اسیر مشتهیات نفسانیه وکرفتار دام حیل
شیطانیه اولوب جناب حقدن مردود وراه ضلالتده مفقود اولمغله
عالمی سرسری کشت وکذار وهر شب بر کوشه‌ده قرار طوترسز ودخی
ای پیر فاسق مجرم وای ماصدق « ومن یهن الله فاله من مکرم » زبان
تصوفده میدان مراد عشق خدادر ( نظم ) چو خوردم من شراب
بیخودی را * رها کردم خیالات خودی را * شدم بیخود صفت اندر
دو عالم * ندانستم دیکر نیك وبدی را * وحضرت منلا جامی بیوردر
( بیت ) صفت بادهٔ عشقش زمن مست مپرس * ذوق این می نشناسی
بخدا تا نچشی ( نثر ) ومی کاه اولور روح انسانی‌یه اطلاق اولور عشق ایله
متصف روح اولمغین اول بحر محبته جناب عمر ابن الفارض بیوردر
( شعر ) فخمر ولا کرم وادم لی اب وکرم * ولا خمر ولی امها ام * وقد
وقع التفریق والکل واحد * فارواحنا خمر واشباحنا کرم ( نثر )
ومولانا جامی بو قطعهٔ بلیغه ایله جامیلك وجه تسمیه‌سن بیان بیورمشلردر
( قطعه ) مولدم جام ورشحهٔ قلم * جرعه جام شیخ الاسلامیست *
لاجرم در جریدهٔ اشعار * بدو معنی تخلصم جامیست ( نثر ) پس بو قطعهٔ
بلیغه اکرچه کندیلرینك جامی اسمیله مسما اولدیغنك وجهنی بیاندر
لکن جامی اسمی مشایخ اسلامك جام محبتلرندن جرعه نوش اولان
کیمسه‌یه اطلاق اولنمق لایق اولوب غیریده جامی اسمی اطلاق اولنمق
لایق اولمدیغنه اشارتدر فی الحقیقه جامی اسمندن مراد عشقله
انسابدر وعشق خدا بین الفحول اصل الاصولدر خواجهٔ عطار
بیورر ( ع ) ذرهٔ درد از همه عشاق به ( نثر ) ومولانا خداوندکار
بیورر ( نظم ) عشقست طریق راه پیغمبرما * مازادهٔ عشق وعشق
( شد



شد مادرما * دیکر * عاشق ومعشوق شد مشق زعشق * کز تو مشتاق
دوین مشتق نکر * ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز بیوردیلر
« من عشق فعف ثم کتم فمات مات شهیدا » ( نثر ) وعشق خدا
هر ذره‌ده عیان ایدیکی اهل قلبه نمایاندر واول عاشق ربانی عین القضاة
همدانی بیوردیلر ( رباعی ) بر سین سریر سرشاه آمد عشق * بر کاف کلاه
کل کلاه آمد عشق * بر میم ملوك ملك ماه آمد عشق * با این همه یکقدم
زراه آمد عشق * لکن سز بو مقام عالیدن بری فسق وفجور ایله صحاریٔ
نفس اماره‌ده سرسری کزرسز وجام می ایله مدام مست وشیشهٔ ناموس
وعاری شکست ایدوب مجرد دلق وعبا ایله جامیلر اوله‌مزسز بلکه
عامیلر اولورسز ودخی ای پیر باده نوش وای مکر ابلیس ایله مغشوش
صداکز ایله مغرور اولوب اواز خوشکز عالمه شایع وانفاسکزی بنی آدمه
بایع اولوب نیجه جهله وفسقه‌یه صداکزی دکلتمك ایله باعث تحریك
سلسلهٔ شهوت وسبب ظهور صنوف معصیت اولوب ( الغنا رقیة الزنا )
فحواسنه تحریك وبو فتنه‌یه باعث اولمغین معصیته شریك اولورسز
ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز بیوردیلر « الغنا ینبت النفاق
فی القلب کما ینبت الماء البقل » اکرچه اواز خوش مقبولهٔ جمله بشر وبر معنیده
« ونفخت فیه من روحی » امرندن بر اثر معتبر ایدیکی وفیه نظر دکلیدر وحضرت
داود علیه السلام حسن صوت ایله ممدوح انبیادر ورسول اکرم
صلی الله علیه وسلم ابو موسای اشعری‌یه حسن صوتی اولدیغیچون
« لقد اوتیت مزمارا من مزامیر داود » دیو مدح بیوردی اماسز
صورت طیبه‌کزی محلنه صرف ایتیوب تغنی وترنمات ایله تضییع اوقات
وصداکزی فسقه‌یه دکلتمکله باعث تحریك سلسلهٔ شهوات اولورسز
زیرا صدای خوبدن مراد اولدر که علما وفضلایه وصلحا وفقرایه اواز
خوش ایله قصاید فصحای عرب بر له مدح رسول اللهی بیان وصدای
جانسوز ایله تلاوت قرآن ایدوب استماعندن اهل دللر مسرور وخاطرلرندن
غم وغصه دور اولوب صداکز باعث صفا ودعاء خیرلری سزه ذخر
عقبا اوله ودخی ای پیر مجنون وای مرکز دائرهٔ اسلامدن بیرون موی

ژولیده ایله مثال مجنون سر کردان ومفتـون اولوب فتیله فتیله مویلر
باشکزه بلای سیاه وعالم ایچره درد سر ایدیکی بی اشتباهدر وشعر ایله
کندیکز مانند رهبان وسنته مخالف وضع ایتمکله خلق ایچره مهان
اولورسز ودخی بزه سنك ایله سیم وزر برابر وحب دنیا درونمزه کارکر
دکلدر دیرسز بو دعوایه شیء الله ایتمکز منافی ایدیکی جواب شافیـدر
زیرا مالك محبتی دلدن زائل وعبد ایله حق ماییننه حائل اولمیجق مال
واسباب انسانه ضرر ومیل ملك واملاك فوادنه اثر ایلمز (مثنوی) چیست
دنیا ازخدا غافل بدن ✻ نی قماش ونقره وفرزند وزن ✻ آب درکشتی
هلاك کشتی است ✻ آب اندر زیر کشتی پشتی است (نثر) ونیجه انبیا
واولیا علیهم السلام ماهب الصبا مال فراوانه مالك ونیجه خدم وخشم
ایله طریق حقه سالك اولمشلردر جملهٔ انبیادن حضرت سلیمان
ویوسف علیهما السلام واولیاء کرامدن عبدالقادر کیلانی وخواجهٔ
احرار عبیدالله السمرقندی النقشبندی حضرتلریدر روایت اولنورکه
خواجهٔ احرار نیجه طویله اسب عربی وعراقیلری وار ایدیکی هربری
بی نظیر ولایق سلاطین صاحب سریر ایدی وطویله لرینك میخلری
زر وسیم اولمسی شایعدر برکون خواجه دن بو احوال سؤال اولندقده
بیورمشلرکه (من میخ طویله را درکل زده ام نه دردل) محصل کلام
ومقصد مرام محبت دنیا دلده براولمیوب برمضمون آیهٔ «ومما رزقناهم
ینفقون» فحواسی اوزره عطیهٔ خدایی انفاق ایدوب محبت زر وسیمی
خانهٔ قلبه داخل ایتمجك کثرت مالده ضرر یوق ایدیکی محل شبهه
دکلدر (بیت) زحب مال وحب جاه برخیز ✻ توچون دانی تو بی
ازراه برخیز (نثر) ودخی بز حقیقت انسانه بصیر وکسه یی رنجیـده
ودلکیر ایتمزز دیرسز عبث سویلرسز زیرا سز سالك شاهراه شریعت
ونائل مقام طریقت وحقیقت اولمیوب امر خدا ورسولنه عاق اولمغله
جمله عالم سزدن رنجیـده دل وفعل قبیحکزدن دنیا منفعل اولمغله
مبغوض جهان وخلق ایچره مهان ودنیـا وآخرتده خسران اوزره
اولورسز ودخی بنـدهٔ رسول خدا وچاکر علی المرتضی کچنـورسز





اما قول وفعله کلیجك انلرك قال حاللریله چنبش وشریعت مطهره اوزره
کوشش قیلمزسز زیرا سز آیین جامیٔ حقیقیدن خبردار وواصل درجهٔ
اخیار دکلسز باری بعنایة رب الانام احوال جامیلکی سزه اعلام ایدهلم
لفظ جامی درت حرفدر هرحرفی جامیلك معناسنه ظرفدر اول حرفی
جیمدر جیم جفا وجوره اشارتدر یعنی جامی اولان کیسـه امر خدای
ذوالجلال ایله ظهور ایدن آثار جفا وبار عنایه تشویش بال کتورمیوب
علی کل حال ناسك اذیتنه صبر ایدوب بو بیتك مضمونیله قصر ایلیه که
دیمشلردر (بیت) یقنلر خاطرناشادمی یارب شاد اولسون ✻ بنمچون
نامراد اولسون دینلر برمراد اولسون (نثر) ثانی حرفی الفدر امره
اشارتدر یعنی جامی اولان کمسـنه امر خدای متعال ورسول اکرم
صلی الله علیه وسلم افندمزك شریعت معجز مقالی اوزره الف مثـال
راست وثابت اوله تاکه راستین مقامین بوله ثالث حرفی میمدر میم محبته
اشارتدر یعنی جامی اولان کمسنه جام محبت خدا ایله مست وشیـدا
وماسوی اللهی خاطردن رها قیلوب راه محبتده ثابت اوله رابع حرفی
یادر یادن مرادیمدر یعنی جامی اولان کمسنه مثـال دریا عشق ومحبت
ایله جوش وخروش ایده دیوب خواجهٔ جهان اوغلو نتیجهٔ جان ایله
عادت معهوده لری اوزره خانقاهدن طشره چیقوب خلوت خانه لرینه
عزم ایلدیلر اولدم بابا مسرور شیروانی هزار خجالت وشرم ایله خانقاهدن
چیقوب عزم راه ایتدیلرینه عادت اوزره خواجهٔ جهان اوغلو نتیجهٔ
جان ایله صلوة صبحی ادا وشکر خدا ایدوب خانقاهه کلدیلرکه جامیلر
عزم سفر قیلمشـلر اولدم کندی مقاملرینـه کچوب جلوس ایتـدیلر
برساعتدنصکره کوردیلرکه ینه برجمهور تاجدار نمدین وعباپوش پیر
خروش رو بر زمین برطائفه کلور ✻ آمدن طائفهٔ بکتاشـیان بخانقاه
خواجهٔ جهان ✻ کروه بکتاشیلر جمیعا روتراشیلر واوضاع ناهموارلری
باشیلر واطوار ناهموار ارتکابیله مبتلاشیلر ومنکرات قبیحه دن غیر متحاشیلر
وسرلرنده آق کیچه دن دوازده ترکی تاج ترکی که عرضی برقارش وطولی
ایکی قارش وتاجلرینك وسط حقیقی سنده سید غازی سنکندن دوکه لر

نمایان وهردوکمه‌نك اوجنده یوکدن بوکلمش شرابه‌لر روان وتاجلرینك
صاغ جانبنده نقش ( لفظة الله ) وصول جانبندن ( محمد رسول الله )
وکیسه‌نك تاجلرنده اسم علی مرتضی ونام حسنین احسنین
رضی الله عنهما مکتوب تاجلر ایله کمی نمد وعباده وکمی جبه
وقباده خیل وخشم طبل وعلم ایله خواجهٔ جهانك خانقاهنه
متوجه اولدیلر خواجهٔ جهان دخی انلری بوکسوت غریبه وهیئت
عجیبه ایله مشاهده ایدیجك بوطرز طبعنه پسندیده وخوش کلدی
لکن صاحب خانقاه اولمغله صبر وتحمل ایدوب رفق اوزره اولدی زیرا
رفق رضای یزدان ومشکل کارلری آسان ایتمسی محل کمان دکلدر
محصل خواجه حضرتلری بوجهوره رفق اوزره معامله ایدوب صفا
کلدیکز درویشلر دیوب اعزاز واکرام ایله خانقاهنه کتوردی بعده
خدمتکارلرینه اشارت ایدوب مثال فرش بوقلمون انواع نعم کونا کون
احضار ایتدیلر چون نعمتی تناول ایلدیلر اولدم خدای عزوجل جنابنه
ثنا وصاحب خانقاهه دعا بعده ارواح پیش قدملرین خیر ایله یاد ایتدیلر
ورسوم قدیمه‌لری اوزره اللرینه دنبلك ودائره آلوب برفصل جوش
وخروش ایدوب بعده خاموش اولدیلر خواجهٔ جهان دخی اولدم
جوابه آغاز ایدوب خوش کلدیکز درویشلر صفا کلدیکز دلریشلر
نه دیاردن کلورسز ونه طائفه‌دنسز وسزه کیم دیرلر و پیرکزی نه نام ایله
یاد ایدرلر دیو بیوردی جمهور بکتاشیان چون خواجهٔ جهاندن
بوکونه سؤالی کوش ایتدیلر فی الحال خلیفه‌لری اولان حال اعنی ددهٔ
حیران پریشان حال دیز اوزره کلوب دیدیکه ای خواجه بز دیار
ساساندن کلورز وفرزندان عراقدنوز وجمله‌مز ساسانیلرز بو پیرمزه
بابا مستان ساسانی وبو پیرمزك پیرینه باباکوبان هندوانی وانك پیرنه
بابا عریان شبستانی دیرلر هر بری دریتیم وصاحب قلب سلیم وعارف
بالله ومقبول درکاه اله وعارفان بی اشتباهلردر دیوب خاموش اولیجق
اولدم بابا مستان ساسانی کریبان تفکردن وخیالات شیطانیه‌دن
باش قالدیروب جوابه آغاز ایلدی * جواب دادن پیر بکتاشیان

(بحضرت



بحضرت خواجهٔ جهان * ای خواجهٔ عالی همم وای باذل الوان نعم
ای سخی سفره کستر ومطبخ عالمده جسم پرور بیلکه بز پیران آیین
حضرت حاجی بکتاش واول استانهٔ سعادتده جان ایله فراش
وشوخ طبع ونیك معاش وفن عرفانده قلاش وعیاش وسر عشق
ومحبتی طبل وعلمز ایله عالمه فاش قلەرز زیرا بز صداقت صدرنك صاحبلری
ونفس اماره غالبلری اولوب ماسوایی فراموش ومتصل عشق ومحبت
ایله جوش وخروش ایدوب جهانده کرفتار علاقه ومثال خراسیر
بار محنت وفقر وفاقه دکلز ومضمون « الرزق علی الله » ایله عامل وقضایه
رضا درجه‌سنه نائل اولوب جناب حقه توکل ایله توسل وفنون
قناعتی تأمل ایله تعقل وباد فقری تحمل ایله تجمل وامر تقدیری
تخیل ایله توغل ایده‌رز ( بیت ) هرکسی تدبیرکاری میکند * مارضا
دادیمه تانعم الوکیل * ودخی بز ای خواجه بحار وحدتك غواصلری
وخورشید عشقك ذره مثال رقاصلری وطریق وحدتك رهبرلری
ومیدان محبتك سرورلری وعالم ایچره بکتاشیلر وصوفیٔ زراق کبی
قلاشیلردکلز ودخی مملکت جانك شاهی وآسمان معرفتك ماهی
وطریق حقده ثابت قدملر وتعلقات عالمدن آزاده برکروه عالی همملردنز
واستانهٔ حاجی بکتاشی درون دلدن اقبال وانك سر افکنده‌سی
اولدیغمزه تاجمز دال ایدیکی بی قیل وقالدر ودخی ای خواجه تاجمزك
جانب یمیننده اسم جلال یازمقدن مراد اولدرکه اوستمزده حق حاظر
وجمیع افعالمزه ناظر ایدوکنه اشارتدر وجانب یسارینه نام محمد المصطفی
صلی الله علیه وسلم وعلی المرتضی وحسنین احسنین رضی الله عنهما
اسم شریفلرین تحریر ایتمکدن مقصود اولدرکه اسماء شریفه‌لری
ایله تاجمز تشریف وانلرك بندهٔ مخلصلری اولدیغمزه ایما ایله خلوصمز
تعریفدر وبوتاج ونمدلر ایله مثال شمس وتابان وهرکون عالمی کوشه
بکوشه سیران وهرشب برجایده مهمان اولوب جمله عالم بزه تعظیم
وتکریم ونیجه‌سی جانی عرض عبودیت ایله تسلیم ایدر ( نظم )
بز معنی یوزندن قطب عالم * قلوبه فیض آقر بزدن دمادم * جهان

وجان بزمله اولدی قائم ✱ مکان وتن بزمله اولدی دائم ✱ ودخی ای
خواجهٔ زمانه وای راه محبتده مردانه تاجمز اوزره دوکه‌لردن مراد
سر بریده مرده‌لر اولدیغمزدن نشان وسر « موتوا قبل ان تموتوا »
معناسنه برهاندر ودخی تاجمز اوزره دوکه‌لر فلکك تیرجفاسنه نشانلردر
واول دوکه‌لر اوجنده صارقش شرابه‌لردن مقصودیمز اولدرکه
سرمزدن تراش ایتدیکمز مویلره عدیل ودرونمزده سوزان اولان
قندیل عشقه فتیل ایدیکی محل قیل وقال دکلدر زیرا موی کثیر
باشه بلای سیاه اولمغله آنی تراش وشرابه‌لری اکا ماند ایتمك ایله
رندلکمز عالمه فاش قیلرز و دخی ای خواجهٔ مبارز جد وجهد وای
مجاهد اهل عهد جناب حضرت بکتاشی برشجر اوزره بی نان وآب
قرق سنه رب الارباب حضرتنه بالعشی والغدات عبادات وطاعت
ایتمکله محاسن شریفلری کثرت ریاضتدن دوکیلوب مرآت رخسارلری
مثال آینهٔ جهان‌نما وژنك غبار خطدن پاك ومجلا اولوب اول
ریاضتده درکاه حقه تضرع ایدوب (نظم) اوزندن بزدن اول صوم
وصلاتی ✱ دخی نار جهنمدن براتی ✱ تمنی ایلشدر انده حقدن ✱
بو سوزی جان ایله تصدیق قیل سن ✱ ودخی بز ای خواجه رخسارمز
خطدن عاری ایدوب اول سلطانه کندیمزی تشبیه وفقرای بکتاشیه
بو آیینی تنبیه ایدرز زیرا عبادات ظاهره برطرف وآیین پیرمز اوزره
کوشش ایتمکله شرف حاصل ایدوب اسرار عالمه خبیر و حقیقت
اشیایه بصیر اولورز محصل ای خواجهٔ محترم وای داخل سراپردهٔ
حرم آیین بکتاشیلکدن سکا بودکلی قیل وقال و بسط مقال اولندی
لکن بحردن قطره وشمسدن ذره انجق بیان وعیان اولندی دیوب
بابا مستانی ساسانی خاموش اولدی ✱ جواب دادن خواجهٔ جهان
به پیر بکتاشیان ✱ چون اول پیشوای راستین و مقتدای راه
دین وتاج زهد ودیانت وشمع شب افروز سعادت ودر دریای فضل
وعرفان اعنی حضرت خواجهٔ جهان بابا مستان ساساندن طریق
بکتاشیلکده بوقدر کلمات دروغ آمیز وحرکات فتنه انکیز مشاهده
(ایلدی)



ایلدی اولدم زبان ملیح وعبارت فصیح ایله دیدیکه ای پیر کمراه وای
اسیر نفس روسیاه ای طریق حقدن دور وای شریعت محمدیدن
مهجور وعالم ایچره مبغوض ومذموم و نور سمت دیانت تقوادن محروم
ز بکتاشیلرز وصوفی زراق کبی قلاشیلر دکلز زیرا صداقت صددینك
صاحبلری وعسکر نفس امارهنك غالبلری وکرفتار علایق وخرمثال
اسیر بار عوایق دکلز وبز دریای وحدتك غواصلری وشمس حقیقتك
ذره مثال رقاصلری وممالك جان ودلده سلطان عادل وبارکاه باریده
بندهٔ مقبل وهوا پرستلری مبطل و حلال هر مشکللرز دیرسز
بد اعتقاد وبد اذعان ودروغ ونقصان سویلرسز زیرا صاحب صدر
صداقت وغالب نفس آفت شول شخصدرکه طریق اهل بدع وضلالدن
اجتناب وشریعت وطریقت موجبنجه مونس اولی الالباب اوله نتکیم
اول راه حقه داعی وهادی سید الطائفه جنید بغدادی حضرتلری
بیورر ( مذهبنا مقید بالکتاب والسنه وقال ایضا الطرق الی الله
تعالی کلها مسدودة علی الخلق الاعلی من اقتفی اثر رسول صلی الله
علیه وسلم ( قطعه ) طریق راستی کراسترسکزسز ✱ شریعت
موجبنجه جنبش ایلك ✱ قو یوب الحادی اویوك مصطفی یه ✱ سز اول
سلطانه شایسته ایش ایلك ✱ بودر دروپشلره راه صداقت ✱
عبادت ایلینجه کوشش ایلك (نثر) واول نائل درجهٔ عالی جناب
ابو الحامد الغزالی بیوردکه ( لا اعرف لترك السنة من غیر عذر وجها
سوی کفر خفی او حمق جلی ) محصل قال وحقیقت حال بوایکن
سز فرائض وسنن ایله عمل ایتمك ایله طریق زندقه والحاده سالك
وتبع اغوای شیطانیه ایله فضای کفره هالکسز واصول اربعینده
صاحب الحقایق بیوردکه ( ان الشیطان لما یئس من عبادة عبدة
الاصنام ابتدع طریقا شبیها بالحق فی قلة الاکل والشرب ولبس
الثیاب الخشنة والتوحید والصعقه والتصلفات الفارغة عن المعانی
المقصودة فظن الجهال انه الحق لمشابهته بالحق واختلاطه بکلمات
العرفان والعشق وعملوا فیه بقول عقیمة وافهام سقیمة فلم یتدبروا

فی الایات والنصوص واحوال العلماء والاولیاء فوقعوا بتلبیس اللابس فی ضلال بعید وافتروا علی الله تعالی و علی دینه وعلی طریقة انبیاءه واولیاءه فضل سعیهم فی الحیواة الدنیا وهم یحسبون انهم یحسنون صنعا اولئك كالانعام بل هم اضل سبیلا ) ای پیر سفیه ومجنون وای مرکز دائرهٔ اسلامدن بیرون حضرت حاجی بکتاش عبادت ایتمکله الی یوم القیام سزدن نیجه تکالیفی رفع ونص ایله امر اولنان عبادتی نوجهله دفع ایدر زیرا شریعت محمدیه اصل اصول ولب لب الحقیقه در وهر حقیقتکه شرع مطهر رد ایلیه اول زندقه والحاددر ( اذا الشریعة حق العبودیة والحقیقة هی حقیقة العبودیة ) وحاجی بکتاش حضرتنه بو دیدوککز افترای محضدر کندیلرك ایتدیکی عبادات کثیره ومجاهدهٔ عسیره زوایه سنده محفوظ اولان مناقب شریفه سنده مسطور وبین الجمهور متعارف ومشهوردر نهایت جواب بولامدیغکزدن بو مقوله بهتان و افترا سویلمکله طغیان ایدرسز نعوذ بالله من ذلك الالحاد محمد بن المنصور حضرتلری روایت ایدرکه اول کامل ربانی جناب حضرت عبد القادر کیلانی قدس سره بیورمشلرکه ( ستة عشر وستمائه ده دمشق دار السلام سقاها الله صوب الغموم جانبنده بریه جانبنه عزم سیاحت قیلدم و برزمان ارده گشت وگذار وهر شب برکوشه ده قرار طوتدم و بو جستجوده مادن اثر بولیوب شدت عطش درونمه کارکر اولیجق برقطعه سحاب اوستمه سایه صالوب ندایه مشابه برشی منتشر قیلدی بن دخی اول ندوه دن طراوت حاصل ایدیجك کوردمکه افقدن برنور ظاهر اولدی وضیا ویردی وایچندن برصورت ظاهر اولوب ندا ایتدیکه یا عبد القادر ( انا ربك وقد حلت لك المحرمات ) اولدم اعوذ بالله من الشیطان الرجیم اخساء یالعین دیجك اول ظلام وظاهر اولان صورت دخان اولوب بعده بکا خطاب ایتدیکه یا عبد القادر ( نجوت منی بعلمك و بحکمت ربك وفقهك فیما احوال منازلاتك واضلات بمثل هذه الواقعة سبعین من اهل الطریقة ) دیجك بن دخی ( لربی الفضل والمنة ) دیو جواب ویردم بعض فقراسی





عبد القادر حضرتلرینه سؤال ایتمشلرکه شیطان ایدیکن نیجه فهم ایتدیکز دیدکده حضرت شیخ بیوردلرکه ( احلت لك المحرمات ) دیمکله ابلیس پرتلبیس ایدوکنی معلوم ایلدمکه انبیا واولیادن برفرده محرمات حلال اولماز زیرا برفرد عبودیتدن خلاص بولماز وعبودیتدن اتم برنسنه و برمقام یوقدر اندن بری اولمق کفردر حق کفره راضی دکلدر انکیچون بیلدمکه شیطاندر دیدی ودخی ای پیر بی نوا ودنبالك ودائره ایله اسیربند هوا وماصدق « هم الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا » بو قصص پرخصصدن حال پریشانکز معلوم جهان ومضمون « افمن اتخذ الهه هواه » برله عبد شیطان اولمکز محل کمان دکلدر ودخی ای پیر راکض میدان غفلات وای رکن اتباع الشهوات اسم جلالی تاجلریمزه تحریر ونام ( محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم افندمزی ) تسطیر ایتمدن مرادمز انلره تعظیم وتکریم وکمال مرتبه عبودیته تسلیمدر دیرسز بد اذعان ودروغ نقصان سویلرسز زیرا اول اسامیٔ شریفه یی برکیجه کلاه اوزره یازوب بی طهارت بلکه جنابت باشکزه الوب عالمی شیئا لله جر وواصل سیم وزر اولورسز پس اسم جلاله بی سبب کسب جیفهٔ دنیا ایچون تعظیم اولماز بلکه تحقیر اولور خصوصا که جلاله نك تعظیمی اول جلیلك مسماسی اولان رب العالمینك امرینه امتثال ایله اولور بو معنادن سز خود بریسز و بر دخی اسم جلالی تاجره یازمه دن مراد خدا اوستمزده حاضر وجمله افعالمزه ناظر ایدوکنه اشارتدر دیرسز بو جوابکزله فصاحت واظهار جهالت ایدرسز زیرا خدای عز وجل مکان مخصوصدن منزه ومبرادر واوستمزده در دیمکله کفر والحادکزی عالمه افشا قیلارسز وحدیث شریفده « ان الله ماحل فی شیٔ ولاغاب عن شیٔ » وارد اولمشدر ودخی ای مرض الحاد ایله علیل و بی نواوای ماصدق « فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرضا » تاجلریمزده اولان دوکمه لر فلکك تیر جور وجفاسنه نشانه در دیرسز بیهوده گفتار وحرکت ناهموار ایدرسز زیرا سز دکل جمله نوع بنی انسان قضایه رضا ویرمکدن غیری چاره می واردر ( رباعی )

غیر اونیست درجهان ای یار * اعتباریست یار باغیار * وحدهٔ لاشریك له كفتم * لیس فی الدار غیره دیار ( نثر ) ودخی ای پیر مجرم مخذول وای ماصدق ( یوم تقلب وجوههم فی النار یقولون یالیتنا اطعنا الله واطعنا الرسول » امر خدا ورسول ایله عامل ودرجهٔ تحقیقه نائل اولیوب كفر والحاد ایله عالم ایچره هم مضل وهم ضال اولورسز وحضرت حاجی بكتاشه نیجه شیٔ اسناد ایدرسزكه حاشا ثم حاشا اول عزیزدن بودیككز احوال ظاهر اولوب شرع شریفه مخالف وضع ایلیه وحاجی بكتاش علیه الرحمه ابرار دیندن بركامل وجود ایدی متشرع ومتدین فاضل ومحقق ومتقن سالك من عرف سرینه مالك برعارف كیمسه ایدی ناكاه بقدرت الله بحار جذبات ربانیه باد نفحات سبحانیه‌دن تموج ایدرك جوش وخروشه كلوب زورق عقلی دریای وحدته غریق وبادهٔ عشقدن مدام مست اولمغله بیهوش رحیق اولوب مركز دائرهٔ عقلدن بیرون ومی محبت ایله مفتون ومجنون اولمشلردر محصل حاجی بكتاش می محبت ایله سكران واسرار حق ایله مدهوش وحیران ایكن برنیجه رند وقلاش وفتنه انكیز واوباش بوكسوتی اول كیدی دیو افترا ایله كندولری كیوب تغیر الشكل لاجل الاكل ایتدیلر وبوحالی سرمایه ایدنوب عالمی جر ووا صل سیم وزر اولدیلر وحاجی بكتاش عالم جذبه ایله اخرته سفر قیلدیلر ( بیت ) عارفان چون سفر ملك بقا میخواهند * ازدم تیغ تو تكبیر فنا میخواهند * ( رباعی ) ازبادهٔ عشق درازل مست شدیم * درمستیٔ ان شراب ازدست شدیم * اول ز وجود خویش فانی كشتیم * آخر ببقای ذات حق هست شدیم ( نثر ) ای مستحق نار سقر وای پیر بیخبر كندیكزدن بو اندیشهٔ باطله‌یی رفع ووساوس شیطانیه‌یی دفع ایدوب مفاسد باطله كزدن رجعت وتوبه وانابت ایدككه حقیقت حال بكتاشیدن سزی خبردار ایدهلم بكتاش حرفی بشدر هر حرفی بكتاشیلك معناسنه صرفدر اولكی حرفی بادر با بلوغه اشارتدر یعنی بكتاشی اولان كمسنه ازدواج روح ایله نفسدن حاصل اولان ولد قلبیسی مقام بلوغه ( واصل )



واصل ودرجهٔ تحقیقه نائل ایدوب آیین شریعت اوزره ظاهرین مكمل وباطنی نور كرامتله منور ایده ایكنجی حرفی كافدر كاف كفایته اشارتدر یعنی بكتاشی اولان كیمسه كنز قناعته مالك ونائل وطمع دنیایی دلدن زائل ایدوب طریق حقه سالك اولمقدر اوچنجی حرفی تادر تا ترابه اشارتدر یعنی بكتاشی اولان كیمسه مضمون ( الصوفی كالارض ) ومعنای صوفی ( تاخاك نشود پاك نشود ) مفهومی اوزره وجودی مانند خاك وخاطری دنس دنیادن پاك كركدر دردنجی حرفی الفدر الف الفته اشارتدر یعنی بكتاشی اولان كیمسه ناس ایله الفت ایدوب انلری خیراته داعی وطریق حقه هادی وسالك اولمق كركدر بشنجی حرفی شیندر شین شرعه اشارتدر یعنی بكتاشی اولان كیمسه فعل نامشروعدن عادی وجمیع مناهیدن پرهیزكار اولمق كركدر دیوب خواجهٔ جهان نصح دربارین بووجه ایله آخر ایدوب اوغلی نتیجهٔ جان ایله خانقاهدن چیقوب خلوتخانه‌لرینه عزم ایلدیلر چون جمهور بكتاشیان خواجهٔ جهاندن بوكونه كلمات مؤمنانه وحركات موحدانه مشاهده ایلدیلر فی الحال مكانلرندن طوروب هزار خجالت وشرم ایله خانقاهدن طشره چیقوب بیابانه روانه اولدیلر وخواجهٔ جهان دخی عادت معهوده اوزره صلوات صبحی ادا وشكر خدا ایدوب خلوتخانه‌لرندن خانقاهه كلدیلر كوردیلركه جماعت بكتاشیان رحلت ایتمشلر اولدم كندیلری مقاملرینه كچوب بربرله كفتار ایدركن كوردیلركه ینه برجمهور پرسرور كلوب * آمدن طائفهٔ شمسیان بخانقاه خواجهٔ جهان * كروه شمسیلر چار ضرب وجوه شمسیلر نمد سیاه وسفید پوشلر وشراب نبیذ نوشلر ( بیت ) جمله می عشقله سرخوشلر * جام محبت ایله بیهوشلر * سرلرنده برر كلاه نمدین دیه‌لری كشاده ودللرنده مدام ذكر ونقل وباده وغصه وغمدن ازاده وعیش عشرته دلداده ومی احمر ایله ایقلرده فتاده وخیل وحشم وطبل وعلم ایله كلبانك صلوات وآهنك تكبیرات ایله خواجهٔ جهانك خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجه دخی انلری بوآیین عجیبه وصور غریبه برله مشاهده ایدیجك دل وجانی دهشت واوضاع

ناهموارلرندن وحشت حاصل اولدی اما صاحب خانقاه اولمغله حیا
ایدوب الفت اوزره حرکت ایلدی (نظم) صف شکن قلب مناهی
حیاست * راهزن حبل ملاهی حیاست (دیگر) گر حیا نبود برافتد
رسم عصمت ازمیان * در حجابی درمیان هست ازتقاضای حیاست *
فحواسی اوزره بونلره تعظیم ایدوب خانقاهه کتوردی وعادت
معهوده اوزره بذل همم وفرش نعم قیلدی چون نعمتی نوش وغم
فردایی فراموش قیلدیلر اولدم خدای عز وجل جنابنه ثنا وصاحب
خانقاهه دعا وارواح پیش قدملرینی یاد وروحلرینی خیر ایله شاد قیلدیلر
بعده رسوم قدیمه‌لری اوزره جوش وخروش ایدوب بعده خاموش
اولدیلر اولدم خواجهٔ جهان کریبان تفکردن باش قالدیروب
خوش کلدیکز درویشلر قدم کتوردیکز دلریشلرنه دیاردن کلورسز
ونه طائفه‌دنسز وسزه کیم دیرلر وپیرکزی نه نام ایله ذکر ایدرلر
دیجك فی الحال پیش قدملری اولان درویش قنبر جوابه اغاز ایدوب
دیدیکه ای خواجه بز دیار عجمدن کلورز عجم فرزندلریز وعراقده
شهر تبریزده‌یز بو پیرمزه باباشیر علی تبریزی دیرلر پیران سالك طریقت
ومیران ملك حقیقتلردر دیوب خاموش اولدی همانذم باباشیر علی تبریزی
دهان ملاحت آچوب زبان فصاحت ایله جوابه اغاز ایلدی * جواب
دادن پیر شمسیان بحضرت خواجهٔ جهان * دیدیکه ای خواجهٔ
محترم وای راه محبتده ثابت قدم وداخل سراپردهٔ حرم وصارف همم
وباذل صنوف نعم کوشك بکا طوتکه سکا فتح باب وآیین شمسیلکدن
شافی جواب ویره‌یم بیلکه بز پابرهنه جمله‌مز شمسیلرورو ح عالم
قدسیلر وبارکاه شمسده تابان وملك جان ایچره شمس درخشان
وبرکونده مثال شمس وقمر عالمی سیران وهرشب برکوشه‌ده عالمی سیران
ایدوب مهمان اولورز زیرا بز قطب عالم ورهنمای بنی آدم وقادر طی
زمان ومکان ونور دیدهٔ انسان وداخل مقصد اقصی وواقف سر
«سبحان الذی اسرا» ومنظرهٔ دلدن مشاهد مولا اولوب عارف سر الله
وواقف نکتهٔ (لیس فی جبتی سوی الله) وواصل حق وکشته‌ٔ تیغ
(مطلق)



مطلق وواقف سر (موتوا قبل ان تموتوا) ونیجه اسرار غامضه‌یه
عارف بر بلوك دیوانه‌لر ومریض عشق ومحبتله مستانه‌لرز کاه تیغ محبت
بزی چارضرب ایدوب تراش وکاه کلاهمز کبی سر بریده ایدوب عشق
ایله عالمه فاش ایدرز (بیت) هرروز زعشق تو بحال دکرم * وزحسن
تو در بند جمال دکرم * ودخی ای خواجه بزم کاریمز عشق ومحبت ایله
سماع وصفای جوش وخروش ایتمکدر نتکیم جلال الملة والدین
بیوررلر (مثنوی) جسم خاك از عشق برافلاك شد * کوه دررقص آمد
وچالاك شد (بیت) عشق جانان طور آمد عاشقا * طور مست وخر موسی
صعقا (نثر) زیرا ای خواجه اهل ظاهر حقیقت عشقدن بیخبر ایدیکی
وفیه نظر قسمندن دکلدر (بیت) عشق ابو حنیفه درس نکفت *
شافعی رادر وروایت نیست (نثر) واول عشق الهی عالی ومرشد
عشقدن عالم حالیدر دیرسك بوظن ظن اهل حال دکل ایدیکی بی قیل
وقالدر (بیت) لایق ارشاد اوله کوراولا * مرشد دیکی کوندرر الله
سکا (دیگر) مکو ارباب دل رفتند وشهر عشق خالی شد * جهان
پر شمس تبریزاست کو طالب چه مولانا (نثر) ودخی ای خواجه
صیقلی عشق ایله درونمز مجلی وقلبمز اینهٔ جهان نمادر کیم که بزه
دیدهٔ حقیقت ایله نظر ایتسه وجودینی مرأت رخسار یمزدن سیران
وتماشای کون ومکان ایتمسی محل کمان دکلدر زیرا بز هر صورت
ایله عیان وهر کسوت ایله نمایان ونقوش عالمه واقف اولوب رتبهٔ
کرامت ایله نقاش کون ومکانه ناظرز وجمله اشیا متحد اولوب
کاه خاك مذلتده خاکسار کاه شمس کبی آسمان چهارمده قرار وکاه
ابر کبی کریان وکاه افتاب اسا خندان کاه معتکف چون کره کران
کاه بیقرارز مثال آب روان کاه سیارهٔ غرقتز کاه غواص بحار وصلتز
کاه اهل ماتمز کاه اهل شوق کاه اهل غصه‌یز کاه اهل ذوق کاه اهل
ظلمتز کاه اهل نور کاه فرمان اهلی کاه زبور ودخی همدم اهل عرش
وهمراه اهل فرش اولوب کاه عرشیلرده سلطان کاه فرشیلره دربان
کاه کوه نفسده وحشیلر وکاه روحه همدم بخشیلرز ودخی ای

خواجه بزمدام مست ومدهوش وروی خوباندن نیجه اسرار خفیه
مشاهده ایتمکله بیهوش ( شعر ) انما الدنیا طعام ومدام وغلام
فاذا فاتك هذا فعلی الدنیا السلام ( نثر ) زیرا بزغم دنیایی می حمرا ایله
زائل وغصه ایله مابینمزه جام صهبایی حائل قلمشزدر ودخی ای خواجه
بزجبهٔ ناموسی بست وشیشهٔ عاری شکست ایدوب كار وباری ترك
قیلوب اواره واسمان معرفتده سیاره اولوب متصل عالمی سیران
وهرشب برگوشه‌ده مهمان اولور ( بیت ) کوه وصحرا و بیابان
و بحار ٭ بیزه کیمی قطره دیرکیمی بحار ٭ بزمزید شمس بوانیلرز ٭
انکیچون شمس تابانلرز ٭ احمدیوز احمدیوز احمدی ٭ بزدن اولان
بوله عیش سرمدی ٭ ( نثر ) ودخی اول مشرف ایهٔ هل اتی ومکرم
« قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی » جناب علی مرتضی
حضرتلرینك بندهٔ افکندهسیوز محصل کلام ای خواجهٔ
صاحب احتشام سكا آیین شمسیلکدن بودکلو قیل وقال و بسط مقال
اولندی لکن شمسدن ذره وبحردن قطره انجق عیان و بیان اولندی
دیو پیر شمسیان جوابن آخر وطریقتده بودکلو ماهر کچنوب
خاموش اولدی ٭ جواب دادن خواجهٔ جهان پیرشمسیان ٭ چون
اوغنچهٔ ریاض التحقیق ورشحهٔ حیاض التوفیق عنوان صحایف
الطریقه لمعان لوایح الحقیقه شهاب فلك الدرایه دریٔ سماء الولایه
سلطان سریر شوق وعرفان خورشید سپهر ذوق وجدان اعنی
جناب حضرت خواجهٔ جهان بابا شیر علیٔ تبریزیدن طریق
شمسیاندن بوکونه حرکات واطوار وکلمات ناهموار استماع ایتدی
اولدم دهان ملاحت اچوب زبان فصاحت ایله دیدیکه ای پیرخرد
فروش وای بادهٔ غرور ایله بیهوش ای کرفتار دام قیل وقال وای
نامحرم سر وحال برج سعادتده شمسیلر واوج عظمتده روح قدسیلر
وشهر جانده خورشید تابان وملك وجود ایچره سلطان و بردمده
هفت آسمانی سیران ودائرهٔ ارضی دوران طی مکان قیلمغله قطب
عالم وکزیدهٔ بنی آدم کچنوب اول جمشید سریر کرامت وخورشید
( سپهر )



سپهر استقامت وواقف معارج لاهوت وعارف مدارج ناسوت
ومنبع عیون مشاهده مجمع فنون مجاهده دیباجهٔ کتاب ولایت
وعنوان رسالهٔ هدایت یعنی جناب عزیزی شمس تبریزی رحمة الله
علیه وعلی من توسل بالحق الیه حضرتلرینه نسبت وثمرهٔ انتساب
ایله رفعت کوستررسز اما بو رفعت انتسابدن بری وصحاریٔ نفس اماره‌ده
سرسری کزرسز زیرا اول کرامت وولایتی اظهر من الامس جناب
حضرت شمس ظاهرنی اعمال علوم شرعیه ایله اراسته و باطنی
معارف حقیقت ایله پیراسته قیلمشلردر وروایت اولنورکه حضرت شمسك
پیری ( ابو بکر ) سله باف مشربی صاف وهمتی عالی برعارف رهنمون وماصدق
« الا ان اولیاء الله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون » ( بیت ) چون عنایت
تیز شداین جوروان ٭ غم نباید در درون عاشقان ( نثر ) فحواسی اوزره
برکامل ومکمل عزیز ایدیکه اثارندن معلوم وخلقندن مفهومدر محصل
اول مرشد طریق مستقیم واول صاحب قلب سلیم جناب حضرت
شمسی مقتضای طریقت ایله مربی ومرآت دلن صیقلهٔ توحید ایله
مجلی ایدوب مقصد اقصی‌یه واصل و باب حقیقته داخل ایتدکدنصکره
رخصت ویرمشلرکه عالمی کشت کذار ایدوب کندیله همزبان اولمغه
سزاوار برعارف بوله سن که سنك بازوك اندن قویتر وکندیکه تابع
ایدوب مسخر قیله سن چون اول محقق دین جناب حضرت شمس الدین
پیرندن بوکونه استماع ایدیجك امرینی جان ایله قبول وراه محبتده بذل روح
ایله مقبول اولمغی جانه منت وکندویه عزت بیلوب عالمی اولدم کشت وکذار
وربع مسکونی ایاغی التنده بر ساعتده خاکسار قیلاردی اول سببدن شمس
تبریزه پرنده دیرلر ایدی ( بیت ) پس که زخود کرده بسرعت سفر ٭
باز نمانده قدمش از نظر ( نثر ) و بو جستجویه راغب وجان ایله همزبانه
طالب ایکن بغداده کلدیلر شهاب الدین سهروردی حضرت شمس ایله
ملاقاتده دستبوس ایدوب ارشاد اولنمق مراد ایتدیلر حضرت
شمس بیوردیلر که دریغ دکلدر لکن شرطی واردر شرط بودرکه
رمضان شریفده کوندز برصالقم انکوری بن الیمه الوب چارشوده

يمرك كيدملم بعده ارشاد ايدملم ديجك شهاب الدين بيوزديلركه قبول
ايلك جائزدر زيرا غرض كسر نفسدر وروزهٔ رمضان كفارت ايله
ساقط اولور نفسه آلتمش كون صوم بو معنايه كوره شئ قليلدر لكن
بوشهرك مقتداسى بوز روز رمضانده خلق افكاريمزى كوريجك
اعتقادلرى خلل پذير وبو معنا انلره طريق حقده دامنكير اولور زيرا
انلر مجاهدهٔ نفسدن خبردار وواصل درجهٔ ابرار دكلردر ديوب
جواب ويرديلر والحاصل هركيمه كيم ارشديلر حضرت حضر ايله
موسى وار « انك لن تستطيع معى صبرا » ديو وصال همزبان اميديله
جستجو وتك بواوزره اولوب روز وشب اميدوار وصلت ودعاى انتهاى
فرقت ايدركن مضمون منيف « ادعونى استجب لكم » ظهور ايدوب
تيردعا هدف اجابته مصادف اولمغله مكاشفه‌لرنده حضرت مولانانك
نشانى نمايان وانلرله اولهجق معنا على التفصيل مژده والهام ايله عيان
اولنجق مسرور البال ومرفه الحال اولدى ( نظم ) شمس تبريزه خدا
حضرت مولانايى ٭ مژدهٔ كشف ايله بيلدردى چون اول دانايى ٭
ديدى بومژده‌نك اولسون دل وجان قربانى ٭ دل قرارايله‌مز كورميجك
كوزانى ٭ بيلدى مقصودى شمسدنكه طوغار عالمه نور ٭ نورينك
تربيتيله ثمرات ايده ظهور ٭ كورديكم شمس وجودينه نتيجه انى ٭
ايلدى جانله باش اوشهك قربانى ٭ كورمدى چشم جهان بويله
عجايب ابدا ٭ كه مريدينه مربى ايده جانينى فدا ( نثر ) اولدم حضرت
شمس تبديل صورت ايدوب برسياه نمدالديلر ونمدك بريكن كسوب
مبارك سرلرينه بركلاه اشجع وبريكنى جمال باكمالرينه برقع ايلديلر
تاكه اغيارك بد نظرى دوش اولميوب بوحال ايله مولانانك جماليله
مشرف اولنجيه‌دك نقاب ايله سفر ايلديلر والحاصل منزل بمنزل
سنه اثنى واربعين وستمائه جمادى الاخره سنك التنجى كونى
قونيه‌يه داخل اولديلر شكر فروشان خانى ديرلر برخانه قونديلر
اول جا حضرت مولانانك مدرسه‌سينه مجرى ايدى كونلرده
بركون حضرت شمس مبارك جمالندن برقعى رفع وحجابى دفع
( ايدوب )



ايدوب خانك اوكنده قرار طوتوب مولانايه منتظر اولدى مولانادخى
طلبه‌سيله خان يانه كلدكده حضرت شمس قالقوب مولانانك قاطرى
لجامن طوتوب سؤال ايتديكه مثلا حضرت رسالت پناه صاحب
سر يرلى مع الله مى اولودر يوخسه بايزيدمى ديجه مولانا شمسك
هيبت سؤالندن بيهوش واوزين دهشتله فراموش ايدوب بعده
عالم عقله كلدكده جواب بيورديلركه حضرت فخر عالم كزيدهٔ نوع
بنى آدم ومشرف تاج لولاك ومكرم خطاب وماارسلناك در بايزيد اول
سلطانه كوره كيمدر اكا مانند وعديل وبوادعايه دليلى استرسن
ديجك حضرت شمس بيورديلركه باسبب ندركه اول مرات سراله
وصاحب سريرلى مع الله بيوررلرديكه « ماعرفناك حق معرفتك »
وبايزيد دير ايديكه ( سبحانى مااعظم شانى وانا سلطان السلاطين
وليس فى جبتى سوى الله ) ديمشدر بو مقوله كلام نيجه توجيه اولنور
انلره دائما سيرايلك عيان وبايزيد سيرايلك نمايان ايدر ديجك مولانا
بيورديلركه درويش بايزيد برتنك سبو اولمغين جزئى اب ايله مملو
اولور امارسول اكرم صلى الله عليه وسلم افندمزك وجود شريفلرى
محبت خدا ايله مثال دريا وهرنقدر معانى ومعرفت سيللرى اقسه
( هل من مزيد ) ديو افشا ايترلر ايدى زيرا اول متوج تاج « الم
نشرح لك » وواقف سر وهو معك اولمغله نقدر جام معانى صونلسه
نوش ومضمون ( ادبنى ربى فاحسن تأديبى ادبى ) فحواسى اوزره
جواب بيهوش نطق ايترلر ايدى روايت ايدرلركه حضرت بايزيد وفاتى
محلنده بر زنار طلب ايدوب ميانه بغلادى وديديكه ( الهى ان قلت يوما
سبحانى مااعظم شانى فانا اليوم كافر مجوسى فقطعت زنارى واقول
لااله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله ) محصل حبيب مشرف
خدا « وما ينطق عن الهوا » مضمونى اوزره قدرى رفيع وصدرى
رفيع برذات جليل الصفاتدركه ديدكده اول عاشق مست كوينده جناب
حضرت شمس پرنده برنعرهٔ سوزناك اوروب مركز دائرهٔ عقلدن
بيرون اولدقده حضرت مولانا قاطردن اولدم اينوب حضرت شمسك

مبارك سرنى ديزلرينك اوزرينه آلوب وزمان يسيردنصكره حضرت شمس عالم عقله كلدكده بولرينك اللرينه يابشوب مدرسهٔ مولانايه كلديلر حضرت مولانا درسخانه‌لرنده حضرت شمسه مكان كوستروب كنديلر سعادتخانه‌لرندن ما حضر طعام كتورمكه مقيد اولنجه حضرت شمس قالقوب مولانانك جمله كتابلرين حوضه براقدى (رباعى) علميكه حقيقتست درسينه بود * درسى نبود هرانچه درسينه بود * صدخانه پراز كتاب سودت * نكند بايدكه كتابخانه درسينه بود (بيت) جمع كتابله رفع حجب ممكن اولمدى * بيلدمكه علم بيلك ايمش اوقق دكل (نثر) مولانايه بو خبر واصل اولنجه طشره چيقوب بيورديلركه سلطانم جمله‌سى جمالكه فدا وخانمانم يغما اولسون اول قطب الاحرار خواجه (فريد الدين عطار) تبركى منطق الطيروار ايدى اول عزيز محبتنده مزبور كتابه غايت مائل ايدم ديجك اول واقف سر يقين جناب حضرت شمس الدين مبارك اليله حوضدن توزين سلهرك مولانايه بومبدر ديو الينه ويردى بعده بو منوال اوزره كتابلرى جمله چيقاروب بربر حضرت مولانانك الينه ويردى بو حالى مولانا مشاهده ايديجك نار محبتى سوزان وشرارهٔ آتش عشقى پرلمعان اولوب حضرت شمس ايله برروايتده اربعين و برروايتده درت اربعين چكوب كيجه قائم كوندوز صائم اولوب اصلا طشره چقمامشلر و برآدمى خلوتلرينه داخل ايتمامشلر انجق سلطان ولد حضرتلرى خدمت شريفلرين ايدرمش انلر شويله روايت ايدرلرمشكه الى ايده حاجت بشريه‌دن برشى عرض ايلديلر اكل شربده كاه وكاه همان ابدست اريغى عملوا ايدردم وخلوتخانه‌لرينه قولاق اووردم روحانيلر صداسنى استماع ايدردم والحاصل شمس ايله مولانانك اربعينلرى برينه متصل وقونيه خلقى مولانانك جمالنى كورمكله منفعل اولوب دللرى پريشان وآتش فراقلرى سوزان اولمغله زبان طعنى دراز ايتديلر حتى اول مست جذبهٔ خدا جناب مولانا حضرتلرينك خدمت شريفلرنده صاحب مشاهده اون سكز





كيسه وار ايدى انلر دخى ديديلركه حيف صد هزار حيف بويله سلطان مركز دائرهٔ عقلدن بيرون وتبريزى بر عجمى درويشنه بوكونه مفتون اولدى ديدكارنده اول ساعت كنديلرين عالم مشاهده‌دن دور بلكه ظاهرى سوادخوانلقدن دخى مهجور كوريجك جمله‌سى بو اعتقاددن رجوع واستغفار ومضمون آية «واستغفر لربك فى الاسحار» فحواسيله عمل ايتمكله بونده مقاملرينه واصل ودرجهٔ حقيقته نائل اولديلرچون اول قبلهٔ تابعين وقدوهٔ اربعين جناب حضرت شمس الدين بوقيل وقاله واقف وجنبش وحركت خلقه عارف اولنجق خلوتده حضرت مولانايه بيورديلركه عوامك بو فتنه‌نى دفع وانلرى بوقيل وقالدن رفع ايتمك ايچون بز ديار آخره سفر و برغيرى موضعى مقر قبلمليديى طريق عشقدن يلوب واكاه اولسكه بو آنه كلنجه زهد وتقوى ايله تحصيل كمال ومدارسده فونن شتى دن نجه قيل وقال اولنمشدر اما شمدنصكره مقتضاى سر الله اولدركه صفاى سماع نى ايله اشتغال ومى محبت ايله مست اولوب شوريده حال اوله‌سن ديوب جانكبى پنهان وديدهٔ مولانادن نهان اولدى بعده حضرت مولانا خلوتخانه‌سنده نار عشق ايله حريق و بحر وحدتده غريق ايكن وجود شريفلرى مثال بحر محيط جوش وخروش ايدوب طاشمغه باشلدى سلطان ولد حضرتلرى نقل ايدركه كوردمكه حجره وجود مولانا ايله مالامال وحجره‌نك تخته‌لرى اراسندن طشره پنبه مثال جسم شريفلرى چيقمغه باشليجه برنعرهٔ سوزناك اوروب نيزنلرى طلب ايلدى فى الحال نيزنلر حاضر اولوب نى نوازلغه باشليجق اولدم وجود مولانا دخى ياب ياب اولكى حالنه مراجعت ايديجك قالقوب اول مرتبه سماع ايلديكه تحريرى قابل تسطير دكلدر محصل كلام كوندن كونه حرارت فراق مولانايه كاركير ودرونده آتش هجران اثر قيلوب وصال حضرت شمسده جان ايله طالب وراغب اولمغين متصل مكتوبلر وخبرلر ارسال ايدوب حضرت شمسى دعوت ايدرلردى

آخر سلطان ولد حضرتلرینی کوندروب بیوردیلرکه شامه واروب
اول جای نورانیه اعنی جبل صالحیه‌ده بر خانه ایچره حضرت شیخی
بولسك کرك بر فرنك محبوبی ایله شطرنج اوینار بختلری بودرکه
اکر شیخ غالب اولورسه محبوب اکا بیك فلوری ویره اکر محبوب
غالب کلورسه بر سیلە اوره زنهار اولمحلده خاطرکه صورت انکار نمایان
اولمیه زیرا اول محبوبی حضرت شیخك مرادی مسلمان ایلمکدر دیو
سلطان ولده بیك سکهٔ حسنه ویروب بیوردیلرکه حضرت شیخك
مبارك نعلینی روم جانبنه دوندر و بو فلوریٔ پشمغك ایچنه دوك وبزم
سلام ونیازیمزی اول سلطان جهان وقطب اقطاب زمان حضرتلرینه
یتشدر دیدی حضرت شمس بیوردیلرکه چونکه سلطان ولد بزه
واصل اولدی ومولانا سپارش ایلدیکی اوزره عمل ایلدی وزیاده
تضرع وزاری ایلیوب خون سرشکی عیان واول مرتبه‌ده حرارت سوزان
تضرعی اولدیکه فرنك محبوبنه کارکیر وفؤادینه نار عشق اثر ایدوب
بو احوال عیان ونمایان اولیجق حضرت شمس نظر ایدوب فی الحال
مسلمان اولدی وناکهان حضرت شمسك نظر اکسیریله اولیاء
کرامدن اولوب فرنکستان طالبلرینك جمله‌سی عندنده نمایان ومقام
قطبیته داخل وذره ایکن شمس درخشان وقطره ایکن بحر بی پایان
ودیدهٔ جان ایله ناظر کون ومکان اولدی (حافظ) آنانکه خاکرا نظر
کیمیا کنند ❋ آیا بود که کوشهٔ چشمی بما کنند (نثر) اول مست عشق
خدا جناب حضرت مولانا بیورر (مثنوی) کر تو سنك صخرهٔ
مرمر شوی ❋ کر بصاحب دل رسی کوهر شوی (نثر) وکتاب
الهیده بو معنا بیان اولندی آیة «وآیة لهم الارض المیتة احییناها»
بو حاله شاهد واشارتدر و بر محلده دخی خدای متعال حضرتلری
بیورر آیة «فانظر الی آثار رحمة الله کیف یحیی الارض بعد موتها» دیو
بیوردیغی بو مقامی تعریف وحیثیته توصیفدر وفصحای عجم بو معنایی
نظم ایتمشلردر (بیت) همنشین تو از تو به باید ❋ تا ترا عقل ودین بفزاید
(شعر) من عاشر الاشراف عاش مشرفا ❋ ومعاشر الانذال غیر مشرف





اوما تری الجلد الحقیر مقبلا ❋ بالثغر لما صار جار المصحف (نثر) محصل
کلام ومقصد مرام حضرت شمس روم جانبنه متوجه اولدیلر وحضرت
شمس سلطان ولدك اخلاص ایله خدمتلرینی حضرت مولانایه وسائر
یاران وخلانه خبر ویروب بیوردیلرکه بنم برسرم وار برسرم سرمی سلطان
ولده سرمی حضرت مولانایه بغشلادم دیدیلر محصل ینه اسلوب سابق اوزره
داخل خلوت وعزلت ومحرم خلوتسرای عزت اولوب آلتی آی حضرت
مولانایی نیجه حال ایله امتحان وداخل مقام اطمینان ایلدیلر الآیة
«انك لن تستطیع معی صبرا» دیمه‌ایدی محصل خلوتخانه نهایت بولوب
چقدقلرنده حسودلر نیجه قیل وقال ونار فتنه وفسادی اشعال ایتمکه
باشلدیلر آخر حضرت مولانانك بر اوغلی وار ایدی اسمنه علاء الدین
چلبی دیرلر ایدی سلطان علاء الدین سلجوقینك قپوجی باشیسی ایدی
ونیجه حسودلر انی اغوا وجواب ناسزا ایتمکله غضبی شعله‌دار وملك
صبر وسکونی تارومار ایلدکلرنده بر شب یدی کسه ایله کلوب ایکی سلطان
حجره‌ده مصاحبت ایدرکن حجره‌نك قپوسین دق ایلدیلر اول واقف
سر یقین جناب حضرت شمس الدین احوالی بیلوب دیدیکه بنی قتل
ایتمکه کلدیلر دعوت ایدرلر دینجه حضرت مولانا دفعته سالك اولدی
حضرت شمس بیوردیلرکه امر حق بونك اوزرینه جاریدر وقضایه
راضی اولمق لازمدر دیوب بیوردیلر (شعر) آنیله تیر قضا چون قبضهٔ
تقدیردن ❋ مردایسك سینك سپر قیل چك الك تدبیردن ❋ باشه
یازیلان کلور تغییره یوقدر هیچ مجال ❋ کل فراغت ایله واعظ سن بزی
تجویزدن (نثر) محصل حضرت شمس مبارك سرینی حجره‌دن طشره
چقارنجه شمشیر ایله سرین بدن شریفندن جدا ایلدکلرنده حضرت
بر نعره اوروب اویله صیحه ایلدیلرکه یدیسی دخی عالم عقلدن بیرون
اولوب بر زمان یاتوب بیهوش اولدیلر بعده عالم عقله کلدکلرنده برقاچ
طمله قاندن غیری نسنه کورمدیلر اول زمانده قونیه‌نك یدی قپوسی
وار ایدی حضرت شمسی سری النده یدیسنده بیله کورمشلر سماع
ایدرك عزم دیار جنان قیلوب تا واروب تبریزده پیرلرینك مباشرتی

ایله دفن اولنمشدر (شعر) عارفان چون سفر ملك بقا میخواهند * ازدم تیغ تو تكبیر فنا میخواهند (نثر) وحضرت منصور مقام اختیار شهادتده بیوردیلر (شعر) اقتلونی اقتلونی یا ثقات * ان فی قتلی حیاتا فی حیات (بیت) زمانه كر فكند آتشم بخرمن عمر * بكو بسوز كه برمن ببرك كاهی نیست (نثر) ویدی كوندنصكره حضرت شمسی قتل ایدن علاء الدین چلبی وفات ایلدی وحضرت مولانا جنازه سنی قیلمدی بعده حضرت شمس ایله عالم معنیده ملاقات ایتدكلرنده حضرت مولانایه بیورمشلر علاء الدین نمازینی قیلمامغله بزه زیاده الم حاصل ایتدیكز دیحك عالم غیبدن بشریت عالمنه كلدكلرنده امر ایدوب جمله خلق ایله علاء الدینك نمازینی قیلدیلر (بیت) بدیرا بدی سهل باشد جزا * اكر مردی احسن الی من اسا (نثر) روایت اولنور كه حضرت منصوری میدان سیاسته احضار ایلدكلرنده اول مبارك صاغ الینی قطع ایلدیلر اصلا متضجر اولیوب سرور ایله ضحك ایلدی بعده صول الینی قطع ایلدیلر حضرت ینه ضحك بلیغ ایلدی وخوف ایلدیكه نزف دمدن لونی متغیر اوله اولدم مبارك یوزینه روان اولان دم ایله لطخ ایدوب ترنم ایدرك بوابیاتی انشاد ایلدی (شعر) الله یعلم ان الروح قد تلفت * شوقا الیك ولكنی امنیها * ونظرة منك ماسوءلی ویاملی * اشهی الی من الدنیا ومافیها * یاقوم انی غریب فی دیاركم * سلمت روحی الیكم فاحكموا فیها * ما اسلم النفس للاسقام تتلفها * الا لعلمی بان الوصل یحییها * نفس المحب علی الالام صابرة * لعل مسقمها یوما یداویها * (نثر) بعده منصور یوزن آسمانه طوتوب دیدیكه یامولای (انی غریب وذكرك اغرب منی والغریب یالف الغریب) بوحالده برشخص ندا ایدوب دیدیكه (یاشیخ ما العشق) حضرت منصور بیوردیكه (ظاهره ما یری وباطنه دق عن الوری) (قطعه) تحصیل عشق ورندی آسان نمود اول * جانم بسوخت آخر دركسب این فضائل * حلاج برسر دار این نكته خوش سراید * ازشافعی نپرسند امثال این مسائل (نثر) وینه اول قتیل (فی سبیل الله) اول غرقهٔ دریای مواج حسین (منصور)



منصور حلاج قتل اولندقده بیورر ایمش (ناسوتیتی هلكت فی لاهوتیتك فبحق ناسوتیتی علی لاهوتیتك ان تغفر لمن ابتغی قتلی) (شعر) حجاب چهرهٔ جان میشود غبار تنم * خوشادمی كه ازین چهره پرده برفكنم * چنین قفس نه سرای چوش خوش الحانیست * دوم بگلشن رضوان كه مرغ آن چمنم (نثر) اولكونكه سرور عاشقان وپیشوای عارفان حضرت منصوری بردار ایتدیلر حضرت شبلی علیه الرحمه بیورر كه اول شب رب العزت ایله مناجات واقع اولدی دیدمكه (الهی لم تقتل المحبین قال الی ان اجل الدیة فقلت یارب ومادیتك قال لقائی وجمالی دیة المحبین من احب لقاء الله احب الله لقائه ومن كره لقاء الله كره الله لقائه) (شعر) جمالك فی كل الحقایق سافره * ولیس له الا جلالك ساتره (قطعه) پس دل وجانرا فدای حسن روی تو كنم * خیمهٔ جانرا برون از كون ومكان جا كم زنم (نثر) بومقامات عالیه ودرجات غالیه هركسك كاری وبونیاز وناز احوالی هر عاشق زاری دكلدر شیخ ركن الدین علاء الدوله قدس سره العزیز بیوررلر كه بروقت حال كرمده زیارت منصور حسین حلاجه توجه ایتدم ومرقد منورهلری اوزره مراقبه ایدوب روح شریفلرینی اعلای علیینده مشاهده ایلدم اولدم مناجات ایدوب دیدمكه الهی بوحال نه حالدركه فرعون (انا ربكم) ومنصور (انا الحق) دیوب ایكیسی بردعوی ایلدیلر حال بوكه روح منصور مقام اعلای علیینده مقیم وروح فرعون دركه سجینده عذاب الیم ایله كرفتار جحیمدر بوحال اوزره دریای حیرتده غریق ونار اندیشه ایله حریق ایكن كوش جانه هاتفدن برندا كلدیكه فرعون خود بینلك ورطه سنه دوشمكله همان كندویی كوروب بزی كم ایلدی اما منصور هرحالده بزی مشاهده ایدوب كندویی كم ایلدی بومابینده فرق بسیاردر (بیت) خویشتن كم كن كه تجرید این بود * كم شدن كم كن كه تفرید این بود (نثر) وفتوحات مكیهنك ابتدا خطبه سنده حضرت شیخ اكبر (الحمد لله الذی خلق الانسان من عدم وعدمه وعدم العدم وجود) بیوردیغی اولمعنایه اشارتدر محصل

محصل بو طائفهٔ علیه وجمهور سینه عشق خدا ایله مست وشیدا
وماسوی اللهی بالکلیه قلبندن رها قیلوب عشق ومحبت ایله نفی وجود
وواصل مقام محمود ومشهود اولوب عشق ایله شوریده حال ومستغرق
نور وجمال اولمشلردر ( نظم ) عشقمکه دردو کون مکانم پدید نیست *
ز ابرو وغمزه هر دو جهان صید کرده ام * منکر بدانکه تیر وکمانم پدید
نیست * چون آفتاب در رخ هر ذره ظاهرم * از غایت ظهور عیانم پدید
نیست ( نثر ) و اول قدوة المحققین جمال الملة والدین بیورر ( رباعی )
در مجلس عشاق قرار دیگرست * وین بادهٔ عشق را خمار دیگرست
ان علم که در مدرسه حاصل کردی * کاری دیگرست وعشق کار
دیگرست ( شعر ) عندی رموز کنوز لیس یدرکها * من امة العشق
الامن علی قرا ( نثر ) واول مرشد کاشفی دده عمر کلشنی بیورر ( قطعه )
عشقسز آدم وار ایمز تکریه * حقه واران عشق ایله کرکدر * بولده
قالور بی هنر وبخت وست * جست کرك بولده هنزور کرك ( شعر )
وآداب ارباب العقول لدی الهوی * کآداب اهل السکر عند اولی العقل
فلا تعدلن قال صب ومتیم * من الوجد شیئا لایلیق بذی الفضل (بیت)
بیهوش دامن عفوی بذات من مست * کآب روی شریعت بایں قدر
نبرود ( نثر ) ایمدی ای پیر نادان و بد سیرت وغافل صورت پرست
بو حالرکه کوش و بو حرکت اوزره جنبش ایتمجك سز شمسیلر
وروح پاك قدسیلر نیجه اولورسز اما نمد سیاه کیمکدن اکا نسبتکز
وسر بریده کلاه ایله مشابهتکز و پابرهنه یورمکده تبعیتکز وار اما آنلرك
ایلدیکی عبادات وطاعات اوزره شریعت مطهرهیه تابع وروایات
سنن اسلامیه یی رافع اولیوب مجرد قال ایله شمسیلرز دیدیککز طرز
نادانه وسمت بیکانه دکلیدر زیرا اول واصل مقام تمکین جناب حضرت
شمس الدین که نمد سیاه ایله پوشش ایدرلردی اما آنلرك هر برنده نیجه
اسرار رموز ومعانئ لطیفه مرموز ایدی اکثریا سیاه نمد کیدکلرینه
غالبا اشارت شریفلری بو اوله که ( خیر اللباس الصالحین هو الاسود )
معناسنی رعایت اوله وبر دخی مضمون بالا تراز سیاهی رنك دیکر نباشد
( ومعنای )



ومعنای سران ( نور سیه فاش شد از عالم ذات ) فحواسی اوزره اون
مشاهده نیجه اسرار خفیهٔ مخفیه در جمله دن بری سویدای قلبکه
مظهر ( ماوسعنی ارضی ولاسمائی ولکن وسعنی قلب عبدی المؤمن )
مفهومی ظاهردر ونقطهٔ دیدهٔ انسانکه سموات وارضینه حاویدر
اول نور سیاهك دریای بی پایاندن برقطره وشمس حقیقتدن برذره
ایدیکی مشاهده در وبری دخی سیاه غیری لونه کیرمسی قابل دکلدر
حضرت شمس سیاه پوش اولمغه اشارت اولدرکه رنك ایله همرنك
اولدقچه غیری رنکه کیرمك قابل دکلدر دیمك اوله بری دخی اژدهای
نفسی مقتول ومراداتی ویوقکه مخذول ایلیوب دلخانه سین ماسوادن
عاری وعشق خدا درون وبیرونه ساری اولوب دل عاشقان کعبهٔ
عرفان اولمغله وجودی مانند بیت الله ومثال کعبه سیاه کیدوکنه
اشارتدر ( قطعه ) دل بدست آورکه حج اکبرست * از هزاران کعبه
یکدل بهتراست * کعبه بنیاد خلیل آزراست * دل نظرکاه جلیل
اکبرست ( نثر ) عن ابن عباس رضی الله عنهما انه قال « من النبی
صلی الله علیه وسلم برجل وهو متعلق باستار الکعبة وهو یقول
اللهم انی اسئلك بحرمة هذا البیت فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم
یاعبدالله سل بحرمتك فان حرمة المؤمن اعظم من حرمة هذا البیت »
وحضرت شیخ اکبر بیوررلر ( شعر ) لقد طاف خیر الناس بالکعبة التی *
یقول دلیل العقل فیها بنقصان * وقبل احجارا بها وهی صامت *
واین مقام البیت من قدر انسان ( نثر ) وسر بریده کلاه کیدکلرینه
اشارت اولدرکه عاقبت راه عشق ایچره سر بریده اولملرینه انها ودل
وجان ایله قضایه رضادر ( شعر ) وتذیبکم عذب وسخطکم رضی *
وقطعکم وصل وجودکم عدل (نثر) بو معنایه اشارتدر ودخی ای پیر اسیر
قال وای نامحرم سرحال بز قطب عالم وکزیدهٔ بنی آدم وجام محبت ایله
مست ومدهوش وعشق ایله ماسوی اللهی فراموش قیلرز دیرسز
اما اویله دکلسز زیرا قطب عالم وکزیدهٔ بنی آدم اولدرکه تلویثات دنیادن
مرآت خاطرین مجلا وصیقلهٔ توحید ایله قلبی آیینهٔ جهان نمایده که

نقوش دوعالم انده نمایان وصور جملهٔ اشیاانده عیان اولوب ناظر کون
ومکان و واصل محل ایقان اوله وجام محبت ایله شول شخص اوزین
فراموش ایدر که سزك کبی خودفروش و بادهٔ غرور ایله بیهوش اولوب
کندوبی بوقدر مدح وثنا ایله تعریف وولایت وکرامتدن دم اوروب
وجودین توصیف (حافظ) بسر جام جم انکه نظر توانی کرد * که خاك
میکده کحل بصر توانی کرد * تو کز سرای طبیعت نمیروی بیرون *
کجا بکوی طریقت کذر توانی کرد (نثر) زیرا مقام رجاله واصل
ونیستلك عالمنه داخل اولدقدنصکره اوصاف بشریه‌دن خالی ومرأت
درونی مجلا اولوب صافی اولدقده تجلیات خدا ایله مست اولان عزیزه
اولدم ظهور وخانهٔ وجوده سلطان عشق عبور ایدر ودخی چارضرب
اولوب کندیلری اول عشق خدا ایله مست اولان عزیزه یعنی جناب
حضرت شمس تبریزه تشبیه قیلرز دیرسز اما حضرتك چارضرب
اولدیغی کتب مابه الاعتماده مسطور دکلدر اما و لئن سلم چار
ضرب اولدیغی تقدیرجه دخی انلرك هروضع شریفلرنده نیجه اسرار
غامضه منکوز وطرز وآیینلری نیجه مخفی حاله رموزدر مثلا سر بریده
کلاه سروجانی بی اشتباه حق یولنه اول حضرت کبی فدا ایدنلره
روادر سزك کبی تن پرور محب دنیا اولنه سزا دکلدر زیرا سز بورموز
خفیه‌دن بیخبر ومجرد تقلید کسوت ایله مقام شمسیدن اثر حاصل ایتمکز
محل شبهه‌در زیرا اول مست خدا حضرت مولانا سلطان العلما
حضرتلرینك ولد ارجمندی ووهب خدا ایله عالم طفولیتدن باغ ولایتك
سر بلندی ایکن حضرت شمس ایله ملاقات ایتدکلرنده نیجه اربعینلر
چکوب نیجه قائم کوندز صائم اولدیلر (بیت) داد حق را قابلیت شرط
نیست * بلکه اندر قابلیت دادوست (نثر) اما سز لباس زهد وتقوی ایله
پوشش وعبادات وطاعات ایله کوشش ایتیوب حقیقت حالدن بیخبر
وزبون نفس حیله کرسز باری بعنایت حی وقیوم شمسیلکی سزه
معلوم ایدهلم اولا شمس اوچ حرفدر شمسیلك معناسنه ظرفدر اول
حرفی شیندر شین شفا وشفقته اشارتدر یعنی شمسی اولان کیمسه

(اول)



اول تیغ مجروحی ووطن اصلیسندن جدا اولمش روحی مقتضیات
نفسانیه و تلوثات شهوانیه ایله تن پرور پریشان حال ومشوش البال
وابتر ایتیوب ریاضات وطاعات ومجاهدات برله روح پرور اوله زیرا روحه
رحم وشفقت اولدرکه مناهیدن اجتناب ومشرف « مقام طوبی لهم
وحسن مآب » اوله اول سلطان عاشقان وسرخیل معشوقان مطلوب
جان ودل ودین مولانا جلال الملة والدین حضرتلری حسام الحق
والیقین حضرتلرینه بیوردیلرکه یا حسام الدین بکا شیخم برهان الدین
محقق ترمدی روح الله روحه وزاد فی غرف الجنان فتوحه بواوچ بیتی
یادکار بیورمشلردر سندخی خاطرکده طوت دیو بیوردیلر (شعر)
الروح من نور عرش الله مبدمها * وتربة الارض اصل والجسم والبدن
قد الف الملك الجبار بینهما * لیصلحا القبول العهد والمحن * الروح
فی غربة والجسم فی وطن * فارحم کیبا حرینا نازح الوطن (نثر) والی
هذا اشار الرئیس بقوله (شعر) واظنها نسبت العهود بالحمی * ومنازلا
بفراقها لم تقنع * الفت وما انست فلما واصلت * الفت مجاورة الخراب
البلقع (نثر) ایکنجی حرفی میمدر میم معرفته ومحبته اشارتدر یعنی
شمسی اولان آدم عارف حقایق اشیا ومی محبت ایله مست وشیدا
اولوب علم وعمل ایله کامیاب واصل مقام « طوبی لهم وحسن مآب »
اوله اوچنجی حرفی سیندر سین سره اشارتدر یعنی شمس اولان کیمسه
مجاهدات کثیره ایله عین الیقینی شهود تام ایله حق الیقین مرتبه سنه
ایرشدیروب صاحب سر توحید اولدقدنصکره سائر طالبلره دخی
رهنمون وماصدق « الا ان اولیاء الله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون »
برله خوشحال ومرفه البال اوله ایمدی سزه شمسیلك وروح قدسیلك
بابنده بوقدر قیل وقال و بسط مقال اولندیکه اکر ادراك وفهم کزوار ایسه
بو کلام سعادت انجام ایله عامل اولوب طریق ابراری اختیار ایله
سالکان ذوی العرفان زمره سندن اولورسز والا بو وادیٔ حیرتده
وضلالتده قالورسز دیوب خواجهٔ جهان اوغلی نتیجهٔ جان ایله
عادت معهوده اوزره خلوتخانه سنه روان اولدیلر چون جمهور

شمسیان خواجهٔ جهاندن بوکونه الفاظ درر باری کوش ایشدیلر
اولدم هزار خجالت وشرم ایله خانقاهدن طشره چیقوب عزم راه ایتدیلر
ایرتسی خواجهٔ جهان عادت معهوده اوزره صلوة صبحی ادا وشکر
خدا ایدوب خلوتخانه‌لرندن خانقاهلرینه کلدیلر کوردیلرکه شمسیان
سفر قیلوب روانه اولمشلر اولدم معتاد اوزره مقاملرینه کچوب اوغلی نتیجهٔ
جان ایله مصاحبته باشلیوب دیدیکه ای جکرکوشم وای سرور سینم
بد مذهب ودون مشرب اولان جماهیر اهل بدعت وطوائف خارج
از سنت وجماعتکه بو خانقاهه کلوب کیدرلر هر طائفه‌نك ابتدا پیرلری
سالك مسالك شریعت ومالك ملك طریقت وحقیقت هر بریسی
نور عرفان ایله منیرلر وبیشه‌زار حقیقتده شیرلر ومیدان ریاضتده دلیرلر
ایدی «رحمة الله علیهم وعلی من توسل بالحق الیهم» اما بو عزیزلرك
کمی سالك مجذوب وکمی مجذوب سالك وکمی مجذوب صرف ایدی وکمی
سالك هشیار وصالح دیندار ومتمسك حبل شرع متین وواصل مقام
تمکین بوذکر اولنان اولیاء کرام ومشایخ عظام بر مضمون منیف «اینما
تکونوا یدرککم الموت ولو کنتم فی بروج مشیدة» وبر معنای (شعر)
الموت کاس وکل الناس شاربه * والقبر باب وکل الناس داخله (قطعه)
بر سرای کهنهٔ دلکیر دنیا دل منه * رخت وجان بردار ویاردل بدین
منزل منه * ساحل دریای جان اشوب مرکست این سرا * هان
بترس از موج دریا رخت بر ساحل منه (نثر) زیرا خاص وعام
شیر موتك پنجه‌سندن خلاص اولمق حد امکاندن بیرون
اولمغله (بیت) اکر صد بمانی اکر صد هزار * بخاك اندرا دو سر
انجام کار * فحواسی اوزره اول عزیزلر جام موتی نوش ایدوب (بیت) کمال
مبرکه جهان اعتمادرا شاید * که لازم عدمست انچه در وجود اید
(المؤمنون لا یموتون بل ینقلون من دار الفناء الی دار البقاء) دار اخرته رحلت
ایلدکارنده سجاده‌لرنده خلیفه اولنلر یا خلیفه‌سنك خلیفه‌سی اولنلر مرور ایام
وعبور شهور اعوام ایله حضرت ابراهیم خلیل علیه السلامدن صکره مجوسیلر
وحضرت موسی علیه السلامدن صکره یهودیلر وعیسی علیه السلامدن صکره
(نصرانیلر)



نصرانیلر شریعتلرینی قویوب راه ضلالته دوشدکلری کبی پیرلرینك
عزم ایلدکلری راه راستنه سفر وبو زخارف دنیادن کذر ایده‌میوب
مشتهیات نفسانیه ومقتضیات شهوانیه‌دن بری اولمامغله وادیٔ
نفس اماره‌ده سرسری کشت وکذار وهر شب بر کوشه‌ده قرار طوتوب
همان مجرد دللرنده اول عزیزلرك قیل وقالی قالمشدر وزعم فاسدلرنجه
کونا کون بر کسوت عجیبه وصورت غریبه پیدا ایدوب کیمسی پیرلری
عالم جذبه‌ده ایکن باشلرینه بر کلاه عجیب واطوار غریب پیدا
ایدوب مرکز دائرهٔ شریعتدن بیرون ونیجه جهله‌یی بو دام تزویر ایله
مفتون ایدوب اهل دللری منفعل وعالم ایچره هم ضال هم مضل اولوب
هر بریسی وادیٔ ضلالتده هالك (واعوذ بالله من ذلك) دیو خواجهٔ
جهان اوغلی نتیجهٔ جان ایله سویلشورکن کوردیلرکه ینه بر جمهور
پرسرور ظاهر اولوب کلور * امدن طائفهٔ مولویان بخانقاه خواجهٔ
جهان * جمهور معنویلر سرور مولویلر واقف اسرار مثنویلر وعارف
ابرار قنویلر باشلرنده بر کلاه بی ترك وسبز استوار چکمشلر مثال برك
وکلاهلری اوزره بشر قولاج مقداری صارلمش دستار وطیلسانلر
قومشلر برسنت احمد مختار وکردنلرنده بر ردا ولباسلری بیاض عبا
بر موجب سنت چشملری مکتحل برفرمودهٔ شریعت لحیه‌لری مکمل
وکندیلری مبجل وطرز پسندیده واسلوب خوش واهنك تکبیرات
ودف نای وهوی های ایله خواجهٔ جهانك خانقاهنه متوجه اولدیلر
خواجهٔ جهان دخی استقبال ایدوب انلری بو صورت مقبوله وسیرت
معقوله برله مشاهده ایدیجك خوش حال ومرفه البال اولوب هزار
اعزاز واکرام ایله خانقاهه کتوردی وخدمتکارلر ینه اشارت
ایدوب مثال فرش بوقلمون بساط نعم کونا کون بسط ایتدیلر
بعد الطعام خدای عز وجل حضرتلرینه ثنا ایدوب بعده پیران پیشقدملرینك
ارواحنی یاد وصاحب خانقاهه دعا ایدوب بعده آیینلری اوزره نیزنلری
نوازلغه ودفزنلری دفافلغه وقدومزنلری اصول بندلکه وخواننده‌لری
نغم دلسوز ایله تحریرانه وسائرلری سماع ایله وجد وحالاته دوشوب

صفای شوق ایله مثال بحر محیط جوش وخروش ایدوب بعده خاموش
اولدیلر اولدم خواجهٔ جهان دخی کریبان تفکردن باش قالدیروب
خوش کلدیکز درویشلر قدم کتوردیکز دلریشلر نه دیاردن کلورسز
ونه طائفه دنسز وسزه کیم دیرلر و پیرکزی نه نام ایله یاد ایدرلر دیدی
چون طائفهٔ مولویان خواجهٔ جهاندن بو وجه ایله سؤال کوش
ایتدیلر خلیفه لری اولان درویش عارف قنوی فی الحال دیز اوزره
کلوب زبان ملیح وادای فصیح ایله دیدیکه ای خواجه بز قونیه دن
کلورز وجمله مز قنویلرز بو پیرمزك نامنه واقف قنوی و بو پیرمزك
پیرینه کاشف هروی دیرلر پیران سلك طریقت ومیران ملك حقیقتدر
دیوب خاموش اولیجق اولدم پیر واقف قنوی دهان ملاحت آچوب
زبان فصاحت ایله جوابه آغاز ایدوب دیدیکه * جواب دادن پیر
مولویان بحضرت خواجهٔ جهان * ای متمکن طریقت وای داخل
باب حقیقت ای خواجهٔ شریف اقران وای لطیف اخوان ای متمسك
عروهٔ وثقی وای آخذرسن (لا انفصام لها) ایمدی در کلام کوش جانه
کوشوار وسنی آیین مولانادن خبردار ایدوب واقف حقیقت حال
وعارف سر بال قیلوب روی معنیدن سکا رفع نقاب ودیار عشقدن
فتح باب وذره دن مشاهدهٔ آفتاب وقطره دن سیر دریای بیحساب
وصدق حقیقتدن در نایاب بیان وعیان ایدوب و بو رموزی سکا بیان
ایدهیم تا که بو حالکدن زیاده جه کوشش ایدوب مقصد اقصی یه
واصل وکعبهٔ مقصوده نائل اولوب سر مولانامزدن خبیر وعلم الیقیندن
عین الیقینه ایرمك ایله سلطان عشقه بصیر اوله سن بیلکه بز چاکران
قطب زمان وزمین وخاکراه جناب جلال الدین وتحت دلده شاهمز
وبرج جانده ماهمز وجان ایچره جانانمز ودو عالمده مطلوبمز مولانادر
(بیت) عاشقز محبوبمز ملای روم * دردیمز درمانمز ملای روم *
(نثر) ودخی ای خواجه بز عالم علم معنوی وواقف اسرار مثنوی اولوب
جام محبتدن نوش ومثال دریا جوش وخروش ایدوب جبه وجسمی





چاك وروییمز آلودهٔ خاك قیلوب صدای نی ایله نالش وشوق سماع
ایله کوشش ایدوب جان ودلدن نالان ونار عشق ایله درونمز سوزان
ایدرز زیرا بز آواز نی ایله سالك وصدای جان سوزان ایله راه
محبتده هالکز (شعر) هر سر آغاز ایلدکجه نای عشق * جوش
ایدوب کم کم اوردی پای عشق * (بیت) سوزش نی جسم وجان
احراق ایدر * نیجه جسم وجان جهان احراق ایدر (نثر) زیرا بنده
نیجه اسرار متین اولمغله جناب حضرت جلال الدین افتتاح مثنویده
بیوررکه (مثنوی) بشنو از نی چون حکایت میکند * از جدا
ییها شکایت میکند (نثر) ایمدی ای خواجهٔ جهان وای سالك
مسالك عرفان سنی سرندن خبردار وحقیقت مافی الضمیری سکا
اشعار ایدهلم بیلکه ای کامل بزرکوار وای عالی وعالم همتدار نی
مستعار کنایتدر مرد کاملدن وهیکل جامع نوع انسانیدن زیرا نی
ایله انسان کامل بیننده جهت جامعه اولدر که نی تهی دل اولوب
درونده سر تا با برشی اولمغله هر صدا که نی دن ظهور ایدوب
دمسازدن ایدیکی محل ریب دکلدر و دمسازدن دور اولدیغی کبی
صداسی منقطع ومنعدم اولور پس سالك حقیقی اولزمانکه شمشیر
ریاضت ایله دخی کردن هوای نفسی بریده ایدوب مجاهدهٔ تامه ایله
شمع چراغ روحی دست قدر ایله سوزان و پردهٔ حجب ظلمانیه یی
برطرف ایدوب و یران ایده اولدم کدورات نفسانیه دن مثال نی درونی
خالی ومرآت ولی صیقلهٔ توحید ایله مجلی اولوب صافی اولدقده
جلباب بشریت درونده بیرون وآثار تجلیٔ الهی قلبنده مخزون اولوب
(و بی ینطق و بی بصیر و بی یبطش) فحواسی اوزره (هرچه کوید
از جانب خدا کوید نه ازجانب خود) معناسنه ماصدق اولور نعمة
الله ولی بیوررلرکه (نظم) شیخ مرشد جنید بغدادی * مصر ومعنی
دمشق دلشادی * کفت سی سال شدکه من از حق * سخنی
کفته ام بحق یاحق * من بحق کفته ام سخن بخدا * خلق کوید
سخن کند بابا * سخن حق بحق بودای دوست * که سمیع و بصیر

وكويا اوست (نثر) وكتاب الهيده نطق رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم افنديمز ايچون حق جل وعلى بيورركه « وماينطق عن
الهوى ان هى الا وحى يوحى » وجاى آخرده « ومارميت اذ رميت
ولكن الله رمى » و برمحلده « ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله »
و بر محلده دخى « ومن يطع الرسول فقد اطاع الله » وارد اولمشدر
پس اولياء كرام ومشايخ عظام دخى مجالى ومراياى رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم افنديمزدر انلرك مرأت درونلرنده برشئ كه
متنقش ومرتسم اوله برتو نور محمديدن منعكس اولور پس انلردن
هرنه استماع اولنسه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم افنديمزدن
استماع اولنمش كبى ايديكى اظهردر زيرا جمله اوليا فيض حقيقت
محمديدن اخذ ايتديكى محل ريب دكلدر وحديث شريفى « اصحابى
كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم » فحواسى اوزره بوحاله شاهد عدلدر
وحضرت مولانا جامى بيوررلركه كلمات قدسيهٔ اوليا مقتبس
مشكات حقيقت حضرت رسالت پناهدر نجه تعظيم قرآن وحديث
لازم كذلك انلرك سخنلرينه دخى تكريم وتعظيم لازمدر بردخى نى
على طريق التعميه بومعنايه اشارت اولوركه لفظ نى ايكى حرفدر
ابجد حسابى اوزره نون اللى يا اون التمش ايدر ايمدى حرف سين
دخى التمشدر ايمدى لفظ نى ( يس ) معناسنه رمز اولور يس
ايسه بعض مفسرين قولى اوزره يا محمد ديمكدر بومعنايه بشنو
از نى عبارتى بشنو از محمد صلى الله عليه وسلم افنديمز معناسنه
اشارت اولور و بردخى سر نى اولدركه حبيب الله صاحب سر ولى مع الله
مشرف « سبحان الذى اسرى » و مكرم « ثم دنى فتدلى فكان قاب
قوسين او ادنى » فحواسيله ليلهٔ معراجده قرب خدايه واصل ومقصد
اقصى يه نائل اولوب بى حرف وبى صدا يتمش بيك كلامى رب العزتدن
كوش جان ايله اصغا ايدوب بعده ليلهٔ معراجك قصص وخصصندن
صحابهٔ كرامى خبردار ايليوب بيورديلركه حق سبحانه وتعالى حضرتلرى
بكا بيلدرديكى اسرار اوچ قسمدر برقسمنك اظهارنه قطعا رخصت

(يوقدر)



يوقدر و برقسمنك امته بيان اولنمسى امر اولنمشدر و برقسمنك اظهار
واخفاسنده مخير قلنمشزدر ديو بيوردقلرنده حضرت على كرم الله
وجهه رسول اكرم صلى الله عليه وسلمدن التماس بيورمشلركه اول
مخير قلنديغكز اسرار خفيه‌دن بكا اظهار ايلك ديو رجا ايلدكلرنده
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورمشلركه ياعلى جبرائيل ايله
ربمدن اذن طلب ايليه‌يم ديوب طلب ايلدكلرنده اول اسرار غامضه‌نك
بريني حضرت على يه مژده ايدوب بيورمشلركه ياعلى خداى عز وجل
اول اسراردن برين سكا اعلامه امر ايتمش اما زنهاركه بوحالى
كمسه يه اظهار ايتميه‌سن ديوب بيورديلركه ياعلى حق جل وعلايه امتم
ايچون رجا ايتدمكه روز محشرده احواللرى مخفى اولوب خلق ايچنده
شرمسار اولميه وحسابلرى بنم حضورمده اولوب اجنبى امتمك
حاللرينه واقف اولمسونلر ديدكده جناب رب العزتدن خطاب
كلديكه ( سا حاسب امتك بحيث لا تطلع انت عليه )
چونكه حضرت على بوسرى كوش ايتدى اولدم درونى جوش
وخروش قيلدى لكن كيمسه يه اظهار ايتميوب بركون صحرايه چيقوب
برچاه بى آب كوردى اولدم حضرت على مبارك باشنى اول چاهه
طوتوب بوسرى صوت ايله سويلدى و ينه درحال مدينه يه رجوع
ايلدى بوحال اوزره برقاچ كون مرور ايلدكده حكمت خدا اوزره
اول ندا چاهه تأثير ايدوب بى آب ايكن جوش وخروش ايدوب صولر
روان اولدى وچاهدن طشره آقوب اول چاهك حواليسى بركول
اولوب قامشلر بتدى بعدزمان برشبان اول قامشدن برقامش كسوب
قوال ايلدى بركون اول شبان مذكور قوالى چالاركن رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم افنديمز استماع ايتدى اولدم حضرت على يه
بيورديكه « ياعلى الم اقل لك لا تقل ذلك لاحد » حضرت على ديديكه
« ماقلت ذلك لاحد » حضرت رسول عليه السلام بيورديلركه « مابال
القصب يقول ذلك » حضرت على بوحاله تعجب ايديجك حضرت
رسول اكرم عليه السلام حضرتلرى بيورديلركه ( القصب يقول ذلك

الی یوم القیام» ایمدی حضرت مولانا ( بشنو از نی چون حکایت
میکند ) بیوردقلری بشنواز محمد صلی الله علیه وسلم تقدیری اوزره
اولیجق نیك دیدیکی رسول اکرم صلی الله علیه وسلك حضرت
علی کرم الله وجهه حضرتلرینه بیوردیغی حکایت شمول رحمت
وروایت فراق عالم وصلت دیمك اولور که نی بو تقدیرجه اول حکایتك
ترجمانی وبی زبانی اولمش اولور والله اعلم بالصواب ( از جدایها
شکایت میکند ) اکرخاطره خلجان و یروسه که بر مضمون آیة « وهو
معکم اینما کنتم » فحواسی اوزره اولیا خدادن جدا دکلدر ایمدی
ای خواجه کوش هوشك طوتکه سنی بوسره خبردار وعارف اسرار
ونائل درجهٔ ابرار قیله لم اکاه اولکه اولیاء کرام علیهم سلام الله
ماصب الغمام ( بیت ) سر ز هوا مافتن از سروریست * ترك هوا
قوت پیغمبریست ( نثر ) مضمونی اوزره اول زمانکه ترك هوا قلوب
عشق ایله پوست بشریتدن بیرون وجذبهٔ محبت ایله عالم عقلدن دور
ومفتون اولدقلرنده بی رنکلك عالمنه واصل آیة « واینما تولوا فثم وجه الله »
مشاهده سنه نائل عشق حق درون بیرونه محیط و محاط اولور
بو مرتبه یه « فنا فی الله » تعبیر ایدرلر و مرتبهٔ فناده استغراقه عالم جذبه
وسکر دیرلر اول عالمده نیجه سی بیوررلر ایمش « من عرفنی عرفك فانا
لا اعرف وانت لا تعرف » و بعضیلر اول حالده بو بیتی اوقورلر ایمش
( بیت ) لا انا دیه ولا اذکره * ان ذکری وندائی یا انا * وحضرت بایزید
بو عالمده ( لیس فی جبتی سوی الله ) دیو بیوررلر ایمش و نیجه عشاق
دخی بو عالم استغراقده بو ابیاتی ورد زبان قیلورلر ایمش ( بیت ) چو ممکن
کرد امکان برفشاند * بجز واجب دکر چیزی نماند ( دیکر ) صد نشان
دارند محو مطلقند * چه نشان بل عین دیدار حقند ( نثر ) اکرچه
اولیاء کرام ومشایخ ذوی الاحترام هر بری عالم جذبه ده ایکن سر وحدتدن
عبارات شتی ایله خبرلر ویرمشلردر اما جمله سنك معناسی واحددر
( شعر ) عباراتنا شتی وحسنك واحد * وکلی الی ذاك الجمال یشیر
( بیت ) جمله یکذاتست اما متصف * جمله یکحرف وعبارات مختلف

( قطعه )



( قطعه ) فاعین سوی عین فنور مینه ظلمة * فن یغفل الی هذا یجد
فی نفسه غمة ( نثر ) پس معلوم اولدیکه بو کلمات قدسیه و بو نفحات
درافشانی انسیه لردنکه اولیا خدادن جدا دکلدر تکیم دینمشدر
( بیت ) مردان خدا نباشد * لیکن زخدا جدا نباشد ( نثر ) اما از جدایها
شکایت میکند ده اولان جدالق اولدرکه اولیاء کرام ومشایخ عظام
الذلذائد تفصیل اولنان جذبه ایله عالم استغراقدر اول عالمدن بو عالم
عقله کلدکلرنده اول استغراق عالمنك جدالغندن شکایت وحکایت
ایدر زیرا علی الدوام لذت استغراق ایله مشرف اولمق نادر بلکه
امر متعذردر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز بر عالمده
« لی مع الله وقت ولا یسعنی فیه ملك مقرب ولا نبی مرسل » دیو بیورمشدر
و بر عالمده دخی « حضرت عایشه رضی الله عنها وعن ابیها کلمینی یا حمیری »
دیرلر ایدی محصل کلام جدالق ذکر اولنان عالم استغراقدن بو عالم
عقله کلمك جدالغیدر ( بیت ) دیدار مینمایی و پرهیز میکنی * بازار خویش
وآتش ماتیز میکنی ( نثر ) وکشف انبیا واولیا دخی بو قبیلدندر متصل
برحال اوزره دکلدر نتکیم اول پیر روشن ضمیر واسمان نبوتده مهر منیر
محبوب القلوب جناب حضرت یعقوب علیه السلامدن قصهٔ حضرت
یوسف علیه السلام سؤال اولندی دینمشکه ( نظم ) ز مصرش بوی
پیراهن شنیدی * چرا در چاه کنعانش ندیدی * بکفت احوال
ما برق جهانست * دمی پیدا ودیکر دم نهانست * کهی برطارم
اعلا نشینم * کهی بر پشت پای خود نبینم * اکر درویش درحالی
بماندی * سر دست از دو عالم برفشاندی ( نثر ) اما بر مقتضای
« وهو معکم اینما کنتم » فحواسی اوزره جمله خلق بر نفس حقدن جدا
دکللردر ( قطعه ) دوست نزدیکتر از من بمنست * وین عجبتر که
من ازوی دورم * چه کنم تا که توان کفت که * ودر کنار من ومن مهجورم
( شعر ) یضیق فی کل ارض لا اراك بها * عندی ولوانها روض وغدران
وحیث کنت معی فالضیق متسع * سم الخیاط مع المحبوب میدان
( نثر ) بر دخی جدالقدن شکایت اولدرکه ارواح انسان اشباحه

تعلقدن اول تقرب خدا ایله مشرف اولوب مست وشراب وتجلیات
جمال ومطروب طرب حسن نغمات « الست بربکم المتعال » فحواسی
اوزره نائل ثمار روضـة الوصال وناظر انظار ریاحین الکمال ومتشمم
شمائم ازهار الحقـایق و متنسم نسایم انوار الدقایق ومطلع طوالع
شوارق الهدایه ومستلمع لوامع بوارق العنایه برله مشرف ومکرم ایدی
وقتا که امر الهی ایله مقـام اعلادن اسفله هبـوط ایدوب مضمون
( ع ) چونکه بی رنکی اسیر رنك شد ( نثر ) فحواسی اوزره اسیر رنك
اولغـله محجوب روحانیت اولدیکه عالم غیب ایله عالم شهادتدر بوایکی
عالمك حجابی ایچون رسـول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشـلردر
« ان الله تعالی سـبعین الف حجاب من نور وظلمة فالحجب النورانیـة
من عالم الغیب الروحانیة والحجب الظلمانیة من عوالم الشهادة الجسمانیة »
بوقدر حجاب ایچره روح بموجب « حب الوطن من الایمان » وطن
اصلیسـنك جدالغندن حکایت ایتمش اولور ونی زبان روحدن ترجمان
اولور نتکیم صاحب قصیدهٔ برده بیورر ( شعر ) امن تذکر جیران
بذی سلم ❋ مزجت دمعا جری من مقلة بدم ❋ ام هبت الریح من تلقاء
کاظمة ❋ واومض البرق فی الظلماء من اضم ( نثر ) ناظم مرحوم رحمة الله
علیه وطن بدنی اولان ذی سلم نام موضعی ذکر ایدوب روحنك وطننه
اشارت ایدر ودخی ای خواجهٔ تاج دین ودیانت وای شمع زهد وهدایت
طیلساندن مراد طی لسان اولمسنه اشارتدر (شعر) کمال المرء لا فی الطیلسان
ولکن ذاك فی طی اللسان ❋ وحدیث شریفده وارد اولمشدر « من عرف الله
کل لسانه » وابو هریره حضرتلری بیوررلر که « حفظت من رسول الله
صلی الله علیـه وسلم وعائین من العلم فاما احدهما فبثته واما الاخر
فلو بثـته لقطع منی هذا البلعوم » واول منصوص بنصه « ما نجیته
ولکن الله انجـاه » ومشرف خطاب « ما کنت مولاه فعلی مولاه »
حضرتلری بیـورر که « اوحدثکم ما سمعت من فم ابی القـاسم لخرجتم
من عندی وانتم تقولون ان علیـا اکذب الکاذبین وافسق الفاسقین »
واول زین دنیا ودین جناب حضرت زین العابدین بیوررلر ( شعر ) انی
(لا کتتم)



لا کتتم من علمی جواهر کی لا یر الحق ذو جهل فتفتننا ❋ وقد تقدم فی هذا
ابو حسن الی الحسین ووصی قبله الحسـنا ❋ یارب جوهر علم لو ابوح به
لقیل لی انت ممن یعبد الوثنا ❋ ولا استحل رجال مسلمـون دمی یرون اقبح
ما یأتونه حسنا ( نثر ) اول قطب الاحرار خواجه محمد عطار بیـورر
( بیت ) کر خبر داری زحی لا یموت ❋ بر دهان خود بنه مهر سکوت ❋ واول
مست خدا حضرت مولانا بیورر ( مثنوی ) هر کرا اسرار کار اموختند
مهر کردند ودهانش دوختند ❋ وکتم اسرار ایچون بونه اشعار ایدرلر که (مثنوی
تانکوبی سر سلطانرا بکس ❋ تا نریزی قندرا پیش مکس ❋ کوش انکس
نوشد اسرار جلال ❋ کوچو سوسن صد زبان افتاد لال ( شعر ) رمزت
الیـه حذار الرقیب ❋ وکتمان سر الحبیب حبیب اذا ما تلاشیت فی نوره
یقول ادع عبدی فانی قریب ( نثر ) ودخی ای خواجهٔ محترم وای بازل
صنوف نعم بی ترك یکـتا کلاهدن مراد وانك رموزی بابنـده شرح
ما فی الفؤاد ایدهلم بیلکه بو فلاك بی ترك کلاهه مثال ایدیکی بی قیـل
وقالدر بزمده سر مز فی الحقیقه کردونه مانند وعدیل ونورمز خورشید
وابرومز ماه نوه دلیلدر زیرا صـورت انسان شمس وقمردن احسن
ایدوکنه نص آیة « لقد خلقنا الانسـان فی احسن تقویم » وحدیث
شریف « خلق الله آدم علی صورته » خود شاهدان عدلاندر نتکیم
جناب محمد مغربی بیورر ( بیت ) صبح ظهور دم زدو عالم بدید شد
مهر رخت زمشرق آدم بدید شد ( نثر ) وحضرت مولانا بیورر ( رباعی )
ای صوفیٔ صافیکه خدا میطلبی ❋ کوری اکر از خویش خدا میطلبی
در کوش دلم چنین خبر می اید ❋ سر تا قدمت منم چرا میطلـبی ❋ وقرآن
عظیمده « وفی انفسکم افلا تبصرون » وارد اولمشدر ( بیت ) عاشقانه
جام رخی باهم نکر ❋ هردو باساقیٔ ماهمدم نکر ( دیکر ) المؤمن مرآة المؤمن
ومن اسمائه تعالی المؤمن ( دیکر ) چون پردهٔ برکشودند خودرا بما داند
معشوق وعشق دیدیم یك وجود ندانامن اهوی ومن اهوی انا ومحمد
مغربی بیورر ( رباعی ) ای نسخهٔ نامهٔ الهی که تویی ❋ وی آینهٔ جمال
شاهیکه تویی ❋ بیرون زتو نیست هرچه در عالم هست در خود بطلب

هرانچه خواهیکه تو یی * وجناب عمر ابن الفارض بیورر ( بیت ) ماللنوی
ذنب ومن اهوی معی * ان غاب عن انسان عینی فهو فی ( نثر ) زیرا نور
خدا صورت انسانده جلوه کر وحسن خوبان جمال لم یزلیدن بر اثر ایدیکی
مشاهددر ( بیت ) اعداد کون وصورت کثر نمایش است فالکل واحد یتجلی
بکل شان ( نثر ) زیرا نور آفتاب حد ذاتنده متعدد ومتکثر اولماز
اما شیشهای رنکارنك اوزره تاب اورسه هربری بر رنك ایله عیان
ودیدهٔ عالمه الوان متکثره ایله نمایان اولور ومخدوم کرامی جناب حضرت
جامی بیورر ( نظم ) آفتابی صد هزاران ابکینه تافته * پس برنکی
هر یکی تاب عیان انداخته * جمله یك نورست امارنکهای مختلف *
اختلاف اندرمیان این وآن انداخته ( شعر ) وما الوجه الا واحد غیر
انه * اذا انت اعددت المرایا تعددا ( بیت ) نام یکی اکر یکی صد
نهدای عزیز من صد * نشود حقیقش یك بود او بنام صد ( نثر )
زیرا نفس الامرده نور آفتاب لوندن مبرا وقازورات اوزره تاب
اورمغله نور شمسه اختلاف پیدا اولماز زیرا جمیع صور مظاهر انوار
حق ایدیکی عیان ودیدهٔ عرفانه نمایان ایدیکی محل کمان دکلدر ( شعر )
درجهان فیض ذات اوشد عام * خلق زان یافتند صورت ونام *
نام وصورت چوازمیان برخواست * شد عیان ذوالجلال والاکرام *
( نثر ) ودخی ای خواجه سماعدن مراد اولدرکه مثال چرخ دوار
عشق ومحبته لیل ونهار خانقاه عالمده دور ایدوب اراره وآسمان
معرفتده سیاره اولوب صنع خدایه بصیر وحقایق اشیایه خبیر
اولمغله نائل درجهٔ عرفان وواصل مقام اطمینان اولورز محصل کلام
ای خواجهٔ صاحب احتشام سکا آیین مولویلکدن بوقدر قیل وقال
وبسط مقال اولندی دیوب واقف قونوی طی طومار کلام سعادت
انجام واداء شیرین ایله اختتام مرام ایدوب خاموش اولدی
* جواب دادن خواجهٔ جهان به پیر مولویان * چون اول واقف
دین دولت وشمع جمع سنت وملت وسیاح بیداء طریقت وغواص
دریای حقیقت وهمدم نسیم وصال ومحرم حریم جلال اولان نور
( دیدهٔ )



دیدهٔ عرفان اعنی جناب خواجهٔ جهان پیر واقف قونویدن بوکونه
کلمات عاشقانه ومقالات عارفانه وحرکات صادقانه ونکات رندانه
مشاهده ایتدی اولدم دهان ملاحت آچوب زبان فصاحت ایله دیدیکه
ای واقف مواقف طریق مولوی وای عارف معارف تحقیق مثنوی
اکر سز بو دیدیکز اوزره کوشش ولباس تقوی ایله جامهٔ فقری
پوشش ایدرسکز من عرف سرنی بصیر وحقیقت مولانایه خبیر
اولوب مقصد اقصی یه نائل وعالم عشقه مولانا کبی داخل اولورسز
اما اکر عبادات وطاعاتدن بری وعالم ایچره بیهوده سرسری کزمکله
ومجرد لاف وکذاف وشهرت واعتساف ایله سعادت حقیقی یه
واصل اولوب ثمرهٔ ولایت وکرامت حاصل ایدر دیرسکز بو جوابکز
محال ایدیکی بی قیل وقالدر ( بیت ) چون لذات مجازی را بصد
محنت کنی * حاصل سعادات حقیقی را چه کونه رایکان یابی ( نثر )
اکر مجرد سکهٔ مولانا ایله مسلوك اولوب بوادیٔ اوهام وشکوك
اوزره سلوك ایدوب « من تشبه قوما فهو منهم » فحواسیله حرکت
ایتمکله مولانا حضرتلری فقراسی اولدوغمزه بسدر دیرسکز ( بیت )
انانکه ندانند وبدانند ندانند * هم لاشه خری خویش بمنزل برسانند
( نثر ) مضمونی اوزره مقصد اقصی یه سرعتله وصول ایتمك مأمولدر
وجناب مولانا سماع حقنده بیورر ( السماع للقوم فرض ولقوم سنة
ولقوم بدعة الفرض للحاضرین والسنة للطالبین والبدعة للغافلین )
بوتقدیر اوزره اولیجق بدعتدن عاری اولور کذا فی القاموس ( الا
للاعب وظن البعض ان حركة العشاق من هذا القبیل وهو بعض
الظن ) زیرا افلاك وارضین عشق ومحبت ایله دور ایتمکده در نتکیم
مولانا حضرتلری بیورر ( بیت ) جسم خاك از عشق بر افلاك شد *
کوه در رقص آمد وچالاك شد * عشق جان طور آمد عاشقا *
طور مست وخر موسی صعقا ( نثر ) روایت ایدرلرکه سید الطائفه
جنید بغدادی حضرتلری صوفیه سماع ایدرکن مجلسلرنده جالس
اولمدیلر وبعضیلر تصور ایلدیلرکه سماع اتمك قتنده حرام اوله شبهه لرك

دفع ایچون حضرت جنیده بو حال سؤال اولندقده بیوردیکه « وتری
الجبال جامدة وهی تمر مر السحاب » وابوالحسین نوری مجلس
سماعده جالس ایکن ناکاه جبهه لرنده خون عظیم قینایوب روانه اولدی
قال نجم الدین الکبری ( ذلك لاجل ترقی الحالة الی نهایتها فان الحالة
اذا الهیت ومقامها الروح والدم عرش الروح انتفخت العروق وامتلئت
وانفطرت ) ( رباعی ) چون بنده بذوق بندهٔ فرمانده * درکوی خرابات
همه رقصانند * از نغمهٔ قول برقص آمده انده * رندان خوشند
وجمله سرمستانند ( نثر ) زیرا عاشق محبته واصل اولیجق برمضمون
( ع ) ان المحب لمن یحب مطیع * فحواسی اوزره امر خدایی جانه
منت بیلور نتکیم سبحه ده مخدوم کرامی حضرت مولانا جامی زبان
حضرت موسی دن بیان ایدوب بیورر ( بیت ) کفت موسی که بفرموده
دوست * سر نهد هر که بجان بندهٔ اوست ( نثر ) ایمدی دعوای
محبت مجرد زبان ایله اولماز وسکهٔ مولانایه کیروب مولانانك آیینی اوزره
کوشش ایتمك شجرهٔ امید بارور اولماز لازم کلدیکه بو محلده اول
مست عشق خدا جناب حضرت مولانانك اباعن جد عشق ومحبت
ایله کوششلرین بیان وکندیلرینك دخی حاللرین بر مقدار عیان
ایدوب خامهٔ معجز بیان ایله نمایان ایدهلم روایت ایدرلرکه سلطان
العلمانك نام شریفلری محمد بن حسین الخطیبی بن احمد الخطیبی البلخی
البکریدر پدرلری جانبندن ابوبکر صدیق رضی الله عنه جنابنه نسبلری
منتهیدر والدهلری شاه خراسان علاء الدین محمد بن خوارزمشاه دختریدر
وحضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز خوارزم شاهه
عالم خوابده امر ایلمشدرکه دختریکی حسین خطیبی یه نکاح ایله
خوارزم شاه بیدار اولیجق حقه حمد وثنا ایدوب علی السحر وزیرین
حسین خطیبی حضرتلرینه خصوص مزبور ایچون ارسال ایلمشلر
وزیر مزبور خدمت شریفلرینه واردقده واقع حالی وزیر سویلمزدن
اول کشف ایدوب بیان بیورمشلر اولدم علما وصلحایی جمع ایدوب
عقد نکاح ایتمشلر طقوز آیدنصکره بهاء الدین محمد کتم عدم صحرای
(مخزن)



مخزن اسراردن عالم وجوده کلوب نشو ونما اوزره ایکی یاشنده ایکن
پدرلری عالم آخرته عزم ایدرلر ( رباعی ) اولمزابایه بوندن اوزکه
شرف * که قاله یرلرنده خیر خلف * چونکه در یتیم اوله حاصل
* کر شکسته اولسه صدف ( نثر ) چونکه بهاء الدین حضرتلری
حد بلوغه ایرشدی فضائل صوری وکمالات معنوی حاصل ایتدی
برجمعه کیجهسی بلخك اعیانندن وعلما ومشایخندن نیجه کمسهلر سلطان
انبیا علیه افضل التحایا حضرتلرینی واقعهده کوردیلرکه بهاء الدین والدی
صاغ یاننه المش امته خطاب ایدوب بیوردیلرکه بهاء الدین والدك اسمی
بعد الیوم سلطان العلما اولسون سیز دخی انی بو اسم ایله مسمی
بیلکز دیو امر ایدیجك صباح اوچیوز نفر علما ومشایخ سلطان
العلمانك خدمتنه کلوب واقعهلرین عرض ایلمزدن اول کندیلر بیوردیلرکه
سلطان انبیا علیه افضل التحایا حضرتلری بزه احسان ایلدیکی لقبی
خبر ویرمکه می کلدیکز دیجك جملهسی دستبوس ایدوب تحسین ایلدیلر
محصل سلطان العلما حضرتلرینك اوصاف شریفهلری اطراف اکنافه شایع
اولوب طالب محبت صمدی معالی وتشنهٔ آب زلال وصال الهٔ لایزالی اولنلری ارشاد
ایتدیلر روایت ایدرلرکه مجالس وعظ ونصیحتلرنده خلقه بر مرتبه رقت حال
کلوردیکه قابل تحریر وتسطیر دکلدر ونقل ایدرلرکه کاهی مجلس
شریفلرنده عشقه متعلق سوکلی اسرار غامضه عیان وبیان
ایدرلردیکه نیجه عشاق تحمل ایدهمیوب تسلیم روح ایدرلردی
حتی اول زمانك فضلاسندن امام فخر الدین رازی ورشید الدین قبایی
کبی کیمسهلر رشك وحسد ایدوب محمد خوارزم شاهه غمز ایدوب
دیدیلرکه جمیع اهل بلخ سپاه واکر رعایا جمیعا بهاء الدین ولده تابع
اولمشلردر اکر خلق القا ایدرلرسه که سلطنت صوری ایله معنوی یی جمع
ایدوب اجرای عدالت ودفع ظلم ایچون بلخه شاه اول دیو سوق
ایتسهلر انلردخی مقتضای بشریت حکم ویروب قبول ایتسهلر
بعید دکلدر بز خیرخواهکز اولمغله حقیقت حالی سزلره اعلام ایلدك
« وما علی الرسول الا البلاغ المبین » دیوب خاموش اولدیلر محمد خوارزم

شاهه بو قیل و قال تأثیر ایلدی بر کون سلطان العلما حضرتلرینه
بر آدم ارسال ایلیوب دیدیکه لله الحمد والمنه ملك علم وعمل کندیلره
مسخر وولایت ملك باطنی دخی تصرفلرنده ایدیکی اظهردر و ابا
عن جد سلطنت ظاهری خود کندیلرینه میراث انلر طوررکن
غیرده اولق محل الحاث دکلدر وجمله خلایق خدمت شریفلرینه
بنده وامر عالیلرینه عبد افکنده اولمشدر بو فقیره اجازت و یررلرسه
اذن شریفلری ایله آخر دیاری مقر وشهر بلخدن بالکلیه کذر قیلهلم
دیدی خبر مزبور سلطان العلما حضرتلرینه وصول بولدقده
بیوردیلرکه محمد خوارزمشاه بو ملکی علی طریق التحقیق بزه و یریز
دیدکاری جوابدن مراد بزی بلخدن نفی ایلمکدر چونکه بزه اعدا
سوزیله جفا قصد ایلدیلر اول تحقیق طریقیله و یریز دیدکاری
ملکی تحقیق طریقیله تاتار کافرلرینه و یرسهلر کرکدر بزم قبولمز دکلدر
بی حضور اولمسونلر بز سفر ایدهلم وجواب حسوددن پریشان اولمسونلر
دیوب فی الحال توابعنه کوچ سفر تدارکنی اماده ایدیکز دیو امر
ایلدی خلق سلطان العلما حضرتلرینك کتمك تدارکنی استماع ایدیجك
دللری پریشان اولوب حضرتك یاننه جمع اولدیلر بو حاله محمد خوارزم
شاه نادم اولوب غایت ایله خوف ایلدی واشراف بلخدن حضرته
کیتمك رجاسنه آدملر ارسال ایلدی لکن ممکن اولمادی اما عهدلرینه
الدیلرکه هم بز کیدهلم هم خلق ایله کندیلر ماییننده شقاق واقع
اولمسون دیدیلر واول جمعه کونی خلقه وعظ ونصیحت ایدوب
بیوردیلرکه ایشته بز عزم سفر ایلدك بیلك واکاه اولك که بزم عقبمزده
تاتار عسکری کلوب خراسانی ویران ایدهلر وخراسان خلقنه
شربت ایچورهلر وملکك ملکی روم پادشاهی النده هلاك اوله دیوب
غایت ایله کرم اولدیلر وتکرار بیوردیلرکه ای فخر رازی وای خوارزم
شاه وای سائر مبتدعلر سزلر صد هزار امن وراحتده یتشمش سزدر
عالم قلبی ترك ایدوب بحر علم جسمانی ظلمتنده مستغرق اولوب اول
عالم روحانینك انوارندن محروم ومغبون قالوب حیران ومست اولدیلر

(بونجه)



بونجه روشنالق کیم اهل الله زمرهسندن حاصلدر بو عالمك قرا کولکی
سزك اوزریکزه تاریك اولمشدر و بو غلبه اول سببدندرکه نفسکز غالب
عقلکز مغلوبدر دائما سیزه شمدیکی حالی کوستروب عاقبتکزی
اکدرمز اشبو نفسدرکه سزی کار اخرتدن محروم قیلوب بد شبهه
سعی ایتدررانکیچونکیم سزدن دائما وسوسه وخیال فاسد ظهور
ایدر و بو نفس شیطاندر دیو بیوردیلر و بر نعره اوردیلرکه نیجه سی
تحمل ایدهمیوب تسلیم روح ایتدی وسائری مرکز دائرهٔ عقلدن
بیرون اولوب بر زمان بیهوش اولدیلر ومبارك کوزسیلری جامعك
کوشهسندن تا وسط حقیقتنه کلوب کونا کون کرامتلر ظهور
ایتدی اخر دوشنبه کونی بلخدن سفر ایدوب دار السلام بغداده
متوجه اولدیلر قرق دوه برروایتده اوچیوز دوه کتابلرینی چکردی
هر منزله که واررلردی اول دیارك عزیزلرینه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم افندمز واقعهده بیوررلردیکه سلطان العلما کلیور استقبال
ایلك دیو امر اولنوردی اول سببدن متنبه اولوب هر دیارك عزیزلری
استقبال ایدرلردی چونکه منزل بمنزل بغداده ایرشدیلر شیخ شهاب
الدین سهروردی خبر آلوب جمله مشایخ ایله استقبال ایلدیلر شیخ
زمان وصلتده آتدن اینوب سلطان العلما حضرتلرینك مبارك دیزلرین
بوس ایدوب خانقاهلرینه دعوت ایلدیلر سلطان العلما بیوردیلرکه علمایه
مدرسه مناسبدر دیجك مدرسهٔ مستنصریه قوندردیلر وشهاب الدین
سلطان العلما حضرتلرینك مبارك چزمهلرینی چکدیلر اول اجلدن
بغدادك سائر مشایخی بننده افتخار ایدرلردی واول آن خلیفهٔ بغداد
کلوب سلطان العلما ایله بولشمق مراد ایلدی رضا و یرمدیلر زیرا
خلیفهنك ظلمی شایع ایدی غایتده وشیخ شهاب الدین سلطان العلما
حضرتلرندن رجا ایلدیکه اهل بغدادی نصیحت شریفلری ایله
مشرف ایدهلر انلردخی قبول ایدوب جمعه کونی وعظ ایتدیلر جواب
باصوابلری قلوبه شمول دکلو تأثیر ایلدیکه عالم کریهدن خون
سرشکلرین روان و یدی کسه عشاقدن تسلیم روح قیلدیلر وخلیفه

جانبنه دخی نكران اولوب بیوردیلركه عن قریب كفرهٔ مغول كلوب سنی قتل ایدرلر بو ایكی كونی غنیمت بیلوب وجانب حقدن نعمت عدایدوب ایامكی غفلتله كچورمه دیجك خلیفه اغلیوب جمله مناهی یه توبه واستغفار ایتدی محصل سلطان العلما حضرتلری بغدادده ایكن جنكیز خان خبری كلوب یتشدی ودیدیلركه تاتار خراسانی وبلخی خراب ویباب ایلدی واهل بلخ جنكیز خانك اوغلنی قتل ایتدیلر جنكیز بحضور اولوب اهل بلخی قتل عام بیوردیلر وعورتلرك قارنن یاروب حمللرین ضایع ایلدیلر الحاصل سلطان العلما حضرتلرینك خاطر شریفلری انجمكله هنوز دیار معمور اولمیوب اكثری یری ویراندر حضرت مولانا مثنوی شریفده بوحالی تقدیر ایدرلر (مثنوی) تادل اهل دلی نایدبدرد * هیچ قرنی را خدا رسوانكرد (نثر) محصل سلطان العلما حضرتلری حج ایدوب قونیه ناحیه سنه قریب اولدقده سلطان علاء الدینه خبر اولدی اولدم قونیه خلقنه امر ایدوب سلطان العلمانك مبارك اللرین بوس ایدوب كندی سرایته دعوت ایلدیلر سلطان العلما علمانك مكانی مدرسه‌در دیوب آلتون با مدرسه سنه نزول ایلدی وسلطان علاء الدین بركون سلطان العلمادن وعظ ونصیحت ایلمك رجا ایلدی انلردخی بیوردیلركه قایغیلر دیدكاری مزارستانده كرسی پیدا ایدك اول وقت قونیه‌نك مصلاسی اولمحلده ایدی اطراف واكنافده بو خبرلر ایله جمع اولوب حفاظان سورة القارعة اوقودیلر وسلطان العلما حضرتلری حشر ونشر وقیامته متعلق حاللر بیان ایتدی اولدكلی اسرار غامضه اظهار ایتدیكه قابل تعبیر دكلدر حتی بعض روشن ضمیر اولان كسه‌لر مشاهده ایتدیلركه مبارك نفسلرینك تأثیرندن ایكی مزار شق وایكی شخص ظهور ایدوب دیدیلركه حق سویلرسن بز شاهدز باذن الله حیات بولوب حشر اولدق دیوب ینه حاللرینه رجوع ایتدیلر ومجلس تمام اولوب دعایه شروع ایلدكلرنده جمله مزارستاندن ایكیشر ال چیقوب امین دیدیلر وجمله خاص وعام بوحالی كوردیلر

(ومنكر)



ومنكر اولنلر محب ومرید اولدیلر بركون سلطان العلما خسته اولدیلر سلطان علاء الدین عیادته واروب حین مصاحبتده دیدیلركه سلطانم خدا شفا ویرسه مزاج شریفكز خوش اولوب تخته جلوس ایلسكز بن قوللكز خدمت ایدوب هرنه بیوررسكز واروب همت عالیه كز ایله فتحلر ایلسم دیجك سلطان العلما حضرتلری بیوردیلركه بو خسته‌لكدن بز آخرته رحلت ایده‌رز سزدخی از زمانده بزه واصل اولورسز دیوب ایكی كوندنصكره اخرته انتقال ایلدی رحمة الله علیه والتی آیدنصكره علاء الدین دخی وفات ایلدی ایمدی ای طالب سرحال جناب مولانادن دخی بسط مقال ایدوب خامهٔ معجز بیان ایله تحریر وتقریر ایده‌لم اول سند اولیا وعمدهٔ اتقیا ومفتیٔ اسرار الهی ومهدیٔ انوار نامتناهی اولان سلطان عرفان جناب حضرت مولانا سنه اربع وستمائه ربیع الاولینك التنجی كونی بلخده كتم صحرای عدمدن عالم وجوده كلوب صحن دنیایی مشرف ایتدیلر وسن شریفلری آلتی سنه‌یه منتهی اولدقده روحانیلر ایله اشنا اولوب روشنا اولدیلر شیخ شهاب الدین نقاش سلطان ولد حضرتلرندن روایت ایدرلركه سلطان العلما حضرتلری خط شریفلریله بر صحیفه‌یه تحریر ایتمشلركه بنم جلال الدینم آلتی یاشنده ایكن برجمعه كونی بعض اكابر اولادی ایله سطوح اوزره سیر ایدرلردی ناكاه بریسی بینه دیدیكه كلك سزكله دامدن دامه صچرایه‌لم جلال الدین دیدیكه بویله حركت جراد وكلبك وهره كاریدر انسان بونلره مشغول اولماز كلك سزكله اسمانه صچرایه‌لم دیجه مولانا جان كبی نهان اولدی اوغلانجقلر كریه ایدوب سلطان العلمایه كلدیلر وقضیهٔ اعلام ایتدیلر سلطان العلما بیوردیكه غم چكمك شمدی كلور دیدی برزماندنصكره كوردیلركه مولانا ظهور ایلدی بكزی متغیر اولمش اوغلانجقلره دیدیكه سیزله اول سوزی دیدوكم كبی سبزپوش برجماعت بنی قاپوب افلاكه چقاردیلر وعجایب اسمانی بكا كوستردیلر سزك فغانكز ووالد عزیزمك محبتی اولمیدی انده قالوب بوعالمه كلمزدم دیو بیوردیلر

اول زمانده مولانا اوچکونده بر صومن افطار ايدردی بزی کورکه
مجرد اول سلطانك كسوتن كيوب كونده درت بش كره طعام اكل
ايدوب بلكه محرماتدن دخی اجتناب ايتمكله اول درجات عاليه
ومقامات غاليه‌دن دم اوروب نيجه قال وقيل ايده‌رز « اللهم وفقنا
الى الصراط المستقيم وثبتنا على النهج القويم » راويان اخبار وناقلان
آثار شويله روايت ايدرلركه سلطان ولد زماننده مدينهٔ منوره
ساداتندن قونيه‌يه برشخص كلدی وارادت كتورمك قصدينه
سلطان ولد حضرتلرينك مجلس شريفلرينه حاضر اولدی وسلطان
ولد بوكيسه‌يی كوريجك خون سرشكن روان ايدوب سيده غايت
ايله تعظيم وتكريم ايلدی وسيد ايله اولان كيسه‌لر ديديلركه بونلر
اباعن جد ضابط مفاتيح كعبهٔ مكرمه وبوسيدك جدی حالا رسول
اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم افندمز حضرتلرينك روضهٔ
مطهره‌سينك شيخ الحرميدر ديو تعريف وتوصيف قيلديلر واول مجلده
حاضر اولانلر سلطان ولده سؤال ايلديلر بوسيدی كوردكده
بكا كرزك حكمتی نه ايدی ديديلر سلطان ولد حضرتلری بيورديلركه
سيدك عمامه‌سی كبی عمامه دولامق بزم مولانامزك عادتی ايدی
انی كوروب عمامهٔ مولانا خاطريمه كلوب غريو ايتدم ديو بيورديلر
سيده بعده بو احوالی اعلام ايتديلر اولدم سيد بسط مقال
ايدوب اجدادمزدن معنعن شويله استماع ايدرزكه اول مشرف
« سبحان الذی اسری » ومكرم « فكان قاب قوسين اوادنی » ليلهٔ
معراجده عرش مجيده برخوب صورت كورمشلر حلل جنت ايله
محلی وعمامه‌سی بواسلوب اوزره مطراد ر رسول اكرم صلى الله عليه
وسلم افندمز حضرتلرينك خاطر شريفلرينه خوش كلوب جبريل
امينه سؤال بيورمشلركه بونجه عجايب وغرايب ارض وسماده وجنت
ورضوانده وملائكهٔ كروبيونده كه مشاهده ايلدم هيچ برنده
بوصورتده كورديكم صفايی كورمدم وبوكا محبت ايلديكم كبی برشيئه
تعلق ايلمدم ارواح انبيادنمی يوخسه اوليادنمی ديجك جبريل امين

(عليه)



عليه السلام بيورمشلركه صديق اكبر نسلندن سنك امتك اولسه
كركدر واسمی محمد اولوب شريعت وطريقتده تكميل دين ومغز
قرآنی نظم ايدوب اسرار متين بيان ايدوب اظهار ونيجه‌لری واصل
درجهٔ ابرار قيلوب سيرتده وصورتده كندی زماننده سنك
موافقك اولسه كركدر ديدی ورسول اكرم صلى الله عليه وسلم
معراجدن تشريف بيوردقده بو احوالی اصحابه خبر ويروب مبارك
عمامه‌سنی بو اسلوب اوزره صاردی وحالا اباعن جد بزده عامهٔ
رسول اللهه تقليد ايدوب دستارمزی بويله صارارز ديدكده سلطان
ولد وسائر علما وفقرا بو خبر مسرت افزادن شاد وخندان اولديلر
روايت ايدرلركه حبيب الله وصاحب سر لی مع الله الآية « وما محمد الا
رسول قد خلت من قبله الرسل » وبرمعنای « كل من عليها فان »
دار فنادن دار بقايه رحلت ايده‌جك زمانلرده صديق اكبر رضی الله
عنه ديمشلركه يارسول الله سائر انبيا ومرسلين صلوة الله عليهم اجمعين
حضراتی چوق عمر سوررلردی سزخود جمله‌نك اشرفی سز تيز رحلت
ايدوب كيده‌يورسز ديوب كريه ايلدكده رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم بيورمشلركه يا ابابكرم بنم بر كون دعوتم انلرك بيك كون
دعوتنجه‌در « علماء امتی كانبياء بنی اسرائيل » فحواسی اوزره بنم امتمده
نيجه علمای عامل وفضلای كامل ظهور ايتسه كركدر هربری
اساس دينی تأييد وبنم شريعت وطريقتمی تأكيد ايتسه‌لر كركدر
عالمی علم وعمل ايله اراسته وارباب حقيقتی پيراسته ايتسه كركدر
ديدكده حضرت صديقك مبارك خاطرلری برمقدار تسلی بولدی
مراد حضرت مولانا ايديكی محل ريب دكلدر وبر روايت دخی
اولنوركه مولانا حضرتلری ابتداء حالنده شيخ صدرالدين قونويدن
علم حديث تعلم ايدرلردی ومجلس قراءتده اون سكز كسه‌دن اشاغی
اوتوررلردی شيخ صدرالدين برجمعه كيجه‌سی عالم خوابده كوركه
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم افندمز چهاريار كزين ايله
درسخانه‌سنده مثال شمس تابان شعشعه اوروب اوتورديلر شيخ

صدرالدین وسائر اصحابی اایاغ اوزره ال بغلیوب مقام خدمتده
طوررلر ناگاه مولانا ظهور ایدوب حضرت رسول اکرم ونبی محترم
صلی الله علیه وسلم مولانایی کورد کده خندان اولوب ارامی
ایچون مکان کوستردیلر بعدالجلوس سرور کائنات صلی الله علیه
وسلم حضرتلری بیوررلر یا ابابکر عجب فرزند ارجمندك واردر جمله
امتم انکله فخر ایدرلر دیو بیوردیلر بعده صدرالدینه خطاب ایدوب
بیوردیلر که یاشیخ صدیق اکبردن حجاب ایتمیسنکه اوغلنه
جلوس درسده تخفیف ایدوب اون سکز کیسه دن اشاغی اوتوردسز
دیدکده شیخ حجاب وشرمسارندن بیدار وتقصیرندن هشیار
اولوب صباحه دك اویومدیلر ومدرسه بوابنه امرلدیلرکه مولانایی
کوزت قارشودن ظهور ایدیجك بزه خبرایله دیدیلر بواب منتظراولوب
مولانا ظهور ایتدیکی کبی شیخه خبر ایلدی شیخ استقبال ایدوب
بعده درسخانه یه کیردکده سجاده سنی تکلیف ایلدی حضرت
مولانا سجادهده اوتورمیوب عالم خوابده سلطان کونین صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك کوستردیکی جایده جلوس ایلدی واول
دکلو معانی و معارف بیان وعیان ایلدیکه جمله حاضر اولنلر
حیران اولدیلر بعده مولانا تجدید وضوایچون طشره یه چیقوب
نه کلدیکی وقت بومصرعی اوقویه رق کلدی (ع) چنان جستم چنان
جستم که از خیز بیرون جستم (نثر) شیخ صدرالدین بیوردیلرکه
مولانا چیزندر وچیزك طشره سی ندر دیدیکی کبی مولانا مثال روح روان
دیدهٔ حضاردن نهان اولدی وشیخ صدرالدینك خدمتنده یکرمیدن
زیاده صاحب مشاهده مرد حق بین وواقف سر یقین کیسه لر
وار ایدی شیخ مولانادن نشان بولك دیجك آنلر اول مرتبه دقت
واهتمام ایلدیلر لکن مولانانك قنده ایدوکنی وقنده اولدیغنی بیله مدیلر
بعده شیخه دیدیلرکه سلطانم ملائکه نك قنادلری آلتنی دخی آرادق
بولمادق دیجك مولانا سماع ایدرك وغزل اوقویه رق ظهور ایلدی
شیخ دیدیکه یا مولانا کاشفین سنی آرارلرکن قنده ایدیکز دیدکده





حضرت مولانا بیوردیلرکه وحدت دریاسنده بر کوپوك آلتنده کیزلنمش
ایدم دیوب مفارقت ایلدیلر شیخ صدرالدینه جلوسده مولانایه سهل
مساهله ایتمکله رسول خدادن بوقدر عتاب اولیجق سائر تعرض
وتخفیف ایدنلرك حالی خراب اولمسی محل ارتیاب دکلدر وشیخ برهان
الدین بیوردیلرکه مولانایی طفل ایکن یکرمی کره کردنمده عرشه ایلتوب
ینه فرشه کتوردم حتی بو عظمتی بولدیکه شمدی مشاهده ایدرسز وشیخ
صلاح الدین مطلی روایت ایدرلرکه شیخ صدرالدین بیوردیلرکه اگر
سیدالطائفه جنید بغدادی وسلطان العارفین بایزید بسطامی حضرت
مولانانك واقف اسراری اولسه لردی طفیلی بوزدیه لر ایدی وجناب
رسالت پناه صلی الله علیه وسلمك «علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل» دیو
بیوردقلری بونلرك امثالی سلطانلردر محصل حال مولانایی کماهو حقه
تعریف ایتمك مرکز دائرهٔ امکانمزدن بیرون ایدوکی معلوم عقلای
ذوفنوندر وبو جریده ده اطنابدن حذر اولنوب اختصار اوزره بعض
مناقب شریفه لرین تسوید وتحریر ایلدك تفصیل حاللرینه طالب اولنلر
افلاکیدن وسائر مناقب نامه لرندن مقید اولوب اخذ ایده لر ومفتاح
السعاده ده مذکوردرکه جناب مولانا محل وفاتلرنده اصحاب باصفالرینه
وصیت نامه لرینی بو اسلوب اوزره تحریر ایتمشلر «اوصیکم بتقوی الله
فی السر والعلانیة وبقلة الطعام وقلة الکلام وهجران المعاصی والاثام
ومواظبة الصیام ودواء القیام وترك الشهوات علی الدوام واحتمال الجفاء
من جمیع الانام وترك مجالسة السفهاء والعوام وملازمة الصالحین الکرام
وان خیرالناس من ینفع الناس وخیرالکلام ماقل ودل» ایمدی ای سالك
مسالك معنوی وای عارف سر مثنوی اگر قیل وقالکزه حالکز مطابق
اولوب روش مولانا اوزره کوشش ایدوب شریعت وطریقت ایله سلوك
اوزره ایکن دست ساقیٔ ازلدن جام عشق نوش وبرمضمون «جذبة من
جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین» اوزره جذبهٔ محبت ایله بیهوش
اولورسکز مولانا کبی استماع صدای نی وسماع سزه روا ایدیکی محل
چون وچرا دکلدر اگر اول عالم عشقه واصل وحقیقت سماع ونیه

حائل ایله نائل دکل ایسه کز مضمون الایة «ولقوم بدعة» فحواسی اوزره
عمل اولمق لازم کلور تتکیم مناقب مولاناده دخی بو اسلوب اوزره مسطوردر
زیرا رجولیت اولدرکه کشی سالك اولدیغی راهك نهایتنه خبیر
و بو زخارف دنیا اکه دامنکیر اولیوب حقایق اشیایه بصیر اوله ایمدی
ای پیر واقف قونوی سنی واقف اسرار حروف مولوی ایدوب بیان
ومافی الضمیری عیان ایدهلم مولوی درت حرفدر هرحرفی مولویلك
معناسنه ظرفدر اول حرفی میمدر میم مدام عشقله مست اولمغه اشارتدر
یعنی مولوی اولان کمسه مدام جام محبت ایله مست وشیشهٔ ناموسی
وجبه وقبایی خاك اوزره بست ایدوب بر نفس عشقدن خالی اولمیه
ایکنجی حرفی واودر واله وحیرانلغه اشارتدر یعنی مولوی اولان کیمسه
هرکسه محبت اوزره اوله اوچنجی حرفی لامدر لام لقایه اشارتدر یعنی
مولوی اولان کیمسه نظر لقای جانان وهرشیئه نکران اولوب نظر عبرت
ایله مرد حق بین وواقف سر یقین اوله دردنجی حرفی یادر یا یقینه
کتوروب قالی حال ایده دیوب خواجهٔ جهان اوغلی نتیجهٔ جان ایله
یرلرندن طوروب خانقاهدن طشره خلوتخانهلرینه عزم ایلدیلر چون
پیر واقف قونوی خواجهٔ جهاندن بو وجهله کلمات معنویهیی کوش
ایتدیلر هزار تحسین ایدوب علی السحر عادت اوزره عزم راه ایتدیلر
چون خواجهٔ جهان اوغلی نتیجهٔ جان ایله صلاة صبحی ادا وشکر خدا
ایدوب خانقاهه کلوب کوردیلر که مولویلر عزم سفر قیلمشلر اولدم
مکانلرینه جلوس ایدوب بر بریله کفتار ایدرکن کوردیلر که ینه بر جمهور
پر نور ظهور ایدوب کلور ❋ آمدن طائفهٔ ادهمیان بخانقاه خواجهٔ جهان ❋
کروه ادهمیان وچهرهلری شمس تابان دیدهلری مکحل وکندیلری
مشکل سرلرنده بر بی ترك قبه تاجلر بر نقط وسط حقیقتنده بربیوك
نقطه وار فقط آیین واسلوبلری بر موجب سنت وحرکت وجنبشلری
بر فرمودهٔ شریعت صلوات وتوحید وتکبیرات وتحمید ایله خواجهٔ
جهانك خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجهٔ جهان دخی انلری بو صورت
مشروع وسیرت مطبوع ایله کوریجك فی الحال استقبال ایدوب

(خانقاهه)



خانقاهه کتوردی واوکلرینه مثال فرش بوقلمون نعم کونا کون چکدی
چون نعمتی نوش وذکر وتوحید ایله جوش وخروش قیلوب خاموش
اولدیلر بعده خواجهٔ جهان دخی بسط مقال ایدوب دیدیکه خوش
کلدیکز درویشلر نه دیاردن کلورسز و نه طائفهدنسز وسیره کیم دیرلر
و پیر کزی نه نام ایله ذکر ایدرلر دیدی چون طائفهٔ ادهمیان خواجهٔ
جهاندن بو وجهله سؤالی کوش ایتدیلر فی الحال خلیفهلری اولان
درویش رشید بسط کلام وتفصیل مرام ایدوب دیدیکه ای خواجه
بز دیار بلخدن کلورز و فرزندان بلخیز بو پیرمزك نامنه شیخ حمید
بلخی و پیرمزك پیرینه شیخ حامد کرخی دیرلر هر بری امام صاحب
صدر و همام رفیع القدر ومبارز جد وجهد ومجاهد اهل عهد
دیرلر دیوب خاموش اولیجق اولدم شیخلری اولان حمید بلخی زبان
ملیح واداء فصیح ایله جوابه اغاز ایلدی ❋ جواب دادن پیر ادهمیان
بخواجهٔ جهان ❋ دیدیکه ای خواجهٔ جهان عالیشان قدس وای عارف
نکتهدان مقام انس ای قدوهٔ طارم طریقت وای غرقهٔ قلزم حقیقت
بیلکه بز بندهٔ پروردهٔ عالی قدم جناب حضرت ابراهیم ادهم
وجملهمزه پیشرو مقتدا وکرد رهی دیدهلریمزه دوتیادر واول سلطانه
اقتدا ایتمکله انکشت نما اولوب نور دیدهٔ جهان و واقف سر کون
ومکان اولمغله کنجینهٔ اسراره واقف وحقیقت حقایق عالمه عارف
اولوب ملك ولایتده سرورلر وطریق حقه رهبرلر وعارف بالله وواصل
درکاه اله ودخی ای خواجه سنی آیینهمزدن خبردار وکوش هوشکه
جواهر کلامم نثار ومافی الضمیری اشعار ایدهلم بیلکه باشمزدهکی تاج
مدور قبهٔ چرخ احضردر و بی ترك بدی قات اولمسی سموات سبعه
اشارتدر و تاجلرمزده اولان نقطه نجوم بیشماره مانند ومشابهدر
ووسط حقیقتنده اولان نقطهٔ کبیره مهر وماهه نظیره ایدیکی محل
اشتباه ضمیر دکلدر یاخود فلکك تیر جور وجفاسنه هدف وقضایه
رضا کوسترمکله شرف حاصل ایدوب سالك سلك مسکنت ومالك
ملك معرفت اولمغله سلطنت ایدهرز زیرا بزجسم زمین وزمانه جان

وعلل عالمه درمان اولوب مرشد طريق مستقيم وصاحب قلب سليم
وقطب عالم ورهنماى بنى آدمز والحاصل اى خواجۀ عالم تصوفدن
سكا نيجه قيل وقال وبسط مقال اولنوردى لكن عزيزلريمز برمضمون
(من عرف الله كل لسانه) وبرمعناى (ع) انراكه خبر شد خبرى بازنيامد
(نثر) اسرار غامضه دن قيل وقالى منع بيورمشلردر اول اجلدن بوقدر
ايله اكتفا اولندى ديوب شيخ حميد بلخى جوابن آخر وطريق
ادهميانده ماهر كچنوب خاموش اولدى ❋ جواب دادن خواجۀ جهان
پيرادهميان ❋ چون اول سلطان دنياودين وسيمرغ عنقاى قاف يقين
وصادق كارديده وجواب باصواب بسنديده وهر كلامى موافق
مقاصد عقل وشرع وهر مقالى مطابق قواعد اصل وفرع
اولان نورديدۀ عرفان اعنى جناب خواجۀ جهان شيخ حميد بلخيدن
طريق ادهميانده بوقدر كلمات كرامت نما وحركات ولايت كشا مشاهده
ايلدى اولدم دهان ملاحت آچوب زبان فصاحت ايله ديديكه اى شيخ
پيشواى طريق ادهمى واى زمرۀ ادهميانك كاشف سر مبهمى بز علم
لدنى يه محرم وبندۀ آستانۀ ابراهيم ادهمز وبز قطب عالم وقائم مقام
ابراهيم وعارف بالله ومقبول دركاه اله وسالك بيداى طريقت وغواص
بحار حقيقتز ديرسز اگرچه صورتده وكسوتده اول پروردۀ عالم قدم
جناب ابراهيم ادهم حضرتلرينه مشابهتكز وار اما نقرۀ صيارقۀ
درويشان قالب صورت سكۀ قلابان ايله مسكوك اولماز وتبر معادن
ارباب عرفان مسبوك اولماز ان الله تعالى « لا ينظر الى صوركم ولكن
ينظر الى قلوبكم ونياتكم » (شعر) ياعالما بدبيب النمل فى الظلم
ياكاشف الغم وانت ياحى ياقيوم لم تنم ❋ (نثر) محصل درونكز بيرونكزه
مطابق وميدان محبتده سمند سيرتكز صورتكزه سابق اولورسه
مثال حضرت ابراهيم حسن سيرت ايله صاحب قلب سليم اولورسز
يوخسه مجرد تقليد كسوت ايله اول درجات عاليه ومقامات غاليه يه
وصول دعواسى كاردشوار ايديكى معلوم عقلاى روزكاردر زيرا اول
كنج عالم عزلت وكنجينۀ سرار دولت وداخل سراپردۀ حرم جناب
(ابراهيم)



ابراهيم ادهم ديار بلخه شاه صاحب احترام وامرينه جمله عالم رام
اولوب عز وسلطنتله سرافراز وسرير شهنشاهيده ممتاز ايكن متصل
حب فقر درونده مقر ومحبت حق فؤادينه اثر قيلوب انديشۀ وصول
حقه جستجو وتك پو اوزره ليل ونهار دركاه خدايه هزار زار ايله عرض
اسرار ايدوب خون سرشكن ايثار وطالب درجۀ ابرار اولوردى
اتفاقا برشب جامه خوابنده ياتوركن سقف سراى اوزره حركت
پاى استماع ايتدى اولدم ندا ايتديكه نه كشيسنكه بوزمانده بنم
سرايم سقفنده كزرسن ديجك سقفك اوزرندن برصدا كلديكه اشتر
ضايع ايلدم انى طلب ايدرم حضرت ابراهيم ديديكه سقف اوزره
اشتر نيجه طلب اولنور اولدم سقفك اوزرندن برندا كلديكه اى غافل
يا اطلس جامه خواب ايچره حق جل وعلى حضرتلرى نيجه طلب
اولنور بنم اشتر طلبم سنك حق طلبكدن عجيبميدر ديجك حضرت
ابراهيمك وجودينه اضطراب وصباحه دك بيخواب وبو خطاب ايله
بيهوش وجام عتاب ايله سرخوش اولدى وبردخى نقل ايدرلر حضرت
ابراهيم ادهمه سبب فراغ سلطنت وباعث اختيار مسكنت اولدركه
بركون عزم شكار وتماشاى كوهسار قيلركن عالم حيرتده عسكرندن
وخدامندن برقاچ فرسخ مهجور اولوب هاتفدن برندا اشتديكه
يا ابراهيم موت سنى خواب غفلتدن بيدار ايتمزدن اول سن سنى بيدار
ايله بو صدا ايله مدهوش ايكن نظرينه برآهو دوش اولور اولدم
حضرت ابراهيم صيدنه تير وكمان ايله مقيد اولنجق اهوى مسكين
باذن الله المنان زبان فصيح وادای مليح ايله نطقه كلوب ديديكه
(الهذا خلقت ام بهذا امرت يا ابراهيم) چون حضرت آهودن
بوخطابى اشتدى اولدم اوزن فراموش ايدوب بيهوش اولدى
زمان يسيردنصكره عالم عقله كلوب اول جايده جستجو قيلركن براعى
ايله برسورى غنمه راست كلدى سؤال ايلديكه بوكوسفندان كيمكدر
راعى ديديكه بلخ پادشاهى ابراهيم ادهم حضرتلرينكدر وبن انك
عبد مشتراسيم ديدى حضرت ديديكه اى راعى ابراهيم بنم سنى مالمدن

ازاد وجله كوسفندانی سكاهبه ایلدم دیوب شبان ایله لباس شاهیٔ
جامهٔ صدپاره ایله تبدیل ایدیجك جمله اهل ملكوت حیران اولوب
دیدیلركه زهی سلطنت كه جامهٔ نجس دنیا ایله حاجت فقری تبدیل
ایلدی محصل كلام حضرت ابراهیم نیشابوره عزم ایدوب اون سنه
آنده برغار ایچنده مسكن طوتدی بعده ناس حالنه واقف وزهد
وتقواسنه عارف اولوب كثرت زیارت ایله حضرتی دلكیر
والتفات خلق طریق حقه دامنكیر ایدیكی معلوم شریفلری اولمغله
اول غاردن فرار ایدوب كعبهٔ مكرمه یه عزم ایلدیلر منزل اولده برشخص
ظاهر اولوب حضرته اسم اعظمی تعلیم وتفهیم ایلدی حضرتده
مشغول اولیجق فی الحال حضر علیه السلام ظاهر اولوب دیدیكه
یا ابراهیم سكا اسم اعظمی تعلیم وتفهیم ایدن برادرم الیاسدر دیوب
ما بینلرنده اسراره متعلق نیجه قیل وقال اولدقدنصكره ابراهیم ادهم
حضر علیه السلامدن نیجه شی تعلیم ایتمكله حضر علیه السلام پیری
اولدی وحضرت ابراهیم اون درت سنه طریق حج شریفدن
عبادت ایدرك كیدردی ومكه یه قریب اولدقده قافله نك اوكنجه
یوررلردی تا كه بركمسه كندیلرین بیلوب حالندن اكاه اولمیه بوحال ایله
حضرت كیدركن خادمان حرم شریفدن بركروهه راست كلدی
وسؤال ایلدیلركه ابراهیم ادهم حضرتلری مكهٔ مكرمه یه تشریف
ایتدلری قریب میدركه مشایخ حرم اكا استقباله چیقوب ملاقاته
كیده یورلر دیجك حضرت ابراهیم بیوردیلركه او یله زندیق ایله خادمان
حرمك نه كاری واردر دیجك خادمان حرمدن بری بوسوزدن غضبه
كلوب ادهمه برسله اوردی ودیدیكه زندیق سن سنكه اول سلطان
عباد وواصل طریق سداد حضرتلرینه بوكونه جواب ناسزا واداء
بیمعنی ایله كویا اولورسن اولدم حضرت ابراهیم نفسنه خطاب
ایدوب دیدیكه ای نفس كندی سزاكی كوردك مغرور اولمه كه مشایخ
حرم سكا استقبال ایدەلر چونكه خادمان حرم وسكان بیت محترم
حضرتدن دور اولوب قافله یه ارشدیلر وحضرت ابراهیمی سؤال
(ایلدیلر)



ایلدیلر اهل قافله دیدیلركه اوكجه كیدن ابراهیم ادهم حضرتلری
ایدی اهل حرم بوخبری كوش ایدیجك آزرده دل وایتدكاری
بی ادبلكدن منفعل اولوب حضرت ایله ملاقات محلنده عذرخواه اولدیلر
محصل حضرت كعبهٔ مكرمه ده مجاور اولوب جوار كعبه دن مبارك
ظهر یله هیزم كتوروب فروخت ایدرلردی نصفن كندیلرینه قوت
ونصفن فقرایه بذل ایدرلردی نقل ایدرلركه اول داخل سراپردهٔ
حرم جناب حضرت ابراهیم ادهم بلخدن مفارقت ایلدكارنده شیره
خورده برفرزند ارجمندلری قالمش ایدی مرور ایام ونشونمای تمام ایله
مقام بلوغه واصل وعلم معرفتدن برمقدار شی تحصیلنه نائل اولدقده
بركون مادرینه دیركه ای مادر مشفقه وای والدهٔ شفیقه بنم
پدرم نه جانبده ساكندركه نار محبتی فؤادمده لمعان وحرارت اشتیاقی
درونمده سوزان ایده یور دیدی مادری دیدیكه ای فرزند ارجمند وای
باغ دلمده سرو سربلند حالا پدرك كعبهٔ مكرمه ده استماع اولنور دیدی
اولدم فرزند محترم ونور دیدهٔ ابراهیم ادهم دیدیكه ای مادر عزیزه
رأی صائب وفكر ثاقب اولدركه عزم مكهٔ مكرمه ایدوب زمرهٔ حجاج ایله
بیت الله الحرامه نائل واول اماكن مطهره یه واصل اولوب متمسك عروة
الوثقی ودخول حرم «ومن دخل كان آمنا» برله مغتنم ومشرف دیدار
والد اكرم اوله یز دیوب اولدم دیار بلخده ندا ایتدردیكه هركیمكه
حج شریفه كیتمك مراد ایدر شاهزاده آنك جمله مهمات سفرین
كورر دینلدكده درت بیك آدم حاضر اولوب فرزند ابراهیم ادهم ایله
عزم راه مكهٔ مكرمه قیلدیلر ومنزل بمنزل عزم ایدرك مكهٔ مكرمه یه
واصل ومقصد اقصی یه نائل اولدیلر اولدم فرزند ادهم عجله ایله
حرم شریفه عزم ایتدی كوردیكه برجمهور مرقع پوشان مشاهدهٔ
كعبه ایدوب اوتوررلر آنلره سؤال ایتدیكه ابراهیم حضرتنی
بیلورمیسز دیدیلركه نعم بزم شیخمزدر جبال كعبهٔ مكرمه دن مبارك
ارقه سیله هیزم كتورمكه كیتدی كه فروخت ایدوب كندویه وبزه
سد رمق اوله چون اول فرزند ارجمند محترم نور دیدهٔ جناب ابراهیم

ادهم بو خبری کوش ایتدی اولدم مکهٔ مکرمه‌نك کنارینه چقوب
پدرینه منتظر اولدی کوردیکه بر شیخ نورانی وواصل ربانی برمقدار
هیزمی کردنینه الوب کلور بو حالی فرزند ارجمندی کوریجك کریه
ایدوب سرشکن روان وکندویی پدرندن نهان طوتوب آهسته
آهسته حضرت یانینه کتدی تا که سوقه ایرشدی اولدم حضرت
ندا ایتدیکه ( یامن یشتری الطیب بالطیب ) دیجك برمرد فی الحال
ظاهر اولوب هیزمی نان ایله تبدیل ایلدی وحضرت نانی اصحابنك
اوکنه قویوب نمازه مشغول اولدی ونمازدن فارغ اولیجق اصحابنه
ای اخوان بصر کزی فرزند وزندن حفظ اوزره اولك دیوب اصحابیله
طوافه مشغول ایکن اوغلی روبرو کلوب حضرت اکا نکاه ایلدی زیراکه
اوغلی غایتده صاحب جمال وحسن باکمال اوزره ایدی حضرتك
فقراسی غایت تعجب ایدوب دیدیلرکه حضرت شیخ بزی نظردن منع
ایدوب کندی بو فرزند دلبنده تعجب نکاه ایلدی بعده حضرت
طوافدن فارغ اولیجق دیدیلرکه یا شیخ الاسلام رحمك الله طوافده
هیچ فرزند وزنه نکاه ایلمز ایدیکز اما تعجب اول پسر دلبنده نکاه توجیه
ایله نظر قلدیکز سبب وحکمت نه اوله دیو سؤال ایلدیلر حضرت
بیوردیکه وقتاکه بلخدن دور اولدقده بر پسر شیرخوارهمز
قالمش ایدی شویله ظن ایدرمکه اول پسر بو فرزند دلبند اوله اما فرزند
ارجمند کندوسن حضرته اعلام ایلمزدی خوف ایدردیکه اعلام
ایدیجك آندن فرار ایدوب مشاهدهٔ جمالدن دور اوله بو حال اوزره
بر ایکی کون مرور ایلدکده فقرای حضرت ابراهیمدن بر ایکی شخص قافلهٔ
حجاجه چیقوب حجاج بلخی سؤال ایلیوب بولدیلر کوردیلرکه بر اطلس
ودیبا خرکاه قورلمشکه طنابی حریر کوناکون ایله ملون وخطای
نقوش ایله اطرافی مزین واورتاسنده بر سریر شاهی قورلمش
وحضرتك نکاه ایلدیکی فرزند بر کرسی اوزره کلام قدیم شریف
تلاوت ایدوب کریه ایدر درویشلر سلام ویروب حمد وثنادنصکره
جوابه اغاز ایدوب دیدیکه ای شاهزادهٔ ارجمند وای عز ورفعتله دولتمند





سز نه دیارك شاهی ونه اسمانك ماهیسز دیدکلرنده بیوردیلرکه
بز دیار بلخدنز اولدم تکرار سؤال ایلدیلرکه کیمك فرزند ارجمندی
وقنغی باغك سروسر بلندیسیز دیدکلرنده اول ادب وحشمتله محترم
نور دیدهٔ ابراهیم ادهم کریه ایدوب دیدیکه بز پدرمزی کورمدك
شیرخواره ایکن انلر سلطنت بلخی قویوب سیاحته عزم ایتمشلر اما که شمدی
حرمده بر مرد محترم وعز وکرامتله مکرم کوردم بلمکه پدر عزیزم انلرمیدر
وخوف ایدرمکه کندیمی اظهار ایدیجك بندن فرار ایدوب جمالی
مشاهده سندن دور اولم اولدم دیدیلرکه دورك شمدیدنصکره لایق
وآخری اولدرکه پدرکز ایله ملاقات اولنه همان پسر فرزند ارجمند
والده سن یانینه الوب اولکمسه‌لر ایله حضرته ملاقاته عزم ایلدیلر
حضرت ایسه حرم شریفده رکن یمانینك اوکنده جالس کعبهٔ مکرمه‌یی
مشاهده ایدرلری کوردیکه فقراسندن بر ایکی شخص ایله اول پسر
ارجمند بر خاتون ایله کلور خاتون حضرت ابراهیمی کوریجك فریاد ایلدیکه
ای فرزند پدر عزیزك بودر جمله اهل حرم بو حالی کوریجك کریه ایدوب
جوش وخروش ایتدیلر وفرزند حضرت بیهوش اولوب بر زمان یسیردن
صکره عالم عقله کلوب حضرت ابراهیم انی یانینه الدی ودیدیکه قنغی دین
اوزره سن اوغلی دیدیکه دین محمد علیه الصلوة والسلام اوزره یم وینه
سؤال ایلدیکه قرأن بیلورمیسك بلی بیلورم دیدی بعده علم شریفدن
برنسنه تحصیل ایلدکمی دیدی بلی برمقدار تحصیل ایلدیم دیو جواب
ویریجك حضرت ابراهیم ادهم حقه ثنا وحمد ایدوب دیلدیکه قالقوب
کیده اولدم پسر ومادری فریاد وفغان ونالهٔ دلسوزلرین آسمانه پیوسته
قلدقده حضرت ابراهیم یوزنی اسمانه طوتوب یارب اغثنی دیدکده
فی الحال فرزند سرنی حضرتك مبارك دیزی اوزرینه قویوب تسلیم
جان وواصل جنان اولدی اولدم حضرتك فقراسندن بعض کیمسه‌لر
دیدیکه ای مرد حق بین وواصل مقام تمکین وعارف سر یقین بو حال
نه کونه حالدر حضرت بیوردیکه فرزندیمی یانمه الدیم فی الحال آنك
محبتی خانهٔ قلبمده جولان ومیل بالطبع اکا نمایان اولیجق کوش جانمه

بو ندا کلدیکه یا ابراهیم « تدعی محبتنا وتحب معنا غیرنا » چونکه
بو خطابی کوش قیلدم اولدم دیدمکه یارب بکا فریادرس اول اکر
فرزندیمك محبتی محبتکدن بنی محروم و مشغول ایدرسه یارب یا بنم
روحمی قبض یا فرزندیمك دیدکده اجابت دعا فرزندك حقنده واقع
اولدی منقولدرکه اول راه محبتده اتم جناب ابراهیم ادهم برکون عزم
صحرا قیلورکن برسپاهی یه راست کلدی سپاهی حضرتدن سؤال
ایلدیکه جای معمور نه طرفده در حضرت دخی کورستان جانبن
اشارت ایلدی سپاهی کم فهم آنی استخفاف ظن ایتمکله مبارك
کردننه دست طاقوب ومبارك سرین ضرب ایله شکست ایدوب
کوتوررکن برکروه خلقه راست کلدی انلر فریاد فغان ایدوب دیدیلرکه
ای مرد نادان وای خانهٔ شفقتی ویران بو جناب حضرت ابراهیم
ادهمدر دیجك سپاهیٔ نادان بغایت پریشان اولوب حضرتك مبارك
پای شریفنه یوز سوروب عذرخواه اولیجق حضرت عفو ایدوب
بیوردیکه دلکیر اولمه بو حالی سن بزه ایدیجك بز سکا خیر دعا ایلدك زیرا
سنك بو جفاك سببیله عندالله تعالی بزم نیجه مرتبه وقدریمز رفیع
اولوب لایق تجلیٔ دیدار ونیجه آثار مشاهده اولندی ظاهر (هل جزاء
الاحسان الا الاحسان) ایدوکی عیاندر بزسنك جفاك ثمره سیله رفعت
وسکا جفای دوزخ ایله محنت تمنیٔ شرط مروت وآیین فتوت دکلدر
دیجك سپاهی تحسینلر ایدوب دیدیکه ای سلطان زهاد وای مرشد
طریق سداد جناب حضرتکزدن جای معمور سؤال اولندقده کورستان
جانبنه اشارت بیورمکزدن سبب حکمت ندر دیدکده حضرت
بیوردیکه ظاهر هر روز کورستان معمور وشهرستان فنای فوت ایله
هرکون ویران اولوب اهلندن دور اولمسی مشهوردر نقل ایدرلرکه
اول شب واقف سر یقیندن برشخص حق بین وواصل مقام تمکین عالم
رؤیاده کوررحور بهشتنیان امر حق ایله دامنلرك پر ایتمشلر جواهرلر ایله
سؤال ایدرکه بو جواهرلری نه جانبه نثار ایدرسز دیدکده دیدیلرکه
بر نادان ابراهیم ادهم حضرتلرینك سرنی شکسته قیلمش حضرت

(دلکیر)



دلکیر اولمیوب درکاه حقدن اکا خیر دعا ورجای جنت اعلا ایتدکده
فرمان خدا اولدیکه دامنمز جواهر ایله پر ایدوب انك مبارك سرینه نثار
ایدهوز ونقل اولنورکه حضرت ابراهیم ادهم برکون لب دجله ده
مبارك خرقه سین ترقیع ایدرلردی اول چایدن برشخص ظاهر بین
مرور ایدوب دیدیکه یا ابراهیم بلخ پادشاهلغی فراغتنه عوض
بولدککه بویله خرقهٔ صد پارهٔ پوشش وبوکونه ریاضتله کوشش
ایدرسن دیدی اولدم حضرت ابراهیم ترقیع ایلدیکه سوزنی دجله یه آتوب
بعده سوزننك عودتنی اشارت ایلدکده هزار ماهیلر دهانلرینه برر سوزن
الوب دجله دن باش چیقاروب عرض ایلدیلر وحضرت ابراهیم کندی
سوزنم طلب ایدرم دیو بیوردقده فی الحال برماهی حضرتك سوزنی
دهاننه آلوب نظرینه براقدی حضرت ابراهیم اول شخص ظاهر بینه
بیوردیکه بلخ پادشاهلغنك فراغتنه ادنی عوضی بو مرتبه ده بولدم
❁ حکایت ❁ ایدرلرکه بازرکاندن ابا محمد ابراهیم ادهم حضرتلری
ایله زیارت بیت المقدسه کیدر ایکن راه اوزره بردرخت انارك تحتنده
نزول ایدوب نمازه مشغول اولدیلر اولدم درخت اناردن برصدا استماع
ایلدیلرکه یا ابراهیم کرم ایدوب میوه مدن تناول ایله حضرت بو صدایی
استماع ایدیجك سرود پیش ایدوب خاموش اولدی اوچکره شجر اناردن
بو صدا کلدی اصلا مقید اولمدی آخر شجردن برندا کلدیکه یا ابا محمد
حضرتك قتنده شفاعت ایله تاکه میوه مدن تناول ایلیه دیجك ابو محمد
دیدیکه « یا ابراهیم اسمع ماذا یقول الشجر » دیجك اولدم حضرت
ابراهیم مبارك الیله ایکی انار قوپاروب برین کندیلر وبرین ابا محمد اکل
ایلدی اما میوه سن غایتله ترش بولدیلر ومحل تناولده شجر انار خم اولدیکه
حضرته تناولده زحمت اولمیه وابو محمد نقل ایدرکه برقاچ ایدنصکره اول جانبدن
مرور ایلدم کوردمکه شجرمز بور غایت بلند وبالا و اناری شیرین
واعلا اولوب اول سنه ایکی کره انار ویرمش اولمکانك خلق رمان
العابدین دیو او شجره اسم تسمیه ایتمشلر ومنقولدرکه بر وقت حضرت
ابراهیم ادهم برکشتی یه سوار وعالمی کشت وکذار قیلاردی اتفاقا کشتی

منزله قريب اولدقده كشتيبان حضرتندن قول طلب ايلر حضرت
ايسه سيم وزردن تهى وطريق توكلده منتهى ايدى محصل كشتيبان
ينه قول طلبنده جسبان اولنجق حضرت ايكى ركعت نماز قيلوب
ديديكه الهى بندن برشى طلب ايدرلر كه بنده موجود دكل نطقلرى
اخراولديغى كبى فى الحال جمله دريا زرخالص اولوب حضرت مبارك
اليله برآوج زرالوب كشتيبانه ويردى «حكايت» ايدرلر كه اول مرد
محترم جناب حضرت ابراهيم ادهم بيوررلر كه شودكلو دقت واهتمام
ومجاهدۀ تام قيلدمكه برشب كعبۀ ناسدن تهى بولوب طواف ايليم
محصل نيجه روزكار بوارزويه هوس ودامن مراده دسترس بولدم
آخر بركيجه برعظيم باران اولمغله مكۀ مكرمه يى طوافدن خالى بولدم
اولدم كعبۀ مكرمه نك عروة الوثقى لرين دستمه الوب رب العزتدن ذنب
عصمت طلب ايلدكده كوش جانه بوندا كلديكه ياابراهيم جمله عالم
ذنبلرى ايچون بزدن عصمت طلب ايدرلر اكر جمله عالمه ذنبدن عطا
ايلسك بحار غفارى وغفورى ورحمانى ورحيمى يازه يه صرف ايدردك
اولدم مناجات ايدوب ديدمكه «الهى من عرفك فلم يعرفك فكيف
حال من لم يعرفك» ومنقولدر كه ابراهيم ادهم حضرتنك برمضمون
«كل نفس ذائقة الموت» عمرلرى اخراولدقده نابديداولمشلر بعضيلرمرقد
شريفلرى بغداده وبعضيلر شامده در ديرلر وحضرت وفات ايلدكده
هاتفدن كوش ناسه بوندا كلديكه «الا ان امان الارض قدمات» خلق
بوندادن غايت ايله متحير اولديلر بعده ايچلرندن بعض عرفا ايلديلر كه
حضرت ابراهيم وفات ايلدى رحمة الله عليه وعلى من توسل اليه وحضرت
ابراهيم بوقدر كمالات غاليه وكرامات عاليه ايله موصوف ومعروف ايكن امام
اعظم اعنى جناب ابوحنيفۀ كوفى حضرتلرينك مجالس علملرينه دائما
ملازمت ايدوب «وقل رب زدنى علما» فحواسنجه تحصيل علوم دينيه
ايدرلردى وامام اعظم حضرتلرى دخى كلدكده اكا اكرام تام ايدرلردى
وعليك السلام ياسيدى ديرلردى وامام اعظم حضرتلرينه طالبين بركون
ياامام المسلمين بم نال السيادة ابراهيم) ديديلر وحضرت امام اعظم دخى جواب

(ويروب)



ويروب (بتقديم السيادة الاخرة على سيادة الدنيا وبالقلب السليم) بيورديلر
وحضرت ابراهيم ادهمه سؤال ايلديلر كه سنك علمك امور دينيه ده
كنديكزه وبلكه غيريلره كفايت ايدركن امام اعظم مجلسنه ملازمته
نه احتياج جواب ويرديلر كه امام اعظم حضرتلرندن استفاده ايلديكم
علوم ايله واصل اولديغم مراتب بى پاياندر ومجرد عبادت ايله بولدوغم
انك يانده دريادن قطره وكونشدن ذره دكلدر وصول حقه طريق
فريد علمادن علم تعلم ايدوب انك مقتضاسنجه عمل ايتمكله اولور ديو
بيورديلر پس ادهمى اولان كيمسه دخى بوكلامك مقتضاسنجه حركت
ايلمك لازم ومهمدر تا كه واصل حق اوله ايمدى اى پير ادهمى اكرقال
وحال حضرت ابراهيمى پير ايدنوب اول سلكه سالك وحضرت
ابراهيم آيينى اوزره كوشش ايدوب وجودكز شهرينه مالك اولورسكز
علم وعمل ايله كامياب وواصل مقام «طوبى لهم وحسن مآب» برله مشرف
ومغتنم اولورسز اكر يوق مجرد حالكز قال ايسه اول درجات غاليه
واصل ومقامات عاليه يه نائل اولمكز محال ايديكى بى قيل وقالدر زيرا
لفظ ادهم درت حرفدر وهر حرفى ادهميلك معناسنه صرفدر اول
حرفى الفدر الف اللهه اشارتدر يعنى ادهمى اولان كيمسه نك جميعا
قول وفعلى وجودى ملكنه شاهى اوله ايكنجى حرفى دالدر دال
دوامه اشارتدر يعنى ادهمى اولان كيمسه طريقنده دوام وثبات
كوسترمكله سعادت دارينه نائل اوله اوچنجى حرفى هادر ها همته اشارتدر
يعنى ادهمى اولان كيمسه طريق حقده غايتله همت اوزره اوله كه دائم
هدايت حقه مصادف اوله دردنجى حرفى ميمدر ميم مدام ذكر اللهه
اشارتدر يعنى ادهمى اولان كيمسه ذكر الله ايتمكله تصفيۀ قلب حاصل
ايدوب مرآت دلى مجلا وبرآيينۀ جهاننما اولوب كون ومكانى سيران
وواصل مقام اطمينان اوله ديوب خواجۀ جهان اوغلى نتيجۀ جان
ايله يرلرندن طوروب خلوتخانه لرينه عزم ايلديلر چون پير ادهميان
حميد بلخى خواجۀ جهاندن بوقدر كلمات مؤمنانه حركات موحدانه
مشاهده ايلدى اولدم هزار تحسينلر ايدوب خواجۀ جهانه ونتيجۀ

جانه دعالر قيلوب على السحر سمتلرينه روانه اولديلر خواجه دخى
نتيجه جان ايله عادت مألوفه‌لرى اوزره صلاة صبحى ادا وشكر خدا
قيلوب خلوتخانه‌لرندن خانقاهلرينه كلديلر كورديلر ادهميان عزم
سفر قيلمشلر اولادم مقاملرينه كچوب بر بر يله كفتاره مشغول ايكن
كورديلركه ينه بر جهور پرنور ظهور ايدوب كلور * آمدن زمرهٔ
عالمان بخانقاه خواجهٔ جهان * كروه علما باوجوه زيبا باشلرنده
خرده ترك مجوزه‌لر واوزنده مكور دستارلر شارب ولحيه‌لرى بر موجب
سنت ولباسلرى برفرمودهٔ شريعت بوطرز ايله هر برى براسب
بى مانندده سوار واوكارنجه طلبهٔ علوم بى شمار وبو آيين وقار ايله
آهسته آهسته رفتار ايدرك خواجهٔ جهانك خانقاهنه متوجه
اولديلر خواجهٔ جهان دخى انلرى بووجه ايله مكمل وبونوع ايله
مشكل كوريجك غايت ايله شاد وخندان وهزار توقير وتعظيم
ايله استقبال ايدوب خانقاهنه كتوردى بعده خدامنه امر
ايدوب فرش نعم وبذل همم قيلديلر چون جمهور عالمان نعم خواجهٔ
نوش ايتديلر اولادم خداى عز وجل حضرتنه ثنا وارواح علماى
سلفه دعا قيلوب ساكت اولديلر اولادم خواجهٔ جهان دهان
ملاحت آچوب زبان فصاحتله ديديكه خوش كلديكز عزيزان قدم
كتوردكز مسافران نه دياردن كلورسز ونه طائفه‌دنسز غالبا
علمايه بكزرسز ديدى چون عالمان خواجهٔ جهاندن بووجه ايله سؤال
وبونوع ايله قيل وقال كوش ايتديلر فى الحال ايچلرندن برى
معيد مستفيد ديز اوزره كلوب ديديكه اى خواجه بز ديار رومدن كلورز
وفرزندان رومز بوعزيزلرك هر برى رومك موالئ عظاملريدر ديوب
خاموش اولنجق ايچلرندن براهل علم واكمل ومسلم وافضل ديز
اوزره كلوب اداى متين ومعنايى مبين ايله جوابه اغاز ايلدى * جواب
دادن زمرهٔ عالمان بخواجهٔ جهان * ديديكه اى خواجهٔ چراغ
شرع وملت واى شمع دين ودولت واى امين امام اهل سنت واى
متين مقام مكنت بيلكه بزوارث علم نبى وخادم شرع مصطفوى وعالم
(مسائل)



مسائل مداول ومعقول وجالس سجادهٔ رسول وعلم شريف ايله
مكرم بنى آدم واجراى شرع ايله مسلم عالم وماء حيات علم ايله محيئ
رجال ومضمون «لولا العلماء لهلك الجهال» ايديكمز محل قيل وقال
دكلدر زيرا بز سراى دينك ستونى وشهر شريعتك ذوفنونى ومنتظم
نظام عالم ورهين طريق اسلمز اكر بزم علممزه مثال شمس تابان
عالم ايچره نمايان اولمسه ظلمات جهل ايچره خلقك قالمسى محل كمان
وجاى امتحان دكلدر نتكيم فصحاى عرب بومضمونى نظم ايتمشلردر
(شعر) الناس موتى واهل العلم احياء * والناس مرضى وهم فيهم
اطباء * وزمرة العلم رأس الخلق كلهم * وسائر الناس فى التمثيل اعضاء
(نثر) زيرا علم مفتاح كنوز حقايق ومصباح رموز دقايق ونظام
سلسلهٔ وجود وقوام مرتبهٔ شهوددر (شعر) العلم انفس شئ انت
ذاخره * من يدرس العلم لم تدرس مفاخره * اقبل على العلم واستقبل
مقاصده * واول العلم اقبالك وآخره (نثر) وكتاب كريمده مسطوردركه
«قل هل يستوى الذين يعلمون والذين لايعلمون» وبر موضعده دخى
«فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لاتعلمون» وبر محلده دخى «انما
يخشى الله من عباده العلماء» وارد اولمشدر وحديث شريفده دخى
وارد اولمشدر «فضل العالم على العابد كفضلى على ادناكم» (شعر)
العلم فى القلب مثل الشمس فى الفلك * والعلم للمرء مثل التاج للملك *
فاشدد يديك بحبل العلم معتصما * العلم للمرء مثل السماء للسمك (نثر)
واول وارث علم نبى شافعى مطلبى حضرتلرندن منقولدركه «ماسبق
احد الى العلم الا ورفعه الله تعالى» (رباعى) علمك بكمالى معرفت راه
دهد * علمك دل پاك وجان اكاه دهد * كرجاه طلب كنى جاه دهد *
در حق طلبى بقاء بالله دهد (نثر) زيرا اى خواجه بز شمع دين احمدى
ومؤيد آيين محمديز بزه انكيچون اعزاز واكرام وجملهٔ انام اوزرينه
لازم وامر مهمدر زيرا حديث رسولده وارد اولمشدر «من اكرم عالما
فقد اكرمنى ومن اهان عالما فقد اهانى» وبر حديث قدسيده دخى
مذكوردركه «لاتحقر واعبدى الذى اتيته علما فانى لم احقره حتى علمته»

زيرا اى خواجه علماء امة محمد كانبياء بنى اسرائيلدر انبياء بنى
اسرائيله نيجه تعظيم وتوقير لازم ايسه علماء امة محمده دخى تعظيم
وتكريم لازمدر زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى
بيوردلر « ان الله وملائكته واهل السموات والارض حتى النملة فى حجرها
ليصلون على معلم الناس الخير » زيرا اى خواجه بزجله ناسى طريق
شرع شريفه داعى وآيات بينات ايله خلقه هادى اولوب انلرى
واصل راه سداد ونائل درجهٔ رشاد قيلرز زيرا انس ابن مالك رضى الله
عنه دن روايت ايدرلر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورمشلردر كه
« من احب ان ينظر الى عتقاء الرحمن من النار فلينظر الى المتعلمين »
كيمكه برماله قرين اولسه حقيقت دينندن خبردار ومشرف مقام اخبار
اولور زيرا بزم مجلسمز كه مجالس علمدر وغرف جناندن برغرفه درا كا داخل
اولان عذاب نيراندن مبرا اولمسى محل چون وچرا دكلدر وعبدالله
ابن مبارك حضرتلرينه ديديلركه « لو ان الله تبارك وتعالى اوحى اليك
انك تموت العشاء ما كنت صانع اليوم من اعمال البر قال كنت اتعلم
العلم اعلمه الناس » ودخى اى خواجه بزه پيشرو مقتدا احمد مختار
ايله جهار يار خصوصا باب علم اولان جناب حيدر كرار زيرا بحكم « انا
مدينة العلم وعلى بابها » و برمضمون « انا ميزان الحكمة وعلى لسانه »
ايديكى معلوم علماء كرام ومفهوم مشايخ عظامدر وبزه رئيس شيخ
ائمهٔ اربعه كه قائدان دين ومؤيدان شرع متيندر رضوان الله تعالى عليهم
اجمعين حضرتلرينكدر برمضمون حديث « ما عبد الله عبد بشئ
افضل من الفقه فى الدين » كوشش ولباس زهد وتقوايى پوشش
قيلديلر رحمة الله عليهم وعلى من توسل اليهم زيرا اى خواجه علماء
اساس بناى عالم ونظام سلسلهٔ بنى آدم ودليل طريق مستقيم
وموصل نهج قويمدر وعرفا بيورمشلر كه برشى يوقدر كه بيكى بره
عديل اوله انسان كامل ايله اهل علم فاضل كه هر برى ( الواحد كالالف در )
زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم افندمز بيوردلر كه
« هذا العلم فان الله تعالى وملائكة فى السماء يستغفرون للفقهاء
( والمتعلمين )



والمتعلمين واعطاهم الله تعالى بكل حرف ثواب نبى من الانبياء ويكتب
لهم كل يوم عمل الف شهيد قتلوا فى سبيل الله » محصل كلام اى خواجهٔ
عزيز قرآن عظيم واحاديث نبى كريم وكلمات علماء كبار وحكماء
بزركوار اول مرتبه ده دكلدر كه طى كتب و رساله لر ايله حصرى ممكن
اوله ديوب اول عالم نحرير بواسلوب اوزره تقرير ايدوب خاموش اولدى
❋ جواب دادن خواجهٔ جهان بزمرهٔ عالمان ❋ چون اول سلطان
شريعت وطريقت وبرهان محبت وحقيقت ونعمان حدايق حقايق
وعمان جواهر دقايق اولان نور ديدهٔ فضلاى عرفان اعنى جناب
خواجهٔ جهان مولاناى مذكوردن بوكونه قيل وقال وبسط مقال
كوش ايتدى اولدم دهان ملاحت آچوب زبان فصاحتله ديديكه
اى عالم علوم نبويه واى عارف معارف مصطفويه اكرچه علما
ورثهٔ انبيا ايديكى محل چون وچرادكلدر لكن علمدن مراد عملدر
نتكيم حديث شريفده وارد اولمشدر كه « اشد الناس عذابا عالم
لا ينفعه الله علمه » وحضرت شيخ محيى الدين عربى بيوردركه ( من علم
علما وعمل بخلافه فليس بعالم ) وكتب قديمده حضرت عيسى
صلوات الله على نبينا وعليه حضرتلرندن مرويدركه « مثل الذى
يتعلم العلم ولا يعمل به كمثل امرأة زنت فى السر وظهر حملها فافتضحت
فكذلك من لا يعمل بعلمه يفضحه الله يوم القيمة على رؤس الخلايق »
زيرا علم شريفدن مراد اولدركه عالم اولان شخص علميله عامل
اولوب جاهله تعليم غافله ايقاظ وتفهيم واهل الحادى ارشاد واهل
ضلالته دليل راه سداد اولمق كركدر تاكه علمى كندويه وغيرى يه
نافع اوله نتكيم عرفا بيورمشلردر كه « العلم بلا عمل كقوس بلا وتر وشجر
بلا ثمر وسحاب بلا مطر وحدقة بلا بصر وحديقة بلا زهر وصدف
بلا درر » وحديث شريفده وارد اولمشدركه « علم لا ينفع كنز ولا ينفق
منه » ورسول اكرم صلى الله عليه وسلم حين دعاده بيوردلر ديكه
( اللهم انى اعوذبك من علم لا ينفع وقلب لا يخشع ودعاء لا يسمع ونفس
لا تشبع ) وعبدالله ابن مسعود رضى الله عنه روايت ايدركه رسول

اكرم صلى الله عليه وسلم بيوررلركه « لا تجلسوا الى كل عالم ولكن اجلسوا الى عالم يدعوكم من خمس الى خمس يدعوكم من الرغبة الى الرهبة ومن الشك الى اليقين ومن الرياء الى الاخلاص ومن الحسد الى النصيحة ومن الكبر الى التواضع » وتحصيل علم ايلركن لوجه الله ايدرم ديو نيت ايليه زيرا متن شرعه‌ده مذكوردركه ( فان التعلم لغير الله تعالى حرام وباطل ) وابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى بيوررلر « من طلب العلم ليباهى به العلماء ويمارى به السفهاء ويريد ان يقبل وجوه الناس اليه ادخله الله تعالى جهنم » وابى هريره رضى الله عنه حضرتلرندن مرويدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى بيوررلركه « من يعلم صرف الكلام ليلبسى قلوب الرجال لم يقبل الله تعالى منه يوم القيمة صرفا ولا عدلا الصرف هو النافلة والعدل هو الفرض يعنى لا يقبل الله تعالى عبادته نافلة كانت اوفرضا العدم خلوصه » وروى عن النبى صلى الله عليه وسلم « انه قيل له يارسول الله اى الناس شرة قال العلم اذا فسد ويقال اذا فسد العالم يفسد بفساده العالم » اول اجلدندركه فى زماننا هذا علمادن بعض كسه‌لر وعظ ونصيحت ايدرلر لكن سوزلرنده سوز اولميوب فوأد خلقه اثر ايتمز زيرا عالم كندى عليله عمل ايتميوب مجرد علم شريف ايله خلق بكا تعظيم وتوقير ايلسون خاطره‌لرى اولجق اول علم لله اولماز ولله اوليان شجر علم دخى بارور اولماز زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيوررلركه «مثل العالم السوء الذى يعلم الناس الخير وينسى نفسه مثل الفتيلة قضى للناس وتحرق نفسها » روايت ايدرلركه شقيق بلخى حضرتلرى وفات ايتدكده ناس تلميذى حاتم الاصم حضرتلرينه واروب ديديلركه سز حضرت شيخك خليفه‌سى سز لايق واقوى اولدركه شيخكزك مكاننده خلقه وعظ ونصيحت ايده‌سز حاتم بيورديلركه بر سنه مهل ويرك حالمى اصلاح ايدوب بعده وعظ ونصيحت ايده‌لم ديوب بر سنه عبادات وطاعات ايله مقيد اولوب كوشش ايتديلر سنه تمام اولجق صحن صومعه‌يه چقديلر كورديلركه ديوار





دیننده بر شجر اوزره قوشلر قونمشلر وحاتمى كوريجك خوف ايدوب جمله‌سى پران اولدى اولدم خلق كلوب كنديلردن وعظ ونصيحت رجا ايلدكلرنده بر سنه دخى مهل الديلر سنهٔ ثانيه تمام اولدقده حاتم اصم ينه صحن داره چقدى كورديكه شجر مزبورده ينه طيورلر قونمشلر حضرت حاتم يقين واردقده اصلا پران اولمديلر اما اللريله ارقه‌لرين صغامق مراد ايلدكده جمله‌سى پران اولدى خلق ينه وعظ ونصيحت رجاسنه كلدكده بر سنه دخى مهل الديلر سنهٔ ثالثه تمام اولجق حاتم اصم ينه صومعه‌سندن طشره چيقوب طيور جانبنه عزيمت ايلدى اولدم طيور اصلا پران اوليوب حضرت حاتم مبارك اليله ارقه‌لرين صغادى خلق ينه وعظ ونصيحت رجاسنه كلدكده حان الوقت ديوب وعظ ونصيحته باشلدى اولدم بعض احباسى ديديلركه يا حاتم سبب ندركه اوچ سنه مهل الوب شمدى وعظ ونصيحت ايلرسك حاتم بيورديكه ايكى شئ ايچون سزدن مهل الدم برى اولدركه طيوردن تجربه ايدردمكه بندن فرار ايدرلرمى ايكنجى بيلديكم علمى عمله كتوررم وحالا بيلدمكه وعظ ونصيحتم فائده ايدر و بو مرتبه‌يه واصل اولنجيه‌دك سزدن مهل الدم ديو بيورمشلر واحد ابن اشرف بيوررلركه ابو حفص كبيردن ايام بيض صومنك فضيلتى سؤال اولندقده حضرت شيخ خاموش اولوب جواب ويرمديلر بو حال اوزره يدى كون مرور ايلدكده فضيلت ايام بيضى عيان بيورديلر احباسندن بر شخص كنديلردن بو حالى سؤال ايلدى اولدم حضرت شيخ بيورديكه بو آنه كلنجه صوم ايام بيض ايله مقيد اولماز ايدمكه سؤال اولندقده فضيلتنى بيان ايدوب قلوب ناسه اثر ايليه اما شمدى علمم ايله عمل ايدوب يدى كون ايام بيضده صائم اولدق اميددركه علمم ايله عمل ايدوب نطقمز قلوب ناسه تأثير ايليه ديو بيورديلر وحديث شريفده وارد اولمشدركه حق سبحانه وتعالى حضرت داوده وحى ايدوب بيورمشلردركه « عظ نفسك فان اتعظت فعظ الناس » بو بابده قصص بر خصص لايحصى

اولمغله اطنابدن حذر اولنوب بوقدر ايله اكتفا اولنـدى محصل كلام علم عمله قرين ومقام تلوينده واصل تمكين اولمينجه مجرد ضبط قواعد ايله والسنهٔ ثلاثه‌ده ماهر اولمغله شجرهٔ علمدن ميوهٔ حقيقت حاصل اولماز نتكم امام فخررازى علم بال اولمينجه مجرد قال ايله تصحيح احوال امر محال ايديكنه بو نظم ايله اشارت ايتمشـدر (شـعر) نهاية اقدم العقول عقال * واكثر سعى العالمين ضلال * وكم قد اينا من رجال ودولة * فبادوا جميعا مسرعين وزالوا * وارواحنا فى وحشة من جسومنا * وحاصـل دنيانا اذى ووبال * ولم نسـتفد من بحثنا طول عمرنا * سوى ان جمعنا فيه قيـل وقال (نثر) زيرا نهايت قال حاله تبديل اولمق استر وحال عشقه مبدل اولمق استر عشق ايسـه قيل وقال ايله عقلدن مبرا ايديكى محل چون وچرا دكلدر (قطعه) لايجوز ويجوز تا اجلست * علم عشاق را نهايت نيست * هركه را تـند و ترش رو بينى * نيست عاشق در وولايت نيست (نثر) اكر عقل ايله قيل وقال ايله مقـام ولايته نائل وشهر حقيقته داخل اولنسه فلاسفه بو مرتبهٔ عاليه‌يه نائل وواصل اولورلردى (مثنوى) بقياسات عقـل يونانى * نتوان يافت راه ايمانى * عقل خود كيست تا بمنطق وراى * ره برد تا جناب پاك خداى * كر بمنطق كسى ولى بودى * شيخ سـينا ابو على بودى * چشم عقل از حقايق ايمان * هست چون جسم اكه الوان (نثر) مجرد علم شريفدن خبردار وعلمى ايله عامل اولوب نائل درجهٔ اخيار اولمينجه مضمون منيف الايه « مذبذبين بين ذلك لا الى هؤلاء ولا الى هؤلاء » برله جهل ايله علم بينـده قالوب كنديسن ضايع ايدر (اللهم وفقنا الى العـلم والعمل وادفع عنا التهاون وقت العمل بلا اخلل) ودخى اى عالم نحرير واى علم معرفتده بى نظير اكرچه علمايه مسئله معلومدر لكن بر مقتضاى « تنزل الرحمة عنـد ذكر الصالحين » سزه رئيس وشيخ اولان ائمهٔ اربعه‌نك علم ايله عمللرين تقرير ايدوب بيان ايدهلم اولا اول همام اقدم جناب حضرت امام اعظم مناقب شريفه‌لرى اكرچه بين الجمهور مشهور ومذكوردر لكن بر مضمون (بيت) اعـد ذكر

(نعمان)



نعمان لنا ان ذكره * هو المسك ما كررته يتضوع (نثر) اوصاف فسيحة الاكنافلرندن برمقـدار تقرير وتحرير ايده‌لم روايت ايدرلركه اول عالم وعامل يعنى جنـاب حضرت كوفى سـنه ثمانين‌ده صحن صحراى عدمدن وجوده كلوب بعد النشو والنماء علم وعمل ايله شـول مرتبه‌ده كوشـش والبـاس زهد وتقوى اول حده پوشـش قيلديلركه زيارت رسول اكرمه واروب « السلام عليك ياسيد المرسلين » ديدكلرنده روضهٔ مطهره‌دن برصدا كلوركه « وعليك السلام ياامام المسلمين » اولدم اول نعمان حقـايق دين وواقف سر يقـين كار عزلتـه عزيمت ايدوب خلوت اختيار ايلدكلرنده برشب عالم رؤياده رسـول اكرم صـلى الله عليه وسلم حضرتلرينك ديدار شريفلريله مشرف اولديلر رسـول اكرم افنـدمز بيوردلركه يا ابا حنيفه بنم سنتم اظهار ايله وعزلتى ترك ايله اولدم رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك فرمان همايونلرى اوزره علم فقهه مقيد اولوب سنن رسولى عالمه ظـاهر وباهر ايتديلر وكنديلرينك زهد وتقوالرى اول مرتبـه‌ده ايديكه برشخصده برمقدار اقچه‌سى وارايدى اتفاق اول شخصك محله‌سـنده برجنازه واقع اولوب امام اول جنازه‌يه حاضـر اولدى واول فصل ايام تموز اولمغـله شمسك عظيم حرارتى وارايدى حضرت امامه ديديلركه شـو ديوارك دينده برساعت كولكه‌لنيك ديدكلرنده حضرت امام بيورديلركه بو ديوارك صاحبنـده بزم قرض اقچه‌مز واردر شمـدى ديوارنده كولكه‌لنجه بزه برنفع حاصـل اولوب بو ديوارك صاحبنـده اولان حقمزدن ربا احتماليله فارغ اولمق لازم كلور « كل قرض جر نفعا فهو ربوا » حديث صحيحدر ديوب سويلين كيمسه‌لرك سوزنى خاطرلرى ايچون رد ايتميوب اول ديوارك ظلنده مستظل اولدقده اول مقابله‌ده صاحب جدارى كتوردوب اوزرنده اولان حقوقى كندويه هبـه ايلديلر روايت ايدرلركه حضرت امام هرشب اوچيوز ركعت نماز قيـلردى اتفاقا بركون برمحلدن كيدرلر ايكن برزن برزنه ديركه بو مرد حق بين هرشب بديوز ركعت نماز قيلر

حضرت امام بو جوابی کوش ایدیجك نیت ایلدیکه هر کیجه یدیـوز
رکعت نمازقیـله تا که خلقك ظنی درست اوله و بر ایام مرور ایلدکدن
صکره ینـه حضرت امام بر محلدن کچرکن بعض کودکان بر برینـه
دیدیلرکه بو مرد هر شـب بیك رکعت نماز قیـلردیدیلر حضرت امام
بو جوابی دخی استمـاع ایدیجك هر شب بیك رکعت نماز قیلمغه نیت
ایلدی و برکون طلبـهٔ امامدن برشخص حضرت امامه دیدیکه یا امام
خلـق دیرلرکه حضرت امام کیجه ایله یاتوب اویوماز حضرت امام
بیوردیلرکه شمدنصکره نیت ایلدمکه شب ایچره یاتوب اویومایم سؤال
ایلدیلرکه نه ایچون حضرت امام بیوردیکه حق تعالی بیورر « ویحبون
ان یحمدوا بما لم یفعلوا » ماصدقی اولمغیچون الودهٔ خواب اولمیم وداود
طائی حضرتلری بیوررلرکه یکرمی سنه حضرت امام ایله همنشین اولدم
بو مدت ایچره خلا وملاده اسـتراحت ایچون پای مبارکلرین اوزاتمدیلر
برکون دیدمکه یا امام المسلمین اکر حال خلوتده پایکز اوزاتسـکز نه لازم
کلور بیـوردیلرکه خلوتده وانجمده حق ایله ادب اوزره اولمق اولیدر
وروایت ایدرلرکه حضرت امام اوتوزسـنه عشا نمازینك ابدسـتیله
صباح نمازنی قیلدیلر وحضرت امام غزالی ( رسالة التفرقة بین الاسلام
والزندقه ده وسائر مؤلفاتنده ) بیوررلرکه ائمهٔ اربعهنك هر بری علم وعمل
ونهایت صفای باطن ایله سلوك ومجاهدهلر ایدوب کبار اولیاء الله اولدقدن
صکره نیجه کرامات عالیـه ایله مقام قطبیته واصل اولوب مقبول حق
اولمغله مذهبلرینه بو قدر مؤمنین داخل وتابع اولمشـلردر یوخسه تمی
کیمسه یه اقتـدا امر محالدر و امام اعظم حضرتلرینك کرامات
مشهورهلرندندرکه اوتوز اوچ کره حج ایدوب اوتوز اوچ ییل صباح نمازنی
یتسو ابدستیله قیلمشدر اول سیدن مجلسنه اولیاء کرام حاضر اولورلردی
ابراهیم ادهم وداود طائی وابو مطیع بلخی وغـیرهم روایت ایدرلرکه
حضرت امام بیورمشلرکه برغنی یه تواضع ایلدم وکفارت تواضع ایچون
بیـك ختم شریف ایلدم ونوفل بن حبابدن نقل ایدرلرکه حضرت
امام ابو حنیفه وفات ایتـدکدن صکره عالم رؤیاده کوردمکه قیـامت

( قوپش )



قوپش وخلق حسابکاهه حاضر اولمشلر ورسول اکرم صلی الله علیـه
وسلم براب حوضده جالس اولمشـلر وجوانبنده مشایخ عظام وایچلرنده
بر پیر نیکوروکه رویی پیغمبر علیه السلامدن مقتبس فراستله بیلدمکه
امام ابو حنیفهدر اکا سلام ویروب حوضدن ماء طلب ایلدم بیوردیکه
پیغمبر علیه السلامدن رجا ایله دیجك رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
اذن بیوردیلر اولدم امام بیرنه وسائرلره اول مادن امر رسـول ایله بذل
ایتدیلر برقطره اکسلمدی وسؤال ایلدمکه یا امام رسول اکرم افندمزك
یمین ویسارنده جالسـلر کیملردر بیوردیکه یمین شریفنده جالس اولان
ابراهیم خلیل علیه السـلامدر ویسارنده جالس اولان ابو بـکر
صدیق رضی الله عنهدر بو حال اوزره ال قاوشـوب طورورکـن
بیدار اولدم ویحیی بن معاذ بیوررکه رسـول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینی خوابده کوردم دیدمکه این « اطلبك یا رسـول الله »
بیوردیلرکه عنـد علم ابی حنیـفه وحضرت امامك وفاتلری سـنه
خمسـین ومائهده واقع اولمشـدر محصل مناقب شریفهلری بسـیار
ومجاهدهٔ تامهلری بیشماردر اطنابدن حذر اولنوب بو قدر اکتفا اولندی
رضی الله تعالی عنه ونفعنا ببرکة علومه ( ثانی امام مالك بن انس بن مالك
حضرتلریدر سـنه خمسه وتسـعینده کتم صحرای عدمدن وجوده
کلدیلر ومدینهٔ منورده سـنه تسـع وسـبعین ومائهده دار فنادن
دار بقایه رحلت ایلدیلر روایت ایدرلرکه حضرت امام زماننده یگانهٔ
دوران وعلم فضیلت ایله مقبول جهان ایدی دل وجان ایله شاهراه
شریعته سـالك وعلم ظاهرده فنون شتی یه مالك ایدی وامام شـافعی
حضرتلرینك اسـتادی اولمغله هر فتوی که امام ویرردی امام شافعی
حضرتلری نظر ایدردی بعضیسـنی احتیاط ایتسونلر دیو ینه امامه
ارسـال ایدرلردی زیرا امام مالك حضرتلرینك اواخر حاللری اولوب
شیخوخت سببی ایله سؤالده چوقلق تحری ابرزلر ایدی وعمرلری اولمحالده
سکسـان ایکی سـنه یه حاوی اولمش ایدی حتی نقل ایدرلرکه برکون
وضعی قریب برزن وفات ایلدی مغسله کلدکده باطننده ولد حرکت

ایلدی بو حالی امام مالکدن استفسار ایتدکلرنده امام والدی ایله دفن اولنسون دیو فتوی ویردی اولدم امام شافعی حضرتلری امام مالك حضرتلرینك خبری یوغ ایکن کلوب دیدیکه امام بیوردیکه عورتك باطنن شق ایدوب والدی اخراج ایدهسز نفس الامرده اویله ایدوب عورتی دفن ایتدیلر و اوغلنی بر مرضعه عورته ویروب بسلدیلر مرور ایام نشو نماء تام ایله اوغلنجق یدی یاشنه کیروب امام شافعی حضرتلری اکا قرآن تعلیم ایدوب اواز خوش ایله اوغلنجق عشره ایله قرآن تلاوتنه مالك اولدی برکون امام شافعی امام مالك حضرتلرینك مجلسنه اوغلنجغی کتوروب عشره ایله قرآن تلاوت ایتدردی عشره تمام اولیجق یا امام بونك قتلنه بلا سبب شرعی فتوی ویرمه نه لازم کلور دیدکده اول محلده امام حاله مناسب فتوی ویریجك قصهٔمذکورهیی امامه اعلام ایلدی اولدم امام مالك یا محمد انت شافعی دیو تلقب ایتدی اعدی لایق واحری اولدرکه امام شافعی حضرتلرینك دخی بعض مناقب شریفلرین بیان ایدهلم روایت ایدرلرکه اول مفتیٔ اسرار الهی ومهدیٔ انوار نامتناهی وارث ابن عم نبی شافعی مطلبی حضرتلریکه شعبهٔ دوحهٔ نبوی ومیوهٔ شجرهٔ مصطفویدر فهم وفراست وعقل وکیاست ایله یکانهٔ دوران و مروت وفتوت ایله ممدوح جهان اولوب افضل وقت واعلم عهد ایدی نقل ایدرلرکه امام احمد حنبل که امام زمان ومرجع جهان ایدی واوچیوزبیك حدیث شریف حفظنده اولملری مشهوردر بو فضیلت وعلم ایله امام شافعی حضرتلرینك تلمیذی اولوب مجلس شریفلرندن آیرلمازایدی وخلق اکا اعتراض ایدرلردیکه بو مرتبه فضیلت ایله نعجب بو حالی اختیار ایتدی امام احمد بن حنبل بو قیل وقالی استماع ایدیجك بیوردیلرکه هرشیئکه بزم دیارمزدهدر بزظاهرینه عالمز انلر معانیٔ غامضهسنه عارفلردر وعالم ایچره مثل افتاب جمله خلقه نورعلمی ایله ضیا ویرملری محل ارتیاب دکلدر ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردرلرکه « ان الله یبعث لهذه الامة علی رأس کل مائة سنة من یجدد لها دینها » فحواسی اوزره



بعض علمایه بو مائة ثانیهده مجدد دین امام شافعیدر دیو سؤال ایلدم اوتاددندر دیو جواب ویردی وشیخ علاء الدولهٔ سمنانی قدس سره عروه نام کتابده بیوررلرکه اکثر رجال الغیب حالا مذهب شافعی اوزره نماز قیلرلر وشیخ محیی الدین عربی فتوحات مکیهنك اوچیوز بشنجی بابنده ذکر ایدرلرکه امام شافعی اوتاد اربعهدندر وعبد الله انصاری بیوررلرمشکه بن مذهب بیلم اما امام شافعییی دوست طوتارم اول سببدنکه هرمقامه ناظر اولورم انی اوکده کوررم وحضرت امام شافعی بیوررلرکه ابتدای سلوکده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمی واقعمده کوردم بکا خطاب ایدوب بیوردیکه ای فرزند سن کیمسك یا رسول الله سنك کروه امتکدن برضعیف شخصم اولدم بیوردیلرکه یقین کل جناب شریفلرینه یقین وارلدقده مبارك اغزلرینك یارندن بنم دهان وزبانمه ایرشدیردیلر و بیوردیلر شمدنصکره برکات خدا سکا حاصل اولدی وهم اول ساعت خواب ایچره علی المرتضی حضرتلرینی دخی کوردم مبارك انکشتلرین بنم انکشتم اوزرینه قودیلر تاکه علم نبی بکا فی الحال سرایت ایلدی ونقل ایدرلرکه هارون الرشیده قیصر روم جانبندن بعض رهبانلر کلوب علماء بغداد ایله مباحثهٔ علم ایدهلر هارون الرشید امر و فرمان ایلدیکه جمله علماء بغداد دجلهیه حاضر اولهلر وامام شافعی حضرتلرینی دخی طلب ایلدیلر اولدم جمله علما ورهبانلر حاضر اولدی خلیفه امام شافعی حضرتلرینه رهبانلره جواب ویرمك لازمدر دیدکده امام سجادهسین دجلهیه براقدی واوزرینه جالس اولوب بیوردیلرکه هرکیم بزم ایله مباحثهٔ علم مراد ایدر بزم یانمزه کلسون دیدکده جمله رهبانلر بو حالی مشاهده ایدوب مسلمان اولدیلر وخبرمز بور قیصره ایرشدکده قیصر روم جواب ویرمشکه الحمد لله شافعی حضرتلری بو دیاره کلمش اکر بو دیاره کلیدی رومده زناردار قالمیوب جملهسی مسلمان اولوردی وربیع بن سلیمان بیوررکه بعد الوفات امام شافعی حضرتلرینی واقعهده کوردم دیدمکه ( یا امام ما فعل الله بك ) بیوردیکه یا ربیع خدای عزوجل بکا

رحمت ایدوب یتمش بیك دنیا قدر عطا وکرم وکرامت ایتدی وحضرت
امامك ولادتلری سنه خمسین ومأه ده واقع اولدی ووفاتلری دخی
سنه اربع ومأتین ده واقع اولدی رحمة الله علیه وامام احمد حنبل
حضرتلرینی دخی ایراد ایدهلم وحضرت امامك ولادتلری بغدادده سنه
اربع وستین ومائه ده واقع اولمشدر روایت ایدرلر که اول جهان درایت
وعمل جناب حضرت امام احمد حنبل شیخ سنت وجماعت وامام دین
ودولت ومستجاب الدعوة ایدی ونیجه مشایخ عظام واولیاء کرام ایله
علی الدوام صحبت ایتمشلردر ذوالنون مصری و بشر حافی وسری سقطی
ومعروف کرخی وانلر امثالی نیجه اعزا ایله خلوت وعزلت قیلمشلر ایدی
نقل ایدرلر که بغدادده معتزله امامك اوزرینه غلبه ایدوب قرآن
مخلوقدرده دیو فتوی استدیلر وامامی خلیفه‌نك سراینه ایلتدیلر
خلیفه معتزلی وظالم اولمغله امام بومعنایه جواب ویرمدیکیچون بیك
تازیانه اوردردی وامر ایلدیکه مبارك اللرین رسن ایله بغلیوب حبس
ایده‌لر اولدم امر خلیفه ایله مبارك اللرین بغلیوب حبس ایلدکلرنده
غیبدن برال ظاهر اولوب بندین کشاد ایتدی معتزله بوحالی مشاهده
ایدیجك حبسدن اطلاق ایتدیلر وروایت ایدرلر که امام احمد حنبل
مناجات ایدوب دیدیکه «الهی بای شیٔ یتقرب الیك المقربون» اولدم
جناب رب العزتدن بوخطاب کلدیکه «یا احمد بقرأة القرآن» ونقل ایدرلر که
حضرت امام وفاتی زماننده مبارك انکشتلریله اشارت ایدرلردی فرزند
ارجمندلری اولحالده دیدیکه ای پدر محترم وای عز وکرامتله مکرم بوحال
نه حالدر امام بیوردیکه ای پسر ارجمند وای باغ دلمده سرو سر بلند
بووقت وقت خطردر محل غفلت دکلدر خیر دعایه مشغول اول یمین
ویسارمده بالیم اوزره جالس اولنلك پیری شیطاندر خاك ادباری
باشنه صاچوب دیرکه ای احمد کندینی بنم کیدمدن قورتاردك بن
دیدمکه یوق برنفس قالنجیه‌دك جای خطردر نه جای امن چونکه
حضرت امام سنه احدی واربعین ومأتین ده وفات ایلدی
وجنازه‌سین قالدردقده نیجه طیور هواده پران ایکن کندیلرین حضرتك





جنازه‌سنه اوروب زبان حال ایله ماتم ایدرلردی اولکون ناس بوحالی
مشاهده ایلدکده نیجه بیك کبر وترسا مسلمان اولدی وزنارلرینی
براغوب نعره اوردیلر وکلمهٔ «لا اله الا الله محمد رسول الله» ی ورد وزبان
ایتدیلر اول سببدنکه اولکون حق تعالی کریه‌یی چهار قومك اوزرینه
براقدی بری مغان بری جهودان بری ترسایان وبری مسلمان اولحالده
بزرکاندن برینه سؤال ایلدیلر که حضرت امامك نظری حال حیاتنده‌می
عالی ایدی یوخسه مماتنده‌می اول بزرك دین بیورمشکه حضرت
امام مستجاب الدعوه ایدی حال حیاتنده که اکا ایمان رجا ایلدی اول زمان
اولمیوب شمدی نصیب اولدی وحضرت امامك جمله دعاسی درکاه
حقده قبول اولوب کیمی حیاتنده وکیمی مماتنده اثر دعالری ظاهر وباهر
اولدی ومحمد بن حزیمه حضرتلری دیرکه بعد الوفات امام احمد حنبل
حضرتلرینی رؤیاده کوردم ایکی جانبنه صالنی کیدردیدمکه
یا امام بورفتار نه رفتاردر بیوردیکه دار السلامه کیتمك رفتاریدر اولدم
دیدمکه خدای عز وجل سزکله نه معامله ایلدی بیوردیکه بنی نور ایله
منور ایدوب سریمه برتاج وپایمه برنعلین عطا ایتدی ایدی ای عالم
تحریر وتقریر اوزره کوشش وجامهٔ زهد وتقوایی پوشش ایتمیجك
ائمهٔ دینه کمال اتباع بولنماز ایدی علماء زمان وفضلاء دوران سرای
دینك ستونی وشهر شریعتك ذو فنونی ومنتظم نظام عالم ورهین
طریق اسلام اولمغله شرط انلرك سیرت حسنه‌لرینه متابعت ایتمکدر
تاکه «العلماء ورثة الانبیاء» ماصدقی اولمغله فائز سعادت دین ودنیا
اوله‌سز زیرا عرفا دیرلر که علم قالب وعمل روحدر بی روح قالبده حال
اولمدیغی محل قیل وقال دکلدر اول اجلدن علمیله عامل اولمیان عالمده
صفای درون اولمیوب نور علم جبهه‌سنده جلوه‌کر اولماز اما علمیله عمل
قدرین وواصل تمکین اولوب شرف علم وعمل ایله مشرف اولنسه «العلماء
ورثة الانبیاء» فحواسی اوزره وارث علم نبوی وخادم سجادهٔ مصطفوی
اولوب علم وعمل ایله کامیاب ونائل درجهٔ «طوبی لهم وحسن مآب»
برله مشرف اولمسی محل ارتیاب دکلدر محصل ای عالم وعالملر وای

جملهٔ آفندن سالم فضائل علمایه نهایت وعملیه عامل اولان عالمك خدا
ورسولی قتنده درجاتنه حد وغایت یوقدر لکن بو حقیر وکمتر وداعیٔ
پرحزن اول بحر بی کراندن بر قطره و اول مهر تاباندن بر ذره
عیان وخامهٔ معجز بیان ایله عیان ایتدم ایدی لایق واحری
اولدر که علم وعمل حرفلرینك دخی سرین قلم عنبر بار ایله
تحریر وصحیفهٔ روزکاره تسطیر ایده یز آکاه اوله که علم وعمل توأمان
ایدیکی محل کمان دکلدر زیرا علم نیجه اوچ حرف ایسه کذلك عمل
دخی اوچ حرفدر اما علمك میمی آخرده عملك میمی وسطده واقع
اولمالك سری اولدر که علمك میمی میم محمد مصطفی صلی الله علیه
وسلمه اشارتدر که نهایت علم انلرده موجود اولوب علوم اولین
وآخرین آنده تمام اولمشدر و بر دخی مضمون لانبی بعدی نبوت وپیغمبری
آنلرده ختم اولمسنی اعلامدر ومیم علمك آخرنده واقع اولمسی بر دخی
شوکا اشارتدر که علمك آخری وکمال نهایتی عمل ایله اولور دیمکدر زیرا
علمك ثمرهسی عملدر نتکیم «العلم بلا عمل کالشجر بلا ثمر» بو معنایه اشارتدر
وعملك میمی وسطده واقع اولدیغنك سری اولدر که هر شیئك وسط حقیقیسنه
قلب اطلاق اولنور عمل دخی علمك قلبیدر که میم وسط حقیقیسنده
واقع اولمشدر وقلب روح محلیدر پس علم عملك قالبی وعمل علمك
روحیدر و بعضیلر بالعکس علم عملك قلبیدر دیوب «العلم بلا عمل کقالب
بلا روح» معناسنه ذاهب اولمشدر وعلم وعمل لفظلرینك دخی عین
ومیم ولامدن مرکب اولدیغی توأمان اولوب بری برندن جدا اولمق
لازم کلدیکنه اشارتدر وعین ایکیسنك دخی اولنده واقع اولدیغی
عین عالم بو ایکیسی ایچون انجلا اولندیغنه عین عبرتله نظر لازم ایدیکنه
رمز وایمادر محصل کلام میم علم علم اولین وآخرین رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمده تمام اولمسنه اشارتدر ومیم عمل کذلك رسول
اکرم افندمزك الآیة «الا من اتی الله بقلب سلیم» قلب سلیم ایله نهایت
عمللرینه اشارتدر اما عالم درت حرفدر هر حرفی عالمیت معناسنه
صرفدر اول حرفی عیندر عین عمله اشارتدر یعنی عالم اولان کیمسه





عملیه عامل وجناحین صاحبی اولوب علم وعمل ایله کامل اوله ایکنجی
حرفی الفدر الف الفته ومحبته اشارتدر یعنی عالم اولان کیمسه علم ایله
عمل وجان ودلدن محبت و خلق نیکو ایله خلقه رفق اوزره الفت ایده
اوچنجی حرفی لامدر لام لطف وتلینه اشارتدر یعنی عالم اولان کیمسه
صاحب لطف اولوب هر کسه ملایمت اوزره اوله دردنجی حرفی
میمدر میم مداومته اشارتدر یعنی عالم اولان کیمسه دائم عمل صالح اوزره
قائم اوله تا که علمندن سعادت ابدیه وعزت سرمدیه بوله دیوب
خواجهٔ جهان اوغلی نتیجهٔ جان ایله یرلرندن طوروب خانقاهدن
طشره خلوتخانهلرینه عزم ایتدیلر چون جمهور عالمان خواجهٔ جهاندن
بوکونه علم وعمله متعلق کلمات فایقه وحرکات صادقه ایله الفاظ
رایقه وعبارات فایقه مشاهده ایلدیلر اولدم جملهسی علم ومعرفتنه
تحسین وجان ودلدن آفرین دیوب اول شب آنده مهمان وایرتهسی
علی السحر پویان وعزم راه جانان ایتدیلر ینه عادت معهود اوزره
خواجهٔ جهان اوغلی نتیجهٔ جان ایله صلوة صبحی ادا وشکر
خدا ایلیوب خلوتخانهلرندن خانقاهه کلدیلر کوردیلر که طائفهٔ عالمان
عزم راه ایتمشلر اولدم مقاملرینه بچوب حاللرینه مشغول وکلماته دخول
ایتمش ایکن کوردیلر که ینه بر جمهور پرسرور هزار ذکر وجبور برله کلورلر
* آمدن طائفهٔ صوفیان صافیان بخانقاه خواجهٔ جهان * کروه
صوفیلر مرأت دللری صافیلر ونفس هوایه جویه جافی و حسته
دللره شافیلر وحرقه ولقمهیه کافیلر وجهلری نور عبادتله مثال افتاب
عالمتاب وکوشش رویشلری بر موجب حال اولی الالباب بو حال محمود
ونیل مقام شهود برله دیدهلری مکحل وکندیلری مکمل اولوب
کردنلرنده بر ردا ولباسلری سیاه وسفید وعبا ودال مثال تاجلر ایله
طیلسانلری بر موجب سنت وشارب ولحیهلری بر فرمودهٔ شریعت
وطریقت ودستلرنده بر تسبیح ایله بر ر عصا ومشمر حال ذکر وتحمید
ایدرك خواجهٔ جهانك خانقاهنه متوجه اولدیلر خواجهٔ جهان
دخی آنلری محمود الحال کوریجك مسرور البال وشکر خدای واهب

الامال ایدوب دل وجان ایله استقبال وهزار تعظیم وتکریم ایله
خانقاهنه ادخال ایلدی ومسکنلرین کوستروب بیورك عزیزلر دیدی
بعدالجلوس خدامنه امر ایدوب مثال فرش بوقلمون نعم کونا کون
فرش ایدوب بسط ایتدیلر چون نعمتی تناول ایتدیلر اولدم خدای
عزوجل جنابنه حمد وثنا وصاحب خانقاهه دعا ایلیوب بعده مشایخ
ماضیه‌نك ارواح طیبه‌لرین یاد بعده تلاوت قرآن وذکر اللهی ورد وزبان
ایتدکارنده شیخلری اولان عزیز باشنی کریبان مراقبه‌یه وفکرین
بحر مکاشفه‌یه چکوب دیدهٔ جاننه نیجه شیٔ جلوه‌کر اولوردی بوحال
اوزره مریدلری ذکر اللهدن فارغ اولیجق خوب و بلند الحان محرق
برله شوق انکیز موشحلر وذوق آمیز مدح رسوللر وموزون الهی سوزلر
ایدوب خاموش اولدیلر اولدم خواجه کریبان تفکردن باش قالدیروب
ادای فصیح ایله دیدیکه صفا کلدیکز عزیزلر قدم کتوردیکز مسافرلر
نه دیاردن کلورسز ونه طائفه‌دنسز وسیزه کیم دیرلر وشیخکزی نه نام
ایله ذکر ایدرلر وشیخکزك شیخنه کیم دیرلر دیدی چون طائفهٔ صوفیان
خواجه‌دن بوکونه سؤال وبورسمه قیل وقال کوش ایتدی اولدم
ایچلرندن حضر نام بر میر کلام تقریر مرام ایدوب دیدیکه ای خواجهٔ
جهان بز فرزندان انجام روش بیان وساکن محمیهٔ دیار خراسان
وصوفیان صافیانز حالا بو پیرمزك نامنه جمال الدین ساسانی و پیرمزك
پیرینه شیخ محیی الدین کاشانی دیرلر هر بری پیران سالك طریقت
وسالك شاهراه شریعت وحقیقتدرلر دیوب خاموش اولیجق همانده‌م
اول پیر روشن ضمیر رحمانی جناب شیخ جمال الدین ساسانی سر براورده
ایدوب زبان ملیح وادای فصیح ایله جوش وخروش ایدوب جوابه اغاز ایلدی
* جواب دادن صوفیان صافیان بخواجهٔ جهان * دیدیکه ای صاحب
کرم وای جهان ایچره عزیز ومحترم وای مثال حیدر سخی سفره کستر
وای خوان لطف واحسانی ایله اهالی پرور چونکه بزه آیین و پیرمزدن
سؤال وحالمزدن خبردار اولمغه بسط مقال ایلدك ایمدی لایق واحری
اولدرکه سنی حالمزه خبیر وحقیقت طریقمزه دیدهٔ حق‌بین ایله بصیر

(ایده‌وز)



ایده‌وز تا که صوفیٔ صافی حالندن خبردار ونائل رتبهٔ اخیار اوله‌سن
بیلکه بز صوفیٔ صافی ونفس هوا جویه جافی وشهسوار ملکت جان
ودل وامیر و باد واب وکل ومنتظم نظام چار اضداد وحقایق اشیا ایله
اتحاد قیلوب علممز ایله عامل وعرفانمز ایله کامل اولوب ولایت وجودمزه
سلطان ومالك هفت اقالیم ملکت جانز واول هفت اقلیمك اوچی
ملك عدم وکم کیفندن خلق مبهمدر نهایت خالق ارض وسما ایدیکن
بیلورلر ودردی چار اضداددرکه آنکله بدن قائم و معنیٔ ربع مسکون
بونکته ایدیکنه عرفا عالمدر اکرچه اشباح بر مضمون «کل شیٔ
یرجع الی اصله» اصلنه راجع اولوب فنا بولور اما ارواح بقای ابدیه‌یه
واصل وروح صعود ارواح محمد علیه السلامه نائل اولمغله صفای
سرمدیه حاصل ایدر زیرا ارواح مؤمنین دخی بر فحوای «کل شیٔ یرجع
الی اصله» روح محمد علیه السلام افندمز جنابنه واصل اولور زیرا
حضرت ابو الارواحدر نتکیم مقدما بیان اولنمشدی (بیت) روح
اواصل جملهٔ ارواح * شخص اوجان جملهٔ اشباح (نثر) اول جهتدن
ای خواجه بز صوفیٔ صاف دل وعارف کنجینهٔ اب وکل وعالم کثرتدن
بری وملك وحدتك سروری اولوب عزلت ایچره اهل وحدت ودمبدم
مست شراب وصلت وجملهٔ اشیاده صنع حقه ناظر وجمله اقوال
وافعالده حقی حاضر بیلوب (بیت) وانی وان کنت ابن ادم صورة
ولی فیه معنی شاهد بلاهوتی (بیت) اعداد کون وصورت کثرت نمایش است
فالکل واحد یتجلی بکل شان (نثر) اعداده واحد حقیقی سیران
ودیدهٔ حق‌بین ایله نکران ایدوب (بیت) راه بردر صد هزاران
جامده * روح بردر جملهٔ اجسامده (نثر) زیرا ای خواجه (شعر)
رق الزجاج ورقت الخمر فتشابهت وتشاکل الامر فکانما خمر ولا
قدح ولا خمر (نثر) موجبنجه جام غایت ایله لطیف ورقیق اولمغله باده
ایله همرنك اولوب نمایان ودیدهٔ عشاقه (ع) باده وساقی وساغر
چون یکی دیدم ز شوق (نثر) فحواسی عیان اولور نتکیم بو مضمونی
فصحای عرب دیمشدر (نظم) از صفای می ولطافت جام * درهم

آمیخت رنك جام مدام ٭ همه جامست نیست کویی می ٭ یا مدام است
نیست کویی جام (نثر) ودخی ای خواجهٔ محترم وای سراپردهٔ حرم
بز ماسوایی بالکلیه دلدن دور ووساوس شیطانیه‌یی خاطرمزدن
مهجور قیلوب متصل ذکر حق جان ودل ایله ورد زبان وتوحید قلبی‌یه
مالك اولدیغمز محل کمان دکلدر زیرا کوشش ایله اطوار سبعه‌یه نائل
وفنا اندرفنا برله عالم بقایه داخل اولوب هفت طورك صاحبی وتجلیٔ
نور خدانك طالبی و طور جسمزده مانند حضرت موسی «رب
ارنی انظر الیك» فحواسی اوزره کویا اولورز زیرا پیرلریمز بزی
مقام رجولیته ایصال وحریمزه بودال تاجلری دال قیلوب سرمیخ
فرق تاجده نشان سرنفسه میخ کران ایدیکی محل کمان دکلدر وتاجمز
اوزره دستارلر سیاه وسفید نور ابیض واسوده مظهر اولمغله
علامت اهل توحیددر یاخود سر روز شبدن نشان کیجه قائم
کوندز صائم اولدیغمزه برهاندر وتاج اوزره طیلساندن مراد وشرح
ما فی الفؤاد ایدهلم بیلکه ای خواجه نفس وشیطان انسانه
یسارندن داخل وحب زخارف دنیا آدمه صاغ طرفندن واصل
اولور زیرا زن دخی حضرت آدم علیه السلامه اول طرفدن عیان
اولمغله نفس حیله کر اول جانبدن نمایان اولور تکریم ایلهٔ معراجده
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یسارندن زن
خوب صورتده دنیا عرض جمال وشیوهٔ ناز ایله غنج ودلال ایلدکده
حضرت مبارك دستار شریفنك اوجن اکا حجاب واول طرفدن عجله
ایله کچمکه شتاب قیلوب اصلا اکا دیدهٔ التفات ایله نکران ومثال
باد صبا اول جایدن روان اولدی ونفس ایله جدال جهاد اکبر اولمغین
جهاد اصغر ایدنلر صورغوج طاقندقلری کبی بز دخی جهاد اکبر
ایتمکین دستارمزك اوجنی صورغوج ایدوب سنت اوزره مجاهده
ایده‌رز ایدی ای خواجه بزمده صلوت معراجمز و درکاه حقه
منهاجمز اولمغله عمل رسول اوزره بزده صلات ایچره دستارمزك
اوجن روان و بوطرز کوشش ایتمیجك طریقمزده نقصان لازم کاور





ودستمزده اولان عصا مثال حضرت موسی علیه السلام نفس
ثعبانه «العصی لمن عصی» دیوایما ایله تنبیهدر وحرقه‌مز اکثریا
سیاه اولدیغنه سبب اولدرکه نفس سربریده ایدن اهل حال جسمی
معنیده کعبه مثالدر وطریقمزده کیمکه اژدر نفسنی مقتول ایلسه اکا
سیاه حرقه پوشش ایلمك سنتدر وکردنمزده اولان ردا فرائض ونوافلی
وقتنده ادا ایتمکه اشارتدر الایه «انا عرضنا الامانة علی السموات
والارض» مفهومی اوزره کردنمزه سموات وارض کتوره‌مدیکی بار
امانتی تحمیلدر (بیت) آسمان بار امانت نتوانست کشید ٭ قرعهٔ فال
بنام من دیوانه زند (نثر) اول اجلدن مخلوقاتدن اشرف اولوب مشرف
«لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم» ونائل رتبهٔ عظیم وصاحب
قلب سلیم اولور (بیت) وتزعم انك جرم اصغر) وفیك انطوی العالم
الاکبر (نثر) فحواسی اوزره مظهر اسماء الهی ومرأت فیوضات
نامتناهی اولوب شرف خطاب «انا جعلناك خلیفة فی الارض» ایله
مسلم «ولقد کرمنا بنی آدم» ایله مکرم اولدق زیرا جمله اشیایه فیض
انساندن واصل ونوع بنی آدمه روشنالق بزدن حاصل اولوب کوشش
شریعت وطریقت ایله انلری نائل مراد وواصل وطریق رشد ورشاد
قیلرز زیرا بز اسرار عالمه واقف وحقیقت اشیایه عارف اولمغله (نظم)
عالم صغری جهان کبری بزز ٭ فی الحقیقة عالم عظمی بزز ٭ جبه‌مزدر
بوقباب نه فلك ٭ تاجمزدر افتاب نه فلك (نثر) زیرا حقیقت انسان
کل محراب ملك ومقبول اهل فلکدر بو انسان کامل نور رسول الله
علیه السلامدن مقتبس ایدیکی عیاندر و بو اسرار الهی دیدهٔ اولیایه
نمایاندر و بز اول نور نامحدوددن مستنیر وحقیقت رسول بزه دستکیر
اولمغله نائل مرتبهٔ کرامت ومشرف درجهٔ ولایت اولوب بر مضمون
(اولیاء شد پیروان انبیا) سالك رسول علیه السلامه سالك ووجودمز
شهرینه مالك اولورز و بر فحوای «ماوسعنی ارضی ولاسمائی ولکن
وسعنی قلب عبدی المؤمن» اشبو معلا نه قباب دریای کوکمزده
بر حباب ایدیکی بی ارتیابدر حضرت مولانا بیورر (مثنوی) کفت

پیغمبرکه حق فرموده است ✻ من بکنجم هیچ در بالا و پست ✻
من بکنجم این یقین دان ای عجب ✻ کرمرا جویی دران دلها طلب
( بیت ) عشق ایلایی استه کوکلکدن ✻ های مجنون بیانده بلرسك ✻
(شعر) کتابهٔ زمسیحا درین کهن دیراست ✻ که ناامید مباشید که عاقبت
خیراست ✻ تو ما رون درین جمله غیر می بینی ✻ در ارای که این خانه
حالی ازغیراست « انا عند المنکسرة قلوبهم لاجلی » (شعر) یامحرقا
بالنار وجه محبه ✻ رفقا فان مدامعی تطفیه ✻ احرق بها جدی وکل
جوارحی ✻ واحرس علی قلبی فانك فیه ( نثر ) و بوجوابه ای خواجه
واقف وحقیقت حالمزه عارف اولمق استرایسك دیدهٔ جانی کشاده
ایدوب اسرار عالمه نکران وواصل درجهٔ عرفان اولوب حقیقت
اشیایه بصیر واسرار غامضه یه خبیر اوله سن و بو تمثیل غایت ایله ظاهر
و باهر اولمغین ایراد ایدلم کورکه بر بزر و تخمده هزار بار وهر برنده
صدهزار انبار حاصل اولوب سر عقول خردهشناس بومعنایه حیران
وسرکرداندر ایمدی بی روح مخلوقاتك بر بزرنی درکده مرکب عقل
اتك و بیداء فکر واندیشه تنك اولیجق حقیقت آدمی نیجه اذعان وکم
وکیفنه دیدهٔ عقلا نیجه نکران اولور زیرا انسان کامل مظهر آیینهٔ
خدا ومشرف « وعلم آدم الاسماء کلها » اولمغله سامی مکان ورفیع
الشاندر اول اجلدن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوررلر « من
عرف نفسه فقد عرف ربه » زیرا عقل سر ذره یه خبیر اولمایجق
حقیقت شمسه دیدهٔ حق بین ایله بصیر اوله من محصل ای خواجه
قلب انسان کامل بر بحر عمیق واوں سکز بیك عالم اول یمده غریقدر
(نظم ) بزاو بحرك قطره سن ایتدك بیان ✻ بزاو مهرك ذره سن ایتدك
عیان ( نثر ) دیوب شیخ جمال الدین ساسانی طی طومار کلام و بو
ابیات روح افزا ایله اختتام مرام ایتدی « جواب دادن خواجهٔ
جهان بصوفیان صافیان » چون اول مقدم زهاد ومعظم عباد وعالم
وعامل وعارف سید اولیا اعنی جناب خواجهٔ جهان شیخ جمال الدین
ساسانیدن طریق صوفیٔ صافیانه متعلق کلمات کرامت آمیز وحرکات
( ولایت )



ولایت انکیز مشاهده ایلدی اولدم دهان ملاحت آچوب زبان
فصاحتله دیدیکه ای در بحار تصوف وای دلاور بیدای تصرف وای
واقف اسرار اب وکل وکاشف انوار جان ودل وای صوفیان صافیان
وای غواص بحر عرفان دیرسزکه صوفیٔ صافیلرز ونفس هواجویه
جافیلرز وخسته دلاره شافیلرز وعهدهٔ وافیلرز اکر قالکز حالکزه
مطابق ومیدان رجالده سمند سیرنکز صورتکزه سابق اولوب
صوفیلك بابنده سفر سلوکی تکمیل ایله صافی اولدیکز ایسه یعنی عالم
نفسدن کذر ایدوب عالم قلب وروحه ومقام سر خفی یه واصل اولدیکز
ایسه بر موجب ( بیت ) صوفی نشود صافی ✻ تادر نکشد جامی ✻
بسیار سفر باید ✻ تا پخته شود خامی ( نثر ) صافی اولدیغکز مسلمدر
و بو منوال اوزره قولکز قول صحیح وآیینکز آیین ملیح اولوب میدان
تصوفده دلاور وخانقاه عالمده اهالی پرور ومرشد طریق وموصل
راه توفیق اولورسز زیرا صوفی حرفی درتدر هر حرفی صوفیلك
معناسنه صرفدر اول حرفی صاددر صاد صفا وصداقته اشارتدر
یعنی صوفی اولان کیمسه صفای درونه واصل ورتبهٔ صداقته نائل اوله
ثانی حرفی واودر واو وفایه اشارتدر یعنی صوفی اولان کیمسه عهدینه
وافی وخسته دلاره شافی اولوب انشراح صدر حاصل ومقام « افمن
شرح الله صدره » مرتبه سنه نائل اولمقدر ثالث حرفی فادر فا فقر
وفنایه اشارتدر یعنی صوفی اولان کیمسه عهدینه وافی وعارف سر
روحانی اولوب دائما نفسنی فقر ایله فانی قیله تا که حدیث « موتوا
قبل ان تموتوا » مرتبه سن بوله رابع حرفی یادر یایه اشارتدر یعنی
صوفی اولان کیمسه دریای دل اولوب وازار خلقدن منفعل اولمیوب
بو بیتك مصداقی حالی اوله ( بیت ) یقانلر خاطر ناشادمی یارب شاد
اولسون ✻ بنم چون نامراد اولسون دیلر برمراد اولسون ( نثر )
ایمدی ای صوفیٔ صافی وای خسته دلاره شافی اکر ذکر اولنان
درت حرفك صفتلری برله متصف وحقایق اشیایه عارف اولورسکز
ولایت چاراضداده سلطان عادل وکاشف انوار جان ودل وعارف

اسرار آب وكل وحلال هر مشكل اولورسز واكر بو حالك خلافى
سزده موجود وعجب وكبر ايله طرح نقطهٔ وجود قيلديكز ايسه شيطان
سزه حاكم وملكت وجوديكزه سلطان ظالم اولور ( بيت ) نفس
شيطاندر حذر قيل صوفيا * كانلرك كاريدرر كبر وريا ( نثر ) زيرا
صوفيان زمان ومشايخ تاجداران اكثرى تغيير الشكل لاجل الاكل
قيلوب تاج وتسبيحى دانه ودام عوام ومرغ جان خلقى صيده اهتمام
ايتمكله اكا خرقه وتاجى كالصنم الاكبر ايديكى شمسدن عياندر (بيت)
كافرك بردر بتى انك هزار * نفس اونده صدهزار اصنامى وار *
ارزوى نفس نيدر فى المثل * كيم اودر معنيده شيطان عمل * هرچن
طورسه تازه اول عنود * فى الحقيقه انلره ايلر سجود * اويله اولسه
اوله فاسقدن بتر * كيم بو وجهيله اولان صوفئ خر ( نثر ) زيرا صوفئ
صافى عجب ايله انانيتى وجودندن دور ونفى وجود ايله ماسوى اللهى
قلبندن مهجور ايديجك سراى خاطر فاترينه سلطان عشق عبور
ودرون بيرونى مستغرق نور اولمغله حقيقت نور محمديه ملحق وجودى
ملكتنه سلطان اولمغه اليق اولوب حديث « وبى ينطق وبى يبطش »
فحواسى اوزره عالم حقيقته داخل ورتبهٔ عظمى يه نائل اولور
وديرسزكه بزمالك ملك عزلت وكنج خلوتده واصل كنج وحدت
اولوب مى وصلت ايله مست وشيدا وساقئ مى خمر ايله جمله اشيا بزه
برلك عالمنده عيان وديدهٔ جانمزه سر توحيد نمايان اولمغله ( بيت )
راح بردر صدهزاران جامدن * روح بردر جملهٔ اجسامدن ( نثر )
ديو قيل وقال وبسط مقال ايدرسز اكرچه جملهٔ اعداد واحد
حقيقيدن ظهور ايدوب عيان وديدهٔ بنى آدمه قوالب بيشمار ايله نمايان
اولمشدر لكن هر روح واحدك بو احوالى الى الابد باقيدر اولى حادث
وآخرى باقيدر وارادت بارى بو حركت وبو جنبشك اوزرينه جارى
اولمشدر كه « يسئلونك عن الروح قل الروح » من امر ربى سر امره
خبير وحقيقت اشيايه ديدهٔ حق بين ايله بصير اولان « من عرف الله كل
لسانه » فحواسى اوزره ابكم وشريعت مطهره يه موافق اوليان

( كلامى )



كلامى استماعده اصم اوله زيرا علم تصوف علم حالدر علم قال دكلدر
حرف وضع اولميان شئ حرف ايله بيان مركز دائرهٔ امكاندن بيرون
ايديكى محل كمان دكلدر نتكيم اول جام محبتده حائض جناب عمر ابن
فارض بيورر ( شعر ) ولاتك ممن طيشته دروسه * بحيث استقلت
عقله واستقرب فثم * وراء النقل لم يدق عن مدارك غايات العقول السليمه
( نثر ) اكرچه اولياء كرام ومشايخ عظام عليهم سلام الله ماصب
الغمام بو بابده وحدتدن نيجه عشاقى مست وشيدا وجام محبت ايله
وجودلرين افنا قيلوب انلرى واصل مقام تحقيق وبيهوش جام رحيق
قيلمشدر لكن بو مقامه وصول ايچون شريعت مطهره يه مريدلرين نيجه
روزكار سالك ومطهره ايله مقام حقيقته واصل ايدوب انلرى وجودى
شهرينه مالك ايتمشلردر محصل كلام بو مقامات عاليه ودرجات غاليه
« من لم يذق لم يعرف » مضمونى اوزره ايديكى معلوم طباع سليمه
ومكتوم اذهان وسيعه در زيرا قيل وقال ايله مرشدسز بو مقامه ايصال
محال اندر محالدر ( بيت ) پيرسز واصل مقصود اوله مزسن اى دل *
طوته لم جمله فنون اوكره نوب اولدك كامل ( نثر ) وحافظ شيرازى
بيورر ( بيت ) سعى نابرده درين راه بجايى نرسى * مرد اكر
ميطلبى خدمت استادى بر ( نثر ) محصل مرشد لازم وامر مهمدر لكن
مرشد مرشد حقيقى اولوب ظاهر وباطنى معمور وعلم معرفت ايله درون
بيرونى پرنور اوله كه سالكى مقاصد اقصى يه واصل ورتبهٔ اعلايه نائل
ايليه اما مشايخ خودفروشدن حذر اولنوب وچكدكارى مردن كذر اولنميه
زيرا انلر ايله مصاحبت عين خطا ايديكى هويدادر نتكيم مولانا بيورر
( مثنوى ) دان بسى ابليس آدم روى هست * پس بهر دستى نشايد
داد دست ( نثر ) ايمدى لايق واحرى اولدركه بو محلده مشايخ عظام
واولياى كرام عيان وبيان ايتدكلرى اوزره مرشد حقيقينك احوال
واطوارلرين خامهٔ معجز بيان ايله بيان وطريق ايمنى سالك حقه
بعون الملك المنان نمايان وعيان ايده يز ( اولا مرشد كامل اول كمسه دركه
مريدلرينك ظاهرلرينى علوم شرعيه ايله اراسته وباطنلرينى

معارف طريقت وحقيقت ايله پيراسته قلوب طالبلرى دوام حضور
وشهود ايله برمراد وواصل طريق سداد قيله بووجه ايله شيخ نورانى
ومظهر فيوضات صمدانى مريدينه اول تلقين ذكر سبحانى قيلوب
بعده اول شرط ايله كوشش ولباس زهد وتقوايى پوشش ايتديرر
( شرط اول اولدركه طهارت بدنيه بموجب حكم شريعت وطهارت
دنس نفس بامر طريقت وتطهير از خبائث هوا وطهارت قلب
بموجب حقيقت از ماسوى الله (شرط ثانى عزلت ناس وحضور
قلب ايله استيناس وخلوتخانهٔ تاريك وكلمهٔ توحيد ايله فوأدينه
نزديك اولمقدر ( شرط ثالث سكوت دوام ونطق خير الكلام وزبان
اب وكل لال وزبان قلب ايله ذكر ذوالجلال ايلمكدر (شرط رابع صيام
اب ونان وذكر رب مستعان ايله قلبى روشن مجلا ومرأت خاطرى
آيينهٔ جهان نما ايلمكدر ( شرط خامس لسان قلب وقالب ذكرينه
واصل ورتبهٔ اعلايه نائل اولمقدر (شرط سادس توكل تام ايله قضا
وقدره رضا وفقر وعنايه شكر خدا قيلمقدر ( شرط سابع محوده
خوف ورجا واثباتده محو فناده اولمقدر (شرط ثامن بومقامده اشكر
شك وريب منهزم ومنعدم اولوب ابواب غيب كشاده وعالم اسرار
نمايان اولوب اماده اولمقدر (شرط تاسع ترك خواب ( شرط عاشر قلت
طعام اما مشايخ نقشبنديه كه حقيقت حاللرى بوابيات افزاره
مسطوردر ( بيت ) نقشبنديه عجب قافله سالاراند ☼ كه برند از ره
پنهان بحرم قافله را (نثر) ظاهر وباطنلرى صدق وصفا وجميع
سلوكلرى سر واخفا اوزره اولوب مقدار ذره شريعت وطريقته
مخالف وضعلرى اولمامغله جميع طوائف اهل شريعت ومجموع اهل
طريقت بيننده مسلم وممتاز ومكرم وسرافراز اولمشلردر وجميع طوائف
طريقتك نهايتى بونلرك بدايتيدر زيرا جميع طريقك غايتى قلبى
ماسوادن تصفيه دنصكره حضور دائم ايله تزكيه در بونلرك بدايتى
حضور دائم ايله تزكيه دركه ماسوا قطعا اكا مزاحم اولميه ونقشبنديه نك
نهايتى شهود حقده دوام استغراقدركه قطعا ماسوايه شعورى
( اولميه )



اولميه وانلرك سلوكى اون ايكى حال اوزره بيان اولنمشدر (هوش دردم)
(نظر برقدم) ( سفر دروطن ) (خلوت درانجمن) ( يادكرد )
( بازكشت) (نكاه داشت) (ياد داشت) (وقوف زمانى) (وقوف
عددى) (وقوف قلبى) (جلهٔ خواطر) امامعنىٔ هوش دردم اولدركه
سالك حقيقى هرنفسى غفلت ايله كچورميوب حضور واكاهى وفكر
حضور الهى ايله متيقظ اولمقدر مولانا سعد الدين كاشغرى بيورمشلردركه
برنفسدن برنفسه انتقاله حضور خاطر اوزره اولنوب هرنفسى حق
تعالىدن غفلت اوزره كچورميه لر وجناب حضرت خواجه بيورمشلردركه
طريقمزده رعايت حفظ نفس امر مهمدر وجميع انفاسنى حضور
واكاهى اوزره صرف لازمدر اكر محافظت نفسه قادر اولميه انكيچون
ديرلركه (فلان كس نفس كم كرده است) يعنى طريق سلوكده
حفظ نفسى فلان كم ايلمشدر ديمك اولور ومخدوم كرامى جناب حضرت
مولاناى جامى اواخر شرح رباعياتنده بيورمشلردركه ذكركه نفوس
حيواناتده جاريدر انلرك انفاس ضروريه لريدر وشيخ ابوالجناب
نجم الكبرى حضرتلرى رسالهٔ فواتح الجماله ده بيان بيورمشلردركه
هر ذى روح نفس آلوب ويرمكدن حرف (ها) ظاهر اولور اول حرف
ها اشارت غيب هويت حق تعالىدر وبوحرف ها اسم اللهده
اولان حرفى هادر الف لام براى تعريف وتشديد لام مبالغه ايچوندر
بوتعريفدن طالب هوشمند وسالك سعادتمند اولان كيسه نسبت
حضور واكاهيده بووجه اوزره اوله ووقت تلفظده بوحرف شريف
ايله هويت حق هرنفسك خروج دخولنده بومنوال اوزره ملاحظه
ايليه وبومقامه نائل اولدقده نسبت حضور مع الله حاصل اولوب
بردرجه يه واصل اولوركه بى تكلف ناظر اولوب بونسبت هميشه
حاضر دل اولور بلكه تكلف ايله فادر اولمزكه بونسبتى كوكلندن مهجور
ودور ايليه (رباعى) ها غيب هويت امد اى حرف شناس *
وانفاس ترا بود بران حرف اساس * باش اكه ازان حرف
درامید هراس * حرفى كفيتم شكرف اكردرايى پاس (نثر) غيب

هويتكه مولانا جامى بورباعيده بيان بيورمشدر اصطلاح اهل
تحقيقده حق تعالى حضرتلرينك ذات شريفندن عبارتدر اعتبار
لاتعين ايله يعنى شرط اطلاق حقيقتكه مقيد دكلدر واطلاق ممكن
دكلدركه بومرتبه يه هيچ علم وادراك تعلق ايليه و بوحيثيت مجهول
مطلقدر بالنظر الى علم المخلوقات والله اعلم (ومعنى نظر برقدم اولدركه
سالك كشت وكذار ايلديكى موضعده نظرى پشت پاسندن ايرميه
تاكه نظرى پراكنده اولميه و برجايى كورميجه اول جايه ايق قوميه
نتكيم شيخ سعدى كلستانده بومعنايه اشارت ايدركه (لقمانرا
كفتندكه حكمت ازكه اموختى كفت نابينايانكه تاجاى نبينند پاى
ننهند) و بردخى نظر برقدمدن مراد سرعت سيرسالككه اشارت
اوله قطعا مسافات هستى و طى عقبات خودپرستى ايدوب
هرجانبه كه نظر منتهى اوله فى الحال قدمى اول جايه قويه وابو
محمد رويم قدس سره بيورديلركه (ادب المسافر ان لايجاوز همه قدمه)
بومعنايه اشارتدر وحضرت مخدومى تحفة الاحرارده منقبت خواجه
بهاء الدين قدس سره العزيز ايچون بومضمونى نظم بديع البيان ايله
عيان بيورمشدر (نظم) كم ذره بى همدمى هوش دم * ورنكذشته
نظرش ازقدم * پس كه زخود كرده بسرعت سفر * بازنمانده
قدمش ازنظر * ومعنى سفردروطن اولدركه سالك شهر طبيعت
بشريه دن درياى حقيقته سفر قيلوب صفات جديده يه انتقال ايلكدر
وحضرت مولانا كاشغرى بيورمشلردركه شخص خبيث هرجايه كه
انتقال ايدر خباثتدن زائل اولمز تاصفات خبيثه دن فراغت
ايدنجه واحوال مشايخ عظام واولياء كرام اختيار سفر واقامتده
اختلاف اوزره واقع اولمشدر بعضيسى بدايت حالنده سفر ايدوب
نهايتنده مقيم اولمشدر و بعضيسى بدايت ونهايتده مقيم اولوب
سفر ايلمامشدر و بعضيسى بدايت ونهايتده سفر ايدوب مقيم
اولمامشدر بوچار فرقه نك سفر واقامتدن غرض نيت صادقه دروترجمه
عوارفده دخى بوتقرير اوزره مشروحدر اما طريق خواجكان سفر





واقامتده اولدركه بدايت حالده چوقلق سفر ايليه وكندوبى
برمضمون منيف «وابتغوا اليه الوسيلة» بر پيركامل خدمتنه ايرشدرنجه
سفر ايدوب بعده بر پيركامل حضرتلرينك خدمتنده مقيم اوله اكر
كنديك ديارنده بوطائفه عليه دن مرشد بولنورسه ترك سفر قيلوب
ملازمت پيره مواظبت ايله تحصيل ملكه اكاهى يه سعى جميل
تقديم ايليه زيرا مرشد ايله كوشش لازم بلكه امر مهمدر نتكيم عرفا
بيورورلر «من سلك بلا مرشد كمن قاتل بلا سلاح وكمن ارادان يصعد
الهواء بلا جناح» بايزيد حضرتلرى بيورورلر «من لم يكن له استاد
فامامه الشيطان» محصل خدمت مرشده مواظب اولوب بعده
حصول صفت ملكه ميسر اولدقده سفر واقامت على السويه اولور
وجناب حضرت خواجه عبيد قدس سره بيورورلرمشكه مبتدى يه
سفرده پريشانلقدن غيرى حاصل يوقدر چونكه برطالب برعزيزك
صحبتنه ايرشور اكا مناسب اولان اولدركه صفت تمكين حاصل ايليه
وملكه نسبت خواجكانى اله كتوره بعده هر جانبه كه عزيمت ايده
مانع يوقدر (رباعى) يارب چه خوشست بى دهان خنديدن * بى
واسطه چشم جهانرا ديدن * بنشين وسفر كن كه بغايت خوبست *
بى منت پاكرد جهان كرديدن * معنى خلوت درانجمن اولدركه
خواجه بزرك بهاء الدين حضرتلرندن سؤال ايلديلركه سزك اساس
طريقكز نه شى اوزره مبنيدر خواجه حضرتى بيورمشكه خلوت
درانجمن يعنى ظاهر باخلق و باطن باحق (بيت) ازدرون شواشنا
وازبرون بيكانه شو * اينچنين زيباروش كم مى فتداندر جهان (نثر)
وجناب حق بيورديغى الاية «رجال لاتلهيهم تجارة ولابيع عن
ذكرالله» مضمون شريفى بومعنايه اشارتدر و بيورمشلردركه نسبت
باطنى طريق خواجكانده شويله واقع اولمشدر جمعيت (دل درملا
وصورت تفرقه درخلوت) و بيورمشلردركه بزم طريقمز صحبتدر
خلوتده شهرت وشهرتده آفت مقرردر خيريت جمعيتده در وجمعيت
صحبتده در اماشرط بودركه واحد حقيقيدن غيريسين نفى ايلكدر

وخواجهٔ اولیاء کرام بیورمشلردر که خلوت در انجمن اولدر که سالك
حقیقی اشغال واستغراق ذکر بر مرتبه‌یه ایصال ایده که اگر بازاره
کاسه حقیقت دله ذکرك استیلاسی سببندن اواز سخن کوش ایتمیه
وخواجهٔ عبید حضرتلری بیورمشدر که جد واهتمام بر له ذکر دله کمال
اشتغال مدت پنج وشش روزده بر مرتبه‌یه ایریشور که جمله آواز وحکایات
مردم ذکر کورینور وکندی سویلدیکی سخنی دخی ذکر استماع
ایدر اما بو مقامات عالیه ودرجات غالیه‌یی سعی واهتمام میسر اولماز
(یاد کرد) ذکر لسانی ذکر قلب ایله جمعدن عبارتدر سعدالدین کاشغری
بیورورلر که طریق تعلیم ذکر اولدر که اول شیخ جان ودل ایله «لا اله
الا الله محمد رسول الله» دیه مرید دخی او محلده کوکلن حاضر ایدوب
دل شیخه مقابل قیله وچشمن فراز ایلیه ودهانی استوار وزبانی جسبان
باکام ایده یعنی لسانی دماغنه یاپشدیره ودندانی بری بری اوزرینه قویه
ونفسین طوته وقوت تعظیم تام ایله ذکره شروع ایده وشیخنه دل ایله
موافقت ایلیه مجرد زبان ایله دکل وحبس نفسه صبر ایده بر نفسده
اوچکره ذکر ایده تا که اثر حلاوت ذکر کوکلنه ایرشه وحضرت
خواجه عبید بعض کلمات قدسیه‌لرنده تحریر ایدوب بیان بیوردیلر که
ذکردن مقصود اولدر که دل همیشه حق تعالی‌یه آگاه اوله وصف
محبت وتعظیم ایله اگر صحبت ارباب جمعیتده ذکر اولنسان آگاهی
حق حاصل اولورسه خلاصهٔ ذکر حاصل اولور ومغز روح ذکر
اولدر که دل حق تعالی حضرتلرینه آگاه اوله واگر آگاهی حاصل
اولمزسه طریقی اولدر که ذکره مواظبت اولنه وبو طریقك حفظنه
طریق آسان اولدر که نفسی نافه‌سنك آلتنده حبس ایدوب لبلرینی
بری برینه ودماغنه زبانی یاپشدیروب ذکر ایده که نفسه درونندن
یسارتنك کلیه وحقیقت دل اول مدرکهٔ دراکدن عبارتدر که هر طرفه
جولان ایده واندیشهٔ مصالح دنیایی دخی اول اندیشه ایدر وبو طرفه
العینده سمواته پران وتمامیٔ عالمی سیران ایلمك اکا میسردر وجمله
اندیشه‌لر ظهور ایدوب متوجه فؤاد اولور واول دل دراکی قلب

(صنو)



صنوبری سمتنه متوجه قیلوب ذکر ایله مشغول قیله اشبو طریق که
کلمهٔ لایی مد ایله چکه و(اله) کلمه‌سی دست راستی طرفنه حرکت ایدرك
و(الا الله) کلمه‌سنی دل صنوبری طرفنه سخت اوزره ایده تا که حرارت
ذکر جمله اعضایه سرایت ایده وطرف نفیده جمیع محدثاتك وجودنه
نظر فنا ایله ناظر اولوب وطرف اثباتده حق تعالینك وجود مقدسنه
نظر بقا ومقصودینی مطالعه ایده وجمیع اوقاتده بو وجه ایله ذکرك
مستغرقی اوله وهیچ اندن غیری بر شغل اوزره ثابت قدم اولمیه تا بو کلمهٔ
توحیدی تکرار ایتمك واسطه‌سیله صورت توحید قلبنده قرار
طوتوب تا که ذکر قلبك صفت لازمه‌سی اوله (بازکشت) دن مراد
اولدر که هر بار که ذکر زبان دل ایله کلمهٔ طیبه‌یی ذکر ایده درعقب
ینه اول زبان دل ایله دیه که «خداوندا مقصود من تویی ورضای تو»
زیرا بو کلمهٔ بازکشت هر خطره که کلور نفی کندهدر اگر نیك واگر
بد محصل بو بازکشت مفهومی اوزره کوشش وقلبده ذکر خالص
وماسوادن بالی فارغ ایده واگر مبتدیه بدایت ذکرده کلمهٔ بازکشت
صدقنی کندیده بولمیه لایق واحری اولدر که اول عملی ترك ایلمیه زیرا
تدریج ایله صدقی ظاهر وباهر اولور واول واقف سر یقین مولانا
علاء الدین که اجلهٔ اصحاب مولانا سعدالدین کاشغریدن ایدی انلر
بیوررلر که مبادیٔ حالده حضرت مخدومدن استفادهٔ ذکر ایدردم چونکه
ذکر بازکشت ایله مأمور اولیجق «خداوندا مقصود من تویی ورضای تو»
دیو دیدیکمده بو جوابدن بکا شرم عارض اولدی زیرا که بو قولده
دکل ایدم وصریحا بیلورمکه دروغ سویلرم بر کون بو خیال ایله دوشدمکه
پیش حضرت مخدومه کیدم بو خیال ایله خدمتلرینه واردقده
بیوردیلر که شیخ بهاء الدین عمر قدسنه عزم ایده‌سن بزده بر موجب امر
مخدومی حضرت شیخه عزم ایتدك وحضور شریفلرینه واروب
بر کوشه‌ده جالس اولدقده حضرت شیخ بیوردیکه حضرت شیخ
رکن الدین علاء الدوله قدس سره بیورمشلردر که سالك هر چند
کندویی طلبده صادق بولمز لکن لایق واحری اولدر که وقت

ذکرده «خداوندا مقصود من تویی ورضای تو» دیه تا شول وقته
دکین که حقیقت صدقی ظاهر اوله چونکه حضرت شیخدن حضرت
مخدومه کلدم بیوردیلر که شیخ اهل جذبه‌در اصطلاح بیلز دیو
بیوردیلر بو سوزك معناسی بکا نیچه مدتدنصکره ظاهر اولدیکه انلرك
غرضی بو سوزدن بودر که شیخ جذبه طریقیله تربیه اولنمشدر سلوك
طریقیله دکل اولسیدن طریق ارشاددن شیخ آگاه دکلدر زیرا که
بکا هنوز بو کلامك کشفی محلی اولدی ایدیکه حضرت شیخ بو حالی
فقیره ظاهر ایلردن اول بازکشتده مذکور کلمه‌یی روی‌سوی نیازدن
دیرایدم واول جوابدن خجل ومنفعل اولوردم چونکه حضرت شیخدن
بو جوابی استماع ایتدم بنده اول سوز ونیاز وحجالتدن اثر قالیوب اول
عندالله قبوله اقرب اولان انکسار وخضوع زائل اولدی اکر مرشدم
اولان حضرت سعدالدین کاشغری کلامندن غیری کلامی استماعه
توجه ایتیوب شیخ بهاءالدین عمر کلامنی اصغا قیلسم اول حالت معتبره
بندن زائل اولمزدی دیو بیوردیلر (نکاه داشت) بو لفظ مراقبهٔ خواطردن
عبارتدر شول وجه ایله که برنفسده سالك برکره کلمهٔ طیبهٔ ذکری
چکه که خاطری غیره کتمیه ومولانا سعدالدین کاشغری قدس سره
بو کلمات قدسیه‌نك تحقیقنده بیورمشلردر که لازم ومهمدر که بر یا ایکی
ساعت بلکه دخی زیاده سالك کندی خاطرینی حفظ ایده تا که
غیرك اندیشه‌سی خانهٔ قلبنه داخل اولمیه ومولانا قاسم کبار اصحاب
خواجه عبیددن ایدی برکون برتقریب ایله بیوردیلر که ملکهٔ حفظ
خواطرده بردرجه‌یه ایرمشدر که وقت طلوع فجردن ضحوهٔ کبرایه
دکین قوت متخیله‌یی بالتمام خطور اغیاردن حفظه قادر ایلك بر وجهله که
بو مقدار زمانده قوت متخیله کندی عملندن معزول اولنوردی خاطر
طباع سلیمه‌یه واذهان مستقیمه‌یه مخفی و پوشیده دکلدر که قوت متخیله‌یی
بالتمام کندی عملندن عزل ایتمك اکر نیم ساعت اولورسه دخی نزد اهل
تحقیقده بغایت امر عظیمدر بو حال بین الرجال نوادردر» وفقنا الله الی
نیله (یادداشت) مفهومندن مقصود دوام آگاهی حقدر علی سبیل الذوق





وبعض عرفا بو عبارتدن مراد حضور بی غیبدر دیمشلر ونزد اهل
تحقیق یادداشت قلبده مشاهدهٔ استیلاء شهود حقدن عبارتدر
حب ذاتی توسطیله که یادداشتدن کنایتدر وحضرت خواجه
عبید بو مذکور اولان چار کلمه‌نك شرحنی بو عبارت ایله بیان بیورمشلردر که
عبارت یادکرد تکلفدر ذکر اولنان عبارت بازکشت رجوعدن
کنایتدر حق تعالی‌یی شول وجهله که هربار کلمهٔ طیبه ذکری دیه فی الحال
ینه عقبنده دل ایله اندیشه ایده که (خداوندا مقصود من تویی ورضای
تو) وعبارت نکاه داشت بو رجوعك محافظتی دربی نطق لسان یاد
داشت رسوخ نکاه داشتدن عبارتدر (وقوف زمانی) جناب حضرت
خواجهٔ بزرك بهاءالدین قدس سره بیورمشلردر که وقوف زمانی سالك
کارکذارندهٔ راهیدر اویله راهکه بنده کندی احوالنه واقف اوله که
هر زمانده انك صفت وحالی ندر یا موجب عزومیدر ومولانا یعقوب چرخی
بیورمشلر که جناب حضرت خواجه بهاءالدین قدس سره بکا حال
قبضده استغفار وحال بسطده شکر امر بیورمشدر بو ایکی حالك
رعایتی وقوف زمانیدر و بیورمشلردر که بنای کار سالك وقوف زمانیده
ساعت اوزره وضع اولنمشدر تا که بنده آگاه اوله زمانی حضور ایله‌می
کذر ایلدی غفلت ایله‌می اکر کار سلوك نفس اوزره بنا اولنسه بو ایکی
صفتدن آگاه اولمغاز ایمدی وقوف زمانی صوفیان قتنده محاسبه‌دن
عبارتدر وخواجهٔ بزرك بیورمشلردر که محاسبه اولدر که هر ساعت
کذران اوقاتی محاسبه ایدرمکه غفلت زده‌در وحضور زده درکه
کورم اکر همه نقصاندر اول عملدن فراغت ایدوب ینه عمل
جدیده باشدن باشلرم (وقوف عددی) رعایت عدد ذکردن عبارتدر
وجناب حضرت خواجه بیوررلر که ذکر قلبیده رعایت عدد جمع خواطر
متفرقه ایچوندر وکلمات خواجکانده واقعدر که فلان فلانی وقوف عددی ایله
امر بیورمشدر بو عبارتدن مقصود ذکر قلبیدر رعایت عدد ایله یوخسه
مجرد رعایت عدد دکلدر ذکر قلبیده وذاکره مناسبدر که برنفسده
اوچ یا بش یا یدی یا یکرمی برکره ذکر ایده (عدد وتری) یعنی

عددی تك اولمسنی رعایت ایلیه وخواجه علاءالدین عطار بیورمشلردرکه
بسیار ذکر ایتمك شرط دکلدر لکن لازم ومهم اولدرکه هرنقدرکه
ذکر ایدر کمال وقوف وحضور اوزره ذکر ایده تاکه آنك فائدهسی مترتب
اوله چونکه ذکر قلبی بکرمی برکره قلبندن چکله واثاری ظاهر اولمیه
اول عملك بی حاصللغنه دلیل اولور واثار ذکر اولدرکه زمان نفیده وجود
بشریت منفی اوله وزمان اثباتده اثار تصرفات جذبات الوهیته متعلق
مطالعهیه دوشیله وجناب حضرت خواجهٔ بزرك بیورمشدرکه
وقوف عددی اول مرتبهٔ علم لدنیدر دیو بیوردیغندن مراد اهل
بدایته نسبت مطالعهٔ اثار تصرفات جذبات الهیهدر نتکیم خواجهٔ
علاءالدین بیورمشلردرکه اول کیفیت وحالت مواصلات قربدرکه علم لدنی
اولمرتبهده مکشوف اولور واهل نهایته نسبت وقوف عددیکه اولمرتبهٔ
علم لدنیدر اولمقام مواصلات وقربده ذکر مراتب اعداد کونیده سریانی
واحد حقیقینك سرینه واقف اولور نتکیم واحد عددینك مراتب
اعداد حسابیده سریانه واقف اولدیغی کبی (بیت) اعداد کون
وصورت کثرت نمایش است * فالکل واحد یتجلی بکل شان
(بیت) العین واحدة والحکم مختلف * وذاك سر لاهل الکشف ینکشف
(نثر) وبر عارف بالله وقاطع بیداء ماسوی الله بومضمونی اشبو نظم
بدیع البیان ایله عیان بیورمشدر (قطعه) کثرت چونك در نکری
عین وحدتست * ماراشکی نماند درو پس که راشکبست * درهر
عدد که بنکری ازروی اعتبار * کرصورتش بینی وکرماده یکبست
(نثر) وشرح رباعیاتده دیمشدرکه (رباعی) در مذهب اهل
وکشف وارباب خرد * ساریست احد درهمه افراد عدد * زیراکه
عدد کرچه برونست زحد * هم صورت وهم ماده اش هست
احد (نثر) وعلم لدنینك اول مرتبهسی تحقیق وقوف عددیدر وعلم
لدنی برعلمدرکه اهل قربه تعلیم الهی وتفهیم ربانی ایله معلوم
اولور دلائل عقلی وشواهد نقلی ایله اولماز نتکیم حق جل وعلا کلام
قدیمنده حضرت حضر ایچون بیورر «وعلمناه من لدنا علما» وعلم

(یقینی)



یقینی ایله علم لدنینك بیننده فرق بودرکه علم یقین ادراك نور ذات
وصفات الهیهدن عبارتدر وعلم لدنی حق تعالی حضرتلری طرفندن
الهام ایله فهم کلمات وادراك معانیدن عبارتدر ووقوف قلبی ایکی معنایه
محمولدر بریسی اولدرکه دل ذاکر حق تعالییه واقف واکاه اوله
بوحال مقولهٔ یاد داشتندر وخواجه حضرت عبید کندیلرینك بعض
کلمات قدسیهلرین تحریر ایدوب بیان بیورمشلردرکه وقوف قلبی
دلك حق تعالی ایله حاضر واکاه اولمسندن عبارتدر شول وجهله
هیچ خدادن غیری مقصود ومطلوب وفکر اندیشهسی اولمیه وقلبی
حقدن غیری شیئه مربوط قیلمیه وحین ذکرده ذاکرك قلبی مذکور
ایله ارتیاب واکاه اولمق تقرر اولندیغی اوزره شرطدر وبو اکاهی یه
شهود ووصول ووجود ووقوف قلبی ایله دیو تسمیه ایدرلر ایکنجی
معنا اولدرکه ذاکر اثنای ذکرده متوجه قطعهٔ لحم صنوبری
الشکل اولوب وبوکاکه مجاز اول دیرلر انی ذکر ایله مشغول قیلوب
قطعا انی ذکردن ومفهوم ذکردن غافل وزاهل اولمغه قومیهلر
وحضرت خواجه بهاءالدین ذکرده حبس نفسی ورعایت عددی امر
لازم عد ایلمشدر اما وقوف قلبی یی ایکی معنی اوزره دخی مهم ولازم
دیو لوازمدن عد ایتمشلردر زیراکه خلاصهٔ مقصود ذکر ووقوف
قلبیدر (بیت) مانند مرغی باش هان بر بیضهٔ دل پاسبان * کز بیضهٔ
دل زایدت مستی وذوق وقهقهه (جلهٔ خواطر) مشهوردرکه خواجهٔ
اولیاء کبیرکه خلفاء خواجهٔ عبدالخالقدندر بازار بخاراده بر جلهٔ
خواطر چکمشدرکه قرق کیجه هیچ برخاطره بوکثرت ایچره کوکلرینه
مزاحمه ویرمشدر وحضرت عبید بوحالی خواجهٔ اولیاء کبیردن
بغایت غریب وعظیم عد ایدردی وغایت ایله بوکشش پسندیدهسی
اولوب بوطرز اوزره سلوکه پارمق ایصررلردی وبیوررلردیکه ایزك
فرصتده طریق خواجکان اوزره اشتغال شول مرتبهیه ایصال
ایدرکه جمله اوازلر کوشنه ذکر کلور وجملهسنی ذکر استماع ایدر وبنه
خواجهٔ عبید بیوررلرکه جلهٔ خواطرکه جناب خواجهٔ اولیادن

منقولدر اول نسنه دکلدرکه مطلقا خاطره برشی کلیه بلکه جمله
خاطردن مراد اولدرکه هیچ بر خاطره انلره مزاحم نسبت باطنی
اولمامقدر تشکیم خار وخاشاك روی نهر جاریده مانع جریان اب اولمز
ونقل ایدرلرکه خواجه علاء الدین غجدوانیکه اجلهٔ اصحاب خواجهٔ
بزرکدن ایدی اکا سؤال ایلدیلرکه سزك کوکلکز بووجه اوزره میدرکه
غیری شیٔ اکا خطور ایلمز بیورمشلرکه یوق کاه کاه شویله اولور
دیو مثنویدن بو بیتی اوقودیلر ( مثنوی ) چون بغایت تیز شد این
جو روان * غم نپاید در درون عاشقان ( نثر ) و بیورمشلردرکه غم نپاد
دینشدر نیاید دینمامشدر وخواجه علاء الدین عطار بیوررلرکه خواطر
مانع اولمز لکن برکره احتراز اندن دشوار اولمشدیکه بر اختیار
طبیعی اولان شبشکه یکرمی سنه انك نفیندە ایدم ناکاه اول نسبت
خاطره خطور ایتدی اما قرار طوتمدی محصل منع خطرات کار
قویدر وحضرت خواجه عبید بیوررلرکه مولانا حسام الدین هرزمان
دیر ایدیکه هرکاه جمعیت خاطر لازمدر لکن طعام تناول ایدەجك
زمانده بسم الله دیمك منافیٔ جمعیت خاطر دکلدر ومناسب اولدرکه
بسم الله ترك اولنمیه وسؤال ایلدمکه نهایت کار طریق خواجکانده
نه ایچون ذکر ایله فرمان ایدرلر بیوردیکه بومقامده ذکر برای رفع
درجاتدر ( رباعی ) چون ذکر بدل رسد درد کند * ان ذکر بود که
مرد را فرد کند * هرچند که خاصیت آتش دارد * لیکن دو جهان
بر دل تو سرد کند ( نثر ) بو ذکر اولنان خلاصهٔ طریق خواجکان
نقشبندیه درکه افضل طریق اولیا واکمل سبل اصفیادرکه شاهراه
صدیقان ومسالك کروه عرفاندر قدس الله باسرارهم نور الله
بانوارهم ومشایخ عظام خاونیه ذکری هفت طور اوزره بیان
بیورمشلردر ( طور اولی ) سیر الی اللهدر بومقامده سالك ذکر اللهی
ورد زبان ومحبت ذکری مونس جان ایتمك لازمدر زیرا بوحالده نفس
اماره غالب وزهد وتقوانك خلافنه راغبدر سالك بومقامده بیچاره
ودرونی سرکشته وآواره در اما لیل ونهار ذکر اللهه برقرار مواظب

( اولیجق )



اولیجق عقل جزئی ظاهر وملك دلنده نور عبرت باهر اولوب پرتو نور
هدایت لمعان وسالك بوحالده ناله وافغان ایدوب کیمی بومقامده
کشف وکرامته نائل وکیمی مجرد پرتو نوره قائل اولور بوایکی حالك
مابینی نفسه مقام ایدیکی محل کلام دکلدر بومقامده سالك حذر
اوزره اولوب مدام ذکر الله ایتمك کرکدرکه قلبه ذکر مستولی
اولوب ذکر قلبی حاصل ومقصد اقصی یه نائل اوله ( طور ثانی )
سیر الله در بونده ذکر مخفی کرکدر بومقامده سالکك نامی اهل محبت اولوب
بومرتبه ده ذکر قلبی حاصل اولور وعقل جزئی کمال بولوب ریانك بومقامه
دخوله مجالی اولمز بومقامده سالکلرك کیمی کراماتی وکیمی خراباتی اولور زیرا
بومقامده آسمان عالم محبتدن آفتاب عشق پرتاب اولوب عیان وعلم
الیقین حاصل اولوب داخل مقام ایقان اولور اکر ذکر مخفی یی بوحال
اوزره متصل ورد زبان ایدرسه نیجه معانیٔ بی پایان دیدهٔ جانه
نمایان اولمغله صاحب عرفان وعارف سر دل وجان اولوب مطالب
اعلایه نائل وواصل اولور ( طور ثالث ) سیر علی الله در سالك بومقامده
لایق تحسین اولوب مراد بین اولور زیرا بومقامده سالکلرك کیمنه
عشق غالب وعقل جزئی غائب اولوب بوحال ایله آخرته انتقال ایدر
وکیمی جذبهٔ عشق ومحبت ایله مثال حضرت منصور انا الحقدن دم
اورر زیرا بومقامده شك وظن زائل وعلم الیقین درجه سنه نائل
قلنوب هرجهاتدن تجلیٔ ذات وصفات جلوه کر اولور کاه افعالدن
وکاه صفاتدن ( طور رابع ) سیر مع الله در بومقامده سالك کوکلندن
طالب قوپار روزشب ذکره مواظب اولوب یقین حاصل اولور وجمله
احوال اشیادن اکاه وسائر سیر مع الله اولوب عالم علم لدنی یه
عارف واکاه واسرار غامضه یه واقف اولور بوحالده مضمون منیف
« انا عرضنا الامانة » بله بارکران امانتدن خبردار اولمغله زرد رخسار
ولیل ونهار کریه وزار ایتمکه باشلر وکندویی درجهٔ نهایتده بولوب
عشق ومحبت ایله درونی مملو مشاهده ایدر اما بومنزلده برمضمون
حدیث « حسنات الابرار سیئات المقربین » طالب حقه خاطر بسیاردر

غايت ايله حذر اوزره اولمق استر (المخلصون على خطر عظيم) زيرا
بومقام اهل اخلاصك جايگاهيدر بونده سالك حق شريعتى محكم
طوتمق كركدركه ذكر حقى بيشمار ايتمكله پرتونور محمديه نائل وعين
اليقين حاصل ايده و بونده سالكك عرفانى مزيد اولوب اوزرندن
فانى وحق ايله باقى اولمغله سالكه جذبه يوز كوستر (طورخامس)
سيرفى الله در سالك بومنزلده كندويى بيهوش ومذهب ومشربنى
فراموش ايدر نتكيم بومقامده بعض عشاق بيورر (شعر) وكلهم
مسول دين ومذهب * ووصلكم هولى ودينى هواكم * وانتم من الدنيا
مرادى وهمتى * مناى مناكم واختيارى رضاكم (نثر) و بومقامده
سالك فى الله يانده يار ايله اغيار برابر وراه محبتده دلاور اولوب مضمون
«ما رأيت شيئا الا وشاهدة الله قبله» فحواسى اوزره مصنوعده صنع
صانع جلوه نما وسالك بومقامده وجودينى افنا مرتبه سنده فريد
ومستغرق نور توحيد ايدوب مضمون حديث «كنت له سمعا وبصيرا»
حقيقتنه مالك ووجودندن اثر قالميوب بومقامده هالك اولور زيرا
بومرتبه نفس راضيه مرتبه سيدر (طورسادس) سيرعن الله در
بومقام سالكك اقرب راهيدر زيرا بومنزلده سالكه حيرت عارض
اولوب (بيت) وما اخترت حتى اخترت حبك مذهبا * فواحيرتا ولم
يكن فيك حيرتى (نثر) فحواسى اوزره عالم حيرته دوشر وصحت
عارض اولوب «من عرف الله كل لسانه» حديث شريفى ماصدق
حالى اولور وعلم نبوتدن آگاه اولوب كماله واصل ودرگاه ذوالجلالده
عباد خاص منزله سنه نائل اولور وعبادات بومقامده كامل اولور
ونبوت نبيلره بومقامده ويريلور وسالكار بونده مرشد اولوب نفس
مرضيه مرتبه ده جلوه كر اولور (طور سابع) سيربالله در منازل بونده
تمام اولور زيرا بومقامده واراق لايق دكلدر بوعالم فنا اندر فنادر
بونده مراد ومقصود همان حق جل وعلى حضرتلريدر زيرا جمله
اسما بوعالمده نابود ونا پيدا وحديث «الفقر سواد الوجه فى الدارين»
بودرجه ده انشا اولنمشدر وحديث «الفقر فخرى» بوعالمده بيورلمشدر
(زيرا)



زيرا بوعالمده مؤمنك قلبى عرش مجيد اولوب رتبهٔ انسان كامل اوزره
جملهٔ اشيايه جامع ونور وحدت درونده لامع اولوب طالب ومطلوب
عاشق ومعشوق بونده برلك عالمنده نمايان اولور نتكيم بعض عشاق
نظم ايتمشلردر (بيت) فى خده عرق بدى واحمرة اصفائه * هذا الصدق
قولهم الماء لو ذا نائه (نثر) وفى الحديث «خلق الله ادم على صورته
وخلق على صورة الرحمن» بومقامده سر حديث «من عرف نفسه»
نمايان اولوب اعداد اسما جمله اصلنه راجع وسر واحد حقيقى كه
اعداددن مزهدر لامع اولوب حقدن غيرى جمله اشيا فنا وواحد
مطلق بقا بولور (بيت) اشيا اكر صدست وكرصد هزار
بيش * جمله يكى بود بحقيقت چو بنگرى (نثر) ايمدى اطوار سبعهٔ
خلوتيه على قدر الطاقه بيان وخامهٔ مشك افشان ايله عيان
اولندى حاله مناسب واحرى اولدركه حلقهٔ ذكرك دخى احوالن تحرير
وسلوك اهل قلبى تقرير ايده يز حلقهٔ ذكر الله مانند درياى وحدت
وصوفىٔ صافى دل اول درياى رحمته غريق ونار محبت ايله اول
مرتبه حريق اولوركه جمله اوقاتن ذكره مصروف قيلور نهايت كار
دنيايه ما به الكفايه ايله مقيد اولور بومقام اقرب طرق حقدر وبر
مرتبه دخى واردركه متصل صوفىٔ صافى ذكر الله ايله جوش وخروشده
دائمدر وسالك حق ابتدا ذكر الله ايتمكله ميل حاصل اولور وميل
زياده اولورسه جلوه كر اولور اكر ارادت تجاوز ايدوب جوش
وخروش ايدرسه محبت عيان اولور واكر محبت ايله دخى زياده كوشش
ايدرسه مقام عشقه واصل قلنور وعرفا سالك بالله زمره سنه يدى
حال بيان ايتمشلر (اول طلب (وثانى عشق (وثالث معرفت (ورابع
استغنا (وخامس توحيد (وسادس حيرت (وسابع فنا بعده بوندن
اوته روش وكوشش اولمديغى چون وچرا دكلدر ايمدى لايق واحرى
اولدركه بو يدى حالى على قدر الطاقه بيان وعيان ايده يز (وادئ
اول) درطلب قال الله تعالى «وان ليس للانسان الا ما سعى» وكقوله
تعالى «فامشوا فى مناكبها وكلوا من رزقه واليه النشور» وحديث

شريف « اطلبوا الرزق فی خبایا الارض » دیو بیورلمشدر اکرچه طلبك اولی پرعنا و صعبدر اما اخری راحت وامندر ایمدی طالب حقه طلب لازم بلکه امر مهمدر و بو راه طلبده سالك جان و باش فدا و جمله خانمانی یغما ایتدرمك لازمدر ( بیت ) قیلمینجه ترك مال عز وجاه * چیقه مزسك باشه مانند كلاه ( نثر ) زیرا جد وطلب ایله ژنك تلوثات دنیادن مرأت دل مجلا اولوب قلب سالك مانند ائینهٔ جهاننما اولمغله شمس وحدت انده لامع وانوار صفات حمیدی ساطع اولور ( وادی دوم ) عشقدر قال الله تعالى « يحبهم ويحبونه » ومحققین بیوردرلر که یعنی یحب الله الطالبین اولا ثم الطالبون یحبون الله لکن محبة الله تعالى اشد واقوی من محبتهم اياه ( بیت ) در ازل از خم عشقش قدحی در داداد * زان فلك چرخ زنان كشت وزمین مست افتاد ( نثر ) و بعض اخبارده بیورلمشدر که « اذا احب الله عبدا عشقه وعشق عليه فيقول عبدی ما انت عاشقی ومحبی وانا عاشق لك » زیرا عشق بر اکسیر اعظمدر که ذرهسی نیجه رصاص قلوبی زر خالص ایدر و حدیث قدسیده واردر که « یا ابن ادم انی یحق لك محب فبحقی عليك كن لی محبا » ( بیت ) سایهٔ معشوق اکر افتاد بر عاشق چه شد * ما باو محتاج بودیم او بما مشتاق بود ( نثر ) وعشق علل محبینه دوا ووصال حقه سبب ایدیکی هویدادر نتکیم حضرت مولانا بیورر ( مثنوی ) شاد باش ای عاشق سودای ما * ای طبیب جمله علتهای ما * ای دوای نخوت وناموس ما * ای تو افلاطون وجالینوس ما ( نثر ) اوسببدن عشق جناح سالکین و بال و پر طالبیندر قال الله تعالى « جاعل الملائكة رسلا اولی اجنحة مثنى وثلاث ورباع » قال بعض المحققین کذلك جعل المحبين والمشتاقين اولی اجنحة معنوية بقوة محبتهم ومقتضى عشقهم (ع) وللناس فيما يعشقون مذاهب (نثر) زیرا بی عشق راه خدایه عزیمت دشواردر وعشق بر جذبهٔ الهیدر که عاشقی مقصد اقصییه نائل ورتبهٔ اعلایه واصل ایدر ( بیت ) بين المحبين سر ليس يفشيه * قول ولا قلم للحق محكيه ( نثر ) اول سببدن رسول

( اکرم )



اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز بیورر « جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلين » ( شعر ) تعالى العشق عن فهم الرجال * وعن وصف التفرق والوصال * اذا ما جل شیء عن خيال * يجل على الاحاطة والمثال ( دیکر ) با عاشقان نشین * وهمه عاشقی کزین * با هر که نیست عاشق * هرکز مشو قرین ( وادی سوم ) معرفتدر بو وادیء معرفت دریا صفتدر نه قعرینه غایت ونه ساحلینه نهایت واردر اما هر غواص بو بحر بی کراندن درمعانی یی نصیبی قدر درکنار ایدر نتکیم بعض عرفا بیورر ( المعرفة كاللآلی فی البحر العميق فلا يخرج الا بالدلو وهو العبادة والمجاهدة ) وبعض عرفا دخی بیوردرلر المعرفة ( كالقصر العالی لا ترقيه الا بالمرقات وهی العبادات والطاعات والمجاهدات ) وقوله تعالى « والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا » ومعرفته عرفان دخی تعبیر ایدرلر زیرا عارف بالله بو مقامده قال الله تعالى « وان من شیء الا يسبح بحمده » جملهٔ اشیانی حقه تسبیح ایدر مشاهده ایدوب احجار واشجاردن ذکر وتسبیحی کوش وجان دل ایله اصغا ایدیجك درونده غیرت ظهور ایدوب محبت وتعظیم وجذبه وهمت ایله اول مرتبهدن زیاده دوام ذکر وشهود اوزره اولور و بو مقام عرفانی شیخ محیی الدین عربی حضرتلری مسامرات نام کتابنده بیان ایدوب حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنهدن نقل ایدر که بو مقامده صدیق اکبر حضرتلری بیوردرلر ایمش « ما رأيت شيئا الا ورأيت الله قبله » وعمر ابن الخطاب رضی الله عنه بیوردرلر ایمش « ما رأيت شيئا الا ورأيت الله فيه » وحضرت علی کرم الله وجهه حضرتلری بیوردرلر ایمش « ما رأيت شيئا الا ورأيت الله قبله وبعده وفيه » ( بیت ) محقق را که از وحدت شهودست * نخستین چشم بر نور وجودست * دلی کز معرفت نور وصفا دید * که هر چیزی که دید اول خدا دید * قال الله تعالى « وهو الذی فی السماء اله وفی الارض اله » ( شعر ) ونهج سبيلی واضح لمن اهتدى * ولكنما الاهواء عمت فاعمت ( نثر ) وامام فخر الدین حضرت شیخ نجم الدینه بیورمشلر که « بم عرفت ربك » حضرت نجم بیورمشلر که « بواردات ترد على القلوب فتعجز النفوس

عن تكذيبها » وحضرت جنيده بيورمشلركه « ما الدليل على اثبات الصانع » حضرت جنيد بيورمشلركه « لقد اغنى الصباح عن المصباح » وحضرت بايزيد بسطامى بيوررلركه « اخذتم علمكم عن ميت واخذنا علمنا عن الحى الذى لا يموت » وبعض اهل تحقيق بومقامده بيوررلركه « قال لى قلبى عن ربى » ( قطعه ) مبين حقير كدايان عشق راكين قوم * شهان بى كمرو خسروان بى كله اند * قدم منه بخرابات جز بشرط ادب * كه ساكنان درش محرمان پادشه اند ( نثر ) اول مرشد مربى حضرت محى الدين عربى بيوررلر « الله الله عليك يابنى اذا رأيت احدا يعتقد و يؤمن بكلام هذه الطائفة التمس منه الدعاء فان دعاءهم مستجاب » ( قطعه ) علم التصوف علم ليس يعرفه * الا اخو الفطنة بالحق معروف * وليس يعرفه وليس يشهده * وكيف يشهد ضوء الشمس مكفوف * ( وادئ چهارم ) در استغنا بو وادئ استغنا بر مرتبهٔ كبرى دركه انده يدى دريا برقطره كورينور وهفت قبهٔ فلك مينا مانند حباب مشاهده اولنور بومقامده بر مور خار صد هزار پيلى شكار و بر عصفور منفور نجه سيمرغ عنقايى مقهور ايدر و بر مكس زبون هزار عقابى سرنكون ايلر و بومقامده سالك بالله غايت ايله دلير اولوب نه جهنمدن بيم ونه طالب بهشت ونعيم اولور نقل ايدرلركه اول سوختهٔ عشق واشتياق وشيفتهٔ قرب واحتراق وثانيهٔ مريم صفيه جناب ( رابعة العدويه ) مناجاتنده بيوررلرايمش « وعزتك وجلالك ما عبدتك خوفا من نارك ولا رغبة فى جنتك بل كرامة لوجهك الكريم ومحبة فيك » ومنقولدركه اول كاشف سر غامض جناب حضرت عمر ابن الفارض محتضر اولدقلرنده ديدهلرينه حور وغلمان وقصور جنان نمايان اولدقده درونندن بر آه سوزناك چكوب بو اياتى اوقومشلر ( شعر ) سلكت كل مقام فى محبتكم * وما تركت مقاما قط قدامى * وكنت احسب انى قد وصلت الى * اعلى واغلى مقام بين اقوامى * حتى بدالى مقام لم يكن ابرى * ولم يمر بافكارى واوهامى * ان كان منزلتى فى الحب عندكم * ما قد رايت

( فقد )



فقد ضعت ايامى * ولم علمت بان الحب آخره * هذا المقام لما خالفت ايامى ( نثر ) بعده ساكن اولوب توابعنه وداع ايلدكلرنده برخطاب مستطاب هاتفدن كلدبكه يا عمر فيما تروم اول حضرت عمر ابن الفارض كريه ايدوب ديمشلركه ( بيت ) اروم وقد طال المدى منك نظرة * وكم من دماء دون مرماى طلت ( نثر ) ديدكلرنده مشاهدهٔ جمال ميسر اولوب حضرت تبسم ايدوب تسليم روح ايتمشلر عليه الرحمة ( حكايت ) اولنوركه صلحادن بركيمسه عالم منامده رياض رضوان وجنت رحمانه كيررو كوروركه اول كدر بشريتدن صافى غرفهٔ جنتده اوتورمش ايكى ملك ايكى طرفندن خوان جنت لقمهلرين آلوب دهاننه قورلر ناكاه نظر ايدر كورر تحت عرشده برشخص برپاى وقائم وديدهلرى كشاده وحيران وهائم متعجب اولوب سؤال ايدركه بونه شخص نامى وعزيز كرامى در جواب ويررلركه بو مست حق ومدهوش بايزيد بسطاميدركه اطعمهٔ جنت وثمار كوناكونه ديكران كبى نكران اوليوب مشاهده واستغراق تجلئ جمال ازليده بويله كذراندر و بو اول بايزيددركه مقام وحالاتدن بويله خبر ويرمشدر ( بيت ) شربت الحب كأسا بعد كأس * فما نفد الشراب ولا رويت ( وادئ پنجم ) توحيددر بو وادئ توحيد مقام مرد وحيد ومنزل تفريد وپايهٔ تجريددر ( رباعى ) تا كرده تعين نشانى اى دل * مشكل كه شهود حق توانى اى دل * خواهيكه برى راه بسر منزل او * ميرو بنشان بى نشانى اى دل ( نثر ) بو مقام توحيددر سالك برمضمون « سبحانك ما خلقت هذا باطلا » جملهٔ اشيايى نور حقدن مشاهده ايدر ديمشدر ( شعر ) ما ادم فى الكون وما ابليس * ما عرش سليمان و بلقيس * الكل اشارة وانت المعنى * يا من هو للقلوب مقناطيس ( نثر ) اول فخر الاعالى ابو حامد الغزالى مشكوة الانوارده بيوررلركه « ترقى العارفون عن حضيض المجاز الى ذروة الحقيقة واستكملوا معارجهم فرأوا بالمشاهدة العيانيه انه ليس فى الوجود الا الله وان كل شئ هالك الا وجهه لانه لا يصير هالكا فى وقت من الاوقات ( شعر ) لقد رأيت خيال الظل فى نظرى * كانه

هو بل في عينه نظر * اما ترى ذات من حرك اصورته * بوصفه قدا
اقام الحجب والستر (نثر) وصوفيه ديرلركه هيچ برشيء خدادن جدا
دكلدر وهيچ برذره يي نورخدا دكلدر وكلام قديمده « ما يكون من
نجوى ثلثة الا هو رابعهم » و برمحلده دخي « لقد كفر الذين قالوا ان الله
ثالث ثلثة » وارد اولمشدر زيرا عند اهل التحقيق حق تعالى حضرتلرى
بالذات جميع اشيايي بي كم وكيف محيطدر وآيت كريمه « بكل شيء محيط »
بو معنانك شاهديدر وزمين استعداد هرموجودده تخم ذات هستي
مزروعدر « الا انهم في مرية من لقاء ربهم الا انه بكل شيء محيط » (بيت)
آنكس است اهل بشارتكه اشارت دادند * نكتهاهست بسى محرم
اسرار كجاست (نثر) وحضرت مرتضي يه سيد نعمة الله ولى بو
قطعه يي نظم ايدوب ارسال بيورمشلردر (رباعى) هم بحر مروتى
وهم كان سخا * در معنىء اين بيت جوابى فرما * كويند بود و ديكر
هيچ نبود * چون هيچ نبود پس كه كجا بود خدا (نثر) اولدم حضرت
دخى بوقطعه يي جواب يازوب نعمة اللهه ارسال بيورمشلردر (رباعى)
اى صاحب اين مسئله بشنو ز توما * ميدان بيقين كه لامكانيست
خدا * خواهيكه تراكشف شود اين معنى * جان در تن خود كجا
داردجا (وادىء ششم) در مقام حيرت بومقام حيرت درجهٔ نهايتدر زيرا
سالك بالله بوعالمده بحر حيرته غريق ونار تحيرايله حريقدر منقولدركه
شيخ اكبر حضرتلرى بومقامده حضرت ابو بكر صديق رضى الله
عنه نور ابيض ايچره غريق درياى حيرت مشاهده ايتمشدر ومولانا
(ع) حيرت اندرحيرت اندرحيرت است (نثر) بيورديغى بومقام عالى
ورتبهٔ غالبدر (بيت) فما اخترت حتى اخترت حبك مذهبا * فواحيرتا
لو لم يكن فيك حيرتى (نثر) روايت ايدرلركه اول ناطق الحق
والصواب جناب عمر ابن الخطاب رضى الله عنه بركون صديق اكبر
رضى الله عنه خانه سنه زيارته واردقده بوى جكر استشمام ايدروحضرت
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم افندمزه كلوب بواحوالى عرض ايدر
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورررلركه ياعمر بومقام هركسه ويرلمز

(حضرت)



حضرت عمر بيورررلركه نيجه روزكار بوارزويه هوس قيلدم لكن دامن
مراده دسترس بولمدم بيلمكه آخرتده بومراده واصل اولمى يانه
حضرت صديق بوقدر رتبهٔ عاليه يه واصل ودرجهٔ عاليه يه نائل ايكن
ينه بومقامده « يا دليل المتحيرين زدنى فيك » ديو مناجات ايدرلردى
تنكيم عمر ابن الفارض بيورررلر (بيت) زدنى بفرط الحب فيك تحيرا *
وارحم حشا بلظى هواك تسعرا (نثر) وحضرت ابو بكر اسفرانى
محتضر اولدقده سؤال ايتمشلركه دوستدن نه شي ارزو ايدرسك
بيورمشلركه « اشتهى قطعة كبد مشوية » (رباعى) ازعشق تواى
صنم دلم خون شده است * جان در طلب وصل تو بيرون شده است *
ليلى شدهء واى تواى شاهد حوران * جان ودل من عاشق مجنون
شده است (نثر) وحضرت شيخ اكبر بيورررلركه « كلما ازددت معرفة
ازددت تحيرا » (بيت) قد تحيرت فيك خذ بيدى * يا دليلا لمن تحير
فيك (نثر) وحضرت ابو السعود عليه الرحمة الودود حسب حاللرين
نظم ايتدكارى قصيدهء غريبه نك مقطعنى بو بيت ايله ختم ايتمشلر
(وادىء هفتم) وادىء فنادر بووادىء فناعين بقا ايديكى بى چون وچرادر
و بو منزلده سالك باللهك زبانى لال اولور زيرا مقام مقال دكل محل
حالدر و بونده صامت اولمق عين كمالدر (من عرف الله كل لسانه) (بيت)
هركه را اسرار كار اموختند * مهر كردند ودهانش دوختند *
(نثر) و بو رتبه ده سالك هرنقدر محو وجود ايليوب كندويى افنا
ايلسه اولرتبه مقامى عالى اولور واول عاشق ربانى عين القضاة
همدانى زبدة الحقايقده بيورررلر (تا فقير نشوى غنى نباشى وتافانى
نشوى باقى نباشى) محصل بو وادىء فنا نهايت سلوكدر والله
تعالى اعلم وطريق حقه سالك اولنلر درت قسم اوزره در مجذوب
مطلق ومجذوب غير سالك وسالك غير مجذوب مجذوب سالك اما
مجذوب مطلق اولدركه جذبهٔ الهيهٔ ازليه نهادنه وضع اولنوب قوت
جذبهٔ عنايت خدا ايله طريق تصوفه سالك اوله و بوطائفه يه جميع
وجه ارض خلوتدر زيرا هيچ كثرت ناس بونلرك خاطرين حقدن دور

ایمز و بونلره جمعیت خاطر کثرتده‌در زیرا بونلر خاطر دائمه‌ده‌در اکر
اسواقده و اکر رؤس جبالده و نزد اهل تحقیقده خلوت مقتضای
شریعت مطهره اوزره دوام ذکر اللهی و مراقبه ایله نفی خواطردر
و کمال حضور قلب ایله حفظ اعضاء سبعه‌در و سلسلهٔ نقشبندیه
بو قسمدن ایدیکی ظاهردر زیرا انلر هر جایده خلوت اوزره‌در و شیخ
بدر الدین خلیفه بیوردیلر که برکون قدوة المرتاضین و رئیس المجاهدین
شیخ حسن خواجه ایله زیارت سید السادات حضرتلرینه کلدک
ایکیمزده کمال ریاضت و مجاهده اوزره ایدک و فصل فصل شتا ایدی
و مجلس شریفلرنده جالس اولدقده احوالمزه ناظر اولوب بیوردیلر که
بو محنت و مجاهده و تعب و بلا ندر روایت ایدرلر که جدم رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم بیوردیلر «نفسکم مطیتکم» و حق تعالی حضرتلری
بیوردیلر «کلوا من الطیبات واعملوا صالحا» و بو آیهٔ کریمه و حدیث
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایله عمل ایدوب طیبات رزقدن
اکل ایدوب عبادات و طاعات ایله خلوت شریعت مقدسه‌یه داخل
اولوک حضرت بو کلامده ایکن برشخص کلوب حضرتدن خلوت
رجا ایلدی حضرت بیوردیلر که اکر خلوت دیلرسک تحت القلعه‌یه
وار زیرا بزم طریقمز و مشربمز کثرتده خلوتدر زیرا کثرتدن مراد
اندیشهٔ باطلدن حفظ اعضادر (و سالک مجذوب) اولدر که طریق
تصوفه سالک اوله لکن نهادنده جذبهٔ طبیعیه اولمیه که انی حضرت
احدیته جذب ایدوب عبادات و طاعات ایتدیره پس مشایخ عظام
خلوت وضع ایتمشلر که سالکه حرارت جعلیه حاصل اوله قلت اکل
و شرب و نوم ایله و خلق ایله اختلاط ایتیوب اشغال اسماء حسنی
و بو حرارت جعلیه ایله مجذوب الی الله مرتبه‌سنه نائل اولور
و بو حال ایله خلوتده حاصل اولان حرارت جعلیه‌در اصلیه دکلدر
بلکه بو حرارت جعلیه‌نک مضرتی کاه اولور نفعندن زیاده اولور زیرا
بسیار مشاهده اولنمشدر که بو حرارت جعلیه ایله نیجه‌سی هلاک
و نیجه‌سی مرکز دائرهٔ عقلدن بیرون اولوب مجنون و بعضیسی نعوذ
(بالله)



بالله تبه الحاد و زندقه و اباحه‌یه دوشوب خلوتدن چقدقلرنده اولکی
مفاسدلرینه رجوع و اعلادن فسق و فجور و اتیان غلمان ایله
اباحته متعلق نیجه ادلهٔ زور ادعا ایدرلر نعوذ بالله من ذلک زیرا
خلوت شهرت و شهرت آفتدر و اصل جمله اصول شریعت
مطهره‌در و اصل جملهٔ خیر تحصیل حضور قلبدر کمال استغراق
اوزره و (مجذوب غیر سالک) اولدر که مکلف اولمیوب غیره دکل بلکه
قلبی منکسر ایدنه و جلالنه راست کلنه نیجه ضرری دوقنور و (سالک
غیر مجذوب) اولدر که زی اهل طریقت اوزره مترئی اولوب تغییر الشکل
لاجل الاکل ایده و کلام مشایخ عظامی حفظ ایتمکله نیجه قیل
و قال و سفسطهٔ بیمعنی ایله اظهار حال ایدوب عوام ناسی اضلال
ایده بو طائفه اسوء الظالمین و افسق المرتدیندر و ائمهٔ شافعیه‌دن
فتوای قفالده منقولدر که (صرف الزکوة الی الصوفیة فی مثل هذا
الوقت لایجوز لانهم اقویاء یمکنهم الاکتساب بقدر نفقتهم بخلاف
المتفقهة لانهم مشغولون بالعلم ولو اشتغلوا بالکسب فاتهم العالم) اکاه
اولکه ای اخ مستفید و ای طالب مزید طریق ایمن و وادیٔ احسن
و اکمل کمالات و سبب علو درجات علم نافع و عمل صالحدر کما قال
الله تعالی «و ما خلقت الجن والانس الا لیعبدون» عامهٔ مفسرین
رضوان الله علیهم اجمعین (ای لیعرفون بالمعرفة التی حصلت من
العبادة والمجاهدة) ایله تفسیر ایتمشلردر و شرط عبادت اولدر که
عبادت عبد ملاحظهٔ عوض جزیل رجاسنه اولمیوب لوجه الله
تعالی اوله احیاء علومده و سائر معتبراتده مذکوردر که حق تعالی
حضرت داووده وحی ایتمشدر که «ان اود الاوداء من عبدنی
بغیر نوال» بو مرتبه اهل الله حالیدر و اعلای مراتب عبادتدر
و عرفا دیمشلردر که (العبادة مع رجاء العوض کروضة علی مزبلة)
ایمدی لایق و احری اولدر که عبد عبادته هوای نفسی قریشدن
اجتناب ایده یوخسه اول عبادت ایله ممکور و معیوب ایدیکی
معلوم عرفای ذوی الفنوندر و امام فخر رازی نقلا عن اهل التحقیق

بیان بیورمشلردرکه عبادتك درجاتی واردر (درجهٔ اولی) اولدرکه
عبد عباداتی طمعا فی الثواب او هربا من العقاب ایده بومرتبه
عوام ناسکدر زیرا انك حقیقت معبودی اول ثواب ونهایت خوفی
اول عذاب وعقاب ایدیکی بی ارتیابدر (درجهٔ ثانیه) اولدرکه عبدك
عبادتدن مرادی کندینه شرف حاصل ونادن خلاص اولوب
نیرانه داخل اولمق رجاسنه عبادت اوله بودرجه درجهٔ اولیدن
اولادر (درجهٔ ثالث) اولدرکه عباداتی عبد حق تعالی حضرتلرینه
شول نیته ایلیه که مخلوق وعبدم عبده لایق اولان سیدینه خدمتدر
دیوب عباداتی لوجه الله تعالی ایده بودرجه ذکر اولنان درجاتدن
ممتاز وسرفراز ایدیکی معلوم اهل رازدر زیرا عبودیتدن اتم مرتبه
یوقدر نتکیم حضرت علی ابن ابی طالب بیورر (کفی لی فخرا ان اکون
لك عبدا وکفی لی شرفا ان تکون لی ربا اللهم انی وجدتك الها
کما اردت فاجعلنی عبدا کما اردت) زیرا انسان عبودیت شرفیله
ملائکه‌دن جامعیتده افضلدر مناسب اولدرکه بومحلده تفصیل
جنس الملائکه بیان اوله اکرچه مقدما اجمالا بیان اولنمش ایدی
لکن تفصیلا بومحلی ایضاح لازم اولمغله ایراد ایده‌لم
بو بابده صاحب مواقف بیوررلرکه (لانزاع فی ان الانبیاء علیهم السلام
افضل من الملائکة السفلیة الارضیة) لکن نزاع ملائکهٔ علویهٔ
سماویه‌ده‌در وجلهٔ اشاعره وماتریدیه وشیعه واکثر ملل انبیایی ملائکه‌دن
افضلدر دیو افضلیتنه ذاهب اولدیلر و بعضیلر انبیایی تفضیل ایدوب
دیدیلرکه رسل بشردن مطلقا افضل اولدیغی کبی کذلك ملائکه‌دن
دخی افضلدر لکن خواص ملك عوام بشردن افضلدر معناسنه
ذاهب اولدیلر وعلیه اصحاب حنفیه وکثیر من الشافعیه والاشعریه
وشیخ ابوالحسن حرقانی بیوررلرکه (صعدت علی العرش لاطوف به
فطفت علیه ورأیت حوالیه قوما ساکنین مطمئنین فتعجبوا من
سرعة طوافی وما اعجبنی طوافهم فقلت من انتم وماهذه البرودة
فی الطواف فقالوا نحن ملائکة انوار وهذا طبعنا لانقدر ان نجاوزه

(فقالوا)



فقالوا من انت وماهذه السرعة فی الطواف فقلت انا ادمی وفی نور
ونار وهذه السرعة من نتایج النار الشوق) (رباعی) هرکز سخن
عشق مکرر نشود * سریکه دروهست مقرر نشود * خواهیکه
شوی به ز ملك عاشق شو * کین مرتبه بی عشق میسر نشود (نثر)
و بعضیلر کلیتی نوع انساندن اکر نبی واکر ولیدر ملائکه اوزره
تفضیل ایلدیلر و بعضیلر مطلقا ملائکهٔ کروبینی تفضیل ایدوب بعده
رسل بشر بعده عموم ملائکه‌یی عموم بشر اوزره تفضیل ایلدیلر
بومقوله ذاهب اولان امام فخرالدین وبعض علمادر اول مرشد مربی
شیخ محی الدین عربی فتوحات مکیه‌ده بیوررلرکه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینی نومده کوردم دیدمکه (یا رسول الله ای
الافضل من الملك والنبی) بیوردیلرکه «الملك» دیدمکه (یارسول الله ارید
علی هذا دلیلا اذا ذکرته عندك اصدق فیه) دیدکده بیوردیلرکه یا محی
الدین «انی افضل الناس قد صح وثبت عندکم وهو الصحیح انی
قلت عن الله تبارك وتعالی انه قال عزوجل من ذکرنی فی نفسه ذکرته
فی نفسی ومن ذکرنی فی ملاء ذکرته فی ملاء خیر منه) دن مقصود
اشرف ملائکهٔ مقربیندر و بعضیلر منازعه ایدوب لفظ فی ملاء خیر
منه دن مراد ارواح انبیادر دیرلر ومعتزله ملائکه‌نك انبیا اوزرینه
تفضلنی بوآیت ایله استدلال ایدرلر «لن یستنکف المسیح ان یکون
عبدا لله ولا الملائکة المقربون» کشاف بومحلده بیوررلرکه ملائکهٔ
مقربوندن مراد «الملائکة الکروبیون الذین حول العرش کجبرائیل
واسرافیل و من طبقتهم» معتزله ذاهب اولدیغی اوزره بومحلده
ملائکه‌نك حضرت مسیح اوزره افضل اولملرینی اقتضا ایدر
زیرا دیمك اولورکه ملائکهٔ مقربون عبودیتدن استنکاف ایتمزلر
فکیف المسیح یعنی انلر استنکاف ایدرمی دیمك اما طباع سلیمه
واذهان مستقیمه‌یه مخفی ونهان دکلدرکه تقریر وتحریر اولندیغی اوزره
بعض ناس یاخود جنس ناس جنس ملائکه اوزرینه یاجمیع اوزره
تفضیله حجت اولماز زیرا (تفضیل الانسان من حیث هو انسان

على الملائكة من حيث هى هى ) در وتفضيل بعض افراد انسان
جميع ملائكه اوزره كتفضيل محمد در صلى الله عليه وسلم بومحلده
مرحوم ومغفورله ابن الكمال الوزير بيوردرلركه ( لاينافى تفضيل الملائكة
المقربين على المسيح كما تقول الرجل خير من المرأة باعتبار الجنس ولا
ينافى كون بعض النساء كريم مفضلا على كثير من الرجال باعتبار
شرفها وقربها وكراماتها عندالله تعالى ) والله تعالى بيورر « ولقد
كرمنا بنى آدم وحملناهم فى البر والبحر ورزقناهم من الطيبات و فضلناهم
على كثير ممن خلق تفضيلا » وابى هريره رضى الله عنه دن مرويدركه
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورر « المؤمن بحقيقة الحال واليه
المرجع والمآل » اكاه اولكه اى اخ مستفيد واى طالب مزيد مبحث
رؤية خدا اهم مطالب والزم مآدب وسالك حقه راه رخشنده
و ثاقب اولغله عيان وبيان و خامهٔ مشك افشان ايله نمايان ايده‌لم
اكاه اولكه رؤيت خدا عالم آخرتده ابصار ايله محققدر و شيخ كلابادى
بيوردركه (ان الله تعالى يرى بالابصار فى الاخرة ) وآيت كريمه‌ده « يومئذ
ناضرة الى ربها ناظرة » وارد اولمشدر وحديثده « ستروون ربكم
كما ترون القمر فى ليلة البدر » بيورلمشدر وعقلا وعرفا رؤيتى عقل ايله
تجويز ايلمشلردر زيرا خدا موجوددر وموجودك رؤيتى جائزدر اكر
رؤيت خدا جائز اولمسه حضرت موسى صلوات الله على نبينا و عليه
« رب ارنى انظر اليك » ديو مناجات ايتمزلر ايدى زيرا انبيادن
مستحيل اولان شئ طلب محالدر لكن جمهور علما وكروه فضلا
بحث رؤيتده اختلاف ايلديلر وليلهٔ معراجده رؤيت واقع اولمدى ديو
بيان ايتديلر و براحده حلايقدن دنياده رؤيت ميسر اولمدى ديو
اتفاق ايتديلر وحضرت عايشه رضى الله عنها وعن ابيهادن بوقولى
اخذ ايلديلركه « من زعم ان محمد ارای ربه فقد كذب » ومشايخ
صوفيه‌دن دخى بوقوله جنيد بغدادى ونورى وابوسعيد الخدرى
ذاهب اولديلر و بعضيلر ليلهٔ معراجده رؤيت واقع اولوب رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم سائر خلقدن بورؤيت ايله ممتاز وسرفراز
( اولدى )



اولدى ديو اعتقاد ايتديلر وخبر ابن عباس واسما وانس رضى الله
عنهم بوقوله ذاهب اولان ابو عبيد القرشى والهيكل و بعض
المتأخريندر و بعض كروه رؤيت رسول اكرم قلب شريفلريله
واقع اولدى بصر لطفيله دكل ديو اتفاق ايتديلر و بوآية كريمه‌يى
دليل اخذ ايتديلر « ما كذب الفؤاد ومارأى » لكن اكثر مشايخ عظام عليهم
السلام ما صب الغمام بومضمون الاية « لاتدركه الابصار وهو يدرك
الابصار » رؤيت خدايى دنياده تجويز ايتمشلردر وهركيمكه حق
تعالى حضرتنى دنياده كوردم ديسه انى تكفير قيلمشلردر لكن
فتواى خلاصه‌ده رؤيت خدايى منامده تجويز ايتمشلر جمله‌دن امام
زاهد ركن الدين الصفارى الانصارى وعبد الرشيد بن الحسين‌در
لكن اكثر مشايخ سمرقند رؤيتى منامده تجويز ايتمشلردر حتى
شيخ ابومنصور ماتريدى بيورمشلردركه (من قال رؤية الله جائزة فى المنام
وهو اشد من عابد الوثن وعليه ) مشايخ بخارى وحضرت شيخ اكبر
فتوحات مكيه‌ده بيوردلركه ( من حيث اسمه الظاهر يرى ومن حيث اسمه
الباطن لايرى ) وشيخ علاء الدوله قدس سره بومبحثى شرح ايدوب
بيان بيورمشلردركه سالكان حقه تجلئ صور يكه نمايان اولور بوحال
صفات حقه نسبت اولنور و بر تجلى دخى ذوق ايله مشاهده اولنور
وجمله تجليات اثار خدايه نسبت « اينما تولوا فثم وجه الله » ( بيت )
درهرچه كنم ديد تو معبود منى ✻ هرجا كه كنم سجده تو مشهود منى
( شعر ) كان وجهك مقناطيس انفسنا ✻ فحيث ما ملت مالت نحوك
الصور ( نثر ) وسالكه بوتجليات مزلقهٔ اقدام وغايت ايله صعب
مقامدر زيرا سالك بالله بومقامده كنديدن غيرى كمسه مشاهده ايلمز
تكيم بعض عشاق بومقام سكرده بيوردلر ( بيت ) لاانا ديه ولا
اذكره ✻ ان ذكرى ونداى يا انا ( نثر ) وهركه كه اطرافه نظر ايدر
كنديلرين مشاهده ايدرلر ووجودلرينى جمله اشيايه محيط ومحاط
كوردلر ومعنى (سبحانى ما اعظم شانى ) و (انا الحق) و(ليس فى جبتى
سوى الله) و (هل فى الدارين غيرى) وبونك امثالى كلمات تجليدن ظهور

ایدر وصاحب الهیاکل بیوررکه ( لما رأیت الحدیدة الحامیة بتشبه
بالنار بمجاورتها وتفعل فعلها فلایتعجب من نفس استشرقت واستنارت
واستضاءت بنور الله تعالی فاطاعها الاکوان ) اما حکما تجلیٔ معنویده
متابعت انبیادن علیهم السلام ابا ایدوب کندیلرینك مدرکات
معنویلرینه مغرور اولوب بادیهٔ ضلالتده هلاك اولدیلر نعوذ بالله من
ذلك اما اولیاء کرام ومشایخ عظام عین متابعت رسول اکرم
ایله محفوظلردر اکر انلردن تجلیات کرده برسهو وخطا وجوده
کلسه درحال انلر بینه عالم صحوه کلدکده توبه وانابت ایدوب حبل
متین شریعت مطهره‌یه متمسك اولورلر لاجرم حق سبحانه وتعالی
دخی انلری منازل تجلیات صوری ومعنوی ونوریه عبور ایتدیروب
تجلیات ذوقی‌یه نائل ایدر ومزلقهٔ اقدامدن انلری حفظ ایدوب
مقیم ونعیم تجلی ذات قیلمغله رفیع الدرجات ایدر « ذلك الفضل من
الله یؤتیه من یشاء والله ذوالفضل العظیم » آکاه اولکه ای اخ سالك
ارباب شهود وعارفان سر وجود توحید خدایی اوچ وجه اوزره بیان
بیورمشلردر اول (توحید افعال) ثانی (توحید صفات) ثالث (توحید ذات)
واسماء افعال بونلردرکه ذکر اولنور المبدئ . الوکیل . الباعث
الخالق . المجیب . الواسع . الحسیب . المغیث . الحفیظ . الباریٔ
المصور . الوهاب . الرزاق . الفتاح . القابض . الباسط . الخافض
الرافع . المذل . المعز . الحکم . العدل . اللطیف . المعید . المحیی
الممیت . الوالی . التواب . المنتقم . المقسط . الجامع . المغنی . المانع
الضار . النافع . الهادی . البدیع . الرشید . المقیت . وحضرت
شیخ محیی الدین عربی فتوحات مکیه‌ده بیوررلرکه (واما الاسماء الخارجة
عن الخلق والنسب فلایعلمها الا هو لانه لاتعلق لها بالاکوان ) آکاه اولکه
اکوانه تعلق ایدن اسماء افعال بحسب احکامها نیجه اقسامه
منقسم اولور واسماء افعالك بعضیسنك حکمی منقطع واثری ازل
الآزال وابد الاباد منتهی ومنقطع دکلدر ارواح قدسیه وتقدس
ملکوتیه کبی وتقدس ملکوتیه اوزره حاکم اولان اسما کبی وتحت

( زمانه )



زمانه داخل اولمیان مبدعات کبی زیرا اول ابدیه‌در کذوات الاباث علی
خلودها وخلود احکامها وغیر ازلیه‌در بحسب الظهور والنتایج نتکم
داود قیصری بیوررکه ( وان کانت نتایجها بحسب الاخرة ابدیة ولا
ینقطع احکامه اما ان ینقطع مطلقا ویدخل الحاکم علیه فی الغیب المطلق
اللهی کالحاکم علی النشأة الدنیاویة واما ان یستتر ویختفی تحت حکم
الاسم الذی یکون اتم حیطة منه عند ظهور دولته ) زیرا اسمالك بحسب
ظهوریتها وظهور احکامها دولتی واردر دیو اسمایه ادوار کواکب
سبعه مستند اولور اویله کواکب سبعه که هر دوره‌سی الف سنه‌در
ومضمون « کل یوم هو فی شأن » ومعنای ( ان یوما عند ربك کالف
سنة مما تعدون ) بو تقریره مناسبدر ومطلع فصوصده داود قیصری
بیوررکه ( والشرایع اذا الکل شریعة اسم من الاسماء تبقی ببقاء دولته
وتدوم بدوام دولته وسلطنته وتنسخ بعد زوالها وکذلك تجلیات
صفاتیته ) دخی ظهوراتیده کده فی الحال غیری اسمالك احکامی انك
تحتنده مختفی اولور واقسام اسمائیه‌نك هر بریسی بر مظهر استدعا
ایدرکه انلکله احکامی ظاهر اوله اول مظاهر اعیاندر والحاصل ( انی
امعنت النظر فی هذا المحل وتحققت المطلوب منه تظهر لك اسرار کثیرة )
وموجود جملهٔ افعال حق تعالیدر اکر خیر واکر شردر ورسول اکرم
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری دعای استفتاحده بیوررلر
( لبیك وسعدیك والخیر فی یدیك والشر لیس الیك ) بو محلده رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم (الشر لیس منك) دیمدی زیرا جملهٔ افعالك موجدی
حق تعالی حضرتلریدر بو محلده مرحوم ابن کمال علیه الرحمة المتعال
بیوررکه ( انه لیس شرا بالنسبة الیه تعالی وانما ذلك بالنسبة الی غیره
والاضافة الی ماسواه قال الله تعالی « بیدك الخیر انك علی کل شی قدیر »
وتحقیق مقام اولدرکه حق سبحانه وتعالی خالق کل شیٔ وخالق العباددر
وماصدر عنهم وماظهر منهم من الافعال والاقوال ایدیکی محل قیل
وقال دکلدر وعبد منهی عنه اولان فعلی ایلسه فاعل الشر والسوء
اولور لکن اول فعله انی فاعل ایدن حق تعالیدر زیرا بو فعل شری

عبددن ظهور ایتدرمكه حكمت بالغه‌سی واردر لایسئل عما یفعل
بلكه عبده بوفعل بدی ایتدروب بعده تأدیب ایدوب مظهر آیة « فمن
تاب وامن وعمل عملا صالحا فاولئك یبدل الله سیئاتهم حسنات » ایلر
وعبده فعل بدی توبه ایله باعث مغفرت ایتمك حق تعالیدن عدل
وحكمت وصواب اوله و بر دخی عباددن ظهور افعال خیر وشر
استعدادلرینه كوره اوله زیرا صانع خیر خشبهٔ عوجایی وحجر
مكسوری وابنهٔ ناقصه‌یی بنانك محلنه وضع ایلسه صانع خیردن بوفعل
صواب وعدل اولوب انكله مدح اولنور زیرا شیٔ محلنه وضع ایتمش
اولور مثلا عمامه رأسه ونعلی رجله وكحلی عینه وضع ایلمك وضع
الشیٔ فی محله ایدیكی ظاهردر وفعل رجلده اولمغله نعله ظلم اولمش
اولمازومنه‌قولدركه خنفسانك اوزرینه برطبق اولمش وردی قوسه‌لر فی الحال
هلاك اولور و باران نیسان دهان افعیده سم ودریاده صدف ایچره در
اولور قال الله تعالی « ماتری فی خلق الرحمن من تفاوت » و بر محلده
دخی احسن كل شیٔ خلقه بیورلمشدر وحضرت ادریس علیه السلام
بیوردیلر (الله هو المحمود فی جمیع افعاله ) ( بیت ) حاشاك حاشاك یاروحی
فداكا ✱ من فعل قبیح ینافی وجهك الحسنا (نثر) وشیخ محی الدین
عربی فتوحات مكیه‌ده بیورركه ( بیت ) لاتنكر الباطل فی طوره ✱ فانه
بعض كمالاته ( نثر) و بعض عرفا دخی دیمشلردر ( قصور صانع
در بدیٔ صنع است نه‌در صنع بدی زشتیٔ خط ززشتیٔ نقاش
نیست بلكه روی زشت هم بخود نیست قوت نقاش باشدانكه
اوهم تواند زشت كردن كما قال الله تعالی ( ولو شئنا لاتینا كل نفس
هداها ) ای مایهتدی به الی طریق النجاة من النار فی دار القرار ولكن
قول الحق منی ای ثبت قضائی علی مقتضی الحكمة الالهیة ( لاملأن
جهنم من الجنة والناس اجمعین ) لان جهنم مرتبة من مراتب الوجود
فلا یجوز فی الحكمة تعطیلها محصل كلام نیجه صفات الهیه باجمعها
مظاهر ا كوانده ومجالیٔ اعیانده بروزوظهور اقتضا ایدرسه كذلك
اسماء جلالیه دخی ظهور و بروز اقتضا ایدوب استنادن ثأبی ایدر
( تنكیم )



تنكیم اسم هادی ومعز مجالیٔ ونشئاة مؤمنین وابرارده تجلی ایدر
واسم مضل ومذل نشئاة مشركین وكفارده ظهور ایدر واعتبر فی هذه
الاسماء السائر والصفات تنكشف لك لمعة من لمعات انوار الحقیقة
وتستنشق شمة من نفحات الاسرار الدقیقه والسؤال بان هذا لم صار
مظهرا لهذا الاسم وذلك وكذلك الاسم ورسول اكرم صلی الله
علیه وسلم بیورر (فمن وجد الخیر فلیحمد الله تعالی ومن وجد غیر ذلك فلا
یلومن الانفسه ) قوله تعالی « ان الله لایظلم الناس شیئا ولكن الناس
انفسهم یظلمون ( بیت ) پیر ما كفت خطا برقلم صنع نرفت ✱ افرین
برنظر پاك درین پوشش باد ✱ و بو اسماء افعالك هر برینك برخاصه‌سی واردر
مناسب بودركه اول دخی بیان اولنه والله الموفق ( المبدیٔ ) بركیسه‌نك
عورتی حامله اولوب علامت سقط واقع اولسه زوجی اون طقوز كره
بو اسم شریفی اوقیوب انكشت سبحه‌سنی خاتونك بطننه ایصال ایده
حق تعالی اول زنی مضرتدن وسقطدن حفظ ایده ( الوكیل ) بادسختدن
یا اتشدن خوف اولنسه بو اسم شریفه مواظبت اولنسه خلاص اولنه
( الباعث ) بركیسه الودهٔ هوا اولمغله مرده دل اولسه واستغفار ایدوب
كوكلنی زنده ایتمك مراد ایلسه وقت خوابده الینی سینه‌سی اوزره
قویوب بوذكره و بو اسم شریفه مداویم اوله حق تعالی انك دلنی
زنده ومنور ایده ( الخالق ) بركمسه شب ایچره بو اسم شریفه مواظب
اولسه حق تعالی برفرشته خلق ایدوب تاقیامته دك عبادت ایده وثوابنی
انك دفتر اعمالنه یازهلر ( المجیب ) بركیسه بو اسم شریفه مواظب اولسه
حق تعالینك امانده اوله ( الواسع ) بركیسه مقدر اولان رزقنه راضی
اولمیوب متصل بواندیشه ایله دلكیر اولسه بو اسم شریفه مواظب اوله كه
تسلیٔ خاطر تحصیل ایدوب سكونت عالمنه واصل اوله ( الحسیب ) بركیسه
حرامی یاهمسایهٔ بددن یازخم جسمدن یاد شمندن یاحسوددن خوف
ایلسه یدی كون علی السحر و یدی كیجه یتمش كره (حسبی الله
الحسیب ) دیسه حق تعالی انی ذكر اولنان عاهاتدن حفظ ایده وتلاوت
اسمایه یوم خمسده ابتدا ایلیه (الحفیظ ) بركیسه آبدن یااتشدن یادیو

ویاپریدن و یا نظر محرمدن خوف ایلسه بو اسم شریفی یازوب کتوره
حق تعالی آنی بلیاتدن حفظ ایلیه (الباریٔ) برکیمسه بو اسم شریفه یدی
کون یوز کره مواظب اولسه حق تعالی انی بعدالوفات مرقدنده
تنها قومیه (المصور) برزن حامله اولسه یدی کون صائم اولوب وقت
افطارده یکرمی بر کره بو اسمه مواظب اولسه حق تعالی اکا بر ولد صالح
ویره (الوهاب) برکیمسه ضحی نمازندنصکره آیت سجده تلاوت ایدوب
سجده ایلسه وحین سجده‌ده یتمش کره (یاوهاب) دیسه حق تعالی اکا
غنا ویره ویا برحاجتی اولسه نیم شبده صحن دارینه چیقوب سر برهنه
یوز کره (یاوهاب) دیسه حق تعالی انک حاجتنی روا ایده (الرزاق) برکیمسه
بو اسم شریفه بعد صلوة الصبح مواظب اولوب جانب مغربدن تلاوته
مباشرت ایدوب خانه‌سنک چار ارکاننه ایکیشر یوز کره بو اسم شریفی
اوقیوب اوفلسه حق تعالی اکادر دولتی کشاده ایلیه (الفتاح) برکیمسه
بعد صلوة الصبح ایکی النی سینه‌سی اوزره قویوب یتمش کره بو اسم
شریفه مواظب اولسه حق تعالی انک مرأت دلن ژنک الامدن پاک
ومجلا ایده (القابض) برکیمسه بو اسم شریفی قرق کون قرق لقمه نانه
یازوب اکل ایلسه حق تعالی انی جوعدن امین ایلیه (الباسط) برکیمسه
بو اسم شریفی وقت سحرده اون کره تلاوت ایدوب اللرینی دعایه قالدرسه
حق تعالی احسانیله کیمسه‌یه محتاج اولمیه (الحافظ) برکیمسه بو اسم شریفه
مواظب اولسه انی حق تعالی حفظ ایلیه (الرافع) برکیمسه بو اسم شریفی
کل یوم یوز کره اوقسه حق تعالی مصیبتی اوزرندن دفع ایده (المعز)
برکیمسه بو اسم شریفی کون اورتاسنده یوز کره تلاوت ایلسه حق تعالی
انی بین الناس غنی ایلیه وجمعه ودوشنبه کیجه‌سی نماز مغربدنصکره
یوز بر کره قرائت ایلسه حق تعالی انی بین الناس مهیب ایلیه (المذل)
برکیمسه ظالمدن یا حاسددن خوف ایلسه بو اسم شریفی یتمش بش
کره اوقیوب بعده سرن سجده‌یه قویوب وخوف ایتدیکی ظالم وحاسدک
اسمین یاد ایدوب یاربی بنی بونلرک ظلمندن امین ایله دیه حق تعالی
حفظ ایلیه (الحکم) برکیمسه بو اسم شریفی نیم شبده هزار تضرع
(ونیاز)



ونیاز ایله قرائت ایتسه حق تعالی انک باطنی کندی اسرارینه
معدن ایده (العدل) برکیمسه بو اسم شریفی شب جمعه‌ده یکرمی لقمه
نانه یازوب اکل ایلسه حق تعالی خلایقی اکا مسخر ایده (اللطیف)
برکیمسه‌یه اسباب معیشت تنک اولسه ایکی رکعت نماز قیله کیجه ایله بو
اسم شریفه مواظب اوله حق تعالی ابواب معیشتی اکا کشاده ایده (المحیی)
برکیمسه وجع اعضادن خوف ایلسه بو اسم شریفی یدی کون یدی عضوی
اوزره تلاوت ایلسه حق تعالی انک عضونی وجعدن امین ایلیه
(الممیت) برکیمسه نومدن زمان صلوتده بیدار اولمغه قادر اولسه
وقت نومده بو اسم شریفه مواظب اوله حق تعالی انی استدوکی
زمانده بیدار ایلیه (الوالی) برکیمسه بو اسم شریفی یوز کره اوقوسه
حق تعالی انک مشکلنی حل ایده (التواب) برکیمسه صلوة صبحدن
صکره اوچیوز التمش کره بو اسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی
اکا در توبه‌یی کشاد ایلیه (المنتقم) برکیمسه جفای دشمنه صبره
قادر اولسه اوچ جمعه بو اسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی
انک دشمننی دوست قیله (المقسط) برکیمسه‌یه جنون وسوسه
غالب اولسه بو اسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی انی بو المدن
خلاص ایلیه (الجامع) برکیمسه بو اسم شریفه مواظب اولسه
حق تعالی اکا جمعیت خاطر نصیب ایده (المغنی) برکیمسه‌نک
اعضاسی اوزره وجع اولسه بو اسم شریفه مواظب اولسه حق
تعالی انی دفع ایلیه وبر کیمسه‌دن مرادی اولوب حصولندن
مأیوس اولسه روز جمعه‌ده اون بیک کره تلاوت ایلسه حق تعالی
مأیوس اولدیغی مرادن بغیر منت نصیب ایلیه (المانع) رجال ونسا
ماییننده توفیق اولسه کوکلندن بو اسم شریفه مواظب اولسه
حق تعالی موافقت نصیب ایلیه (الضار) برکیمسه کندویی
مقام تحصیلده مشاهده ایدوب دخی زیاده کوشش ایدمک مراد
ایلسه جمعه کیجه‌لرنده یوز کره بو اسم شریفه مواظب اوله حق تعالی
اکا زیاده کوشش نصیب ایدوب مقام تحقیقه واصل ایده (النافع)

برکیمسه دریاده هرکون بواسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی
انی اول سفرده حفظ ایلیه واکر کشتیده ایکن عظیم فورتنه اولسه
اون بیك کره بواسم شریفه مواظب اوله حق تعالی اکا نظام حال
میسر ایده وغرقدن حفظ ایلیه (الهادی) برکیمسه اللرین و یوزین
اسمانه طوتوب بواسم شریفه مواظب اولسه حق تعالی اکا
معرفت نصیب ایلیه (البدیع) برکیمسه‌یه عظیم غصه وغم عارض
اولسه یتمش بیك کره (یابدیع السموات والارض) دیسه غمدن
خلاص اوله (الرشید) برکیمسه کندینك تدبیر حالنه ومعیشتنه
قادر اولمسه نیم شبده وحالت نومده بیك کره بواسم شریفه مواظب
اولسه حق تعالی اکا نظام حال میسر ایده (المقیت) برکیمسه
دیار غربته دوشسه ومحن غربتده متضجر اولسه یابر طفل صغیر
شیره‌خوارکه روز شب کریه ایدوب ساکن اولمسه بواسم شریفی
برکوزه‌ٔ تهی‌یه یدی کره اوقیوب بعده ایچنه ماء بارد وضع اولنه ومحن
غربته کرفتار اولشه وطفل شیره خواره‌یه ایچوریله باذن الله تعالی
اللری ساکن اوله و برکیمسه که صائم اولسه وجوعه طاقت کتورمسه
بواسم شریفی طبراق اوزرینه اوقیوب آب صافی ایله تر ایدوب استشمام
ایلسه باذن الله تعالی صومدن ثقلت چکمیه محصل کلام بو فوائد جلیله
شك اثم عظیمدر نعوذ بالله تعالی زیرا تأثیرات اسماء شریفه‌یی
انکار محض جهالت بلکه کفردر قال الله تعالی « ولله الاسماء الحسنی
فادعوه بها وذروا الذین یلحدون فی اسمائه » ورسول اکرم صلی الله علیه
وسلم بیوردرلر که « لواعتقد احدکم حجرا لنفعکم » توحید ثانی توحید
صفاتدر ) واسماء توحید صفات بونلردرکه ذکر اولنور • الحی •
الشکور • القهار • القاهر • المقتدر • القوی • القادر • الرحمن •
الرحیم • الکریم • الغفار • الغفور • الودود • الرؤف • الحلیم •
الصبور • البر • العلیم • الخبیر • المحصی • الشهید • السمیع •
البصیر • قال الله تعالی « قل ادعوا الله اوادعوا الرحمن ایا ما تدعوا فله
الاسماء الحسنی » اکاه اوله که ای اخ طالب وای معارف اسماء صفاته

(راغب)



راغب صوفیه دیرلر که اسم عین مسمامیدر یاغیرمیدر بوبحثده متکلمین
شویله زعم ایدرلر که بروجهله عین و بروجه ایله غیردر اما اصح
اقوالده (لاهی هو ولاهی غیره) واطلاق اسم صفت اوزره شایعدر
واسم اوچ قسمدر اسم ذاتك عینی ظاهری یوقدر معدومدر لکن باطنی
واردر (قدوس) کبی بر دخی اعتبار امر وجودیدر که انك تعقلی
تعقل غیر اوزره موقوف دکلدر واول اسمه اسم صفت تعبیر اولنور
(حی) کبی بر دخی امر وجودیدر که انك تعقلی موقوف تعقل غیردر
اول اسمه فعل تعبیر اولنور (خالق) کبی واسم (جامع الله ورحمن)
در قوله تعالی « قل ادعوا الله اوادعوا الرحمن » وامهات اسما اول
واخر وظاهر وباطندر واسم اعظم غایت خفا اوزره‌در واول اسم
جلیله اطلاع کشف وولایته موقوفدر وشیخ اکبر حضرتلری فتوحات
مکیه‌ده سؤال محمد بن علی ترمدی‌یه جواب بیوردرلر که (الاسم الاعظم
الذی لامدلول له سوی عین الجمع وفیه الحی القیوم فلابد فان قلت
فهو الله قلت لاادری فانه لایفعل بالخاصیة وهذه اللفظة انما تفعل
بالصدق اذا کانت صفة للمتلفظ بها بخلاف ذلك الاسم ولکن الظاهر
من مذهب الترمدی ان رأس الاسماء الذی استوجب جمیع الاسماء
انما هو الانسان الکبیر وهو الکامل ) ونعمة الله ولی بیوررر (بیت)
فی الجمله مظهر همه اشیاست ذات من * بل اسم اعظمم بحقیقت
چو بنکرم (بیت) مظهر اسم اعظمش خوانم * برمظاهر مقدمش
دائم (نثر) روایت اولنور که برشخص ظاهر بین بایزید بسطامی‌دن
سؤال ایدرکه اسماء الهیه‌دن اسم اعظم قنغی اسمدر حضرت بایزید
بیوردرلر که سن بکا اسماء الهیه‌نك اصغرین کوستر بنده سکا اسم اعظمی
بیان ایده‌یم دیجك اول شخص ملزم و مبهوت اولدی بعده حضرت
بایزید بیوردرلر که اسماء الهیه‌نك جمله‌سی اعظمدر وحضرت بایزیدك
بو جوابندن غرضی نفی اسم اعظم دکلدر لکن اسم اعظمی حق
تعالی خلقدن پوشیده قیلدی وانك اظهاری منافیٔ آدابدر وحق تعالی
حضرتنك « کل یوم هو فی شأن » مقتضاسنجه مراتب الهیه‌ده

شؤون وتجليات واردر وبحسب ذلك شؤونه مترتبه صفات اسمائی
واردر وصفات حق تعالی یا ایجابیه در یا سلبیه وسلبیه برحقیقتدر که
لااضافة فیها کغیبات وجوب قیومیته علی احد معانیها یا اضافه
محضه در اولیت واخریت کبی یاخود ذو اضافه اوله (ربوبیت
علم وارادت کبی) والحاصل بو اسمانك هر بریسی وجوددن بر نوعدر
کرك ایجابیه اولسون کرك سلبیه اولسون بو محلده داود قیصری
بیوررلر که (لان الوجود یعرض العدم والمعدوم ایضا من وجه وایست
الا تجلیات ذاته بحسب مراتبه التی تجمعها الالوهیة المنعوتة بلسان
الشرع بالعماء وهی اول کثرة وقعت فی الوجود وبرزخ بین الحضرة
الاحدیة الذاتیة وبین المظاهر الخلقیة لان ذاته تعالی اقتضت بذاته
حسب مراتب الالوهیة) وصفات ربوبیت متعدده ومتقابله در لطف
وقهر ٠ ورحمت ٠ وغضب ٠ ورضا ٠ وسخط ٠ کبی وغیرها وبو
اسماء مذکوره نعوت جمالیه وجلالیه‌یی جمع ایدر زیرا لطف حقه
تعلق ایدن اسماء جمالدر وقهره تعلق ایدن اسماء جلالدر وهر جمالك
جلالی واردر مثلا جمال الهیدن حاصل اولان هیمان کبیدر وکذلك
هر جلالك جمالی واردر مثلا قهر الهیده مسطور اولان جمال کبی قال الله
تعالی «ولکم فی القصاص حیوة یا اولی الالباب» واسد الله الغالب
علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه بیوررلر «سبحان من اتسعت رحمته
لاولیائه فی شدت نعمته واشتدت نقمته لاعدائه فی سعة رحمته»
مناسب اولدر که اسماء صفاتك دخی فوائد جلیله‌سن بیان وعیان
وخامهٔ مشك افشان ایله نمایان ایده‌یز (الحی) بر کیسه بو اسم
شریفه مواظب اولسه حق تعالی انی خوف ایلدیکی شیدن امین
ایلیه (الشکور) بر کیسه‌نك معیشتی تنك اولسه یاخود
کدورت خاطری اولسه یاچشمنده تاریکی اولسه بو اسم شریفی
اب صافی اوزره قرق بر کره اوقیوب دیده‌لرینی غسل ایده حق تعالی
شفانصیب ایلیه (القهار) بر کیسه بو اسم شریفه مواظب اولسه حق
تعالی محبت دنیایی انك کوکلندن دور ایده (المقدر) بر کیسه

(زیاده)



زیاده غفلت اوزره اولسه بو اسم شریفه مواظب اولغله متیقظ
اولوب حقیقت اشیایه اکاه اوله (القوی) بر کیسه‌نك دشمنی قوی
اولوب دفعنه قادر اولسه ودفعنی جان ودل ایله مراد ایلسه بر پارچه
خمیری ایکی پاره ایلیه وبو ایکی پاره خمیری بیك دانه نخود یا عدس
قدر حب ایلیه وبو حبلری مرغانك اوکنه بر بر براغه وبراقدیغی
زمانده (یا قوی) دیوب دشمنی نیت ایلیه حق تعالی سهولت ایله
دشمنی دفع ایلیه (القادر) بر کیسه‌نك خصمی غالب اولسه بو اسم
شریفی ابدست الدیغی زمانده هر عضوینه اوقیسه حق تعالی خصمنی
مغلوب ایلیه (الرحمن) بر کیسه صباح نمازندن صکره بو اسم شریفه
مواظب اولسه حق تعالی انك کوکلندن غفلت ونسیانی دور ایلیه
(الرحیم) بر کیسه بو اسم شریفه کونده یوز کره مواظب اولسه حق
تعالی انی رحیم وشفیق ایلیه (الکریم) بر کیسه فراشنه داخل
اولدقده نومی کلنجیه‌دك بو اسم شریفه مواظب اولسه ملائکه‌لر اکا
دعا واکرام ایده‌لر ومدت حیاتنده خلق ایچره مشرف ومکرم اوله
(الغفار) بر کیسه جمعه نمازندن صکره یوز کره (یا غفار اغفر لی ذنوبی) دیسه
حق تعالی انی مغفور ایلیه (الغفور) بر کیسه رنجیده اولسه یاخود
صداعی اولسه اوچ ورقه‌یه یا غفور یازوب بلع ایلسه حق تعالی شفا
ویره (الودود) بر کیسه‌نك عورتی بیننده شقاوت اولسه بو اسم شریفی
بیك بر کره اوقیه‌لر بر طعام اوزرینه اکر خصومت عورت طرفنده
ایسه طعامی رجل الیه ویره واکر خصومت رجل طرفنده ایسه
طعامی عورت ویروب رجل اکل ایلیه حق تعالی بینلرینه موافقت
ویره (الرؤف) بر کیسه بر مظلومی بر ظالم الندن شفاعت ایلیوب خلاص
ایلك مراد ایلسه بو اسم شریفی یدی کره اوقیوب بعده شفاعت ایلیه
باذن الله اول ظالمه شفاعت تأثیر ایدوب مظلومی خلاص ایده (الحلیم)
بر کیسه‌نك زراعتی اولسه بو اسم شریفی بر ورقه‌یه یازوب صویه براغه
واول صویی زرع اوزرینه صاچه حق تعالی اول زرعی افاتدن
حفظ ایده (الصبور) بر کیسه‌نك مرضی باشقت یادرد سری

يامصيبتى اولسه بواسم شريفه اوچ بيك كره مواظب اولسه حق تعالى اكا صبر ارزانى ايدوب متضجر اولميه (البر) بر كيسه باد قوبدن خوف ايلسه بواسم شريفه مداوم اولسه حق تعالى انى اول افتدن امين ايليه (العليم) بر كيسه بواسم شريفه كوكلندن مواظب اولسه حق تعالى كندى معرفتن اكا نصيب ايليه (الخبير) بر كيسه بواسم شريفه مواظب اولسه حق تعالى انى شرور نفسدن وحيل سحردن حفظ ايليه (المحصى) بر كيسه بواسم شريفه مواظب اولسه وجمعه كونلرنده بيك كره اوقسه حق تعالى آندن عذاب قيامتى دفع ايده (الحكيم) بر كيسه نك بر عظيم خدمتى اولسه اول خدمته طاقتى اولسه بواسم شريفى بسيار ذكر ايلسه حق تعالى اكا اول كار ثقلتى خفيف ايليه (الشهيد) بر كيسه نك اولادى اولسه وامرينه رام اولمسه صباح اولادينك ايقلرى باصديغى يره الرينى قويوب و يوزين اسمانه طوتوب يكرمى بر كره (ياشهيد) ديسه حق تعالى اولادينى رام ايدوب صلاح حال نصيب ايليه (السميع) بر كيسه بواسم شريفى بش يوز كره پنجشنبه كونى ضحى نمازندنصكره وكيسه ايله كلمات ايلمزدن اول دعا ايتسه حق تعالى انك مرادين حاصل ايده (البصير) بر كيسه بواسم شريفى شب ايچره يتمش كره اوقيوب وروز جمعه ده فرض ايله سنت بيننده دخى يوز كره مداوم اولسه حق تعالى اكا عين عنايت ورحمت ايله نظر ايليه (ثالث) اسماء ذاتدركه ذكر اولنور · الله · الرب · الملك · القدوس · السلام · المؤمن · المهيمن · العزيز · الجبار · المتكبر · العلى · العظيم · الظاهر · الباطن · الاول · الاخر · الكبير · الجليل · المجيد · الحق · المعين · المتين · الواجد · الماجد · الصمد · المتعالى · الغنى · النور · الوارث · ذوالجلال · الرقيب · هكذا عين الشيخ الاكبر محى الدين عربى فى كتابه المسمى بكتابه الدوائر المسمى بانشاء الدوائر مناسب اولدركه اسماء ذاتك دخى مراتبنى بيان وعيان ايده يز قال النبى صلى الله عليه وسلم «كان الله ولم يكن معه شئ» وادراك اسماء ذات كما هو حقه ممكن دكلدر كما قال اعلم

(الخالق)



الخلق فى دعائه (ماعرفناك حق معرفتك) لكن بقدر الطاقة بعض مراتب اسماء ذاتيه يى بيان ايدهلم اكاه اولكه اى اخ طالب اصطلاح صوفيه ده وحدت وجوده برشى مضاف اولسه بومرتبه يه عندالقوم (الاحدية المستهلكة جميع الاسماء والصفات فيها) تعبير اولنور بردخى بومرتبه يه جمع الجمع وحقيقة الحقايق وعمان اطلاق اولنور وداود قيصرى مطلع فصوصده بيوردركه (واذا اخذت بشرط جميع الاشياء اللازمة كلها وجزئيتها المسماة بالاسماء والصفات فهى المرتبة المسماة عندهم بالواحدية ومقام الجمع وهذه المرتبة باعتبار الايصال المظاهر الاسماء التى هى الاعيان والحقايق الى كمالاتها المناسبة الاستعداداتها فى الخارج تسمى مرتبه الربوبية واذا اخذت لابشرط شئ ولابشرط لاشئ فهى المسمات بالهوية السارية فى جميع الموجودات (بيت) وما الوجه الاواحد غيرانه * اذا انت عددت المرايا تعددا (نثر) قال النبى صلى الله عليه وسلم ان الحق يتجلى يوم القيمة للخلق فى صورة منكرة فيقول انا ربكم الاعلى فيقولون نعوذ بالله منك فيتجلى فى صورة عقايدهم فيسجدون له وقال ايضا ان الحق يتجلى يوم القيمة بصورة النقصان فينكرونها ثم يتحول بصورة الكمال فيقبلونها (بيت) درعشق خانقاه وخرابات فرق نيست * هرجا كه هست پرتونور حبيب هست (نثر) وحضرت شيخ اكبر فص هوده بيوردركه (اياك ان تتقيد بعقد مخصوص وتكفر بما سواه فيفوتك خير كثير بل يفوتك العلم بالامر على ماهو عليه فكن فى نفسك هيولى معتقد لسائر المعتقدات كلها فان الاله تبارك وتعالى اوسع واعظم من ان يحصر عقد دون عقد فانه تعالى يقول «فاينما تولوا فثم وجه الله» ووجه الشئ حقيقته فنبه بهذا قلوب العارفين لئلا تشغلهم العوارض فى الحيوة الدنيا عن استحضار مثل هذا فانه لايدرى العبد فى نفس يقبض فقد يقبض فى وقت غفلة فلا يستوى مع من يقبض على حضور (نظم) حكم مستورى ومستى نه بدست من وتست * كس ندانستكه اخر بچه حالت برود * كروى اخر عزمى ومعشوق

بكير ❊ حيف اوقاتكه بكمر بطالات برود (نثر) ايمدى مناسبدركه
اسماء ذاتك دخى فوائد جليله سن ذكر ايدوب خواص اسماء ختم
ايده يزكه معلوم اوله (الله الرب الملك) بركيمسه بواسم شريفلره مواظب
اولسه حق تعالى انى يقيندن ايده (القدوس السلام) بركمسنه بواسم
شريفلرى وقت زوالده بخته اوزرينه يوزكره اوقسه حق تعالى
شفا ويره (المؤمن) بركيمسه بواسم شريفه مواظب اولسه حق تعالى
انى شر شيطاندن امين وكيمسه انى رنجيده ايتمكه ظفر بوليه
(المهيمن) بركيمسه غسل ايدسى ايله صلوة صبحدنصكره قرق بركره
بواسم شريفه مواظب اولسه حق تعالى كيمسه يه محتاج ايليه (العزيز)
بركيمسه بواسم شريفه مواظب اولسه بهر يوم يوز كره حق تعالى
اكا اشراق باطن ميسر ايليه (الجبار) بركيمسه بهر يوم يكرمى
كره بواسم شريفه مواظب اولسه حق تعالى انى ظلم ظالمدن امين
ايده (المتكبر) بركيمسه فراشه كيردكدنصكره مجامعتدن
اول اون كره بواسم شريفه مواظب اولسه حق تعالى اكا بر ولد
صالح احسان ايده (العلى) بركيمسه بواسم شريفه مواظب اولسه
فقير ايسه حق تعالى غنى ايده وغربتده ايسه ديارينه صحت ايله
واصل اوله (العظيم) بركيمسه كوكلندن بواسم شريفه مواظب اولسه
حق تعالى انى خلق ايچره عزيز ومكرم ايده (الظاهر) بركيمسه
هر كون اوتوز اوچكره بواسم شريفه مواظب اولسه حق تعالى
انى اصحاب اسراردن ايده (الباطن) بركيمسه خانه سنى باد
وآتشدن حفظ ايتمك مراد ايلسه بواسم شريفى بر پاك كوزه اوزرينه
يازوب ايچنه صوقويه واول صويى دارك اطرافنه صاچه حق
تعالى اول خانه يى آفتدن حفظ ايده (الاول) بركيمسه سفرده
غائب اولان ايله جمع اولمق مراد ايلسه ياخود اعمال صالحه يه
راغب اولسه بواسم شريفه مواظب اوله كه حق تعالى غائب
اولان ايله انى جمع ايدوب اعمال صالحه ميسر ايده (الاخر) بركيمسه
اشراق نمازندنصكره بشيوزكره بواسم شريفه مواظب اولسه حق
(تعالى)



تعالى انك جسمنى وكوكلنى روشن ايليه (الكبير) بركيمسه بهر يوم
يوز كره بواسم شريفه مواظب اولسه حق تعالى انى بين الناس
عزيز و بزرك ايده (الجليل) بركيمسه بواسم شريفى مشك وزعفران
ايله يازوب كوتورسه حق تعالى انى خلق ايچره عزيز ومحترم ايليه
(المجيد) بركيمسه اقران وخصملرى ايچنده معزز اولسه صلوة
صبحدن صكره اون طقوز كره بواسم شريفه مواظب اولسه وكندويه
اوقورسه حق تعالى انى اقرانى واقرباسى ياننده معزز ايليه و بر
كيمسه برص ومرض جذامدن خوف ايلسه ايام بيضده صائم
اوله وقت افطارده بواسم شريفى بسيار ذكر ايليه حق تعالى انى
ذكر اولنان عاهاتدن حفظ ايليه (الحق المبين المتين) بركيمسه نك برشيئى
ضايع اولسه بواسم شريفلرى بر مربع كاغدك چار كوشه سنه تحرير
ايليه وضايع اولان شيئك اسمنى و درق مذكورك اورتاسنه يازه ونيم
شبده كاغدى الرينك اوستنه قويوب يوزينى اسمانه طوته
وخدايه تضرع ايدوب ضايع اولان شيئك حصولنى رجا ايليه حق
تعالى انك ضايع اولان اشياسنى وجوده كتوره (الواجد) بركيمسه
طعام اكل ايده جك زمانده هر لقمه اوزرينه بواسم شريفى ياد ايلسه
حق تعالى اول طعامى انك درونده نور ايليه (الماجد) بركيمسه
صفاى درون ايله بواسم شريفى تنهاسنده كندى حسندن غائب
اولنجه مواظب اولسه حق تعالى بواسم شريفك اسرارنى كوكلنده ظاهر
ايليه (الصمد) بركيمسه وقت سحرده يانيم شبده سجده يه واروب
اون بش كره بواسم شريفه مواظب اولسه حق تعالى انى صادقلردن
ايليه (المتعالى) حيض ونفاسده اولان نسا بواسم شريفه مواظب
اولسه حق تعالى انى افتدن حفظ ايليه (الغنى النور) بركيمسه نك
اعضاسنده وجعى اولسه بواسم شريفى وجعى اوزرينه اوقويه
حق تعالى انى وجع اعضادن خلاص ايليه (الوارث) بركيمسه
طلوع آفتابدن اول قرق كره بواسم شريفه مواظب اولسه حق تعالى
انك جسدنه آفت ايرشدرميه (ذوالجلال) بركيمسه بواسم شريفه

مواظب اولسه حق تعالی اکا غنا ویره (الرقیب) برکیسه هر کون
یدی کره بو اسم شریفه مواظب اولوب خاتوننه یافرزندنه یامالنه اوقورسه
حق تعالی آفتدن انلری امین ایلیه کذا وجدناه منقولا ودخی ای اخ
عارف وای طالب معارف مبحث روح بعد مفارقة البدن اهم مطالب
والزم مأرب وسالك حقه رخشنده وثاقب ومنزل مقصوده بومحل
قافله سالار کواکب اولمغله ارادنه اقدام وعلی قدر الطاقه اهتمام
اولنوب قلم معجز بیان ایله عیان وخامهٔ مشك افشان ایله نمایان ایدهلم
اکاه اولکه ای اخ مستفید وای طالب مزید عالم مثال عالم روحانی
وشبیه جواهر هیاکل جسمانیدر وجسم مرکب مادی وجوهر مجرد
عقلی دکلدر وعالم مثال عالم دنیا ایله عالم اخرتك ماییننده حد وفاصله در
اول اجلدن بوعالمه عالم مثال وعالم برزخ اطلاق اولنور زیرا هر ایکی
شیئك ماییننده برزخ تعبیر اولنور واهل شهود وعرفان سر وجود
بیان ایدوب بیوردیلر که عالم مثال غایت لطافت اوزره برجسم نورانیدر
اول اجلدن جواهر مجردهٔ لطیفه وجواهر جسمانی ومادهٔ کسیفه
ماییننده حد وفاصله در وبعضیلر زعم ایتدکلری اوزره عالم مثال عالم ارض
دکلدر زیرا انلرك زعمی اولدر که صور مثالیه عقلدن زعم اولندیغی اوزره
حقایقندن منفك اولور دیرلر اما اهل تحقیق وشادمان جام رحیق بیوردیلر که
حقایق جوهریه وعوالم روحانیه وعقلیه وخیالیهده موجوددر واول
حقایق جوهریهنك عوالمی حسبنجه واردر ومطلع فصوصده داوود
قیصری بیوردیکه (واذا حققت وجدة القوة الخیالیة التی للنفس الکلیة
المحیطة بجمیع ما احاطبه غیرها من القوة الخیالیة محل ذاك العوالم
ومظهره) وبو برزخه عالم مثال انکیچون تسمیه اولندیکه عالم جسمانیك
صوری اوزره مشتملدر وبوعالم اجسامده هرنه موجود ایسه عالم
مثالده دخی موجوددر لکن دون العکسدر ارباب وحدت وعارفان
سر حقیقت بیوردیلر که عالم حس عالم مثاله نسبت بر بیداء بی پایانده
مثال خلقهدر ومحقق کاشی بیوردیکه عالم مثال اصطلاح حکماده عالم
نفوس منطبعهدر وعالم نفوس منطبعه خیال عالمدر وحکماء اشراقیین

(بوعالم)



بوعالم مثاله اقلیم ثامن ومثل معلقه وعالم اشباح تعبیر ایدرلر ومولانا
سعد الدین تفتازانی شرح مقاصدده انلردن نقل ایدوب تحریر
ایدرلرکه (فیه لکل موجود من المجردات والاجساد والاعراض حتی
الحرکات والسکنات والاوضاع والهیئات والطعوم والروائح مثال
قائم بذاته معلق لافی مادة ومحل ویظهر للحس بمعونة مظهر کالمرأت
والخیال وهو عالم فسیح غیر متناه یحذو حذو العالم الحسی فی
دوام حرکة افلاك المثالیة وقبول عناصره ومرکباته واثار حرکت
افلاکه واشراقات العالم العقلی وهذا ما قال الاقدمون ان فی الوجود
عالما مقدرا غیر العالم الحسی لایتناهی عجایبه ولایحصی مدنه
من جملة المدن جابلقا وجابلسا وهما مدینتان عظیمتان لکل
منهما الف باب لایحصی مافیها من الخلایق وعلیه بنوا امر المعاد
الجسمانی فان البدن المثالی للذی تتصرف فیه النفس حکمه حکم
البدن الحسی فی ان له جمیع الخواص الظاهرة والباطنة فیتلذذ
ویتألم بالملذات والالام الجسمانیة وایضا یکون من الصور المعلقة
نورانیة فیها نعیم السعداء وظلمانیة فیها عذاب الاشقیاء وکذا
امر المنامات وکثیر من الادراکات فان جمیع ما یری فی المنام او یتخیل
فی الیقظة بل یشاهد فی الارض وعند غلبة الخوف ونحو ذلك من
الصور المقداریة لاتحقق لها فی العالم الحس کلها من العالم المثال
وکذا کثیر من خوارق العادات) نتکیم بعض اولیاء کرامدن کندی
دیارنده مقیم ایکن ایام حج شریفده عرفاتده ظهور ایدر وجدار بیتدن
مسدود الابواب اولان خانهلردن طشره چیقوب نمایان اولورلردی
وبعضیلر ناسه غیرا وانده اثمار کونا کون احضار ایدردی
وارسطوانلو جباده ذکر ایدرکه (من وراء هذا العالم سماء وارض
وبحر وحیوان ونبات وناس سماویون وکل من فی ذلك العالم السمائی
ولیس هناك شیء ارضی والروحانیون الذین هناك ملائمون للانس الذی
لاتنفر بعضهم عن بعض وکل واحد لاینافی صاحبه ولایضادة بل
یستریح الیه) واول مرشد مربی جناب شیخ محی الدین عربی

فتوحات مكيه ده بشنجى بابنده بيورركه ( فى كل نفس خلق الله فيها
عوالم يسبحون الليل والنهار لا يفترون وخلق الله تعالى من جملة عوالمها
عالما على صورتنا اذا ابصره العارف فيشاهد نفسه فيها وقد اشار
الى ذلك عبد الله بن عباس رضى الله عنه فيما روى عنه فى حديث
هذه الكعبة وانها بيت واحد من اربعة عشر بيتا وان فى كل ارض من
الارضين السبع خلقا مثلنا حتى ان فيهم ابن عباس مثلى وصدقت
هذه الرؤية عند اهل الكشف وكل ما فيها حى ناطق وهى باقية
لا تفنى وتتبدل واذا دخله العارفون انما يدخلون بارواحهم لا
باجسامهم فيتركون هياكلهم فى هذه الارض ويتجردون وفيها مدائن
لا تحصى وبعضها يسمى مدائن النور لا يدخلها من العارفين الا كل
مصطفى مختار وكل حديث وآية وردت عندنا ماصرفها العقل عن
ظاهرها وجدناها على ظاهرها فى هذه الارض وكل جسد يتشكل
فيه الروحانى من ملك وجن وكل صورة يرى الانسان فيها نفسه
فى النوم فمن اجساد هذه الارض واتباع ابوهاشم محمد بن ابى حنيفه ان
لكل ظاهرا وباطنا ولكل روحا ولكل تنزيلا تأويلا ولكل مثال
فى العالم حقيقة فى ذلك العالم وهو علم الذى استأثر به على رضى الله
عنه ابنه محمد بن ابى الحنفيه) وينه شيخ اكبر فتوحات مكيه نك اوچيوز
يكرمى بنجى بابنده بيورركه برزخ كه روح بعد مفارقة البدن اكا انتقال
ايدر وبو برزخ ارواح ايله اجسام مابينده اولان برزخدن غيريدر
زيرا برزخ اولىء غيب محالى ارواح ايله اجسام مابينده اولان برزخه
غيب امكانى ديرلر وبرجمهور مشاهدهء غيب امكانى ايدوب حوادث
اينده يه واقف اولورلر اما غيب محالى يه واقف اولمازلر زيرا اول
مكاشفهء احوال موتادر وبو مرتبه يه وصول نادردر وصايای
فتوحيه ده مذكوردركه شيخ ابوالربيع مالقى رسول اكرم صلى الله عليه
وسلم حضرتلرندن بو حديث شريفك مفهومنى استماع ايتمشلر
كه هركيمكه يتمش بيك كره (لا اله الا الله) ذكر جليلنه مواظب اولوب
برشخصك دوزخدن خلاصنى نيت ايلسه حق تعالى اول شخصى

(ناردن)



ناردن خلاص ايليه بركون ابوالربيع حضرتلرينه برشخص ضيافت
ايدر اتفاق اول ضيافتده برجوان اهل كشف بيله جمع اولور اثناى
تناول طعامده جوان اهل كشف كريه ايدوب مادرمى دوزخده
مشاهده ايلدم ديجك ابوالربيع حضرتلرى كوكلندن ذكر مذكورى
وسيلهء نجات مادرى اولمغه نيت ايدوب يتمش بيك كره (لا اله الا الله)
چكيجك جوان اهل كشف خنده ايدوب (الحمد لله) مادرمى دوزخدن
خلاص اولمش مشاهده ايلدم ديو مسرور اولدى محصل راحت
وعذاب قبر وآنك امثالى اشيا بزم اعمال واخلاقمزدن متجسد اولور
قوله عليه السلام «انما هى اعمالكم ترد اليكم» (قطعه) جزا اينسه
فعلست آرى * كه دروى هرچه كردى مينمايد * اكر كردى نكويى نيك
بينى * وكر بد كردهء بيشت ايد (نثر) وفصوصده داود قيصرى بيورر
(الصور التى تلحق الارواح فى البرزخ الاخر انما هى صورة الاعمال ونتيجة
الافعال السابقة فى النشأة الدنيويه) قوله تعالى «يوم تجد كل نفس
ما عملت من خير محضرا وما عملت من سوء تود لو ان بينها وبينه امدا
بعيدا» (بيت) ستم ازغمزه مياموزكه درمذهب عشق * هرعمل
اجرى وهر كرده جزايى دارد * قوله تعالى «ووجدوا ما عملوا حاضرا ولا يظلم
ربك احدا» (بيت) كاه بالطف وكاه بلا ميرسد * صورت اعمال
ماست هرچه بما ميرسد * ورسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورر
(الجنة قاع صفصفا ليس فيها عمارة فاكثروا من غراس الجنة فى الدنيا)
صحابهء كرام ديديلركه (ما غراس الجنة) حضرت بيورديكه تسبيح
وتهليل واستغفار اولنمغه كه بوموطنده اعمال عرضدر اول موطنده
نتيجه جوهر اولور مثالين مشاهده ايله كه صورذهنيه جواهر قائم بالذاتدر
وخارجده كندى ذاتيله قائمدر محصل هر صفتكه شخصده دنياده غالب
اوله اول صفت برزخده كندى يه مناسب شكل ايله متشكل اولوب
نمايان اولور مثلا اكر صورت كبر غالب ايسه صورتى صورت (پلنك)
واكر غضب غالب ايسه صورت (كرك) واكر صورت شهوت غالب
ايسه صورت (سك) واكر عدم حميت غالب ايسه صورت (خوك)

واكر حرصی غالب ایسه صورت (موش) نمایان وعیان اولور وحدیث شریفده «یحشر الناس علی نیاتهم» واردر و برحدیث شریفده دخی «یحشر بعض الناس علی صورة یحشر بها القردة والخنازیر فعلیك بالتقوی» ومشاهددر نهارده کوریلن اشیانك بعضیسی شب اولیجق عالم رؤیاده نمایان اولور (النوم اخ الموت) وآیۀ کریمه «الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها فیمسك التی قضی علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی ان فی ذلك لآیات لقوم یتفکرون» وحدیث شریفده «کما تنامون تموتون وکما تستیقظون تبعثون» بیورلمشدر وعوام ناس بو احوالدن بیخبر اولوب خواب غفلتده در وهرنه که مشاهده ایدر مثال رؤیادر ونفس انسان برلوحه در که علوم واخلاق واعمال ناس اول لوحده مرقوم ومنقوشدر وبدن انسان اول ارقام ونقوشك اوزرنده مثال غباردر برکون اول غبار مرتفع اولور ویکیك رقوم ونقوش ظهور ایدوب عیان ونمایان اولور وآیۀ کریمه «فکشفنا عنك غطائك فبصرك الیوم حدید» معناسی ظاهر اولور بهشت ودوزخ دنیاده انسان ایله در امام بخاری حضرتلری ابن مسعوددن روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمز بیورر «الجنة اقرب الی احدکم من شراك نعله والنار کذلك» زیرا مشاهددر که دنیاده باعث جنت وباعث دوزخ اولان اعمال انسان ایله در وعمدۀ عذاب آخرت (حب الدنیا رأس کل خطیئة) فحواسی اوزره محبت دنیادر و بو علتدن خالی کیمسه غایت نادردر وبعض کمسنه کندویی بو علتدن خالی ظن ایدر اما نظر فحول ایله نظر اولنسه بو علت مختله ایله غایت علیل المزاج مشاهده اولنور و بو معنانك مثالی اولدر که کاهی عاشق مسکین توهم ایدر که محبت معشوق کوکلندن زائل اولمش اوله اما درد فت فت مفارقت خلافی ظهور ایدر (رباعی) ای دل بهوای نفس پژمرده مشو * با آتش عشق باش پژمرده مشو * خواهی که چو کل بر همه عالم خندی * چون غنچه و بك مقید خرده

(مشو)



مشو (نثر) وعلماء فحول وعارف مقبول دنیای دونه ذره قدر میل ومحبت ایتمیوب ما به الکفایه ایله قناعت ایدرلر و بیلورلر که روح بدنده بیضه ایچنده خوندر وانلرك کمالی شکستۀ بیضه در (شعر) صوفی صومعۀ عالم قدسم بخدا * حالیا دیر مغانست حوالتکاهم * بام رخاك نشین وبسوی میکده ای * تادران خلقۀ بینی که چه صاحب جاهم (نثر) وحدیث قدسیده وارد اولمشدر که «ما ترددت فی شیء انا فاعله کترددی فی قبض روح عبد المؤمن یکره الموت واکره مساءته ولابد منه» (رباعی) ای دل چه اسیر فکر بیهوده شوی * تدبیر خطا کنی والوده شوی * خواهی که دلت بنور توحید رسد * باید که زهست ونیست آسوده شوی (نثر) وحضرت امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب رضی الله عنه بیوردرلر «لا ابالی اقع علی الموت ام یقع علی الموت» (رباعی) ای نور که بود در پس پردۀ نجیب * دارد همه جایی شبهه وریب * هرکز ننهیم دل بدنیای دنی * ما را که بود حقیقتی پس درجیب (نثر) وجناب عمر بن الفارض بیورر (شعر) وانی الی التهدید بالموت راکن * هوله ارکان غیرهدت * ولم تعسفی بالقتل نفسی بل لها * تسعی ان انت اتلفت فهجنی * فان صح هذا القال منك دفعتی * واعلیت مقداری واغلیت قیمتی (نثر) محصل کلام اهل شهود وعارف سر وجود برمضمون (الموت لقاء الله) جان ایله موته طالب و راغب اولورلر زیرا عاشق مهجوره وصلت اهم مطالب والزم مآدبدر ودخی ای طالب حقایق وای راغب صنوف دقایق انسان کبیر عالم وانسان صغیر ادمدر و حسین میبدی روح الله روحه بالفیض السرمدی بو مبحثی بیان ایدوب بعض افوالده تحریر ایلمشدر لکن بو حقیر دخی علی وجه الاجمال متوکلا علی الله الصمد المتعال بو ایکی عالمك حقیقتندن قیل وقال ایدوب علی قدر الطاقه بیان ایدهلم (مقالۀ اولی در انسان کبیر) قال الله تعالی «کتاب احکمت

آياته ثم فصلت من لدن حكيم خبير » صوفيه ديرلر كه مجموع فلكيات
وعنصريات بر بدندر كه عقل اول انك روحيدر ونفس كليه قلبيدر
وروحانيات كواكب سبعه وثوابت وغيرى انك قواسيدر قال الله
تعالى « ماخلقكم ولابعثكم الا كنفس واحدة » وشيخ شهاب الدين
تلويحاتده ذكر ايدركه (كان الحكماء اخذوا العالم حيوانا واحدا سموا
جسمه جسم الكل له نفس واحدة ناطقة هى مجموع النفوس وعقل
واحد هو مجموع العقول وسموا مجموع النفوس الكل ومجموع العقول
عقل الكل واكثرهم خص العالم بالسماء ملتفت الى الكائن الفاسد
وربما عنوا بكل من الثلثة الجرم الاعلى ونفسه وعقله ) وصوفيه ديرلر كه
بعض مجردات واردر كه نه تأثير ايله ونه تدبير ايله هيچ اجسامه علاقه
ايتمك بيلمزلر وواقف دكللردر كه خدا انلردن غيرى شى خلق ايتدوكنه
بونلره ملائكهٔ مهيمه ديرلر ومجموع مهيمه يه و عقوله كروبيان تعبير
اولنور و بو اقسامه جوهر حصر مذهب مشائيندر لكن اشراقيان
هيولىٔ مذكوره يى نفى ايدرلر وديرلر كه جسم مطلق اوزره اطلاق هيولى
ايلدكارى باعتبار صورت نوعيه در وصورت نوعيه انلرك قتنده
عرضدر ومشائيين قتنده باطن جسم حاويدر كه مماس سطح ظاهر
جسم محويدر وشيخ محى الدين بومسئله ده موافق اشراقيندر
وفتوحات مكيه نك يوزسكسان بشنجى بابنده ذكر ايدركه (الخلاء مستدير
ولم يكن كذلك ما استدار الجسم لانه الا الخلا ) ويته بو بابده ذكر ايدركه
(الخلاء حكم على الجسم بالاستدارة فاظهر فلكا مستدير ) لكن شيخ
مقتول بو محلده مذهب مشائيين اوزره اولوب حكمت اشراقده ديركه
مالاحاوى له لامكان وهيولاى هر فلك مغاير هيولاى فلك اخردر ومغاير
هيولاى عناصردر وافلاك كليه طقوزدر ( فلك الافلاك ( فلك البروجدر
( فلك زحل ( فلك مشترى ( فلك مريخ ( فلك شمس ( فلك زهره
( فلك عطادر ( فلك قمر ( فلك الافلاك كرويدر متوازى
السطحين كه انك مركزى مركز عالمدر وانده هيچ كواكب يوقدر
( و فلك البروج ) انك كبيدر ولكن جميع ثوابت انده مركوزلردر وانده
( اولوب )



اولان كواكب باعمال مواقيت شرعيه بيك يكرمى كوكبدر ( بيت )
جنبشت اين سقف بلند وقبهٔ بسيار ＊ نقش زين معما هيچ دانا
درجهان اكاه نيست ( نثر ) وعلم هيئت فن اطيف وعلم شريفدر اما
فخر الدين تفسير كبيرده بيوررركه عمر ابن خيام عمر اسر محيطى نك
خدمتنده علم هيئت اوقوردى بعض فقهاديدبلر كه بوندركه قرائت
ايدرسز عمر اسرى بيورديلر كه « اولم ينظروا الى السماء كيف بنيناها »
قرائت ايدرز وجمهور متشرعه فلك اطلسه عرش وفلك ثوابته كرسى
تعبير ايدرلر وشيخ اكبر بوقول اوزره در كه عرش وكرسى نه فلكه
محيط اوله ومجموع افلاك اون ايكيدر ومولانا كمال الدين عبد الرزاق
شرح فصوصده ذكر ايدركه مراد حضرت شيخ فلك عرشدن
عقل اولدر وفلك كرسيدن نفس كليه در لكن عبارات فتوحات
بومعنانك خلافنه منأديدر وجميع افلاك نورانى وشفافدر نه خفيفدر
ونه ثقليدر وخفت ميل محيطه وثقيل مركزه در وهميشه استدارات
ارادت ايله محركلردر وحى ناطقه لردر نتكيم حضرت مولانا بيورر
( مثنوى ) ازملك نه فلك چو كردانست ＊ فلك امد تن وملك
جانست ＊ عرش وكرسى وجرمهاى كرات ＊ كمتراست ازبهايم وحشرات
خنفساومكس جماد وقبان ＊ همه باجان وهر رومه بيجان ( نثر ) واكثر ناس
كواكبك لونده ذاهب اولمشلردر زحل لون كبودده ومشترى
لون بياض غير خالصده ومريخ لون حمرتده وزهره لون بياض
صافيده وعطارد لون اصفرده در ديديلر لكن بعضلر اختلاف ايدوب
ديديلر كه بو الوان اضداددر نه اختلاف الواندر ديو بو معنايه ذاهب
اولديلر وعناصر چهاردر خفيف مطلق حار ويابس آتشدر خفيف
مضاف حار ورطب هوادر و ثقيل مضاف بارد و رطب
آبدر وثقيل مطلق بارد ويابس خاكدر و بوذكر اولنان چهار
عناصر شكل كرويدر زيرا فلك قمر دنصكره كرهٔ آتشدر بعده
كرهٔ هوادر بعده كرهٔ آبدر بواوچ عنصر افلاكه ضم اولنغله افلاكى
اون ايكى حساب ايدرلر والله تعالى اعلم ومحقق طوسى شرح الاشاراتده

بيورركه ( مايقتضيه القواعد الحكمية التى افادها الشيخ وغيره ان
نفس الابوين جمع بالقوة الجاذبة اجزاء غذائية ثم يجعلها اخلاطا
ويفرز منها بالقوة المولدة مادة المنى و يجعلها مستعدة القبول قوة
من شانها اعداد المادة لصيرورتها انسانا فيصير بتلك القوة منيا
وتلك القوة تكون صورة حافظة لمزاج المنى كالصور المعدنية ثم ان
المنى يتزايد كمالا فى الرحم بحسب استعدادات يكتسبها يكتسبها الى
ان يصير مستعد القبول نفس اكل يصدر عنه مع حفظ المادة الافعال
النباتية فيجذب الغذا و يصفها الى تلك المادة فينميها و يتكامل
المادة بتربيتها اياها فتصير تلك الصورة مصدرا مع ما كان
يصدر عنها لهذه الافاعيل وهكذا الى ان يصير مستعدا لقبول
نفس ناطقة مصدر عنها مع جميع ماتقدم الافعال الحيوانية ايضا
فيصدر عنها تلك الافعال فيتم البدن و يتكامل الى ان يصير مستعد
القبول نفس ناطقة يصدر عنها مع جميع ماتقدم النطق وتبقى
مدبرة الى ان يحل الاجل وقد شبهوا تلك القوى فى احوالها من
مبداء حدوثها الى استكمالها نفسا مجردة بحرارة تحدث فى فحم من
نار مشتعلة بحرارة ثم يشتد فان الفحم بتلك الحرارة يستعد لانه
يتجمر و بالتجمر يستعدلان يشتعل نارا شبيهة بالنار المجاورة
فبدأ الحرارة الجارة فى الفحم كتلك الصورة الحافظة و اشتداها
كبدأ الافعال النباتية وتجمرها كبدأ الافعال الحيوانية واشتعالها
نارا كالناطقة ) واعدل انواع حيوان انساندر واعدل اصناف انسان
تذكرهٔ ابوعلى ده سكان خط استوادر وامام فخرالدين قتنده سكان
اقليم رابعدر وجمهور محققين معدن ونبات وحيوانه مواليد ثلثه تعبير
ايدرلر وافلاكه اباء وعناصر امهات ديرلر ونفس نباتى درت خادمدركه
انلره قواى طبيعيه ديرلر ( غاذيه ونامية ومصوره ومولده ) و بونلره
مخدوم جاذبه هاضمه وماسكه ودافعه ديرلر و بو چهار مخدومه ( حرارت
و برودت ورطوبت و يبوست ) ديرلر وقواى نفس حيوانيكه انلره
قواى نفسانيه تعبير ايدرلر يامدركه يا محركه ومدركه يا ظاهره يا باطنه در





ومدركهٔ ظاهره بشدر ( اول لامسه كه دست ايله حس اولنور ( ثانى
ذائقه كه عصب لساندر وانك آلتى لعابدر ( ثالث شامه كه زائدتين مقدم
دماغ اوزره واقعدر وانك آلتى هوادركه رايحه ايله متكيف ياصاحب
رايحه نك اجزاى لطيفه سيله ممتزجدر ( رابع سامعه كه عصب صماخدر
وانك آلتى هواى متموجدركه انك موجى هواى مجاورى صماخه ايرشدرر
( خامس باصره كه ملتقاى عصبتين مجوفتين متلاقيين متقاطعين اوزره در
وابصار طبيعيين وارسطو قتنده بواسطهٔ ارتسام صورتدر ورطوبتين
جليدتين درور ياضيين وافلاطون قتنده بواسطهٔ خروج حدقه دن
شعاعدر وانك اتصالى مبصره در وفارابى رسالهٔ جمعده رأى
افلاطون وارسطويى بيان ايدوب ديمشدركه انلرك غرضى بانواع
تشبيه تبيين ابصاردر نه حقيقت خروج شعاع ونه حقيقت انطباعدر
وسبب ضيق عبارتدركه بوايكى لفظ ايله تعبير ايدرلر و بعضيلر ديرلركه
بواسطهٔ هوا متكيف بشعاع بصر ايدر وشيخ مقتول بيورركه مقابلهٔ
مستنيرايله باچشم دستكه انده رطوبت صافى اوله مصيقل اولوب
علم حضور اشراقى حاصل اولور وهيچ انطباع شعاع دكلدر ( ومدركهٔ
باطنه ايكيدر وبرسبيل مسامحه مشهوردر ومتعارف اولان بشدر ( اول
حس مشتركه كه مدرك صوردر لسان يونانيده اكانبطاسيا تعبير ايدرلر
يعنى لوح نسبت حواس ظاهره بر حوضدركه اكا بش بيكاردن صو
كلور ( ثانى خيال كه خزانهٔ حس مشتركدر ( ثالث متفرقه كه تفصيل
وتركيب واستنباطه مشغولدر واكر عقل آنى معقولاته استعمال ايدرسه
متفكره در واكر وهم انى محسوساتده استعمال ايدرسه متخيله در ( رابع
وهم كه مدرك معانى جزئيه ومعقولاتده مزاحم عقلدر ومحسوساتده
انك موافقيدر ولهذا غلط رياضياتده ازدر والهياتده بسياردر
و بعضيلر ديرلركه ابليس واهمه در وحضرت آدمه ملائكه سجده
ايدوب ابليس ايلمك معناسى جميع قوى منقاد نفس ناطقه ديرلر مكر
وهم كه انك معارضيدر وشيخ اكبر فص الياسده بيورركه ( الوهم
« هوالسلطان الاعظم فى هذه الصورة الكاملة الانسانية وبه جاءت

الشرايع المنزلة" فشبهت ونزهت شبهت في التنزيه بالوهم ونزهت
في التشبيه بالعقل » قال الله تعالى « ليس كمثله شيء وهو السميع العليم »
(خامس حافظه كه خزينهٔ وهمدر ودماغده اوج تجويفدر (تجويف
اول محل حس مشترك وتجويف ثاني خيالدر وبو تجويفك تقديمي حس
مشترکه اخصدر وجميع تجاويف محل وهمدر (تجويف ثالث) محل
حافظه‌در وشيخ مقتول بيورر كه واهمه ومفكره بر قوتدر كه باعتبار
ادراك معانئ جزئيه واهمه‌در وباعتبار تفصيل وتركيب واستنباط
متفكره‌در وحكمادن برينه سؤال ايتشلر كه حق تعالى بو عالمی نيجه خلق
ايلدى جواب ويرلشكه اروزكه ( قول را به قالب ميكردند) وحكيمك
بو جوابدن غرضى بودر كه ترتيب اصول موجودات عقلده ووهمده‌در
خارجده دكل (شعر) مشكل خويش بر پير مغان بردم دوش ٭
كو بتأييد نظر حل معما ميكرد ٭ ديدمش خرم وخوش دل قدح
باده بدست ٭ واندران آينه صد كونه تماشا ميكرد ٭ كفت ان يار
كز وكشت سردار بلند ٭ جرمش آينه كه اسرار هويدا ميكرد ٭
كفتم اين جام جهان بين بتوكى داد حكيم ٭ كفت اروزكه اين كنبد
مينا ميكرد (نثر) وميزان صحيح واين مليح دانستن حقايق اشيا به
كلام انبيادر وانلردن غيره متابعت غلط وخطادر (شعر) باغ
مراچه حاجت سرو وصنوبر راست ٭ شمشاد سايه پرورمن از كه كمتراست
ازاستان پير مغان سر چرا كشم ٭ چون دولت دارين مرا درين دراست
(نثر) وفقهاى دين رضوان الله عليهم اجمعين (من الكفرة الذين لا يحل
نكاحهم وذبيحتهم ولا يعزون بالجزية" اجماعا الدهرية" القائلون بقدم
العالم على الصورة انفا) ومشائين انكار جن ايدرلر وديرلر كه نفوس
ناطقه كه ابدان انسانيه‌دن مفارقت اكر خيره ايسه معاونت نفوس
خيره ايله ينه ابدانه متعلق اولور اول ابدانه جن ديرلر واكر شريره
ايسه معاونت نفوس شريره ايله ينه ابدانه متعلق اولور انلره شياطين
ديرلر وشيخ مقتول وجود جنه قائلدر وحكمت اشراقده ذكر ايدركه
اهل دربند واهل مدينه كه انلره مبانه ديرلر انلر مشاهدهٔ جن

(بسيار)



بسيار ايدرلر وصوفيه ديرلر كه جن بر كروه افواهيد روقواى متجسددر
اجرام لطيفه كه اتش وهوادر اول اجرام انلره غالبدر وانسانه عنصر آب
وخاك غالب اولديغى كبى وانلر بواسطهٔ لطافت اجساد وقوت ارواح
ايله اشكال مختلفه يه تشكله قادرلردر و انلرك غداسى هوادر
وبعضيلر رايحهٔ طعام ايله متكيف اولورلر ديو بيان ايتشدر وحديث
شريفده استخوان ايچون بيورلمشدر « انه ازاداخوانكم من الجن لا يأتون
الى العظم فيشمونه ثم يرجعون » وديرلر كه طائفهٔ جن اون ايكى قبيله‌در
ومابينلرنده نيجه محاربه واقع اولور وجن صورت حسيه ايله ظهور
ايدوب نمايان اولسه وانى مشاهده ايدن نظرين اندن دور ايتمسه
باذن الله تعالى اول نمايان اولديغى محلده حبس اولوب حركته قادر
اولميه وجن حسيه ايله نمايان اولدقده قتل اولنسه‌لر آدم كبى وفات
ايدوب برزخه انتقال ايدرلر ومولانا جلال الدين محمد الدوانى سيد
صفى الدين الايجى شيخ ابو بكر برهان الدين وصلبدن نقل ايدرلر كه
مصردن كعبهٔ مكرمه‌يه توجه ايلدك منزل بمنزل طى مراحل
ايدركن بر منزلده اوزريمزه بر ثعبان عظيم حواله اولدى واهل قافله
ثعبانك قتلنه هجوم ايلديلر اخر الامر عمزادهم قتل ايديجك فى الحال
مابينمزدن حطف ايلديلر و بو حالده بزه الم حاصل اولدى و بو خاطره
ايله محزون اخر النهاره دك محليمزده جالس ايكن كوررمكه عمزادهم
سكينه ووقار ايله ظهور ايدوب كلور انكله جمع اولوب كيفيت حالى
سؤال ايلدكده بسط مقال ايدوب ديديكه مشاهده ايلديككز اوزره
بنى حطف ايلديلر و بر كروه جنينك ايچنه داخل ايدوب كمى ديركه
قتلت ابى وكمى ديركه قتلت ابن عمى بن بو حال ايله سركردان
ايكن بر كمسه يانمه كلوب ديديكه (قل انا بالله وبالشريعة المحمدية) بن
دخى بو جوابى ذكر ايديجك اول كيمسه بزى شريعته كوندردى
وشرع شريفده وارد قده كوررمكه بر شيخ كبير بر سجاده اوزره
جالس بزى كوردكده جنيلره ديديكه (خلوا سبيله ولو تدعوا عليه) اولدم
بعض اولاد جنى دعوا ايلديلر بو ادم بزم پدريمزى قتل ايلدى اولدم

شیخ بکا دیدیکه ( ماتقول یارجل ) بنده دیدمکه یا شیخ بز حج شریفه کیدەرز بومنزلده جالس ایکن اهل قافله اوزره برعظیم ثعبان حواله اولدی واهل قافله قتلنه هجوم ایلدی بن قتل ایلدم دیدکده شیخ کبیر دیدیکه رنجیده ایتیوب یول ویرك کنسون بوادمه دیت لازم کلر زیرا بطن النخاده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن برحدیث شریف استماع ایلدمکه «من تزیی بغیر زیه فقتل لادیة له ولاقود» وهرجنی که عاصی اوله شیطاندر واول اسم شیطان ایله مسمی اولان حراث نام برجنیدر و بعضیلر دیرلرکه جنه نسبت ابلیس ادمه بشر نسبتی کبیدر وصحیح اولدرکه حراث اول اشقیای جندر اول اشقیای بشرقابل اولدیغی کبی وعلماء شریعت اختلاف اوزره اولدیلرکه شیطان مسلمان اولدیمی اولمدیمی بعضیلر اولدی دیدیلر وحدیث شریف «ان الله اعاننی علیه فاسلم ومعا» اکر ضم میم ایله اوقنورسه انی کنت سالما معناسنی افادە ایدر اکر فتح میم ایله اوقنورسه فاسلم انقاد دیمك اولور و بعضیلر دیرلرکه اسلم فتح میم ایله آمن معناسنەدر وصاحب فتوحات دیرکه (هوالاولی والاوجه) وعرفه نام کتابده شیخ علاءالدوله ذکرایدرکه یکرمی اوج سال طریق حقه سلوك ایلدم وشیطان بکا نمایان اولوب وسوسه ایلدی و بعد از خراب بدن نفسك خلافنی القا ایلدی چونکه انی حق ایله الزام ایلدم بکا دیدیکه یاری کشندهٔ مخاصماتم معارفده ومشوش خاطر جماعت متزلزل الاعتقادم وصوفیه دیرلرکه حضرات کلیهٔ الهیه بشدر ( اول حضرت غیب مطلق ) که اعیان ثابتەدر ( ثانی حضرت غیب مضاف ) که غیب مطلقه اقربدر واول عقول ونفوس مجردەدر ( ثالث حضرت غیب مضاف ) که شهادت مطلقه اقربدر واول عالم مثالدر ( رابع حضرت شهادت مطلقه ) که ازمرکز ارض تاعرش ( خامس حضرت جامعه ) در بوعالمدر بتفصیل انسان واجمال وسیر نقطهٔ وحدت نصف دائرهٔ وجود اوزره زوالیدر ومنتهی بحقیقت انساندر وعالم شهادت مظهر عالم مثالدر وعالم

( مظهر )



مظهر عالم ارواحدر وعالم ارواح مظهر اعیان ثابتەدر واعیان ثابته اسماء الهی وحضرت واحدیتدر واول مظهر احدیتدر وشیخ عزیز نسفی ( کفته ) چون باطن عارف باوکوید که سر حقیقت اظهار کن باید کفت توزبان بسیار داری بزبان دیکران سخن بکو * و بالاتفاق لاهوت ذاتدر وناسوت انسان ملك عالم شهادتدر اما جبروت وملکوتده اختلاف واردر بعضیلر دیرلرکه جبروت صفاتدر وملکوت مجردات وعالم مثالدر وقیصری شرح فصوصده ذکر ایدرکه ( اهل الجبروت العقل الاول والملائکة المهیمه والعقول السماویة والعنصریة البسیطة والمرکبة التی هوالموالید الثلثة واهل الملکوت النفس الکلیة والنفوس المجردة السماویة والبسیطة والمرکبة ومافی الوجود شیٔ الاولها من الجبروت والملکوت عقل ونفس ) و بوکا متعلق حدیث «ان لکل شیٔ ملکا و ینزل مع کل قطرة ملك » قال الله تعالی «فسبحان الذی بیده ملکوت کل شیٔ والیه ترجعون» ( مقالهٔ ثانی در انسان صغیر که انسان العین انسان کبیردر ( لیس علی الله بمستنکر ان یجمع العالم فی واحد آیة کریمه « هذا بصائر للناس وهدی ورحمة لقوم یوقنون » حکما وامام غزالی وامام راغب بیوردرلرکه ( نفس انسان جمیع اوقاتده مشعوربەدر و بدن حرارت غریزیه وغریبه سببی ایله دائم متحللدر ونفس متبدل دکلدر وبودلیل سائر نفوس حیوانیه اوزره جاریدر وحدس ایله معلومدرکه مثلا فرس هروقتده متبدل اولماز وکندینك استمرار ذاتنه شعوری واردر ولهذا شیخ مقتول بوقول اوزرەدرکه حیوانات نفوس ناطقهٔ مجردەدر وقیصری شرح فصوصده بیوردرکه ( قال المتأخرون من ان المراد بالنطق هو ادراك الکلیات لاالتکلم مع کونه مخالفا لوضع اللغة لایفیدهم لانه موقوف علی ان النفس الناطقة المجردة للانسان فقط ولا دلیل لهم علی ذلك ولاشعور لهم بان الحیوانات لیس لها ادراك الکلیات والجهل بالشیٔ لاینافی وجوده وامعان النظر فیما یصدر عنها من العجایب یوجب ان یکون لها ادراك الکلیات ) وسخن قیصریدن فهم اولنان اولدرکه مراد متقدمین نطق

معنوی لغویدر وشیخ ابو علی اول دانشنامه علائیده بو معنایی تصریح ایلمشدر وصوفیه دیرلر که جمله عالم حی ناطقلردر حتی جمادات دخی لکن ظهور نطق هر کسک اوزرینه موقوف اعتدال مزاج انسانیدر قال الله تعالی « وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لاتفقهون تسبیحهم » وترمذی امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب رضی الله عنه حضرتلرندن نقل ایدرلر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم کعبهٔ مکرمه‌دن طشره چیقدقده بر شجر وحجر قالمدیکه نظر عالیلرینه کلوب ( السلام علیك یارسول الله ) دیو نطق ایلیه وشیخ محی الدین عربی حضرتلری احجاردن ذکر خدایی استماع ایدردم لکن هرانسان انك درکنه قادر دکلدر وصوفیه دیرلر دیکه حیوانات نیجه شی مشاهده ایدرلر که اول مشاهده‌یی بنی آدمدن اهل کشف مرتبه‌سنه وارمایجه مشاهده ایدمز اکا بناء که انسان محجوب اسفل السافلین بو مقامه ایرشمك مراد ایلسه حیوان مطلق اولمق کرکدر که عقل انك مزاحمی اولیه اکثر بو مقامه واصل اولان اهل حال بر مضمون ( من عرف کل لسانه ) زبان قالی لال ایلر وشیخ اکبر فص الیاسیده بیورر که ( لما اقامنی الله تعالی فی هذا المقام تحققت بحیوانیتی تحقیقا کلیا وکنت ارید ان انطق بمشاهدتی فلا استطیع ) و دخی ای طالب روح بعد مفارقت البدن ابدیدر نتکیم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوررلر که « انکم خلقتم للابد وانکم تنقلون من دار الی دار » وترمذی انس حضرتلرندن روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوررلر که « الرسالة والنبوة قد انقطعت فلا بعدی » و بو سخن ناسه شاق کلدکده حضرت بیوررلر که « رؤیا المسلم جزء من اجزاء النبوة » وبخاری ومسلم وترمذی وابو داود وعبادة ابن صامت رضی الله عنه‌دن روایت ایدرلر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیورمشلر که « رؤیا المؤمن جزء من ستة واربعین جزء من النبوة » و بو کلامك سری اولدر که وحی بطریق الرؤیا التی آی اولمشدر ومدت نبوت یکرمی اوچ سالدر وتعبیر واقعه مرتبهٔ عالی ودرجهٔ غالی

( بعض )



بعض رؤیا اولدر که کندی ظاهرینه حمل اولنور ومحتاج تعبیر اولماز وبیهقی دلائل النبوه‌ده ابن عباس حضرتلرندن روایت ایدر که روز شهادت امام حسین رضی الله عنه‌ده رسول خدایی رؤیاده موی غبار آلود خوابده کوردم مبارك یدنده بر شیشهٔ پرخون دیدمکه یا رسول الله بو حال نه حالدر سعادت ایله بیوردیلر که « هذا دم الحسین واصحابه لم یزل ابقطة هذا النوم » وامام غزالی اخر احیاده ذکر ایدر که ) ما صنعت امتی بعدی قتلوا ابنی الحسین وهذا دمه ودماء اصحابه ارفعها الی الله تعالی ) بو حال اوزره یکرمی کون مرور ایلدکده حضرت حسینك خبر شهادتی کلدی ( شعر ) اذا ما رأس اهل البیت ولی * بدا لهم من الناس الجفاء ( رباعی ) کر یافته ز فیض خدا نور وصفا * از خلق مجو قاعدهٔ مهر ووفا * از آل نبی کسی نباشد بهتر * چون رفت نبی ز خلق دیدند جفا ( نثر ) وبعض خواب محتاج تعبیردر بر سالك خدایی واقعه‌ده کورر که اکا التفات ایلمز و یوزینه بر سله اورر واقعه‌سنی شیخنه عرض ایلدکده شیخ سؤال ایدر که بو واقعه‌یی قنغی مکانده کوردك سالك دیر که دهلیز خانه‌ده کوردم اول خانه‌نك حقیقت حالی تفحص اولندقده زمان ایله مسجد اولدیغی ثابت اولور بو محلده حق شرعی سالکه صورت حقده عیان اولدی وترمذی ابن عباس حضرتلرندن روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوررلر که « من رأنی فی المنام فقد رأنی حقا فان الشیطان لایتمثل بی » لکن صورت خدا ایله ظاهر اولور اول اجلدنکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اسم مظهر ( هادیدر ) وشیطان اسم مظهر ( مضلدر ) مابینده کمال قضا واردر اما خدا رب مهتدین وضالیندر وخدا صورتدن منزه اولمغله حاشا صورتله ظهور ایدوب دعوای الوهیت ایدر ودخی ای طالب حقایق وای راغب صنوف دقایق نبوت وولایتدن خبردار اولمق اهم مطالب والزم مآرب اولمغله عیان وعلی قدر الطاقة خامهٔ مشك افشان ایله بیان ایدملم ( والله الهادی الی طریق الرشاد والموفق الی سبیل السداد ) قال الله تعالی « یا ایها الناس قد جاءکم الحق

من ربكم فمن اهتدى فانما يهتدى لنفسه ومن ضل فانما يضل
عليها وماانا عليكم بوكيل » ومتكلمين ديرلركه نبی اولدركه جناب
حقدن اكا وحی نازل اوله و رسول اولدركه صاحب كتاب
اوله ياخود ناسخ بعض احكام شريعت سابقه اوله واولو العزم انلردركه
بعد از تبليغ رسالت قتال وجهاد ايله مأمور اولهلر وفتوحات مكيهنك
اون دردنجی بابنده مذكوردركه ( ان النبی هو الذی يأتيه الوحی من
عند الله يتضمن ذلك الوحی شريعة يتعبد بها فی نفسه فان بعث
بها الی غيره كان رسولا ) واحكام الهی اكر سياست ايله امر
اولنورسه شرعيدر واكر سياست ايله امر اولنماز ايسه تعريفدر
وداود قيصری شرح فصوصده ذكر ايدركه نبی هدايت خلق ايچون
بعث اولنمش برشاهددر وخارق عادات اكر نبیدن صادر اولورسه
معجزهدر واكر ولیدن صادر اولورسه كرامتدر وكاه اولوركه اصحاب
نفوس قويهدن بحسب فطرت صادر اوله حال بوكه نه نبی ونه ولی
صالح دخی دكلدر مولانا سعدالدين شرح مقاصدده ذكر ايدركه
( قد تستعين النفوس فی احداث الغرايب بمزاولة مخصوصة وهی السحر
او يقوى بعض الروحانيات وهی العزايم وبالاجرام الفلكية وهی دعوت
الكواكب او بتخريج القوى السماوية بالارضية وهی الطلسمات
او بالخواص الانسانية وهی النيرنجات او بالنسب الرياضية وهی
الحيل ) واشاعره كرامات اوليايه قائللردر لكن معتزله انكار ايدرلر
واشاعرهدن ابو اسحق بو مسئلهده موافق معتزلهدر ومعتزلهدن
ابو الحسين بصری بومادهده موافق اشاعرهدر وصوفيه ديرلركه
آتيهدن اخبار وطی زمان ومكان وانك امثالی اشيا خواص فرشته
وجندندر اما ضمائر وخواطره اصلا عبورلری يوقدر ومعجزه هر نبی امتنك
محبتلری غالب اولديغی شیئه مطابقدر مثلا قوم موسی يه سحر قوم عيسی يه
طب وقوم داوده موسيقی وقوم محمد المصطفی صلی الله عليه وسلم
حضرتلرينه فصاحت و بلاغت محبتی غالب ايدی وفصحای عرب
قصائدسبعه نظم ايدوب كعبهٔ مكرمه يه اصارلرايدی رسول اكرم صلی الله





عليه وسلم نظم شريف ايله ظاهر وفصاحت و بلاغت غايهسی مثال
شمس باهر اولنجق جمله فصحای عرب بو معجزهدن غيری دكلدر ديو
ايمانه كلديلر ومحققات دين وعارفان سر يقين بيوررلركه رسول اكرم
صلی الله عليه وسلم حضرتلرينه وجه اطلاق امی اولدركه جناب
همايونلری ام الكتابه منسوبدر ( حافظ ) ستارهٔ بدرخشيد وماه مجلس
شد * دل رميدهٔ مارا رفيق مونس شد * نكارمن بمكتب نرفت وخط
ننوشت * بغمزه مسئله اموز صد مدرس شد ( نثر ) وكل انبيا واوليا
مبدأ ومعاده وضابطهٔ نظام دنيايه و برزخده صور متمثلهٔ اعمال بشره
وجه مشروح اوزره مطلعلردر وسائر ناس خوابده مشاهده ايلديكی كشفی
انلر بيدار ايكن مشاهده ايدرلر واجسام ارضی وسماوی تصرفه قادرلردر
وحضرت ابراهيم عليه السلام اتشی تصرف ايلدی قوله تعالی « قل
يانار كونی بردا وسلاما علی ابراهيم » وحضرت موسی عليه السلام اب
وزمينی قال الله تعالی « واوحينا الی موسی ان اضرب بعصاك الحجر
فانفلق ( واذا استسقی موسی لقومه فقلنا اضرب بعصاك الحجر فانفجرت
منه اثنتی عشرة عينا » وحضرت سليمان عليه السلام هوايی قال الله
تعالی « ولسليمان الريح غدوها شهر ورواحها شهر » وحضرت داود
عليه السلام معدنی قال الله تعالی « والنا له الحديد » وحضرت مريم
رضی الله عنها نباتی قال الله تعالی « وهزی اليك بجذع النخلة »
ورسول اكرم صلی الله عليه وسلم حضرتلرينه آسمان وقری قال الله تعالی
« اقتربت الساعة وانشق القمر » وصاحب هياكل ذكر ايدركه ( لما
رايت الحديد الحامية يتشبه بالنار لمجاورتها وتفعل بفعل فعلها ولا يتعجب
من نفس استشرقت واستنارت واستضائت بنور الله فاطاعها
الاكوان ) وداود قيصری شرح فصوصده ذكر ايدركه ( الموجود حقيقة
واحدة لا تتعدد فيها ولا تتكثر ويتعدد بحسب التعينات والتجليات
فيكثروا يصير ارواحا واجساما ومعانی روحانية واعراض جسمانية
والارواح كلها كلية ومنها جزئية فارواح الانبياء كلية يشتمل
كل روح منها علی ارواح من يدخل فی حكمه ويصير من امته

كما ان الاسماء الجزئية داخلة فى الاسماء الكلية واليه اشارة « بقوله تعالى
« كان ابراهيم امة واحدة (بيت) صدهزاران طفل سر بريده شد ❊
تاكليم الله صاحب ديده شد (نثر) و اى طالب مزيد ولايت درت
قسمدر (اول) ولايتكه باطن نبوت مطلقه در (ثانى) ولايت مقيدهٔ هر نبيدر
(ثالث) ولايت مطلقهٔ هر نبيدر واول رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
حضرتلرندن مشكوات اقتباس ولايت انبيادر وسائر انبياده مشكوات
اقتباس ولايت اوليادر (رابع) ولايت مطلقهٔ عامه كه مخصوص بالنبوه
دكلدر وهر برينك برخاتمى واردر وخاتم قسم اول على ابن ابى طالبدر
اول اجلدن بيورمشلردركه اكر اهل كتب ار بعه جمع اولسه هر برينك
كندى كتابلرى قولنجه حكم ايدردم وخاتم ولايت مقيدهٔ محمديه بقول
شيخ محى الدين عربى واتباعى نفس نفيس حضرت شيخدر ومؤيدالدين
جندى شرح فصوصده ذكر ايدركه حضرت شيخ بلاد اندلسدن
خلوتده جالس اولوب اون آى طعام اكل ايلمدى واول عيدده خلوتدن
چقمغه مأمور اولدى ومژده اولنديكه خاتم ولايت محمديه در وينه شرح
فصوصده ذكر ايدركه (من دلائل ختميته انه كان بين كتفيه فى مثل
الموضع الذى كان لنبينا صلى الله عليه وسلم علامة زرالحجله وفتوحات
مكيه ده حضرت شيخ بيوردركه (انا ختم الولاية دورشك يورث الهاشمى
مع المسيح) وبو معناىى نظم ايله بيان ايدوب بيوردركه (شعر) ولما اتانى
الحق ليلا مبشرا ❊ بانى ختام الامر فى غرة الشهر ❊ وقال لمن قدكان فى الوقت
حاضرا ❊ من الملاء الاعلى ومن عالم الامر ❊ الا فانظروا فيه فان علامتى ❊ فتى
ختمه فى موضع الضرب بالظهر ❊ انا وارث لاشك علم محمد ❊ وحالته فى السر
منى وفى الجهر (نثر) واما علامه محمد بن على ترمدى حكيمكه صاحب
نوادر الاصولدر واكابر اهل كشفدندر يوزاللى بش سؤال ايراد ايلمشدر
وديمشلردركه بو سؤالره جوابى خاتم اوليادن غيرى كمسه قادر دكلدر
وحضرت شيخ فتوحات مكيه ده يوزاللى بش سؤاله جواب ويرمشدر
وبعض ظاهرين فقهاى جامدين حضرت شيخى تكفير وتضليل
ايلمشدر بوكونه جوابلرك جوابى سكوندر (شعر) بامدعى مكويد اسرار
(عشق)



عشق ومستى) تابيخبر بميرددر درد خود پرستى ❊ عاشق شوند اونه كار
جهان برايد ❊ تاخوانده نقش مقصود ازكاركاه هستى ❊ تاعلم وعقل بينى
بى معرفت نشينى ❊ يك نكته ات بكويم خود رامبين دوستى (نثر) وولادت
حضرت شيخ شب جمعه ده رمضان شريفك يكرمى يديسنده سنه
ستين وخمسمائه ده واقع اولمشدر ووفاتلرى دخى ربيع الاولده شب
جمعه ده سنه ثمان وثلاثين وستمائه ده واقع اولمشدر ومرقدلرى
صالحيهٔ دمشقده در وحضرت محقق رومى بيوردركه (قطعه) ماعاشق
سرگشتهٔ سوداى دمشقيم ❊ جان دادهٔ دلبستهٔ سوداى دمشقيم ❊
اندر جبل صالحه كانيست زجوهر ❊ كاندر طلبش غرقهٔ درياى دمشقيم ❊
(نثر) وحضرت شيخ بيوردركه بلاد اندلسدن مفارقت ايلدكده عزم
قرطبيه ايلدم برخواب كوردمكه جمله كواكب اسمان صورت ثبات
ابكارده ظاهر اولوب جمله سيله جمع اولدم وبكارتلرين الدم على السحر
بورؤيايى قرطبيه ده برمعبر كامل وارايدى بو واقعه يى اكا اعلام ايلدم معبر
غيب بين ديديكه بو واقعه سنك دكلدر بو واقعه يى كورن خاتم اوليادر
محى الدين عربى در انلردن غيرى كيمسه بو عصرده بو واقعه ايله مشرف
اولمازديو جواب ويردى ودخى اى اخ طالب واى معرفت علوشان رسوله
راغب اهم مأرب والزم مطالب مدح حبيب واعارب اولان رسول خدا
ومشرف « وما ينطق عن الهوى » ومكرم تكريم لولاك ومعزز خطاب
« وما ارسلناك » ومشرف فيضان فضل جناب مطلق الحبيب القائل
بمقاله من رأنى فقد رأى الحق حضرتلرينك مدح وثنالريله كتاب
اختتام وشمس حقيقتلرندن مقدار ذره اعلام ايدهلم والله الميسر لنيل المراد
وعليه الاعتماد اكاه اولكه ناظم نظام عالم ومبين حقيقت آدم ونور ديدهٔ
كون ومكان وعارف سر مافى الامكان ونبى حقيقى وقطب ازلى وسبب
سعادت جملهٔ انبيا جناب حضرت محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم
افندمز حضرتلريدر تكريم بيوررلر « انا سيد ولد ادم ولافخر ولوكان
موسى حيا ماوسعه الا اتباعى » (شعر) بحسن وخلق ووفا كس بيار ما نرسد ❊
ترا درين سخن انكار كار ما نرسد ❊ هزار نقد ببازار كائنات ارند ❊ يكى بسكهٔ

صاحب عيار ما رسد (نثر) و ابن عباس حضرتلرندن سؤال ايدركه
معنىٔ حقيقت (ص) ندر بيورديلركه (جبل بمكة عليه الرحمن) وعمر ابن الفارض
حضرتلرى بيورر (شعر) ومن مطلعى النور البسيط كلمعة ومن مشرعى البحر
المحيط كقطرة ومن لم يرث منى الكمال فناقص على عقبيه ناكص فى العقوبة
(رباعى) اى آنكه محبان تو محبوبانند ✻ عشاق توازهر طرفى خوبانند ✻
جمعى كه ربوده جمالت شده اند ✻ درمذهب اهل عشق مجذوبانند (نثر)
وحسين ميبدى روح الله روحه بالفيض السرمدى فواتحده ذكر ايدركه
سائر انبيا كه ظاهر شدند حاكم مظاهر بودند به اسما وهر اسم را مظهر يست
در خارج كه مربوب اوست و مظهر الله حقيقت محمديه است
قوله تعالى «ومارميت اذ رميت ولكن الله رمى) يد الله فوق ايديهم) وان
احد من المشركين) استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله (بيت) ملك
درسجدهٔ آدم زمين بوس تو نيت كرد ✻ كه از حسن تو چيزى يافت
بيش ازحد انسانى (نثر) ورسول اكرم صلى الله عليه وسلم نيابت
وخلافت حق ايله مربى وظاهر وباطن عالمدر وبو تصرف تام انك
اعتبارى حقيقى سيدر اما باعتبار بشريت عبد محتاجدر بقوله تعالى
«قل انما انا بشر مثلكم يوحى الى) لما قامت عبد الله يدعوه» وبقول
الحديث انتم اعلم بامور دنياكم» وحقيقت محمديه ابتدا جبههٔ آدمده
ظاهر وهويدا اولدى بعده اول نور حقيقت مسلسل حضرت
اسماعيلدن رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه واصل اولدى
وبو حقيقت هر زمانده انك اهلنه مناسبت انبيا ايله ظاهر اولوردى
«ولكل قوم هاد وان من امة الا خلا فيها نذير» اخر الامر اكمل
صور ايله رسول اكرم عليه السلامده ظاهر اولوب نبوت تشريعى انلر ايله
ختم اولدى تتكيم قصيدهٔ تائيه ده عمر ابن الفارض بيورر (شعر) وما
برحت تبدى وتخفى لعلة ✻ على حسب الاوقات فى كل خفية ✻ ويظهر
للعشاق فى كل مظهر ✻ من اللبس فى اشكال حسن بديعة (نثر) ورسول
اكرم حضرتلرينك تبعيتى هدايت نمون وابواب عنايتى طالبلره كشاده
ايدوب رهنمون اولمشدر (شعر) وجاء باسرار الجميع ونقضها ✻ علينا الهم
(ختما)



ختما على حين فترة ✻ وما منهم الا وقد كان داعيا ✻ به قومه للحق عنه
تبعية (نثر) وطباع سليمه واذهان مستقيمه دين رسول اوزره مجبولدر
قال الله تعالى «واقم وجهك للدين حنيفا فطرة الله التى فطر الناس
عليها لا تبديل لخلق الله» وقاضى عضد شرح مختصر ابن الحاجبده
ذكر ايدركه قد اختلف فى ان الرسول قبل البعثة هل كان متعبد الشرع
ام لا والمختار انه كان متعبدا فقيل بشرع ومنهم من منع وتوقف الغزالى
(بيت) شها ز زلف تو با هر حديث كل داند ✻ رقيب كى ده غماز
داد در حرمت (نثر) وشيخ محى الدين فص محمديه ده بيورركه (فكان
محمد صلواة الله عليه وسلامه اوضح دليل على ربه فان كل جزء من العالم
دليل على اصله الذى هو ربه فافهم) اكرچه حضرت آدم عليه السلام
ابو البشر مجموع بنى ادمدر اما رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
ابو الارواح تمام عالمدر (بيت) ادم بدرست ومن پسر نيست ✻
عجب اين طرفه نكركه او پسر ومن پدرم (نثر) قال الله تعالى
«يا ايها الناس قد جاءكم من الله نور وكتاب مبين»
وقال عليه السلام «اول ما خلق الله من نورى» (بيت) نورم
كه از ظهور من اشيا وجود يافت ✻ ظاهر تراست هر نفس انوار
زهرم (نظم) عالم از نوار ومنور شد ✻ آدم از فيض او مصور شد ✻
در ازل پادشاهىٔ عالم ✻ برسول خدا مقرر شد (نثر) زيرا حضرت
جامع حقايق الهيهٔ كونيه ومالك ممالك علويه وسفليه در قال الله تعالى
فى حقه «لولاك لولاك لما خلقت الافلاك» (نظم) بحر محيط رشحهٔ
از فيض فائضم ✻ نور بسيط لمحهٔ از نور بهترم ✻ از عرش تا بفرش
همهٔ ذرهٔ بود ✻ ورجنب افتاب ضمير منورم (نثر) زهى سعادت
عظمى ودولت كبرى كه حقيقت محمديه نك بر ذره سنه خبير وحديث
«طوبى لمن رآنى» فحواسنجه حقيقت رسوله بصير اوله زيرا عوام
ناس سر محمديدن بيخبردر قال الله تعالى «فاذا قرأت القرآن جعلنا
بينك وبين الذين لا يؤمنون بالآخرة حجابا مستورا وجعلنا على قلوبهم
اكنة ان يفقهوه وفى آذانهم وقرا» واهل ظواهردن فى زماننا ناس

طوائف اهل الله ایله استئناس ایدوب حقیقت حاللرینه خبردار وعارف
رتبهٔ اخیار وابرار اولمدن طریق تصوفی سلب ایدوب مشایخ طریقه
ورجال حقیقته زبان طعنی دراز وکندیلرین علم ومعرفتله سرفراز ظن
ایدوب انفاس مشایخ عظام واولیای کرامدن ظاهر اولان کلمات
قدسیه ونفحات ذرافشان انسیه یه دخل وتعرض سمتنی اختیار
ایدرلر نعوذ بالله من ذلك محصل کلام منکران اولیای مشوش الحال
دنیا وآخرتده حریق نار ضلال ایدیکی بی قیل وقالدر (مثنوی)
منکران انبیا واولیا ❊ بی سعادت اشقیاانداشقیا ❊ اول آخر منکری
از کوریست ❊ کان ز کبر معجبی مغروریست ❊ اول آخر منکران کوردل
زاکهی کمراه ورهزن شد مضل ❊ هر کرا خوب وخوش وزیبا کنند ❊
از برای دیدهٔ بینا کنند (نثر) محصل سوء ظن اقبح قبایح وافضح
فضایحدر لکن اکر مشایخدن واکرناسدن اوضاع نامشروع
واطوار نامطبوع عیان ونمایان اولیجق مسلم ومتقی اوزرینه لازم ومهم
اولان اکا انکاردر ومنعدر زیرا رضا بالکفر عامهٔ فقهای دین قتنده کفردر
وتاتارخانیه ده مذکوردر که «من رضی بکفر غیره فقد کفر» محصل
حسن ظن ممدوح جهان ومقبول رجالدر وحدیث قدسیده «انا عند
ظن عبدی بی» وارد اولمشدر وحضرت مولانا بیورر (مثنوی)
هر کس از ظن خود شد یار من ❊ از درون من نجست اسرار من ❊ سر
من از نالهٔ من دور نیست ❊ لیك چشم وکوش را ان نور نیست (نثر) امدی
لایق وآخری بودر که اول کتاب نیجه مدح رسول ایله ابتدا اولندیسه
اخر کتاب دخی قصهٔ معراج ایله اختتام اولنه روایت ایدرلر که حبیب خدا
ومکرم «سبحان الذی اسری» ومشرف «ثم دنی فتدلی فکان
قاب قوسین او ادنی» لیلهٔ معراجده کی (نظم) شبی دیباجهٔ صبح
سعادت ❊ ز دولتهای روزافزون زیارت ❊ ز قدر او مثالی لیلة القدر
❊ ز نور او براتی لیلة البدر ❊ سواد طره اش خجلت ده حور ❊ بیاض
غره اش نور علی نور ❊ جمالش شب چراغ اهل بینش ❊ سزای افرین
از افرینش (نثر) اعدای بدخواهدن نهان وسرای امهانیده
(مهمان)



مهمان اولوب (بیت) دلش بیدار وچشمش در شکرخواب ❊ ندیده
چشم بخت این خواب درخواب (دیکر) لاتنکر الوحی من رویاه
ان له ❊ قلبا اذا نامت العینان لم تنم (نثر) خواسی اوزره دیدهٔ جانلری
ارزوی وصال ایله بیدار ایکن جناب جبریل علیه السلام نازل والفاظ
درربار وشیرینی ایله قائل اولوب (نظم) دیدی سکا ایلدی مولا سلام
❊ دعوت خاص ایتدی قیلوب لطف عام ❊ وارد اولوب امر عدیم
المثال ❊ عرض جمال ایتسه کرك ذوالجلال (نثر) زیرا جسم لطیفك جمله
روح روان وملکت بقایی پردمده سیران ایلمك (نظم) ذاتکه نسبت
سنك اولماز بدیع ❊ سیر سمواتی ایدرسك سریع ❊ روینی نعلینکه
قیلماغه فرش ❊ منتظر لردر دموع عین عرش (نثر) چون رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم بو مژده یی استماع وشوق وصال ایله سماع ایدوب
طائر قدسی مثال براق ایله عزم جناب ذوالجلال ایدوب (سدرة المنتهی یه)
ایریشجك حضرت جبریل اول محلده توقف ایدوب دیدیکه «لودنوت
قدر انملة لاحترقت» (بیت) پر جبریلی قودك دشت بقاده سنکی ❊
افرین ای عرصه کاه لامکانك یوکرکی (نثر) بو حالده رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم طرح نقطهٔ وجود ایدوب رفرف ایله عالم عشقه
سالك ودل خانه سنده فتح باب اولوب عنقای مراده مالك اولدقده
(نظم) کلدی مشامینه شمیم وصال ❊ راه نما اولدی فروغ جمال (نثر) بو
مقامده بساط قدرته رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مبارك نعلینلرین
ایله باصیوب تأدبا خلع نعلین ایلمکین انین عرشدن بوندایی
اصغا ایلدیکه «ان لاتخلع نعلیك یارسول ولاتخبیی عن التشرف
بغبار نعلیك فان جمیع ذلك من اثار الله تعالی حیث محوت هویتك
فی هویته واضمحلت انیتك فی احدیته فانت من الله والی الله والله وبالله
ارادتك منه ورجوعك الیه وسعیك له وقیامك به فالکلیم مرید اراده الله تعالی
فجاء بنفسه وانت مراد ارادك الله تعالی فاسری بك فمن کان مریدا
قد سمع جواب لن ترانی ومن کان مرادا یظفر بنیل جمیع الامانی»
محصل عز وسعادت ایله قرب خدا برله مشرف اولوب (نظم)

* قطره‌یی جذب ایتدی محیط مرام * عقد لآلی کبی وردی نظام * عقده‌ٔ اشکاله کلوب انحلال * قالمدی هرکزدنی جای مقال * چونکه تمام اولدی مراد رسول * عالمه رحمت کبی قیلدی نزول * « اللهم بحرمت سر معراج حبیبك المصطفی الذی ورد فی شانه مازاغ البصر وماطغی عن مشاهدة جمال ربه الاعلی صلی الله علیه وسلم وعلی اله واصحابه الکرما واجعلنا بحرمتهم من الناجین الفائزین بفضلك الاولی » ( فالمأمول ) ممن شرب من عیون اذواقی واطلع علی صحایف اوراقی ان الانسان من الدعاء الوافی « اللهم اجعل کتابی هذا دلیلا لاهل البدایة من اخوان التجرید ومدلولا لاهل النهایات من خلان التفرید فیا ربنا ان اصبنا بتوفیقك اصبنا وان اخطئنا فذاك بتقصیرنا فتجاوز عنا روی ان ادم علیه السلام حین اصحاب المعصیته قال » « اللهم بحق محمد اغفر خطیئتی وتقبل توبتی فقال له الحق جل جلاله وهو اعلم من این عرفت محمد اقال » اللهم لما خلقتنی رفعت رأسی اذا عرشك فاذا علیه مکتوب » « لا اله الا الله محمد رسول الله فعلمت انه لیس احد اعظم قدرا منه عندك فتوسلت به الیك دعی به ادم علیه السلام تاب الله علیه وغفرله فاقول الهی توسل الیك بحرمة نبیك الکریم اهدنا الصراط المستقیم وثبتنا علی دینك القویم فی متابعة سید المرسلین وسلوك سنن خاتم النبیین صلی الله علیه وعلی اله وصحبه اجمعین » « اللهم کما جعلنا من امته احینا وامتنا علی محبته فی ملته وابعثنا الیك تحت لوائه المعقود الی مقام المحمود » « اللهم امات قلبی عظم جنایتی فاحیه بتوبة منك یا املی وبغیتی یا سؤالی ومنیتی فوعزتك ما اجد لذنوبی سواك غافرا ولا اری لکسری غیرك جایزا وقد خدعت بالانابة الیك وعنوت بالاستکانة لدیك فان طردتنی من بابك فبمن الوذ وان رددتنی عن جنابك فبمن اعوذ فوا اسفاه من خجلتی وافتضاحی ومن سوء عملی واجتراحی اسئلك یا غافر الذنب الکثیر و یا جابر العظیم الکسیر ان تهب لی موبقات

(الجرایر)



الجرایر وتستر علی فاضحات السرایر » « الهی اشکوا انفسا تسئلك بی الی مسالك المهالك وتجعلنی عندك الهون هالك کثیرة العلل طویلة الامل ان مسها الشر تجزع وان مسها الخیر تمنع میالة الی اللعب واللهو مملوة بالغفلة والسهو تسرع فی الحوبة وتسوفنی بالتوبة » « الهی تغلق علی موحدیك ابواب رحمتك ولا تحجب مشتاقیك عن النظر الی جمال رؤیتك یا من اذا سأله عبد اعطاه واذا امل ماعنده بلغه مناه » « الهی من الذی نزل ملتمسا قراك فما قریته ومن الذی اناخ ساحك مرتجیا نداك فما اولیته ایحسن ان ارجع من بابك بالخیبة مصروفا ولست اعرف مولی سواك بالاحسان موصوفا » ( نظم ) مالی سوی فقری الیك وسیلة * فبالافتقار الیك فقری ادفع * مالی سوی قرعی لبابك حیلة * فلئن رددت فای باب اقرع * ومن الذی ادعوا واهتف باسمه ( ان کان فضلك عن فقیرك یمنع ) حاشا للطفك ان یقیط عاصیا ( الفضل اجزل والمواهب اوسع ) یامن کل هارب الیه یلتجی ( وکل طالب ایاه یرتجی » ( نثر ) بحق حبیبك الذی خلقت لمحبته الارضین والافلاك وقلت مخاطبا ابا لولاك اسئلك ان تجعلنی من الذین ذکرك انیسهم وتدخلنی فی زمرة قوم لا یشقی جلیسهم وان ترزقنی طواف بیتك الحرام وزیارت روضة نبیك علیه الصلوة والسلام وعلی اله واصحابه الکرام اجمعین

تصویر افکار مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر
فی ٢٥ شوال ١٢٨٦ سنه